

Nordiske

Fortællinger

ved

K. L. Rahbek.

Andet Bind.

Kiøbenhavn.

Trykt i det Schultziske Officin.
Forlagt af Dorothea sal. Schultz.

1821.

Danmarks Mæcen

Herr Geheimeraad

Johan von Bülow

til Sanderumgaard

Storkors af Dannebrogen, og Dannebrogsmand

af Danneborgertaknemmelighed

for den gavmilde Understøttelse

denne ædle og runde Haand

ogsaa lader denne vigtige Green

af vor Nationalhæder og Nationalcultur

blive til Deel

ærbødigst og erkiændtligst

helliget.

Til Læseren.

Ved at samle nærværende Bind Fortællinger ud af de islandske Sagaer, har det fornemmelig været mit Formaal, at udvælge saadanne, der i een eller anden Henseende kastede et Lys paa de gamle Nordboers Caracteer og Sæder.

Begyndelsen giorde jeg med Carl Ufals Historie, der særdeles stedse har interesseret mig ved sin skiønne Skildring af standhaftig Borgertrofasthed, og der for mig har et Pretium affectionis, som det, der først gav mig Smag paa Sagas Tryllebæger, da jeg efter E R. Thorlacius's Program fordanskede det i dansk Minerva for Mai og Junii 1816.

Høist caracteristisk forekom mig Audun den vestfiordske, som jeg ligeledes har oversat efter et Program fra samme Haand, og indrykket i s. M. Januar 1818, saavelsom Brand den gavnmilde, meddelt i Tilskueren.

Christendommens Indførelse i Island meddeltes først i Minerva Sept. 1818, som en Episode af Niala, der var for interessant til ikke at meddeles, skiøndt den ikke kunde finde Sted i nogen af de tre af Sagaen tagne Fortællinger, der udgiorde nærværende Samlings første

Bind; ved at bearbeide den paa ny til at optages her, har jeg taget saavel Christnisaga, som Olaf Tryggesøns Saga til Hielp.

Af den følgende færøiske Fortælling havde jeg efter et Program af Hr. E. R. Thorlacius i Minerva for Februar 1817, oversat et Brudestykke Leif Ossursøns Handeler; siden ved min Ven Repps Fordanskning af Thrands og Sigmunds Bresteføns Thattr i Minerva for Maj og Junii 1819 giort opmærksom paa denne, besluttede jeg at samle det til en sammenhængende Fortælling, og tillige benytte, hvad Snorro Sturlesøn havde i denne Anledning.

Egil Vendelbo er efter det thorlaciske Program oversat og meddeelt i Hesp. for Aug. 1820, og der anført de Autoriteter, og Grunde, som have bestiet mig til at troe, den ogsaa her vilde læses med Interesse.

Uagtet den umilde Dom, der over Odd Ofeigsøns Thatter, ligeledes af et thorlacisk Program fordansket og indrykket i Hesperus, er fældet, vilde dog blot det Svar, Thorstein gav den vrede Kong Harald Haardraade, være nok til, at jeg ikke kunde troe at burde angre det korte Rum, denne liden Fortælling optager her.

Den Døvstumme eller Kongedatteren og hendes Æt, er et Udtog af Laxdælasaga, om hvilken Sagabibliothekets competente Forfatter med Føie siger, at den fremfor andre fortiente at udgives, hvormed og den arnæmagnæanske Commission, saavidt jeg veed, er bestiæftiget. Da Originalen imidlertid endnu er utrykt, har jeg maattet udarbeide min Fordanskning efter et mig af Vennehaand laant islandsk Manuskript, hvilket for dem der maaskee ville sammenligne enkelte Steder, med den af Hr. J. Aal i Storm Munchs Saga tredie Bind

leverede Oversættelse af det Hele, er fornødent at anmærke, da det Manuskript, han har fulgt, betydelig har afveget fra det, jeg har arbeidet efter. Hertil kommer da endnu, at jeg med Hensyn paa mit Formaal har af Egils Saga indflettet Thorgerds snilde Maade at bringe sin Fader fra hans Dødstanker, hvilket jeg tilforn i Anledning af Oehlenschlägers Fostbrødre havde oversat, i min Fortælling; ligesom jeg og hyppig har nyttet, hvad om Kiartan i Olaf Tryggesøns Saga fortælles, medens jeg paa den anden Side i kort Udtog har sammendraget, hvad der foregik efter Kiartans og Bolles Død; da ends og den sidstes Drab og Hævn, i Følge den Titel jeg har givet Fortællingen, kunde synes at burde været udeladt, som ikke egentlig Kongedatteren og hendes Æt vedkommende; saafremt ikke den Interesse, der hviler paa Bolle og Gudrun, skulde bringe Læseren til at bære over med denne planstridige Udvært. Mig er denne Saga, saavel i Henseende til Kiartans og Bolles, som især til de fire Fruentimmers, Thorgerds, Gudruns, Hrefnas, og Ingeborgs i faa ukunstlet Korthed saa mesterlig nuancerede Karacterer, et sandt Studium.

Bakkeh. d. 2 Junii 1821.

K. L. Rahbek.

Indhold.

Carl Usæls Historie.

I Kong Svend Ulfsøns Dage herskede i Norge Kong Svend, Knuds og Alfiva Alfrimsdatters Søn. Da opfostredes Norden for Haligoland to Brødre, raske Mænd, og forstandige af Natur, den ældste hedde Carl, den yngre Biørn. De var ikke Mænd af stor Slægt, men kiække, drivtige og velbefarne; de vare meget for at seile til fremmede Lande, vandt stor Fordeel derved, og bleve meget rige. Paa den Tid var Ufred mellem Garderige og Norge over de store Begivenheder, der nys vare forefaldne, da Folket var affaldet fra Oluf den hellige Haraldssøn. Hans Søn Magnus var da i Opfostring øst paa i Garderige hos Kong Jarisleif, og Ingegerd en Datter af Kong Oluf i Sverrig; og torde ingen for denne Ufred fare mellem Norge og Østlandene; thi alle de Nordmænd, de i Rusland fik fat, dræbte de.

En Sommer, da disse Brødre havde giort deres Skib seilklart sydpaa i Danmark, og havde

meget Foring, og raske Folk, og det var en stor og god Østfarer, og der var baade Danske og Nordmænd paa, og fra flere Lande; da sagde Carl til sine Mænd: jeg vil, vi skal holde Skisstevne, inden vi seile. Det samtykkede de. Da stod Carl op, og sagde: saa staaer det nu, at jeg haver giort dette Skib seilklart, og agter at gaae øst paa; men jeg vil, I skulle vide, at denne Færd vil blive mange ikke til Fordeel, men heller til Skade, og mange til Formuesforliis, og vil jeg nu, at I Nordmænd skal have Valg at gaae fra borde, og drage, hvor I vil. Da svarte en Nordmand, og sagde: ikke havde vi Nordmænd vundet meget, om vi havde sidst dette tilforn; thi ofte er det blevet udført, hvad du haver raadet; og desuden er det hæderligt at døe vagesløs for Kong Olufs Skyld; og endelig maa hver døe, naar hans Stund er; thi ville vi Staldbrødre paa ingen Maade bryde vor Forening med dig, Carl.

Derpaa seilede de øst paa, og da de kom til Garderige, blev dem sagt, at dem ventede Ufred og Lænker, og at Kongen vilde tage alt deres Gods. Carl blev da fængslet, og alle Nordmændene. Carl sagde: mig synes raadeligst, at I sende efter Eders Konge, og at vi tale med ham; thi ikke er der nogen Fare for Eder, ved at overlade til ham at aflive Eder, da han er sat at vaage over Loven; heller

ikke kan han vide, hvo der kommer fra Norge, som Kong Magnus ikke vil lade dræbe, naar han er klog. Dette lød vel i deres Ørne, og de giorde derefter. Kong Jarisleif, og Magnus Kongesøn kom derhen inden otte Dage, og blev dà stævnet Ting. Da stod Kong Jarisleif op, og talede saa: der er hver Mand bekiendt, hvorledes Norges Mænd have baaret Nid mod Kong Oluf den hellige; thi tykkes os, det bør alle Nordmænd det at giælde, da vi ikke sikkert vide, hvo der er skyldfri i denne Udaad; og derfor vil vi dræbe disse, og alle, som komme i vor Magt. Da stod Carl op, og sagde, dette er ikke nogen kongelig Tale, der egner saa forstandigen Konge; thi i dette Manddrab er ingen Hævn over saa berømt en Høvding. Maa det og tages i Betragtning, at jeg ikke var i noget Fiendskab med Kong Oluf den hellige, siden jeg var udenrigs, da hine store Beqvemheder indtraf, heller ikke er jeg nogen Mand af stör Æt. Og giengielder Gud Nordmændene nu, at de svege Kong Oluf, og have de aldrig været under slig Undertrykkelse, og veed ingen, naar Enden bliver derpaa; og lider det nu saa langt hen af Dag, at det vil blive Nattedrab, hvis vi nu aflives. Kongen svarede: jeg seer, Carl! at du er en biærv Mand, og skulle J sikkerlig leve Natten over, men haver det i Tanke, at visserę er Eder i Morgen Døden end Livet. Det ønsker jeg,

sagde Earl, at Kong Oluf saavist vil give os Staldbrødre Tro, som han veed, vi ere sagesløse i hvert Fald.

Nu lider det hen ad Natten, om Morgenenkomme Folk til Thinge, og mellem dem Kong Jarisleif. Kongen taler til Magnus, Kong Olufs Søn; han var da ni Aar gammel. Kongen siger saa: den Sag, Fosterson, her nu er at afgiøre, vedkommer dig en Deel; hvad siger du da til denne Sag? Magnus svarede: lidet har du talt til mig omslige Sager hidtil; og haver jeg liden Skiønsomhed heri; men saa tykkes mig, at seent monne jeg vinde Norges Rige, hvis dette skal være Fremgangsmaaden, at dræbe alle dem, vi kunne faae ihænde, hvo Manden saa er. Kongen sagde, ikke skal jeg handle imod dig saa, at jeg raadsporger dig, og ikke følger dit Raad, og lod han da løse Earl, og hans Folge. Kongen sagde: at Kongens Søn vil, de skal alle have Fred. Earl bad ham være takket derfor. Kongen sagde, her er tvende Kaar for dig at vælge iblandt: det første, at du bliver her i mit Rige, hvor du selv vil; det andet, at du følger med mig, og er blandt mine Hirdmænd i Vinter; og til Vaaren forelægger jeg dig et vanskeligt Foretagende. Jeg er vant, svarede Earl, at vælge det, som tykkes mig, at love Hæder, hvordan saa Udfaldet bliver, men til vanskelige Foretagender er jeg meget

libet Stikket, som du ved Erfaring vil selv faae at see. Da sagde Kongen: det kan jeg ikke see paa Manden, men vælg du nu det, der ligger mig meest paa Hierte.

2. Derpaa tog Carl hiem til sine Mænd, og bragde dem glædeligt Budskab; de søgde sig da Bopæle, og afsatte deres Gods, og giorde en ypperlig Handel. Carl drog til Hirdmændene med Kongen, og blev vel modtagen; Kongen talte ofte med ham, og fandt, det var en forstandig Mand. Nu gik det saa hen ad Vintren; da det vaaredes, sagde Kongen: nu Carl maa du giøre dig rede til din Færd; men vanskeligt er, hvad jeg vil forelægge dig; du veed, at hos mig opvoxer Magnus, Søn af Kong Oluf den hellige, der har ret Adkomst til Norge, i hvis Rige uværdige sidde. Nu er her Skatte, jeg vil give dig ihænde, af Sølv og Guld, at du skal bringe Norges Høvdinge for at staae Magnus Kongesøn bi, hvis han kan komme til at kræve sit Land. Som første Mand nævner jeg dig Einar Tambeskiælver, og andre, som Eders Kongesøn anseer for de beqvemmeste til at understøtte ham. Carl svarer: denne Sag synes mig meget vanskeligere at paatage sig, end at jeg skulde være Mand til at fare med slige store Anlæg at drage Land og Folk fra Kong Svend. Dertil haver jeg hverken Styrke eller Forstand. Desforuden er Alfiva saa

troldkyndig, at hun snart opdager mig, og det bliver min Død; thi frabeder jeg mig dette, Herre. Kongen sagte: betænk, om din Stilling ikke er saa mislig, at det ikke tør vare længe, inden jeg lader dig dræbe. Carl svarte: det er en vanskelig Sag, og maa ufortøvet forsøges; men til Kong Olufs og Kongesønnens Lykke vil vi anvende, hvad der kan være ved os; og kan jeg med Sandhed sige, at fuld vel er mit Liv betalt, hvis ved min Død Kongesønnen kommer Norges Besiddelse nærmere.

Nu tog han mod Skatten, og drog østpaa til Danmark, og havde en meget lykkelig Reise. Da sagde Carl, saa er det nu, som I vide, at vi have havt saa god en Reise, at man ikke kan tænke sig den heldigere: nu vilde jeg, at vi maatte nyde godt deraf; men mig bæres for, at, hvis vi komme snarlig til Norge, vil meget af vort Gods os fratages. Thi er det mit Raad, at vi nu skilles, og nogle gaae til England, andre andensteds; men jeg vil drage op her i Landet til mine Venner, og maa saa være, at hver beholder sine Penge. Dette syntes et godt Raad for Alle, og blev det derved, og de drog hver til sine Lande, og forekomme ikke mere i denne Fortælling.

Men da Carl og Biørn gik i Land, sagde Biørn: hvad Venner, Frænde! har du her i Danmark? jeg kiender dem ikke; Carl svarer: jeg maa

sige dig, Broder, at jeg haver paataget mig et større Foretagende, end jeg veed at komme vel udaf, men dig vil jeg betroe det som en paalidelig Mand. Nu siger han ham Sagens hele Beskaffenhed. Biorn svares: ikke synes dette mig en liden Sag; men saa er jeg gaaet her i Land, at jeg troer at burde fordølge det, som jeg veed, der giælder dit Liv.

Siden droge de videre og dvælede ikke, før de kom til Vigen, og lyttede efter, hvo der var Venner af Magnus Kongesøn, og Oluf hans Fader, og hvo af Alfiva og Kong Svend hendes Søn. Og tykkedes dem da, at faa vare Svends og hans Moders oprigtige Venner. De gave nu Pengene, og kunde nu vel see, hvorhen de kom, men foer dog lønligen dermed.

De kom til Gemsø til Einar Tambeskielver, han modtog dem vel. De forlangte at tale ene med ham. Carl sagde: Jarisleif Konge i Gardetige, og Dronning Ingegiord, og Magnus Kongens Søn hilse dig Einar Bonde, og med store Foræringer, som du her kan see, bede dig at være Ven af Magnus Kongeson, hvis han kommer her til Land, og understøtte ham til Riget. Einar svarede: gierne skal jeg være Kongesonnens Ven ligesom Faderens; og gierne skal jeg understøtte ham med al min Magt og Velvillie, hvis han kommer her til Landet; men det er blevet mig modbydeligt

og vederstyggeligt, at tage mod Gaver, siden Knytlingerne gave Penge for Kong Olufs Hoved. Det gjør jeg paa ingen Maade, at jeg tager mod Gaver; men det Raad vil jeg give dig, Earl, at du farer varligen, thi Alfiva har Spor af, at her er kommet Mænd til Landet, der bringe Hovdingerne Penge; vogter Eder derfor vel at træffe paa Kongen og hans Mænd. Earl sagde, det skulde han, hvis han mærkede Mistanke.

De drog derfra til Nidaros, og tog der Natteleie hos en gild Bonde, han hedde Grim hin Graa. Han spurgde, hvo de vare? de svarte, hvad dem syntes. Han sagde: ere I de Mænd, der ville drage Land og Folk fra vor Konge? Ikke tykkes vi duelige til saa store Ting, svarte Earl. Thi see, sagde Grim, jeg agter mig ingen Fare for Eders Skyld; men Mistanke vilde jeg have til Eder, hvis jeg ansaae Sagen for farlig; thi I synes mig saadanne, som de, der har været talt om.

De vare der om Natten; men da det om Morgenen var blæst i Kongens Luur, og alle Bønder sammenkaldtes, da stod Skatmesteren op og sagde saa: Os er kommet for Ore, at Mænd reise om i Landet, at drage Land og Folk fra vor Konge, og monne de nu være i Grim hin Graas Huus, og ville vi paa ingen Maade, at de maa undslippe, inden Kongen kommer. Alle samtykkede heri, og

Thinget hævedes, og hver gik hiem til sin Gaard; og da Grim kom til sit Hiem, sagde han til Carl; nu er det ikke langt borte, som jeg sagde i Gaar Aftes, at jeg tyktes at kunne spaae eder, og er det nu bedst, at vedgaae det reent ud. Carl svarede: hvorledes vil du fare med os, hvis vi ere de Mænd? Grim sagde: ikke veed jeg, at jeg har været en Uven af Kong Oluf eller hans Søn, og derfor skulle I fare i Fred for mig, saa at jeg ikke vil hindre Eders Færd. Carl svarede: saa bør det sig ikke; thi nu er det aabenbart, at vi have været i dit Huus, og vil dig skee Overlast, hvis vi undløbe; vi ville da tage den Udvei, at en af os skal blive tilbage, og svare Kongen, og den anden tage bort, og sige Kongens Søn, hvor hans Penge er henkomne, og hvo der har lovet ham Bistand; thi ham ligger der megen Magt paa at vide, hvo hans Venner ere, hvis han kommer hertil; men der ligger ikke Lag paa, om jeg bliver tilbage og dræbes. Da sagde Biørn: lad du mig blive Broder! mig tykkes det bedre, end saaledes at skilles fra dig. Da svarede Carl: ikke skal saa skee; thi jeg vil blive tilbage, som sig sømmer bedst.

3. Saa tog Biørn bort, og standsede ikke i sin Færd, før han kom til Garderige, og traf Kong Jarisleif, og Magnus Kongens Søn, og toge de overmaade vel imod ham. Han sagde dem,

hvad Carl havde giort, og var det alle de gjæveste Mænd, der havde tilsagt Kongesønnen Magnus deres Venskab; og sagde han tillige, hvorledes det stod med Carl, da de skiltes, at hans Død var vis, og sagde han Einar Tambeskielvers Ord. Kong Jarisleif svarede: det er gaaet, som jeg tænkte, at Carl vilde udrette store Ting, og er det overmaade stor Skade med slig en Mand. Lad os nu giøre Alt, for at være visse om, hvo der har lovet Kongens Søn Bistand, hvis han kommer til Landet, som Carl nu har skaffet Raad til. De ere meget forstandige Mænd, det vil gaae ham vel, hvis Lykken ikke er ham imod.

For nu at komme til Carl igien; da blev han tilbage i Byen, og var nu Kong Svend kommen; han stævnede alle Mand til Thinge, og Kongen kom der selv, og mange med ham, og Folk fra alle Gaardene. Da sagde Grim den graa til Carl: hvad Raad er der nu, Fælle! vil du tage til Thinge? han svarer: mon det ikke er raadeligst, at høre, hvad Folk sige? det see du til! siger Grim, men jeg for min Deel vil sørge for, at du kan komme bort, om du vil. Ikke skal saa være, svarer Carl: thi hver døer, naar hans Time er.

De tage nu til Thinge, og da Thinget var sat, stod Kongen op, og sagde: Os er kommet for Øre, at Landet sviges os fra, og at der er Mænd

i Grim Graas Huus, der ere kyndige om saadan Sviig. Da sagde Graa: ikke ere de i mit Huus, Herre! Nu handler du ilde, sagde Kongen: thi ingen mistænkte dig før, men nu giør du dig aabenbar skyldig i Svig mod os.

Da stod Carl op, og sagde: Herre! her er den Mand, som Eders Ord vedkomme, tal du om denne Sag med mig, og lad Bonden være uden for denne Sag. Kongen svarte: Carl er vor Ven, og den venneſælleſte af alle, og skal det skee, som du beder; men skiøndt nu dette er hændet med dig, vil jeg tilgive dig denne Sag, naar du vil sige mig, hvo der har modtaget Pengene. Carl svarede: ikke maa saa skee, Herre! thi er det ubetydelige Mænd, baader det dig intet, men hvis anseelige Mænd have taget mod Pengene, da vil jeg paa ingen Maade volde saa mange Mænds Død, som deraf vilde følge; heller vil jeg døe ene, og prøve, hvad der vil skee; thi mange flere er der, end dig monne komme i Tanke, og just derfor vil jeg aldrig aabenbare dem. Kongen sagde: jeg mener, du vil blive tvungen at sige det, og det dig til stor Qvide.

Da grebe de Carl, og lagde ham i Bolt og Jern, og blev han givet fire Mænd i Bevogtning, og bragde de ham ind i et Kammer. Han sagde da, slet er eders Lod, at I her maa sidde over mig lænkebundne Dødens Mand, mens Andre sidde i

Drikkelag; kom og see, om der er nogle Penge i min Lomme. Da sagde: du er en herlig Karl; og det er stor Skade for saadan en Mand; derpaa kiøbte de godt Øl, og drak. Da sagde Carl: nu vil jeg drikke med Eder, Karle! de giøre saa; han siger: ikke er det god Drikke; tager flere Penge af Lommen, hvis der er nogle, og kiøbe Eder Miød. Det giorde de, han drak med dem, og sagde: denne Drik er noget bedre end den forrige, gaaer nu hen, og vender Lommen, og er der nogle Penge endnu, saa kiøber Eder Viin: de svare, det er stor Skade at slige Mænd skal døe, der ikke spare; siden kom de med Viin, og drak samtlig, indtil Vogterne faldt i Søvn. Nu saae han sig om i Stuen, og saae, hvor der laae en Øxe med Eggen i Veiret; Carl velter sig derhen, og faaer skaaret Touget over, som hans Hænder var bundne med; siden fik han Jernet af den ene Fod, men kunde ikke faae det af den anden, inden han hug Hælen af sig. Saa løb han ned paa Bryggen, og ind i et Huus, som stod over Nidelven; der tog han et Bræt op af Gulvet, og hidsede sig ned giennem Aabningen, og dukkede under et Skib, og hang sig i et Toug, thi han vovede ikke at hidse sig op i Skibet. Der laae Carl den Nat, saa at han holdt sig ved Touget, med Hovedet og Fødderne over Vandet, og Bugen og Maven nede i Vandet; og var Natteleiet ikke hyg-

geligt, og blev han derfor bestandig siden kaldt Carl den Usælle.

4. Nu vaagnede Kongens Mænd, og saae ingen; der blev da megen Støi i Huset, og det blev sagt Kongen. Han sagde: ilde er det, at en saadan Mand er sluppet fra os, som haver villet lokke os Land og Folk fra, og vil denne Tildragelse volde os megen Fortræd; og vil vi nu sætte tree Mark paa hans Hoved, og fare vestpaa til England til min Fader, med Kalv Arnesen, og hvad Skibsførere jeg kan faae.

Carl blev keed af at være i Søen, men trøstede sig dog ikke til at tye op i Skibet; han svømmede da over Elven, og saae, der var en Saltsyder i en Baad, der havde en Skindkiortel ved Siden af sig; ham greb han i Skuldrene, og kastede ham overbord, og tog Skindkiortlen paa; Manden gik tilbunds, Carl roede bort i Baaden, skiulte sig om Dagen, og roede om Natten.

Kong Svend giorde sig rede at drage udaf Landet, og Kalv Arnesen med ham. Kalv var i saadan Anseelse, at han maatte ligge Kongen nærmest i Skibsleiet. En Dag seilede Kongen, da sagde Kalv: nu have vi stille Veir, lad os segle langs Landet. Kort derpaa sagde han: hvad seer jeg der tæt ved Land? er det ikke en Baad? og er ikke det Carl den Usælle! det vilde være meget Lykke, hvis

vi naaede ham. De holde nu ind ad Landet, siden saa de at Manden løb af Baaden og i Land. Da sagde Kalv: Nu slap han, Carl den Usælle! og løb efter ham, og sagde: bi du mig, og jeg vil give dig Fred. Carl svarede: ikke troer jeg dig! Kalv sagde: jeg giver dig min Ed paa, jeg ikke skal svige dig. Carl svarede: ikke troer jeg dig stort, du sveeg, hvor det var dig mere at lægge til Last, Kong Oluf den hellige; Kalv sagde: ikke skal jeg dog svige dig. Carl svarede: jeg troer det, men vist er det, at det ikke vilde være værre for mig at miste Livet, end for dig, at tilsidesætte al Ædelmod; og skal jeg sikkerlig bie dig. Derpaa mødtes de, og gik ombord sammen; og da de vare vare i Rigtighed, kom der en Baad med en Mand i, og Manden sagde: Kalv Arnesen! Kongen vil tale med dig. Han svarte; det skulde skee, og sagde til sine Folk, at passe vel paa Manden; derpaa tog han til Kongen. Kongen modtog ham vel, og sagde: hvorfor lagde du dig ikke i Leie ved Siden af os, som du er vant? Kalv svarede: ikke sømmer det sig, Herre! at rigere Mænd lægge af Veien for os; men var vi Ebers Lige, tilkom os denne Hæder. Kongen sagde: traf du Carl den Usælle? Kalv svarede: nei Herre! Kongen sagde: grib du nu ikke til dine fordums Kunster, og sviig os ikke! men seer du den guldbeslagne Oxe paa Bordet; min Fader har sendt mig Bud, at du

skulde sende ham tree Tylter norske Øyer, Kalv svarede: det giør jeg dog ikke, men sørge skal jeg for, at du snart ikke skal fattes norske Øyer, om de end ikke blive guldbeslagne. Han løb nu ned af Skibet, drog til sit Skib, og bad sine Folk lette. Nu, sagde han, vil vi hiem, og derfra østpaa til Magnus Kongesøn, at bringe ham Carl hin usælle.

Siden foer de østpaa, og kom noget efter til Garderige; og var i Spidsen for dem Einar Tambeskiælver, og mange andre Lehnsmænd, af de fornemste i Norge, og vilde have Magnus Kongesøn med sig; men deres Bøn hørtes ikke, før Einar og tolv af de fornemste iblandt dem giorde Eed paa, at forhielpe Magnus til Norges Land, og det giorde de. Siden mødtes Carl og Kong Jarisleif, og var der megen Glæde over dette Møde med Carl.

Han sagde da: ingen Mand har staaet mig mere bi, end Kalv Arnesøn og af ham kan Magnus Kongesøn vente megen Understøttelse i hele Trøndelagen, hvis Landene komme under Kongens Søn. Kongen svarede: mig huer bedre ikke at fare med sligt, som Kalv har giort mod Magnus Kongens Søn. Nu lagde Folk sig derimellem, og viste, hvad Understøttelse Kongen kunde have af Kalv, og der blev giort Forliig mellem dem. Siden tog de til Sverrig, og saa til Norge, og kom nord paa

til Trundhjem, og da blev strax Magnus Olaffon taget til Konge paa Eyrething af otte Fylker, der var indenfor Agdanæs. Siden blev Carl holdt i største Hæder hos Kong Magnus, og blev han anseet for en meget forstandig Mand: Kong Svend rømte ud af Landet, og Magnus blev Enevoldskonge. Kalv kom siden i Kongens Unaade, og drog ud af Landet med flere, der havde været med i Opstanden mod Kong Oluf den hellige.

Brand den Gavmilde.

En Fortælling.

En Sommer kom Brand en Søn af Vermund den smække i Vatnsfiord fra Norge til Island. Han kaldtes Brand den gavmilde, og det med rette. Brand lagde med sit Skib ind til Nidaros. Tjodolf Skiald var en Ven af Brand, og havde sagt Kong Harald meget om hans Gavmildhed og Ædelmod. Da Brand kom til Byen, sagde Tjodolf Kongen det, og roste tillige meget hans Vennesalighed og Rundhed i Island. Da sagde Kongen: det skal nu snart prøves, om han er saa gavmild, som du siger; gaae til ham, og beed ham give mig sin

Kappe. Tjodolf gik, og kom ind i et lidet Huus, hvor Brand var. Han stod paa Gulvet og maalte Lærred med en Alen, han var i en Skarlagens Kiortel, og havde en Skarlagens Kappe oven over, og Kappebaandene over Hovedet, imedens han maalte Lærredet, og en guldbeslagen Øxe under Armen. Tjodolf sagde: Kongen vil bede dig om din Kappe. Brand blev ved sin Gierning, svarte intet, og lod Kappen falde af Skulderen; Tjodolf tog den op, og bragte Kongen den.

Kongen spurgde, hvorledes det var gaaet af mellem dem; han sagde, Brand havde ikke talt et Ord, men berettede hans Adfærd og Forhold. Kongen sagde, vissælig er det en ædel og høimodig Mand, da han ikke tykkes, der giordes Ord behov; gaae nu atter, og siig, jeg vil bede ham om hans guldbeslagne Øxe. Tjodolf sagde: ikke tykkes mig meget om at gaae oftere; ikke veed jeg, hvorledes han vil tage det op, naar jeg kræver ham Vaabnene afhænde. Kongen sagde: du er Ophav til denne Sag, og har fortalt mig om hans Gavmildhed baade nu og før, ikke tykkes han mig gavmild, hvis han ei giver mig Øxen. Tjodolf gik, og sagde Brand, at Kongen vilde bede om Øxen. Han slynde strax Øxen fra sig, og talte ikke. Tjodolf bragte Kongen Øxen, og sagde, hvorledes det var gaaet.

Kongen sagde: det er øiensynligt, at denne Mand er gavmildere, end de fleste Andre, og har jeg nu faaet kostelige Gaver; gaae nu atter, og sig, at jeg vil have Kiortelen, han staaer i. Tjodolf sagde: ikke sømmer det mig, Herre, at gaae derom, kan være, han antog det, som jeg vilde spotte ham. Du skal gaae, sagde Kongen.

Tjodolf gik, og sagde Brand, at Kongen vilde have hans Kiortel. Brand holdt da op med sin Gierning, drog Kiortelen af sig, talte intet; men sprættede det ene Ærme af, og beholdt, og kastede Kiortelen til Tjodolf, der bragte den til Kongen. Kongen saae paa den, og sagde: denne Mand er baade forstandig og høimodig, det er mig øiensynligt, at han har sprettet Ærmet af, fordi han tykkes, som jeg har een Haand til bestandig at begiære, men ingen til at give; og gaae du nu efter ham!

Det skede, Brand kom, og Kongen tog vel imod ham, og nød Brand af Kongen megen Hæder, og store Gaver, og endes herved denne Fortælling.

Audun fra Vestfiord.

En Fortælling.

Audun hedde en Islænder, der var Vestfiordsk af Æt, en uformuende Mand, men dog i godt Ord. En Sommer drog han ud til Søes med en Nordmand ved Navn Thorer. Men inden Audun drog ud, satte han det meste af, hvad han havde, til sin Moders Underholdning, og var det dog ikke meer end til at leve af i to Aar. De gik derpaa til Søes, havde Medbør, og kom til Norge. Audun var hos Thorer om Vinteren. Sommeren derpaa tog Audun med Thorer til Grønland, og var der næste Vinter. Der kiøbte Audun en tam Biørn, og gav for den Alt, hvad han eiede, og var dette Dyr en stor Sieldenhed i sit Slags.

Næste Sommer tog de tilbage til Norge, og havde en meget lykkelig Reise. Thorer Styrmand tog da hiem til sit; men Audun seilede østpaa til Vigen, og havde sin Biørn med. Da han kom til Opslo, gik han i Land med Biørnen, og søgte om Herberg, medens han opholdt sig der, og agtede sig siden sydpaa til Danmark, at give Kong Svend Dyret. Der var just da megen Uenighed og Ufred mellem Kong Harald og Kong Svend. Kong Harald var der i Byen, og det blev ham strax sagt,

at der var kommen en Islænder fra Grønland med en fuldkommen tam Biørn. Kongen sendte efter Audun, der kom og helfte paa ham. Kongen tog vel mod hans Helsen, og sagde, eier du den Biørn, der er en saadan Siældenhed? Audun svarede ja. Kongen sagde: vil du sælge os Dyret til den Priis, du har kiøbt det? Ikke vil jeg det, Herre! svarte han. Vil du da, sagde Kongen, at jeg giver dig det dobbelte derfor; som synes mig desbilligere, da du gav derfor Alt, hvad du eiede. Ikke vil jeg det, Herre! sagde han. Vil du da forære mig det? sagde Kongen. Heller ikke! svarte Audun. Hvad vil du da giøre dermed? spurgde Kongen. Hvad jeg altid har havt i Sinde, svarte han, drage sydpaa til Danmark, og give Kong Svend det. Harald Konge sagde: er du da endnu saa uvidende, at du ikke have hørt om den Ufred, der er mellem disse Lande; eller troer du, din Lykke er saa stor, at du kan naae, at bringe Kong Svend den kostbare Foræring, hvad andre ikke er kommet ustraffede fra at forsøge. Audun svarede: Herre! det staaer nu i Eders Vold; men ikke beslutter jeg andet, end jeg har sagt og stedse agtet. Da sagde Kongen, hvi skulde du ikke give, til hvem du lyster? men det vil jeg dog føie til, at du kommer til mig paa din Hiemreise, og siger mig, hvorledes Kong Svend lønner dig

for Dyret; kan være, at du er en hældig Mand
Det vil jeg love, siger Audun.

2. Han drog strax derfra, og fik Leilighed sydpaa ned til Danmark. Men da han kom der, var hver Pending oppe, han eiede, og maatte han da bede om Føde baade til sig og Biørnen; han kom da til en Foged af Kong Svends, ved Navn Ake. Audun bad ham give sig noget at leve af for sig og Dyret, som han agtede at give Kong Svend. Ake svarer: jeg vil sælge dig Levnetsmidler, om du vil. Ikke haver jeg nu noget at give derfor, siger Audun, og jeg vilde dog gierne bringe Kongen Dyret. Det maa du indsee, siger Ake, at du ikke naaer det, hvis det sulter ihiel for dig. Audun syntes, det var haarde Kaar, men saae dog ikke, der var andet for, som det nu stod; de kom da saaledes til Forliig, at han solgte Ake det halve Dyr paa de Vilkaar, at de skulde begge drage til Kongen, og der skulde vurderes, hvad Ake havde kostet paa ham og Dyret, og Ake erstatte Audun Værdien, hvis Kongen fandt den halve Biorn mere værd.

De drog begge tilsammen, indtil de traf Kong Svend. Han tog vel mod Fogden Ake, og spurgde da, hvo den Mand var, som drog med ham, og som Kongen ikke kiændte. Audun svarte, jeg er en Islænder, der nys er kommen fra Norge, men forhen fra Grønland med Alt, hvad jeg eiede. Men

nu er det gaaet mig saa ilde, at jeg nu ikke eier meer end en halv Biørn. Derpaa fortalte han Kongen Alt, hvad der var forefaldet mellem ham og Ake.

Kongen sagde: er det sandt, Ake, som han siger? sandt er det, svarte Ake. Kongen sagde: synes du, det sømmer dig, som jeg har sat over mit Gods, og givet meget Lehn, at sinke og opholde en udenrigs mig ukiændt Mand, som vilde bringe mig en kostelig Skiænk, og gav Alt, hvad han eiede, derfor. Og vare vore værste Uvenner villige til at lade ham fare i Fred, betænk da, om det anstod dig at handle saa? og synes det, som der er megen Forskiel paa dig og Kong Harald, der gav ham Tryghed og Fred. Nu var det velforskyldt, at du ei blot mistede al din Eiendom, men og dit Liv. Men skiøndt jeg ikke vil lade dig aflive denne Gang, da skal du dog strax miste din Eiendom, og forvises mit Land, og aldrig komme mig mere for Øie. Men jeg antager, Islænder, at du giver mig det hele Dyr, som du forst vilde, og det saameget mere, som Ake har solgt dig, hvad han burde givet. Audun takkede Kongen for hans Tale og Tilbud, og var han der en Tid. Men Ake drog uglad bort, og mistede meget Gods, fordi han havde tragtet efter det, som ikke hørte ham til.

3. Audun var ikke længe hos Kong Svend, inden han sagde, han ønskede at tage derfra. Kongen svarte ham ugierne, hvor vil du da hen, siden du ikke vil blive hos os? Jeg vil gaae paa en Valfart til Rom, sagde han. Kongen sagde: havde du ei fattet saa god en Beslutning, vilde det meget have mistykket mig, at du saasnart vilde herfra; men nu skal jeg intet lægge dig i Veien. Kongen gav ham da meget Sølv, og udrustede ham til hans Reise, og hialp ham i Følge med andre Romfarere, og bad ham besøge sig, naar han kom tilbage. Audun drog da sydpaa. Men paa hans Valfart, fik han en svær Sygdom, og laae længe, og gik da alle de Pendinge med, som Kong Svend gav ham. Men hans Følge skiltes fra ham. Da han kom op af Sygdom, og var bleven meget mager og mat, og ingen Penge havde at leve af, greb han til Bettelstaven, og bad om Føde.

Ved Paaskentid kom han tilbage til Danmark, hvor Kong Svend var. Da var Audun skaldet, og uden Klæder, og i alle Henseender ussel, og torde ikke lade sig see mellem Folk, og var derfor i en Braa i Kirken Løverdagen for Paaske, og agtede at træffe Kongen, naar han gik i Messe. Men da han saae Kongen og hans Hirdmænd kostelig klædte, bluedes han ved at komme dem for Dine. Men da Kongen var gaaet til Bords, da kom Audun og fik

Mad ved Hallevæggen, som Pillegrimmenes Skik er, saalænge de ikke have lagt Stav og Pose, og tænkte han nu at lade Kongen see sig, naar han gik til Aftensang. Men saa lidet han havde dristet sig om Dagen, torde han nu langt mindre lade sig see af Kongen. Kongen troede, han havde seet Mandens Gienfærd. Da han derfor gik fra Kirken, og alle Hirdmændene var komne ind i Herberget, vendte Kongen sig, gik udenfor, og sagde med lydelig Rost: er her nogen, som jeg formoder, der vil tale med mig, men undseer sig derved, da komme han nu frem, og lade sig see. Da gik Audun frem, og faldt Kongen til Fode. Kongen kunde neppe kiende ham, tog ham i Haand, og bød ham velkommen. Meget haver du giennemgaaet; siden vi saaes sidst, sagde Kongen, og var det neppe, jeg kiendte dig.

Kongen førte ham da strax ind i Herberget. Men Hirdmændene loe, da de saae ham. Kongen sagde til dem: ikke tør I ved at lee ad ham, skiøndt han forekommer eder ussel at see til. Han har bedre sørget for sin Siæl end I, og tør han synes Gud fager og væn.

Kongen lod ham give et Bad, og betiente ham selv; og gav ham gode Klæder, og lod ham pleie saa godt muligt. Han kom sig snart, da han var en ung Mand; og blev der en Tid. Audun kunde

vel skikke sig mellem Folk, thi han var en omgiængelig Mand, der gav Agt paa, hvad han sagde, og var ikke af mange Ord. Alle Folk leed ham vel, og Kong Svend var overmaade blid imod ham.

4. Det var en Gang, som det leed ud ad Vaaren, at de taledes ved. Da sagde Kongen: det er sandt, Audun, jeg har ei talt med dig om, hvad du synes, jeg skulde give dig for Biørnen. Jeg tilbyder dig det Vilkaar, at blive længer hos mig, og vil jeg giøre dig til min Skutilsvend, og dermed vise dig megen Hæder. Audun svarer: Gud lønne Eder, Herre, for det hæderlige Bud, og al den Ære, I har viist mig, men min Hu staaer til at drage til Island. Da sagde Kongen: det synes mig en underlig Færd. Audun sagde: ikke vil jeg bebreide mig det, Herre! at jeg sidder her hos Eder i megen Hæder og Herlighed, medens min Moder gaaer med Betlestaven i Island; thi nu er den Tid forbi, jeg forsynede hende til, inden jeg drog ud. Kongen sagde, det er vel og retskaffen talet, og er du en lykkelig Mand; dette var den eneste Undskyldning, hvor jeg ei vilde misbillige, at du tog herfra. Bliv nu hos mig, til Skibene blive seilklare! Saa giorde han.

En Dag, som det leed langt hen ad Vaaren, gik Kong Svend nedpaa Bryggen. Folk giorde deres Skibe seilklare til forskiellige Lande, som til Østersøen, Saxland, Sverrig og Norge. Da kom

han og Audun til et smukt Skib, og der var Folk, der taklede det til, og det var en stor Knar. Kongen sagde: hvad synes dig om dette Skib, Audun! han syntes vel derom. Kongen sagde: nu skal jeg betale dig Biørnen, og give dig dette Skib, med saadan Føring, som jeg veed, er velkommen i Island. Audun takkede Kongen paa det bedste for disse Gaver.

Der gik en Tid, og da Skibet var fuldkommen færdigt, gik Kong Svend og Audun til Stranden. Da sagde Kongen: efter som du vil drage fra mig, Islænder! vil jeg nu lade dig drage; men det har jeg spurgt, at der er ondt at havne i eders Land, store Ørkener, og vanskelige Veie. Nu hvis Lykken ikke er med dig, kan det hændes, at du lider Skibbrud, og mister Føringen. Lidet seer man da paa dig, at du har mødt Kong Svend, og givet ham kostelige Gaver. Kong Svend gav ham da en stor Skindbraag fuld af Sølv, og sagde; du er dog ikke reent uden Penge, om du bliver skibbrudden, naar du saa beholder dette. Men det kan og skee, at du mister denne Skat, sagde Kongen, hvad nytter det dig da, at du gav Kong Svend din kostbare Eiendom? Kongen drog sig da en Ring afhænde, og gav Audun. Det var et herligt Klenodie, Kongen sagde: skulde det end gaae dig saa ilde, at du leed Skibbrud, og mistede alle dine Penge, er du

dog ikke uformuende, naar du kommer i Land med Ringen; thi det er Skik, at have sit Guld paa sig, naar man er stæd i Skibbrud; og seer man da, at du har været hos Kong Svend Ulfsøn, naar du beholder Ringen, skiøndt du mister det andet Gods. Men det vil jeg raade dig, at du ei skiller dig ved denne Ring, som jeg under dig fuldvel at nyde, med mindre du mener at have saameget Godt at takke en anseelig Mand for, at han synes dig værd at give et Klenodie; da giv du ham Ringen. Far nu vel! sagde Kongen.

Da gik Audun under Seil, og kom til Norge, og saasnart han spurgte, hvor Kong Harald var, drog han hen til ham, som han havde lovet. Audun kom da for Kongen, og helste ham. Kongen tog vel mod hans Helsen. Sid her, og drik med os! sagde Kongen. Audun giorde saa. Da spørger Kong Harald: hvorledes lønnede Kong Svend dig for Biørnen. Saaledes? siger Audun, at han modtog den af mig. Jeg vilde lønnet dig derfor, siger Kongen: jeg vilde lønnet dig mere. Audun svarede: han gav mig Sølv til en Romerreise; Kongen sagde: mangen Mand gav Kong Svend Penge og andre Fornødenheder til Romerreiser, der ikke have bragt ham kostelige Gaver. Hvad mere? Audun sagde: han tilbød mig at giøre mig til sin Skutilsvend, og yde mig megen Hæder, naar jeg blev hos

ham. Vel var det sagt, svarte Kongen, men lønnede han dig mere? Audun sagde: han gav mig en stor Knar, med den bedste Foring. Det var ædel Forsorg, sagde Kongen, og saa vilde og jeg have lønnet dig; lønnede han dig endnu mere? Audun svarte: han gav mig en Skindbraag meget fuld af Sølv, og sagde jeg blev ikke pengeløs, saalænge jeg beholdt den, om jeg end leed Skibbrud paa Island. Kongen svarte: det var ædelt og forstandig givet, og det havde jeg ikke giort; jeg vilde tykkes mig fri, naar jeg havde givet dig Skibet med Foring. Hvorledes lønnede han dig videre? Saaledes Herre! sagde Audun, at han gav mig denne Ring, som jeg har her paa Haanden, og sagde, det kunde saa hænde, at jeg satte Skib og alt Gods til, og jeg var dog ikke uformuende, naar jeg eiede Ringen, og bad mig ikke skille mig ved Ringen, uden jeg tyktes, at være nogen udmærket Mand saa meget Godt skyldigt, at jeg vilde give ham den. Men det har jeg fundet i dig, Herre! thi du havde Magt til at tage Biørnen fra mig, og Livet med; men du lod mig drage i Fred didhen, hvor det ikke tillodes nogen Anden. Kongen tog naadig mod Gaven, og gav derimod Audun gode Gaver, inden de skiltes.

Audun drog strax til Island samme Sommer, og blev anseet for en meget lykkelig Mand; og endes her Fortællingen om ham.

Christendommens Indførelse i Island.
En Fortælling.

---

1. Norge havde skiftet Høvding. Hakon Jarl var omkommet og Oluf Tryggesøn kommen i hans Sted. Hakon Jarls Endeligt blev, at Karker Træl overskar hans Strube paa Rimol i Gaulaadal. Tillige spurgdes, at de havde skiftet Tro i Norge, og havde aflagt deres fordums Gudsdyrkelse, og Kong Oluf havde christnet Vestland, Hialtland, Orkenøerne og Færøerne. Mange sagde i Nials Paahør, at det var meget sælsomt at forsage fordums Tro. Mig synes, sagde Nial, som den nye Tro tør være meget bedre, og farer den vel, som antager denne; og hvis nogen kom hid at forkynde den, skulde jeg vel fremme den Sag. Nial gik ofte affides ene, og talte med sig selv derom.

Samme Høst kom et Skib ofpaa i Berufiord, til et Sted, der hedder Gautevig, Styrmanden hedde Tangbrand, han var Søn af Villbald Greve af Saxland, og bidsendt af Kong Oluf Tryggesen at forkynde Troen. Med ham foer en Islænding, der hedde Gudleif, Ætling af Hiorleif Qvindekiær, Konge af Hordaland, Gudleif var en stor Kiæmper, overmaade kiæk og diærv i alle Ting.

To Brødre boede paa Berunæs, den ene hedde Thorleif, den anden Ketill; de stævnede et Møde, og forbod Folket at kiøbslaae med Tangbrand. Dette hørte Hall fra Side; han boede paa Tvatta i Altafiord. Han reed til Skibet med tredive Mand, og søgte strax Tangbrand, og sagde: vil Handelen ikke ret gaae! Tangbrand svarede, at saa var det. Nu vil jeg sige eder mit Ærende, siger Hall, det er at byde eder alle hiem til mit, og see, om jeg kan skaffe Eder Handel. Tangbrand takkede ham, og foer om Høsten til Tvatta.

Engang holdt Tangbrand Helligaften; han havde ladet opslaae Landtield, til at synge Mésse med megen Høitid; thi det var høi Helligdag. Hall sagde til Tangbrand, hvem til Amindelse holder du denne Fest? Erkeenglen Michael til Amindelse svarte Tangbrand. Hvad Skytsaand er det? spurgde Hall. En meget god, svarte Tangbrand. Han skal paaskionne Alt, hvad du gior vel, og er saa miskundelig, at han skatter alt velgiort over dets Værd. Ham gad jeg havt mig til Ven, sagde Hall. Det kan du faae, sagde Tangbrand: giv dig i Dag til ham og Gud. Men det betinger jeg mig, sagde Hall, at du staaer inde for, han da vil være min Skytsengel. Del lover jeg, sagde Tangbrand.

Om Aftenen sagde Hall til sine Tyende: i Morgen holder Tangbrand helligt for sin Gud; og vil

jeg, at I skal og have Godt deraf, og ikke arbeide i Morgen, og skulle vi da gaae hen at see de Christnes Adfærd. Om Morgenen holdt Tangbrand Gudstieneste i sit Tield, og Hall og hans Folk gik at see derpaa, og hørte Klokkelyd, og lugtede Røgelse, og saae Mænd i kostelige Linklæder og Purpur. Hall spurgde dem, hvorledes de tyktes om de Christnes Adfærd, og den anstod dem vel. Hall og alle hans bleve døbte der i Aaen Løverdagen for Paaske, og blev Stedet siden kaldet Tyatta.

2. Vaaren derpaa drog Tangbrand ud at forkynde Christendommen, og Hall med ham; men da de kom vesterom Lonshede til Stafafield, der boede Thorkel. Han talte meget mod Christendommen, og æskede Tangbrand til Holmgang. Da bar Tangbrand et Kors paa Skioldet, og faldt Striden saa ud, at Tangbrand vandt Seier og dræbte Thorkel.

Derfra drog de til Hornefiord, og laae i Borgarhavn, vest for Heinabergssand. Der boede Hilder den gamle, Fader til Glum, der var siden med Flose at indebrænde Nial. Hilder og alle hans antoge Troen. Derfra tog de til Fellshverf, og laae paa Kalvefield. Der boede Kol Thorstein Hals Frænde, og antog han Troen med hele sit Huus.

Der fra droge de til Svinafield, der lod Flose sig primsigne, og lovede at følge dem til Thinge.

De droge nu vestpaa til Skogahverf, og laae i Kirkebo. Der boede Svart Asbiørnsen; han og hans Forfædre havde alt længe været christne. Fra Skogahverf drog de til Hofdabræk, der rygtedes Alt om deres Færd. I Kerlingadal boede en Mand ved Navn Galdrehedin, ham kiøbte Hedningerne til, at han skulde lade Jorden opsluge Tangbrand. Hedin drog da op paa Arnastakkshede og giorde der et stort Blodoffer den Dag, som Tangbrand drog fra Svart Asbiørnsen. Da revnede Jorden under Tangbrands Hest; han sprang bag af, og kom op paa Bakken: men Hesten sank ned i Jorden med Alt, hvad den havde paa, og saae de den aldrig mere. Da lovede Tangbrand Gud. Gudleif opsøgte Galdrehedin, og traf hampaa Heden, og forfulgte ham nedad Kerlingedal, og kom ham paa Spydkast, og hug til ham med sit Spyd, og det gik giennem ham.

3. Derfra drog de til Dyrholm, og holdt der et Stævne, og forkyndte Troen, og christnedes der Ingiald Thorkelssøn, og drog de siden til Fliotslide, og prædikede der. Der talte Veturlide Skiald, og hans Søn Are dem meest imod. De fik at vide, at Veturlide var et Sted med sine Tyende at skiære Græstørv, da drog Tangbrand did med Gudleif, og vog ham der, og sige nogle, at medens han for-

svarte sig med Spaden mod Gudleif, blev han dræbt af Tangbrand. Herom sang Gudleif:

Skiolderustens Skurer *)
Ned paa Skialdskabs Værksted **)
***) Balders barske Vaaben
Bød med Seir at falde.
Snild lod Sværdets Prøver
Stridens Øre lyde;
Hævnens Hammer knuste
Veturlid Skialds Hoved.

Nu drog Tangbrand til Bergthordval, og antog Nial der Troen med alle Sine. Men Mord og Valgard vare dem meget imod. Og droge de derfra ud over Aaerne, op til Havkadal, og døbte de der den yngre Hall, et Barn paa tree Aar. Nu droge de til Grimsnæs, der reiste Thorvald Veile en Flok imod dem, og sendte Bud til Ulf Uggesøn, at han skulde drage mod Tangbrand, og dræbe ham, og qvad Thorvald den Vise:

Til Ugges uforsagte
Søn Ulf et Bud jeg sender,
I Hu mod Staalets Styrer
Dog intet Ondt mig stander.

*) Krigeren.
**) Hovedet.
***) Vaaben.

Men Kampgangs kiække Ordner
Guds lumpne Fiende kue;
Den anden for mig falde!
Vanlyste falde begge.

Herpaa quad Ulf:

Ei tykkes det mig tienligt
Deel i det Raad at tage,
Med Søravns Snarhed sender
Mig Hagbardbanes Dyrker *).
Om end Raaheftens Rytters **)
Raad vrangeligen gange,
Der mig heel misligt synes
Paa Madingen at bide.

Og ikke agter jeg, lagde Ulf til, at være hans Lokketaabe, og vogte han sig, han ikke faaer sin egen Tunge om Halsen. Og foer da Sendemanden tilbage til Thorvald Veile, og sagde ham Ulfs Ord. Thorvald havde mange Folk hos sig, og talte til dem om at ligge paa Luur paa Blaaskovhede.

Tangbrand og Gudleif rede fra Haukadal, der mødte de en Mand, som reed dem imøde. Han spurgte om Gudleif, og da han traf ham, sagde han: det er fra din Broder Thorgils fra Reikiahol, jeg skal lade dig vide, at der lægges dig mange Baghold, samt at Thorvald Veile med sin Flok er ved

*) Thords Dyrker Thorvald.
**) Sømanden Tangbrand.

Hestebækken i Grimsnæs. Ikke skulle vi derfor ride af Veien for dem, sagde Gudleif, og dreiede de da ned ad Hestebæk til.

Thorvald var kommen over Bækken. Her er nu Thorvald, sagde Gudleif til Tangbrand, lad os angribe ham. Tangbrand skiød sit Spyd tvertigiennem Thorvald, og Gudleif hug ham i Skulderen, og Armen af, og blev det hans Bane.

4. Nu reed de til Thinge, og var det nærved, at Thorvalds Frænder vilde angrebet dem; men Nial og Østfiordingerne stode med Tangbrand. Hialte Skiæggeson sang denne Nidvise paa Lovbierget:

Frit giøer ad Guder min Mund,
Freia en Tæve tykkes mig kun;
En af de to er en Hund,
Odin eller og Hun.

Mod denne Nidsang tog Runolf Gode, Søn af Ulf Jorundson Gode til Gienmæle, og sagsøgte Hialte for Gudsbespottelse, men han viste mere sin Magt og sit Overmod, end sin Retviished, thi han lod ikke holde Dom, før han havde faaet Retten sat paa Eggsøre Bro, og ladet besætte begge Broender med Væbnede. Dog var ingen, der vilde indklage i Sagen for ham, før Thorbiorn Thorkels Søn fra Gubdal fremstod som Sagsøger. I denne Dom blev Hialte dømt fredløs for Gudsbespottelse.

Samme Sommer drog Hialte ud paa et Skib, han havde ladet bygge hiemme i Thiorsardal, langs Rangsaas vestre Bred ad Havet; som de seilede ned ad Aaen, rendte en Mand efter dem langs Aabredden, med Spyd og Skiold ihænde. Hialte sagde til ham: en Halmvisk har du til Hierte. Han kastede Spydet efter Hialte, men Hialte greb et Skiold, og deri kom Spydet. Hialtes Mænd løb i Land, og tog ham, og spurgte, hvo han var. Han sagde, han hedde Narfe, og at Runolf havde sendt ham ud at dræbe Hialte, at han dermed skulde løse sig af sin Landlysning. Bedre Raad kan jeg give dig, sagde Hialte, drag du med mig, og jeg skal give dig Frelse. Hialte drog ud, og kom om Høsten til Trondhiem, og besøgte Kong Oluf, og var hans Maag Gissur Hvide med ham fra Island.

5. Samme Sommer blev Tangbrand sagsøgt for de Mord, som han havde begaaet; han gik da til Søes, men drev tilbage til Hytaraa ved Borgafiord, paa det Sted, som nu kaldes Tangbrandsrof neden for Skipahyl; og staaer end paa en Klippe den Steen, han fæstede sit Skib ved.

Men da de vare komne bid., havde Herredsmændene holdt et Stævne at forbyde dem al Kiøbslag. Tangbrand kom til Krossèholt, sang der Messe, og opreiste Kors. I Lækiarbeg boede en Mand ved Navn Kol, han havde saamange Levnets-

midler, at han knap vidste, hvor han skulde giøre af dem. Tangbrand drog did og vilde kiøbe Fødevare af ham; men han vilde ikke sælge, de tog da Fødevarene, og lagde derfor, hvad de var værd. Kol drog med til Hytarnes, og klagede for Skiægbiørn, som boede der. Han drog med Kol at opsøge Tangbrand. De bad ham give Ranet tilbage, og betale Bøder. Men Tangbrand afslog haardnakket begge Dele. De kiæmpede da paa Sletten ovenfor Steinsholt, der faldt Skiægbiørn og otte andre, Skiægbiørns Gravhøi er der paa Sletten, men de andre bleve jordede i Landdragshøiene, nærved Sletten, og sees ved deres Høie fuldvel. To Mænd faldt af Tangbrands.

Om Vintren løb Tangbrands Skib ud fra Hesteraa, og leed Skibbrud, og drev i Land, sønden for Kalvbæk, og hedde det Skib Oxen. Tangbrand og hans Følge drog giennem Bygderne vestpaa.

Der mødte ham Steinvor Ref Skialds Moder hun forkyndte Tangbrand Hedenskabet, og talede længe for ham. Tangbrand taug, medens hun talede; men talede siden længe, og giendrev, hvad hun havde sagt. Har du hørt det nu, sagde hun, at Thor bød Christus til Holmgang, og at han ikke torde kiæmpe med Thor? Det har jeg hørt, svarte Tangbrand, at Thor ikke var andet end Muld og Aske, naar Gud ikke vilde, han skulde leve. Veedst

du, sagde hun: hvo der haver brudt dit Skib? Hvem mener du? svarte han. Det skal jeg sige dig, sagde hun:

*) Klokkevogters Oxe knuste
Jettemoders Afkoms Kuer **).
***) Havbreds Høgen ødelagdes,
Havde Guderne til Fiender.
Christus stod ei frem at stride
Da dets Stavne begge knustes.
Saare lidet Gud mon agte
Gylfes Rensdyr, ****) tør jeg giætte.

Og end qvad hun en anden Vise:

Tangbrands lange Trældyr *****)
Thor drev af sit Stade,
Kantred det og kylte
Knuust det op paa Stranden;
Vandets Vandrerinde
Vil ei Sø meer pløie;
Haardt i Kvag den knuste,
Stormen Thor fremkaldte.

Derpaa skiltes Tangbrand og Steinvor, og foer han vestpaa til Bardastrand.

---

*) Tangbrands Skib Oxen kaldet.
**) Thor.
***) Skibet.
****) Gylfes Rensdyr er atter Skibet, efter en bekiendt Sørøver ved Navn Gylfe.
*****) Tangbrands Skib Oxen.

6. Gest Odleifsson boede i Haga paa Bardastrand. Han var en overmaade klog Mand, saa at han forudsaae manges Død. Han giorde et Giæstebud for Tangbrands; de droge til Haga henimod 60 Mand. Da blev sagt, at der var to hundrede Hedninge underveis imod dem, og did ventedes en Berserk, der hedde Otryg, og vare alle ræbde for ham; men om ham sagdes der, at han skyede hverken Ild eller Sværd. Og vare Hedningerne meget bange for ham.

Da spurgde Tangbrand, om de vilde antage Christendommen; men alle Hedningerne talte derimod. Jeg vil give eder Kaar, siger Tangbrand, at I kunne skionne, hvilken Tro er bedre... Vi skulle vie tvende Baal; Hedningerne een, og jeg een, men en tredie skal være uviet; hvis nu Berserkenda er ræd for den, jeg har viet, men gaaer giennem de andre tvende; da skulle I antage Christendommen. Det er vel talt, sagde Gest, og indgaaer jeg det for mig og alle af mit Huus, og da Gest havde sagt dette, samtykkede mange flere.

Nu blev sagt, at Berserken kom hen ad Gaarden; og blev da Baalene reiste og tændte; Folk greb da deres Vaaben, og besteeg Bænkene, og ventede der. Berserken løb ind med Vaaben; han kommer ind i Stuen, og træder strax den Ild ned, Hedningerne havde indviet; og kommer til den Ild, som

Tangbrand havde viet, og tør ikke vade derigiennem, men siger, at han brænder heel. Han hugger med Sværdet efter Bænken; men Hugget kom i et Tværtræ, ved det han huggede for høit. Da slog Tangbrand ham med Korset over Haanden; og skede der et saadant Jertegn, at Sværdet faldt Berserken afhænde; da satte Tangbrand ham Sværdet paa Brystet, og Gudleif hug ham over Haanden, saa den fløy af. Da gik mange paa, og dræbte Berserken.

Derpaa spurgte Tangbrand, om de vilde antage Christendommen? Gest svarede, at det, han havde lovet, agtede han at holde. Tangbrand døbte nu Gest, og hele hans Huus, og mange andre.

Andre fortælle, at denne Berserk, som de kalde Tiørin, udbød ham til Holmgang, og da Tangbrand var rede dertil, sagde Berserken: ikke mon du driftes at kiæmpe med mig, hvis du saae, hvad jeg kan giøre; jeg gaaer barfod giennem brændende Ild, og lader mig nøgen falde paa min Sværdsord, og intet af dem skader mig. Det maa Gud raade, sagde Tangbrand, viede Ilden, og giorde Korsets Betegnelse over Sværdet. Berserken brændte sin Fod, da han traadde i Ilden, og da han faldt paa Sværdet, gik det tvertigiennem ham, og fik han deraf sit Banesaar. Dette glædede mange gode Mænd, skiøndt de vare Hedninge, og lod da Gest sig primsigne med nogle af sine Venner.

Siden raadslog Tangbrand med Gest, om han skulde drage til Vestfiordingerne, men han raadde ham derfra, og sagde, det var et haardt og uomgiængeligt Folk; men hvis beskikket var, at denne Tro skulde vedtages, da vilde det paa Althinget giøres til Lov, og vilde alle Hovdinge fra Herrederne være der tilstæde. Jeg har forebragt det paa Thinge, sagde Tangbrand, og mødte mig der megen Vanskelighed. Det meste har du alt udrettet, sagde Gest, om det endog bliver andres Lod, at skaffe det Lovs Kraft. Men det er som sagt, at Træet falder ikke for første Hug. Siden gav Gest Tangbrand gode Gaver, og drog Tangbrand nu sydpaa til Sydlingefiording, og saa til Ostfiord, og giæstede Bergthorsval, og gav Nial ham gode Gaver. Saa reed han østpaa til Altafiord at møde Hall fra Sida. Han lod sit Skib udbedre, og kaldte Hedningerne det Jernkurven; og tog da Tangbrand paa dette Skib tilbage til Norge, og Gudleif med ham, at møde Kong Oluf i Trondhiem.

7. Kong Oluf havde christnet Halogaland, og kom om Høsten til Nidaros, der vare mange islandske Skibsførere. Et af Skibene førte Kiartan, Søn af Oluf Paa, med Kolf Asgeirson og Bolle Thorleikson. Egne Skibe førte og Haldor Søn af Gudmund Rige, Kolbein Søn af Thorstein Freirsgode, Sverting Søn af Runolf Gode, Halfrod

Ottarson, og Thorarin Nefiulfson. Alle disse vare Hedninge, laae uden for Byen, og agtede at seile videre sydpaa, men det lykkedes dem ikke, for Kongen var kommet nordfra.

En Dag det var godt Veir, og Folk kom fra Byen at svømme, saae Skibsfolkene en Mand, der var meget bedre Svømmer end de øvrige. Bolle Thorleikson sagde til Kiartan sin Frænde: Hvi prøver du ikke Styrke i Svømning med denne Svømmer? Kiartan sagde: ikke vil jeg stride med ham. Hvor blev din Kiækhed af? sagde Bolle, og kastede Klæderne. Da løb Kiartan op, klædte sig af, og bad Bolle være rolig. Han sprang derpaa ud, svømmede hen til Manden, dukkede ham ned, og holdt ham under en Tid. Nu kom de op, og dukkede Kiartan ham anden Gang under; men da Kiartan vilde op, greb Manden ham, og holdt ham nede en Tid. Tredie Gang dukkede han Kiartan saaledes under, og holdt ham saalænge nede, at han nær var bleven qvalt. De lagde nu til Land, og spurgde Manden Kiartan, om han vidste, hvem han havde prøvet Styrke med? Kiartan sagde, han vidste det ikke. Han gav nu Kiartan en Skarlagens Kaabe, og sagde, han deraf kunde see, hvem han havde prøvet Styrke i Svømning med. Kiartan saae da, at det var Kong Oluf, og takkede ham

hæderlig for hans Gave. Hedningerne leed det ilde, at Kiartan havde taget Gaver af Kongen.

Michelsmessedag gik mange Islændinge hen at høre Messe, og see de Christnes Skikke, og da de kom derfra, talte de indbyrdes om, hvorledes dette Udfærd havde staaet dem an. Kiartan syntes vel derom, og nogle faa Andre. Det fik Kongen snart at vide, sendte efter Kiartan, og spurgte, om han vilde antage Christendommen. Kiartan sagde, Kongen kunde giøre det saa, at han ikke afslog det. Kongen spurgte: hvad han meente? At du tilsiger mig ikke mindre Hæder, end jeg kunde vente i Island, om jeg endog aldrig kommer hiem. Det lovede Kongen. Kiartan blev da døbt, og var Kongens Giæst, medens han var i de hvide Klæder.

8. Midlertid kom Tangbrand Præst fra Island til Kongen, og sagde, hvad Fiendskab de havde viist ham, og paastod, at der intet Haab var, Christendommen der skulde blive antaget. Da blev Kongen saa vred, at han lod gribe mange Islændinge, og lægge i Jern: og truede at aflive nogle, lemlæste Andre, men nogle bleve plyndrede, og sagde Kongen, at han skulde giengielde dem, at deres Fædre saa uhæderlig modtoge hans Udsendinge i Island.

Da bad Hialte og Gissur for Mændene, og sagde, at Kongen saa havde sagt, at ingen Mand

skulde det have begaaet, at han jo skulde have Fred, naar han vilde lade sig døbe. Gissur mindede tillige Kongen om deres Frændskab, thi deres Mødre vare Døttre af tvende Brødre. Han sagde og, at han troede, det var at haabe, at Christendommen torde blive antaget i Island, hvis man gik forstandig tilværks: men Tangbrand foer der som her, frem med Vold, og havde dræbt adskillige, og fandt Folk det haardt at lide af en Udlænding.

Korg Oluf sagde: Alle skulle have Fred, hvis du og Hialte love, at Christendommen skal blive vedtaget i Island; men jeg tager Gidsler af dem, der tykkes mig de anseeligste blandt Islændingerne, indtil det viser sig, hvad der bliver af denne Sag. Og udnævnte han da hertil Kiartan Olufsøn, Halbar Søn af Gudmund Rige, Kolbein Søn af Thorder Freirsgode, Brand Floses Broder, Sverting Søn af Runolf Gode. Da Sverting blev nævnet, sagde en Mand: uværdig er Sverting, at Hialte skal tale hans Sag, da hans Fader sagesløs anklagede Hialte. Da svarede Tangbrand: let tør det vise sig, at Hialte er bedre værd, end de, der ere ham imod; og du Herre! optag Hialte og Gissur desbedre, fordi de tit lønne Ondt med Godt.

Hialte og Gissur lovede nu at fremme Kongens Ærende i Island. Derpaa bleve alle Islændinge løsladte, og døbte, saa mange de vare. Oluf

Konge blev Halfrods Gudfader, thi han vilde ellers ikke lade sig døbe; derfor kaldte Kongen ham Vandræda (den vanskelige) Skiald, og gav ham Sværd til Navnfæste.

9. Gissur og Hialte vare Vintren over hos Kongen, og sad Gissur Kongen nærmest i Drikkelag, inden for Lehnsmændene, og vare de islandske Gidsler i god Ære hos Kongen. Om Vaaren giorde Hialte og Gissur sig seilklare til Island; mange raadede da Hialte derfra, men han agtede det ikke. De kom til Dyrholmaas samme Dag, som Brandflose reed over Arnastakshede til Althing. Da hørte han af Mænd, der var roet ud til dem, at Kolbein hans Broder var taget til Gidsel, og det øvrige om Hialtes Ærende, og berettede han denne Tidende paa Althinget.

Samme Dag naaede de Vestmannøer, og lagde tilland ved Horgaøen. Der bragte de deres Ladning i Land, og det Kirketømmer, Kong Oluf havde ladet hugge, og sauge, at de skulde bygge Kirken der, hvor de kastede Skibsbroen i Land. Inden Kirken reistes, blev der kastet Lod, paa hvilken Side den skulde staae, og faldt da Lodden for Nordsiden, hvor tilforn Blod-Offringer og Altre var.

De vare to Nætter paa Øerne, førend de drog over paa Fastlandet; det var den Dag, Folk reed til Thinge, men de fik hverken at leve af, eller Heste

østen for Rangaa; thi der vare Runolfs Thingmænd i hvert Hüus. De gik da, til de kom til Skegge Jokursson i Hof, han gav dem Heste til Thinget; men hans Søn Thorvald, der var gift med Hialtes Søster Koltorf, var alt redet derhen. Men da de kom til Laugardal, formaaede de Hialte til, at blive tilbage med tolv Mand, da han var fredløs.

Gissur og de øvrige rede, til de kom til Vellenkatla ved Ølfisvatta, der sendte de Bud til Althinget, at deres Venner og Paarørende skulde ride dem imøde. De havde da spurgt, at deres Uvenner agtede at forbyde dem Thingmarken. Men inden de reed fra Vellenkatla, kom Hialte til, og sagde, at han ikke vilde lade Hedningene see, at han var bange for dem; og deres Venner og Slægtninge vare og komne dem imøde. De rede da til Thing med en stor Skare, og til Asgrim Ellidagrims Søns, Gissurs Søstersøns Telt. Da samledes Hedningene i fuld Væbning, og var det saare nær, at det var kommet til Kamp; dog var der nogle, der vilde forekomme det Onde, skiøndt de ikke vare Christne.

10. Der var en Præst ved Navn Thormod; ham havde Kong Oluf givet Hialte og Gissur med. Han sang Messe Dagen efter, paa Kloftbakken ovenfor Vestfiordingernes Telt. Derfra gik de til Lovbierget. Der var syv Mænd i Præstedragt, de havde to Kors, der endnu ere at see i de østlige

Klipperifter, det ene af Kong Olufs, det andet af Hialte Skiæggesens Høide.

Paa Lovbierget var hele Thinget forsamlet. Hialte og hans havde Røgelse paa Gløder, og fornam man Vellugten deraf saavel mod, som med Vinden. Nu bare Hialte og Gissur vel og dristeligen deres Ærende frem; og undredes Folk over deres sindrige og skiønne Tale, og saamegen Skræk var der i deres Ord, at ingen af deres Uvenner torde tage til Orde imod dem. Men da kaldte begge Parter Vidner, og sagde sig af fra de andres Love, og blev der nu saadan Ulyd paa Lovbierget, at ingen forstod den Andens Ord. I det samme kom en Dreng løbende paa Thinget, og var meget ivrig i at rygte sit Ærende, og sagde, der var udbrudt Jordild, og var nærved Thorkel Godes Gaard i Olfus, og truede at afbrænde hastig Alt i hans Egn. Men da Hedningene hørte disse Tidender, da sagde de: ikke er det Under, at Guderne vredes ved slige Taler, som de vi nys have hørt. Da svarede Snore Gode: hvi vreddes da Guderne, den Gang denne Klippe brændte, og Jorden revnede, hvor vi nu staae?

11. Derpaa gik Folk fra Lovbierget, da bade de Christne Sidu Hall, at han skulde foreslaae den Lov, som de Christne skulde følge. Men Sidu

Hall gav halvhundrede Sølv til Thorgeir Gode, der var Lagmand over hele Landet, at han skulde sætte Lov baade for Christne og Hedninge, og var han dengang endnu ikke døbt. Men da Folk kom hiem til deres Telte, lagde Thorgeir sig til Sengs, og bredde et Skind over sit Hoved, og laae der den hele Dag og Natten derpaa, og næste Dag indtil samme Tid, saa at ingen fik ham i Tale.

Hedningene havde imidlertid et talrigt Stevne, og besluttede at offre to Mand af hver Fiording, og paakalde de hedenske Guder, at de ikke maatte lade Christendommen komme over Landet. Hialte og Gissur holdt ligeledes Stevne med de Christne, og lod, som de vilde ligeledes have et Blodoffer, og ligesaa talrigt, som Hedningenes. Hialte sagde saa: Hedningene ofre deres værste Mænd, og kaste dem ned fra Bierg eller Klippe, men vi skulle vælge af de ypperste, og kalde det en Seirsgave til vor Herre Jesus Christus, at vi skulle leve. Jeg og Gissur byde os til Offer for vor Fiording. Men for Østfiordingen fremstod Hall af Sida, og Thorleif fra Krossavig, norden for Rindafiord; ham vilde Digurketil efter Brodhelges Raad indstævnet for Christendom; men blev det da saa haardt Veir, at Ketil var glad ved, at han kom til Thorleif om Aftenen, og blev der vel modtaget, og faldt Sagen da hen. Fra Nordlændingefiording mælde til Seirsgaver dem Hlenne den Gamle,

og Thorvard Spakbodvars Søn; men fra Vestfiordingen Gest Odleifsson; og der var ingen uden ham; det leed Hialte og Gissur ilde. Da tog Orm Kodransøn til Orde, som boede paa Gilsbakke, og sagde: vel var der en Mand hertil, hvis min Broder Thorvard Vidførle var af samme Fiording, som jeg; men nu vil jeg træde til, hvis I vil modtage mig. Det samtykkede de, og blev han da strax døbt.

13. Dagen derpaa stod Thorgeir Lagmand op, og sendte Bud om i Teltene, at Folk skulde gaae til Lovbierget. Da de vare komne did, sagde han: at han syntes, Landet var kommet i en fortvivlet Forfatning, hvis Folket ikke skulde have een Lov der; det bad han dem at forhindre, og sagde, at deraf vilde komme Strid og Ufred, og vilde det blive Landets Ødelæggelse. Han fortalte dem og om tvende Konger, den ene hedde Dag, som var i Danmark, og den anden Trygge, som var i Norge. De havde længe stridt indbyrdes, da fratog Landsmændene dem Raadigheden i begge Riger, og giorde Fred mellem dem mod begges Villie, og faldt det Raad saaledes ud, at de efter faa Vintres Frist sendte hinanden Gaver, og vedvarede deres Venskab, saalænge de levede begge. Og synes mig det raadeligst, ikke at lade dem raade, der staae ivrigst imod hinan-

den, men mægle saa dem imellem, at hver eftergives noget paa sin Side, men vi alle have een Lov, og een Gudsdyrkelse; thi det mon være en Sandhed: er der Splid i Loven, da er der Splid i Freden; og vil jeg nu spørge Christne og Hedninge, om de ville antage den Lov, som jeg lyser til? Da svarede Alle ja. Nu sagde han, at han vilde have Eed og Pant af dem, at de vilde holde det. Det gave de ham.

Da lyste Thorleif til, at alle Mænd i Island skulde døbes, og troe paa een Gud; men med at udsætte deres Børn, og spise Hestekiød, skulde det blive ved det gamle. Folk kunde giøre Blodoffer i Løndom, om de vilde; men de skulde være fredløse, hvis de giorde det vidnesfast. Dette Hedenskab afskaffedes dog nogle Vintre efter.

Alle Nordlændinge og Synderlændinge bleve døbte i det varme Bad i Laugardal, da de rede af Thinge, thi de vilde ikke i det kolde Vand. Da Runolf var døbt, sagde Hialte: Vi lære nu den gamle Gode at vrænge Mund ad Saltet. Denne Sommer blev alle Thingmænd døbte paa Hiemreisen. De fleste af Vestlændingene døbte i Varmbadet i sydre Reikiadal; Snore Gode bidrog meest dertil mellem Vestlændingene.

Andre berette, at Thorgeir Lagmand tillige havde lyst til, om at helligholde Søn- og Fastedage,

Juul, Paaske og de andre store Høitider, og at Hedningene ansaae sig for meget bedragne; men da var Christendommen alt bleven Landslov. Og talede siden ingen Mand mod Christendommen; og har den siden bestyrket og forøget sig i Island, og ødelagdes aldrig, men var dog længe svag.

Thrand Gøtuskiæg og Sigmund Bresteson.

En færøisk Fortælling.

---

1. En Mand ved Navn Grim fra Kamban bebyggede Færøerne først i Harald Haarfagers Dage; og flygtede da mange Folk for Haralds Ufred; nogle droge til Færøerne, og byggede Landet der, andre tyede til andre Lande. Audur den rige tog til Island, og ægtede der Olufa en Datter af Thorstein røde; og nedstammer derfra Færøernes største Slægt, kaldet Gøtuskiægger, der byggede paa Østerø.

Af denne Slægt var en Mand ved Navn Thorbiorn paa Østerø; hans Kone heed Gudrun; de havde to Sønner; den ældste hedde Thorlak, den yngste Thrand, haabefulde Karle. Thorlak var

baade stor og stærk; Thrand ogsaa, da han kom til Skjelsaar; thi disse Brødre vare ulige af Alder. Thrand var rødhaaret, fregnet og smuk af Ansigt. Thorbiørn var en formuende Mand, og tilaars paa den Tid, her omtales. Thorlak giftede sig der paa Derne, men var dog hiemme hos sin Fader paa Gøtu. Kort efter han havde giftet sig, døde Thorbiørn Gøtuskiæg, og blev han høysat, og udbaaret efter fordums Skik; thi da vare alle Færøinger Hedninge.

Hans Sønner skiftede deres Arv, og vilde begge have Hiemgaarden paa Gøtu, thi den var en kostelig Eiendom; de kastede Lod, og Lodden faldt paa Thrand. Efter Skiftet bad Thorlak Thrand, at han maatte faae Hiemmegaarden, men Thrand mere af det rørlige Gods; men det vilde Thrand ikke; da drog Thorlak bort, og fik sig en anden Bopæl der paa Derne. Thrand udleiede Jorden i Gøtu til mange Folk, og fik stor Leie.

Om Sommeren drog han til Skibs, og havde liden Handelsføring med, tog til Norge, og opholdt sig der i Byerne om Vintren, og syntes bestandig mørk i Sind. Da raadde Harald Graafel over Norge. Sommeren derpaa foer Thrand med Koffardimænd syd paa til Danmark, og kom til Haløre *). Der var da mange Folk samlede, og

*) Helsingøer.

er det sagt, at der er den største Samqvem i Norden, medens Markedet varer; da raadte Kong Harald Gormsøn, Blaatand kaldet, over Danmark.

Kongen var paa Haløre om Sommeren, og et stort Følge med ham; blandt hans Hirdmænd vare tvende Brødre, den ene hedd Sigurd, og den anden Harek. Disse Brødre gik idelig om i Kiøbstaden, og vilde kiøbe dem en Guldring, saa smuk, som de kunde faae den. De kom til en Bod, der var vel forsynet, der sad en Mand, som tog vel imod dem, og spurgde, hvad de vilde kiøbe? De svarte, de vilde have en stor og god Guldring. Han sagde, der var vel at vælge iblandt; de spurgde, hvad han hedde? han sagde, Holmgeir den rige; nu tager han sine Klenodier frem, og viser dem en tyk Guldring, der var meget kostbar, og vurderer den saa høit, at de troede ei at kunde skaffe strax alt det Sølv, han fordrede. De bad ham om Frist til næste Morgen, hvilket han lovede.

De gik da bort, og henløb saaledes Natten, om Morgenen gaaer Sigurd ud, men Harek blev hiemme. Kort efter kommer en Mand uden for Teltgabet, og siger: Harek Frænde! giv mig snart Pungen med det Sølv i, vi vilde kiøbe Ringen for; thi nu er Kiøbet sluttet; men bi du her saalænge, og pas paa Teltet. Harek giver ham Sølvet ud af Teltgabet.

2. Lidt efter kommer Sigurd hiem til sin Broder, og siger: tag du nu Sølvet frem; nu er Kiøbet sluttet; Han svarer, jeg flyede dig Sølvet nys. Nei! sagde Sigurd: ikke har jeg faaet det! de trættes da her om, siden mælde de det til Kongen; han og andre saae nu, at de var bestiaalne.

Da befalede Kongen, at intet Skib maatte seile bort imidlertid; det syntes mange, at være en stor Uleilighed, som det og var, at ligge der efter Markedet. Nu holdt Nordmændene Stevne for at raadslage. Thrand var der, og sagde: meget raadvilde er Folk her. Veed du noget Raad heri! spurgte de. Det veed jeg! svarte han; saa kom frem dermed, sagde de; ikke giver jeg det for intet, gienmælte han; nu spørge de, hvad han vil have! hver af Eder skal give mig en Øre Sølv! siger han. De sagde, det var meget; men det blev saaledes afgiort, at hver Mand gav ham en halv Øre paa Haanden, men det andet halve, naar det gik vel af.

Næste Dag holdt Kongen Thing, og sagde saa: at ingen skulde slippe derfra, før man fik dette Tyveri opdaget. Da tog til Orde en ung Mand med stort rødt Haar, fregnet og mandig af Udseende, og sagde: meget raadvild er man her. Kongens Raad spurgte ham, hvad Raad han saae? Det er mit Raad, gav han til Svar; at hver Mand, som hid er kommet, lægger sammen saameget Sølv,

som Kongen kræver; og naar Pengene ere samlede, da godtgiør man dem, som Skaden leed; men Kongen haver som Æresskiænk, hvad tilovers bliver. Jeg veed, at han vel vil sørge for, hvad ham tilfalder; og vi ligge ikke her værbundne, mange Folk, som her ere komne sammen, til stor Ulæmpe.

Det blev strax antaget af Forsamlingen, og sagde de, at de gierne vilde sammenskyde Penge, Kongen til Ære, heller end sig til Uleilighed. Man efterkom nu det Raad, og sammenskiød Penge, og var det mange Penge, og strax derpaa seilede mange Skibe bort.

Kongen holdt nu atter Thing, og efterſaae man nu de mange Penge, og fik da Brødrene deres Skade godtgiort af disse Penge; og talede nu Kongen med sine Mænd, hvad de skulde giøre med det meget Sølv; da tager en ung Mand tilorde, og siger: Herre min! hvad tykkes eder den værd, som dette Raad gav? De see nu, at den, der havde givet Raadet, var den unge Mand, der stod for Kongen.

Da sagde Kong Harald, alle disse Penge skulle deles i to Dele, og mine Mænd have den ene Halvdeel og den anden deles i tvende Dele, og denne unge Mand have den ene, og den anden skal jeg raade for. Thrand takkede Kongen med favre og blide Ord, og blev det saamange Penge, Thrand fik, at

han ikke vidste selv at sige, hvor mange Mark det var.

Kong Harald seilede nu bort, og alle de Folk, der havde været. Thrand tog til Norge med de norske Kiøbmænd, han hidtil havde faret med, og betalte de ham de Penge, han havde sagt, og kiøbte han sig derfor et stort og godt Kiøbmandsskib, gik ombord derpaa med alle de mange Penge, han havde faaet paa denne Reise, seilte saa til Færø med alle sine Penge i god Behold, satte Bo i Gøtu om Vaaren, og fattedes nu ikke Midler. Thrand var stor af Væxt, rød af Haar og Skiæg, fregnet, mandig af Udseende, mørk af Sind, slug og snarraadig til al Svig, uforddragelig og ond mod Almuen, blidtalende mod Stormænd, men tænkte bestandig ondt.

3. Hafgrim hedde en Mand, der boede i Suderø, han var en anseelig Mand, tapper og riig; hans Kone heed Gudri, og var Snæulfs Datter. Hafgrim var Høfding over Halvdelen af Øerne, og havde denne Halvdeel i Lehn af Kong Harald Graafel i Norge. Hafgrim var en hæftig Mand af Sind, og ansaaes ikke for en forstandig Mand. Hans Huusmand hedde Einar Suderøing, en anden Mand, der kaldes Eldiarn Kambhat var ogsaa hos Hafgrim, han var en Ordgyder og slem i sin

Mund, dum og ond, daadløs og fornærmende, løgnagtig og bagtalersk.

Der var to Brødre, som begge boede paa Skufø, den ene hedde Brestir, den anden Beinir, deres Fader Sigmund var Broder til Thrand Gøtuskiægs Fader Thorbiørn. Brestir og Beinir vare ypperlige Mænd, og Høvdinger over Halvdelen af Derne, som de havde i Lehn af Hakon Jarl, der da havde et stort Rige i Throndhiem; og vare de hans Hirdmænd, og kiæreste Venner. Brestir var en overmaade stor og stærk Mand, og bedre Kriger end nogen anden, som den Tid var paa Derne, en anseelig Mand, og flink i alle Lege. Beinir var sin Broder liig i mange Dele, men dog ikke hans Lige, der var liden Omgang mellem dem og Thrand, skiøndt de vare nær Frænder. Brødrene vare ikke gifte, men hver havde sin Frille, Brestirs hedde Cecilia, og Beinirs Thora. Brestirs Søn hedde Sigmund, han blev tidlig haabefuld; Beinirs Søn hedde Thorer, han var to Aar ældre end Sigmund. Brødrene havde nok en Gaard paa Dymun; den var mindre. Deres Sønner vare endnu meget unge.

4. Paa Sandø boede Snæulf, Hafgrims Maag, han var en Sydervoing af Æt, og var flygtet fra Syderøerne til Færø for Drabs og Uroligheders Skyld. Han havde været i Viking den

største Deel af sit Liv, var en urolig Mand, og haard at komme tilrette med.

Biarne hedde en Mand, der boede paa Svinø; han blev kaldet Svinøbiarne, var en gild Bonde, og havde mange Penge; en meget forslagen Mand. Han var Mòrbroder til Thrand paa Gøtu. Færøingernes Thingsted var paa Strømsø; der er en Havn, der hedder Thorshavn. Hafgrim boede paa Suderø paa en Gaard, der hedde Hof; han var en stor Offermand; thi da vare alle Færøer hedenske.

Det var en Høst hos Hafgrim Bonde paa Suderø, de sad ved Ilden, Einar Syderøing, og Eldjarn Kamhat; de satte Mænd i Ligning med hinanden, og holdt da Einar med sine Frænder Brestir og Beinir, men Eldjarn med Hafgrim, og foretrak ham. Det kom saavidt, at Eldjarn sprang op, og slog til Einar med et Stykke Træ, han havde i Haanden; Slaget kom paa Skuldrene af Einar, og han blev vred, fik en Øxe, og hug Kamhat i Hovedet, saa han laae i Afmagt, og blødte. Da Hafgrim saae det, jog han Einar bort, og bad ham tage til sine Frænder paa Skufø, som han havde holdt med, og saa tør gaae, siger Hafgrim, efter som det nu staaer, at vi tør komme i Kast sammen, Skuføerne og jeg.

Einar tog bort, og kom til Brødrene, og sagde dem, hvor det var tilgaaet; de tog vel imod ham, og var han der om Vintren velholden. Einar beder sin Frænde Brestir tage sig af hans Sag; det giorde denne, han var en forstandig Mand og lovkyndig. Om Vintren tog Hafgrim tilsøes til Skufø, og traf Brødrene, og spurgde, hvorledes de vilde tilsvare den Overlast, Einar havde tilføiet Eldjarn Kamhat? Brestir svarede, at de vilde overgive den Sag i de bedste Mænds Dom, at den kunde forliges. Hafgrim sagde: ikke skal den forliges, med mindre jeg maa raade ene. Ikke var det billigt Forlig, svarte Brestir, og skal ikke saa være. Da stævnede Hafgrim Einar til Stromsøthing, og skiltes de saaledes.

Brestir havde strax tillyst det Overfald, Kamhat havde giort paa Einar, da det nylig var skeet. Nu kom de fra begge Sider til Thinge med mange Folk. Men da Hafgrim gik til Domstedet, og agtede at fremme Sagen mod Einar, da kom fra den anden Side Brødrene Brestir og Beinir med en stor Skare, og kuldkastede Brestir Sagen for Hafgrim, og giorde Kamhat fredløs efter den gamle Landslov, fordi han havde slaaet sagesløs Mand, og afviste Hafgrim fra Domstedet, men Kamhat anklagede han til Landlysning og fuld Fredløshed. Hafgrim sagde, det torde blive hævnet. Brestir svarte,

han vilde oppebie det, være bered derpaa, og ikke tage sig hans Trudsler nær. Og skiltes de nu saaledes ad.

5. Kort efter drog Hafgrim hiemmefra med sin Hustrue Gudrid og sex Mand; de var til Skibs, og tog til Sandø, hvor Snæulf Gudrids Fader boede. Da de kom til Øen, saae de ingen Folk ude paa Gaarden, og ingen ude paa Øen; de gaae da op til Gaarden, og ind i Huset, og blive intet Menneske vaer; de gaae til Stuen, der stod et Bord, og Mad og Drikke paa Bordet, men Folk fandt de ikke. Det tykkes dem underligt, dog blev de der om Natten. Om Morgenen giorde de dem færdige og tog derfra.

Som de seilede langs med Øen, kom der dem et Skib imøde fuldt af Folk, og kiændte de Snæulf Bonde, og alle hans Tyende. Hafgrim roede da hen til dem, og helste paa Snæulf sin Maag. Men han taug dertil. Da spurgde Hafgrim ham, hvad Bistand han vilde yde ham i Sagen mellem ham og Brestir, at han kunde faae Fyldestgiørelse. Snæulf svarede: ilde staaer det med dig; du angriber bedre Mænd sagesløse, og kommer dog altid tilkort. Andet tykkes jeg mig og at have mere behov, end Bebreidelser af dig, og vil jeg ikke høre dig. Snæulf greb nu et Spyd, og kastede efter Hafgrim; Hafgrim skiød Skiöldet for sig, og stod Spydet fast

deri; men han blev ikke saaret; derpaa skiltes de ad, og foer Hafgrim hiem til Suderø, og var ikke vel tilfreds.

Hafgrim og Gudrid havde en Søn, der hedde Øssur, han var da ti Aar gammel, og meget haabefuld. Nogen Tid efter tog Hafgrim hiemme fra til Østerø til Thrand, og modtog Thrand ham vel; og søgte nu Hafgrim Raad hos Thrand, hvorledes han vilde staae ham bi i Sagen mod Skufsøerne Brestir og Beinir? og sagde: Thrand var den forstandigste Mand paa Øerne, og han vilde gierne anvende noget derpaa.

Thrand sagde, det var en underlig Forventning, at han skulde være med at oplægge svigefulde Raad mod sine Frænder; og det tør nok ikke heller være dit Alvor. Og saa seer jeg, at du er saa sindet, at du vilde gierne have alle Mennesker paa Raad med dig, men nænder ikke til at koste noget paa, at det kan komme nogen Vei. Det er ikke saa, sagde Hafgrim, og vil jeg gierne give meget til, at du vil være paa Raad med mig, at jeg kan naae begge Brødres Liv. Thrand svarede: jeg vil see at skaffe dig Raad dertil; men du skal give mig det derfor, at du bringer mig to Køers Værdi hver Vaar, og Hundrede Sølv hver Høst, og skal denne Giæld være stadig, og det endog efter din Død; og vil jeg dog ikke have dermed at giøre, med min-

dre flere ere med; og vil jeg, du skal tage til min Morbroder Biarne paa Svinø, og faaer ham paa Raad med dig.

Hafgrim lover dette, tager derfra til Svinø, træffer Biarne, og anmoder ham om det samme. Biarne svarer, at han ikke vil indlade sig deri, med mindre han faaer det vel betalt. Hafgrim bad ham sige sine Tanker. Biarne sagde: du skal hver Høst give mig 300 i Slagteqvæg, og hver Vaar to Køers Værdie. Det lovede Hafgrim, og tog derpaa hiem.

6. Engang vare Brødrene Brestir og Beinir paa deres Gaard i Dymun. De toge da til Den lille Dymun, der er ubeboet, og hvor de lod deres Faar og Nød gaae, som de vilde slagte. Sigmund og Thore bad, om de maatte tage med; den ene var da ni, den anden elleve Aar, og begge meget haabefulde. Brødrene tillod det, og droge nu til Den fuldvæbnede. Brestir siges at have været baade stor og stærk, og ikke havt sin Lige i at føre Vaaben, han var og forstandig og meget venneſæl. Hans Broder Beinir var og en dygtig Mand, men kom dog ikke sin Broder nær.

De toge nu fra lille Dymun igien, og da de vare den beboede Dymun meget nær, saae de tree Skibe seyle imod dem med Folk i Vaaben, og var der tolv Mand paa hvert Skib. De kiændte disse

Mænd, det var Hafgrim fra Suderø, paa det andet Skib Thrand fra Gøtu, og paa det tredie Biarne fra Svino. De kom mellem Brødrene og Øen, disse kunde ikke naae deres Landingssted, men løb ind med deres Skib etsteds paa Kysten; der var en Klippe, som Brødrene løb op paa med deres Vaaben, og Drengene satte de ned hos dem paa Klippen. Den var vid oventil og et godt Forsvarssted.

Nu kom Hafgrim og hans Mænd did med de tree Skibe, og løb strax af Skibene paa Strandbredden, og hen til Klippen, og giorde Hafgrim og Svinøbiarne strax et Anfald paa Brødrene; men de værgede dem vel og mandeligen.

Thrand og hans Skibsfolk gik frem og tilbage paa Strandbredden, og vare ikke med i Angrebet. Brestir forsvarte Klippen, hvor den var lettest at angribe, og værst at værge. Nu stred de en Stund, og kom det ikke hastig til Ende mellem dem. Da sagde Hafgrim, det havde troet jeg om dig Thrand, at du stod mig bi, og derfor giver jeg dig mine Penge. Du er en stor Usling, svarte Thrand, naar du ikke kan faae Magt over to Mand med tvende Tylter; og er det din Sædvane, at have bestandig andre til at staae i Gabet for dig, og tør du ikke selv komme nær, hvor der er Fare paa Færde. Raadeligt var

det nu, hvis det var nogen Daad i dig, at du vendte dig først mod Brestir, og de andre fulgte dig efter, ellers seer jeg, at du er god til Intet. Og tærgede han ham saaledes paa det ivrigste.

Da løber Hafgrim op ad Klippen til Brestir, og stoder til ham med Spydet, og rammer ham midt paa, og igiennem ham, og da Brestir mærker, at dette er hans Banesaar, gaaer han fra sit Hold mod Hafgrim, og hugger til ham med Sværdet, og ramte Hugget ham i venstre Skulder, og kløvede Axlen og Siden, og Haanden faldt af, og styrtede da Hafgrim død nedaf Klippen, og Brestir oven paa ham; og lode de saa begge deres Liv.

Nu angreb de Beinir fra den anden Side, og værgede han sig vel, dog blev Udfaldet, at Beinir maatte lade sit Liv. Man siger, at Brestir havde givet tree Mænd Banesaar, inden han dræbte Hafgrim, og Beinir to.

Nu sagde Thrand, at man skulde dræbe Drengene Sigmund og Thorer. Ikke skal de dræbes, sagde Biarne. Da er det at vente, svarte Thrand, at de blive de flestes Bane, som her ere, hvis de undkomme. Ikke skal de dræbes, gientog Biarne. Ikke var det heller mit Alvor, svarte Thrand, jeg vilde kun sætte en Prøve paa Eder, hvad I vilde sige dertil; og skal jeg nu giøre Drengene det godt, at

jeg haver været tilstæde her, og tilbyder jeg at opfostre dem.

Drengene sad paa Klippen, og saae paa disse Tildragelser. Thorer græd; men Sigmund sagde: græd ikke, Frænde; men kom heller ihu! Nu toge de bort, og lod Thrand Drengene drage til Gotu med sig; men Hafgrims Liig blev bragt til Syderø, og der jordet efter fordums Skik; Brestirs og Beinirs Venner førte deres Liig hiem til Skufø, og begrove dem ligeledes efter gammel Viis. Nu spurgdes disse Tidender alle Færøerne om, og harmedes hver Mand over Brødrenes Skiæbne.

7. Denne Sommer kom Skib fra Norge til Færø; Styrmanden heed Rafn, var en Vigværing af Ut, og eiede Gaard i Tønsberg; han foer jævnlig paa Holmegaard, og kaldte derfor Holmegaardsfarer. Dette Skib løb ind i Thorshavn, og da Kiøbmændene vare færdige, kom en Morgen Thrand fra Gotu paa en Skude, og forlangte at tale ene med Styrmanden, og sagde, han havde to smaa Trælle at sælge ham. Han svarede, han vilde ikke kiøbe dem, før han havde seet dem. Da kommer Thrand med to barhovede Drenge, i hvide Kapper. De vare smukke af Udseende, men saae forgrædte og forsorgede ud.

Da Rafn saae Drengene, sagde han: det er vel ikke saa, Thrand, at disse Drenge ere Sønner af Brestir og Beinir, som I for kort siden dræbte? Det troer jeg, de er, svare Thrand. Ikke komme de saaledes i min Vold, sagde Rafn, at jeg giver Penge for dem. Vi ville da vende det om, svarte Thrand. Tag du her to Mark Sølv, som jeg vil give dig for at føre dem bort med dig, saa de aldrig mere komme til Færø. Nu hældte han Sølvet i Styrmandens Skiød, talte det, og bredte det ud for ham. Rafn syntes vel om Sølvet, og blev Enden derpaa, at han tog mod Drengene, og gik nu i Søen, saasnart han fik Bør; han kom da til Norge, didhen han vilde, østpaa ved Tonsberg; og blev han der om Vinteren og Drengene med ham, og bleve der holdne vel.

Om Vaaren giorde han sit Skib seilklart til Østfart; han spurgte nu Drengene: hvorledes de vare tilfreds? bedre hos dig, svarede Sigmund, end da vi vare i Thrands Vold. Vide I min Samtale med Thrand? spurgte Rafn. Vel vide vi den, sagde de. Jeg holder det raadeligst, sagde Rafn, at I fare for mig, hvor I vil, med det Sølv, som Thrand fik mig ihænde med Eder, og mener jeg, at det saa er passeligst, at I have det til eders Underholdning, da I ere dog alt for hielpeløse i et ukiændt Land. Sigmund takkede ham, og sagde,

han foer vel med dem, efter som deres Ting nu stod.

Thrand bemestrede sig nu al Magten paa Færøerne, og alt hvad Gods, og Eiendom, Brødrene Brestir og Beinir, hans Frænder, havde havt. Drengen Øssur Hafgrimsson tog han til sig, og opfostrede ham, og var Øssur da ti Aar gammel; og raadde nu Thrand allene paa Færøerne, og driftede sig ingen at tale mod ham.

8. Sigmund og Thorer var nu to Aar i Vigen, efter at Rafn havde givet dem fri, og var Pengene oppe, som Rafn havde givet dem, og var da Sigmund tolv Aar gammel, og Thorer fiorten. Nu var samme Aar, som Brestir og Beinir bleve dræbte, skeet Høvdingeskifte i Norge, Harald Graafel dræbt, og Hakon Jarl kommen i hans Sted, dog først som Skattejarl af Kong Harald Gormsøn. Sigmund og Thorer, som hørte om hans Magt, toge nu den Beslutning at tye til ham, hvis de kunde komme dertil, og troede, det vilde blive dem til Gavn, da deres Fædre havde tient under ham.

De gaae nu fra Vigen til Oplandene, og tage Vei østpaa ad Hedemarken, og norden til Dovrefield, og komme der ved Vintrens Begyndelse; og sneer og vintres det da for dem. De tage nu paa Vild og Vove Veien ad Field, fare vild, og ligge

saa ude under aaben Himmel mange Dagskifter, uden at faae Mad. Og lagde da Thorer sig ned, og bad Sigmund sørge for sig selv, og søge ned af Fieldet. Sigmund sagde, at enten skulde de begge komme derfra, eller ingen; men saa ulige var deres Kræfter, at Sigmund tog Thorer paa sin Ryg; og gik da Veien noget ned ad. Begge blev nu meget trætte, men mod Aften funde de en liden Dal i Fieldet, og gik nu langs efter den, og fornam omsider Lugt af Røg.

De finde nu et Huus, og gaae der ind. Der sad to Fruentimmer, den ene noget til Aars, den anden en ung Pige, begge smukke af Udseende. De hilsede venlig paa Drengene, hialp dem af Klæderne, og fik dem tørre Klæder i Stæden, gav dem snart noget at spise, og fulgte dem siden tilsengs, og redde vel til dem, og sagde, de vilde ikke, at Bonden skulde træffe dem, naar han kom hiem, da de sagde, at han var vanskelig. Derpaa faldt Drengene i Søvn.

Nu vaagner Sigmund ved det, der kom en Mand ind, der var stor af Bært, og i en Rensdyrskinds Kappe, han havde et Rensdyr paa Nakken, satte Næsen i Veiret, var mistænksom, og spurgde, hvo der var kommet. Huusmoderen sagde, der var kommet to stakkels forfrosne, og meget udmattede Drenge, som vare færdige at døe. Da

ville vi snart blive røbede, sagde han, naar du tager Folk i Huset; det har jeg sagt dig saa tit. Ikke nændte jeg, sagde Huusmoderen, at to saa vakre Gutter skulde omkomme uden for vort Huus.

Bonden lod det nu være godt, og gik saa hen at spise, og derpaa, at sove. Der var to Senge i Sovekammeret; i den ene laae Bonden og hans Kone, og Bondens Datter i den anden; men til Drengene var redet i Stuen. Om Morgenen stod Bonden tidlig op, og sagde til Drengene: Jeg mærker, Fruentimmerne vil, I skal hvile jer her i Dag, om I vil. De sagde, det vilde de gierne.

9. Nu var Bonden borte om Dagen, kom hiem om Aftenen, og var venlig mod Sigmund og Thorer; anden Morgen kom han til dem: det traf nu saa, at I kom hid til mit Huus; nu tykkes det mig bedst, at I blive her i Vinter, ifald I finde saa forgodt; Fruentimmerne synes vel om [illegible]
I ere og komne langt af Veien, og er der lan[illegible]
Bygden paa alle Sider. Sigmund og Th[illegible]
Bonden for hans Tilbud, og sige, de [illegible]
blive der. Bonden sagde, de skulde tak[illegible]
deren, og gaae hende tilhaande i, hva[illegible]
thi jeg er borte hver Dag, at see om Fa[illegible]
naar det vil lykkes.

Nu bleve Drengene der, og behand[illegible]
og vare Fruentimmerne gode ved dem; men [illegible]

var ude hver Dag. Huset var godt, og rummeligt og vel indrettet. Bonden hedde Ulf, hans Hustru Ragnhild, og deres Datter Thurid; det var et overmaade deiligt Fruentimmer, og meget anseelig. God Forstaaelse var mellem Sigmund og Thurid, de talede ofte sammen, og sagde Bonden og hans Hustru intet dertil. Nu lider Vinteren hen, og den første Sommerdag kom; da siger Ulf til Sigmund, I have nu været hos mig i Vinter; nu hvis I ellers ikke veed noget bedre end at være her, da skal det staae til Eder, og vil I her tage til i Styrke, kan og være, der kan blive mere os imellem; men der er een Deel, jeg vil vare Eder ad, at I ikke komme i den Skov, som er norden for Gaarden; det lovede de, takkede Bonden for hans Tilbud, og toge derimod.

Der var en liden Sø kort fra Gaarden, der
Bonden dem hen, og lærte dem at svømme,
f op til Skydebakken, og vantes til at skyde;
gmund snart lært alle Ulfs Øvelser, saa
en Mester deri, og Thorer ligesaa, dog
ved Siden af Sigmund. Ulf var en
e Mand, og det kunde Brødrene forstaae,
de en overordentlig Færdighed i Legems-
De vare der i tree Aar, da var Sigmund
lar og Thorer sytten. Sigmund var en
l af Vært, og skiøndt de var det begge,

var han dog over Thorer i Alting, hvorvel han var yngst.

10. Engang om Sommeren sagde Sigmund til Thorer: hvad mon der skeer, om vi gaae til den Skov, som ser her norden for Gaarden? Ikke er jeg nysgiærrig efter det, svarede Thorer. Saa er det ikke med mig, sagde Sigmund, og derhen skal jeg. Du faaer at raade, svarte Thorer, men vi bryde vor Fosterfaders Bud.

Nu gik de did, og havde Sigmund en Vedøxe i Haanden; de kom ind i Skoven, paa et smukt Sted, hvor der var rødbet; og de havde ikke længe været der, da hørte de et stort Brag i Skoven, og strax efter saae de en stor Biørn, der var meget bister; det var en stor Skovbiørn, graa som en Ulv. De løb nu tilbage hen ad den Sti, de vare komne paa. Stien var meget trang, Thorer løb foran, og Sigmund bagefter. Biornen løber nu efter dem hen ad Stien, og blev den nu snævrere, saa at Træerne brækkedes, hvor den kom frem. Sigmund vender sig da hurtig ud af Stien mellem Træerne, og bier, til Biørnen kommer tet forved ham, da hugger han den hurtig midt paa med begge Hænder, saa Øren sank i, men Biørnen styrtede, og var død, thi de Dyr have ingen svær Død.

Thorer blev nu dette vaer, og sagde: dig lykkedes denne Heltedaad, Frænde, men ikke mig, og

er det rimeligt, at jeg i mange Ting vil staae tilbage for dig. Sigmund sagde: nu skulle vi see til at faae Dyret reist; det giøre de, reise det, og boie Træerne saaledes, at det ikke kunde falde om, og sætte en Kiæp i Mundet paa det, at det skulde see, som det opslog Gabet.

De gaae derpaa hiem, og da de komme did, er deres Fosterfader Ulf ude paa Toften, og var gaaet ud for at see om dem; er han da ublid, og spørger, hvor de havde været. Sigmund svarer: ilde er det gaaet, min Fosterfader; vi have overtraad dit Raad, og har Biornen været efter os. Det var at vente, sagde Ulf, at saa maatte gaae; og vil jeg ønske, han ikke maa komme efter Eder oftere; og er Dyret saa, at jeg ei har trøstet mig til at give mig i Kast dermed, imidlertid vil vi nu prøve det.

Nu gaaer Ulf ind, tager et Spyd i Haanden, og løber ad Skoven, og Sigmund og Thorer med ham. Ulf seer nu Biørnen, og løber strax til, støder til den med Spydet, og Biørnen falder om. Nu seer Ulf, at Biørnen var død, og siger: nu giække I mig! hvo af Eder har dræbt Dyret? Thorer svarte: ingen Deel heri tilkommer mig; og har Sigmund dræbt Biornen. Det er en stor Heltegierning, sagde han, og vil du med Tiden giøre mange slige, Sigmund!

Nu gik de hiem, og havde Ulf fra den Dag af Sigmund endnu kiærere end forhen.

11. Nu vare Brødrene hos Ulf til Sigmund var atten Aar, og Thorer tyve. Sigmund var da en udmærket Karl af Vært og Styrke, og alle Legemsfærdigheder, og er det korteſt om ham at ſige, at han kom Oluf Tryggeſen nærmeſt i alle Legemsøvelſer. Men da det nu var kommet ſaa, ſagde Sigmund til ſin Foſterfader Ulf, at han vilde derfra, og tykkes mig, at der ikke bliver meget af os, hvis vi ikke opſøge andre Folk. Som I vil, ſagde Ulf.

De havde lagt Mærke til, at hver Høſt, og hver Vaar, de vare der, var Ulf borte ſyv Nætter, eller ſaa omtrent, og havde hiem med ſig meget, baade Lærred, og Klæde, og andre Ting, de behøvede. Nu lader Ulf ſye Klæder til dem, og forſyner dem vel; paa Fruentimmerne mærkede man, at de ikke var for den Adſkillelſe, iſær den Yngre.

De ſkilles nu, og drage bort, og fulgte Ulf dem paa Veien, og førte dem over Dovrefield, til de kunde ſee ned ad Fieldet hen ad Orkedalen; da ſatte Ulf ſig ned, og ſagde, han vilde hvile ſig. Nu ſatte de dem alle, da ſagde Ulf: nu længes jeg efter at vide, hvem jeg har foſtret, eller hvo eders Æt, og hvor eders Fødeland er. De ſagde ham da deres foregaaende Livs Begivenheder. Ulf blev meget bedrøvet. Da ſagde Sigmund, nu vilde

jeg gierne, Fosterfader! du og skulde sige os dine Hændelser i den forgangne Tid. Det skal jeg og, siger Ulf.

12. Der var en Bonde, begyndte han, der hedde Thoralf, og boede paa Hedemarken i Opland, han var en anseelig Mand, og Oplandskongens Sysselmand. Han var gift, og hans Hustru hedde Ydun, og hans Datter Ragnhild, det var et overmaade deiligt Fruentimmer.

Ikke langt derfra boede en Bonde, der hedde Steingrim, en god Bonde, og velhavende Mand; hans Hustru hedde Thora; de havde en Søn, der hedde Thorkel, der var en stor og stærk Karl. Det var Thorkels Maade, medens han var hiemme hos sin Fader, at hver Høst, naar Vandet laae til, gik han ud med nogle af sine Stalbrødre, og fældede Vildt, og var han en overmaade god Bueskytte, og var dette hans Viis, hvergang den tørre Frost begyndte, og kaldtes han derfor Tørrefrost.

En Gang kom Thorkel paa Tale med sin Fader, og sagde, han vilde, han skulde skaffe ham en Hustru, og begiære Ragnhild, Thoralf Bondes Datter til ham. Hans Fader svarer, at han vilde giøre et høit Spring; men det blev dog saa, at Fader og Søn toge til Thoralf Bonde, og fremførte deres Ærende om Giftermaalet. Thoralf trak paa Svaret, og sagde, han havde tænkt høiere med

hende, end Thorkel var; han vilde vel give godt Svar for sit Venskab med Steingrim; men der torde dog intet blive af. De skiltes da ad, og drog hiem.

Kort efter drog Thorkel hiemme fra om Natten med een Mand til, da han havde spurgt, at Thoralf var ikke hiemme, men ude i sine Forretninger. Thorkel og hans Fælle gik da om Natten til Ragnhilds Seng, han tog hende i sin Favn, bar hende ud, og bragte hende hiem med sig. Hans Fader blev ilde tilmode herved, sagde, han løftede en Steen, der var ham for tung, og bad ham bringe hende strax hiem igien. Han svarte, det giorde han ikke; Steingrim bad ham da tage hiemmefra.

Thorkel giorde saa, og drog bort med Ragnhild, og lagde sig i Skoven; og var med ham tolv Mand af hans Fæller og Legebrødre. Nu kommer Thoralf Bonde hiem, og erfarer disse Tidender, og samler strax Folk til sig, og har hundrede Mand, og drager hen til Steingrim, og beder ham skaffe sin Søn frem, og give ham sin Datter tilbage. Steingrim sagde, de var der ikke; de ransagede da, og fandt ei der, hvad de vilde. Siden søgte de i Skoven, og delte de Søgningen mellem dem, og var der tredive Mand med Thoralf.

En Dag seer Thoralf tolv Mand i Skoven, og et Fruentimmer med dem. Han tykkedes nu,

at vide, hvo det monne være, og drog derad. Thorkels Følgesvende sagde ham, at der trak Folk imod dem, og spørge ham, hvad Raad der var at gribe til? Han svarer: der er en Høi ikke langt herfra; der vil vi gaae alle hen, det er en god Kampplads, og ville vi bryde Steen op der, og værge os mandelig: og nu ilede de til Høien, og giorde dem rede der.

Snart komme Thoralf og hans Mænd did, og bestyde dem strax; og Thorkel værgede sig vel og mandelig, og faldt deres Træfning saa ud, at der blev tolv Mand af Thoralfs, men syv af Thorkels, og vare de øvrige qvæstede. Thoralf Bonde havde faaet Ulivs Saar; Thorkel og hans Fæller flygte til Skoven, og samle dem der, og var nu Ragnhild tilbage, og blev hun bragt til Bygden med sin Fader; og da Thoralf kommer hiem, døer han af sine Saar, og var det Folkesagn, at Thorkel var hans Banemand. Disse Begivenheder spurgdes vide om.

Nu tager Thorkel hiem til sin Fader, lidet saar, de fleste af hans Følge vare det mere, dog bleve de lægte. Derpaa stævne Oplændingene Thing, og blev Thorkel giort fredløs derpaa Thinget; og da Fader og Søn hørte dette, da sagde Steingrim, at Thorkel skulde ikke blive hiemme, hvor de snarest vilde søge efter ham. Du skal drage, Frænde! hen til den Aa, der er ikke langt her fra Gaarden; der

er mange Klever langs med Aaen, og i Klipperne er der en Heller, som ingen veed uden jeg; derhen skal du tage, og have Mad med. Det giorde Thorkel, og var i Helleren, medens der blev mest sogt, og blev ikke funden. Det syntes ham nu kiedsomt der, og drog han nu fra Helleren til den Gaard, Thoralf Bonde havde havt, og førte han Ragnhild bort anden Gang, og drog nu ud i Field og Ørk, og tog Stade her, hvor jeg nu har bygt mit Huus, og har siden jeg og Ragnhild været her i atten Aar, og saa gammel er min Datter Thurid. Nu har jeg fortalt eder mit Levnet.

Meget anstaaer mig din Fortælling, Fosterfader! siger Sigmund, men nu vil jeg sige, at jeg ikke godt har lønnet dig din Velgierning og Opfostring; thi din Datter sagde mig, da vi skiltes, at hun var frugtsommelig, og kan ingen være Skyld deri uden jeg; og var det meest derfor, jeg vilde bort, da jeg troede, det vilde skille os ad. Thorkel svarte, længe har jeg vidst, at der var Forstaaelse mellem Eder, og vilde ikke formene eder det. Sigmund svarer, det vil jeg bede dig, Fosterfader, at du ikke vil gifte din Datter Thurid bort; thi hende skal jeg have til Hustru, eller ingen. Ikke faaer lettelig min Datter bedre Mand, sagde Thorkel; men det maa jeg bede dig, Sigmund, at hvis du kommer i Anseelse hos Høvdinge, du da erindrer

mit Navn, og skaffer mig i Fred og Forlig hos mine Landsmænd; thi jeg er nu keed af disse Orkener. Det lovede Sigmund, saafremt det lod sig giøre, og nu skiltes de ad.

13. Nu droge Brødrene, indtil de kom til Hlade til Hakon Jarl, som havde der sit Sæde. De gaae nu til Jarlen, og hilse ham, han tog vel imod dem, og spurgde, hvo de vare? Sigmund sagde, han var Søn af Breſtir, der var eders Sysselmand en Tid paa Færøerne, og blev dræbt der; og derfor har jeg søgt eder, Herre! fordi jeg ventede mig godt af Eder, og ville vi nu give os i Eders Haand, begge vi Frænder. Hakon sagde, han vidste godt, hvad Mand Breſtir var; og ei er du ham ulig, men selv maa du hiemle din Æt; ikke vil jeg dog spare Føden paa dig. Nu viiste han ham til Sæde blandt sine Giæster.

Svend Hakonson var og ved sin Faders Hird den Tid, her omhandles. Sigmund kom i Tale med ham, og giorde mange Kunststykker for ham, og havde Svend megen Moro af ham. Sigmund talte sin Sag for Svend, og bad denne lægge et godt Ord for ham, at han maatte nyde nogen Forfremmelse hos hans Fader. Svend spørger, hvad han ønskede? i Hærfærd vilde jeg helst, sagde Sigmund, naar din Fader vilde tage sig af mig. Det er vel tænkt, sagde Svend.

Vinteren leed nu hen indtil Juul. I Julen kom Jarl Erik Hakonson ostfra Vigen; der havde han sit Sæde: Sigmund kom i Tale med Erik Jarl, og klagede ham sin Nod. Erik lovede ham sin Bistand hos sin Fader, og sagde, han ikke vilde giore mindre selv for ham, end Hakon Jarl. Efter Julen taler Sigmund til Hakon Jarl, at han skulde hielpe ham noget, og lade ham nyde godt af, at hans Fader Brestir havde været i hans Tieneste. Hakon svarede: sikkerlig leed jeg Tab paa en god Svend, da min Hirdmand Brestir blev dræbt, den tappre Mand, og ilde have de forskyldt af mig, der dræbte ham. Men hvad forlanger du? Sigmund sagde, han helst vilde drage i Viking, og enten vinde Forfremmelse, eller Dod. Jarlen sagde, det er vel tænkt, og skal du erfare til Vaar, naar Folk gior dem seilklare, hvad jeg har i Sinde med dig.

Vinteren lider nu hen, og minder nu Sigmund Hakon Jarl om sine Ord. Jarlen svarer; jeg vil give dig Langskib, med fyrgetyve væbnede Mand, dog bliver det ikke meget udsøgte Folk, thi de fleste ville ikke være villige til at folge dig udlændiske og ukiændte Mand. Sigmund takkede Jarlen, og sagde Erik Jarl hans Faders Bevilling. Jarlen sagde: det er en liden Gave; dog maa den blive

dig til Gavn; men jeg vil give dig nok et Skib og 40 Mand; og var det Skib, Erik gav ham, i alle Maader velrustet. Nu siger han Svend, hvad han havde faaet af hans Fader og Broder. Svend sagde, som det nu staaer med mig, er det mig ei saa let at hielpe mine Venner, som min Fader og Broder, men dog skal jeg give dig det tredie Skib, og 40 Mand derpaa, og skal det være af mine egne Folk, og venter jeg, de skulle blive dig de bedste af dine Følgesvende.

14. Sigmund giorde sig nu seilklar med sine Mænd, og seiler, saasnart han er færdig, østpaa til Vigen, og saa til Danmark, og giennem Øresund, og kom han til Østersøen om Sommeren; og blev der hans Fangst liden, thi han trøstede sig ikke at binde an med noget stort, med disse Folk. Dog lod han Kiøbmænd fare i Fred. Han seiler nu østfra hen ad Sommeren, indtil han kommer ved Elveskiær, der er bestandig stort Tilhold af Vikinger. Da de havde lagt dem under en Holm, gaaer Sigmund op i Skiærene, og vil see sig om, han seer da, at paa den anden Side af Holmen ligge fem Skibe, hvoraf et var en Drage.* Han vender da tilbage til sine Folk, og siger dem, at fem Vikingskibe ligge under Skiærene paa den anden Side: nu vil jeg sige Eder, at det mig ikke om at giøre at undgaae dem, uden videre at prøve Styrke; thi

aldrig komme vi nogen Vei, naar vi ei give os i nogen Fare. De bad ham raade for det. Nu vil vi bringe Stene ud paa Skibene, sagde Sigmund; og berede os, det bedste vi kunne. Vi ville lægge vore Skibe yderst ude i den Viig, vi ere i; thi Vigen er der snævrest, og saa syntes det mig i Aften, da vi seilede ind, at ikke noget Skib kan gaae os forbi, naar vi lægge vore tre Skibe sammen, og vil det gavne os, at vi ikke kan omringes. Det giøre de.

Men om Morgenen da de havde lagt deres Skibe yderst i Vigen, da roe Vikingerne paa fem Skibe mod dem, og stod der en stor og stærk Mand i Stavnen paa Dragen, han spørger strax, hvis Skibene var. Sigmund nævner sig, og spørger om hans Navn. Han sagde, han hedde Randver, og hans Æt var østfra i Holmegaard; og sagde han, de havde nu to Kaar, at overgive deres Skibe og dem selv i hans Vold, eller værge sig. Sigmund sagde: de Kaar var ulige, og de maatte vel prøve deres Vaaben først.

Randver bød sine Folk at lægge imod dem med tree Skibe, da de ikke alle kunde komme til; han vilde først see, hvorledes det gik: Sigmund førte det Skib, Svend Jarlsson havde givet ham, og Thorer det, som Erik Jarl havde eiet: Nu lagde

de til at stride, og lod nu Sigmund og hans Mænd Stene hagle saa hæftig paa dem først, at de kunde ikke giøre andet end dække sig; og da Stenene vare oppe, begyndte der en stor Skudregn, og faldt der mange af Vikingerne, og blev qvæstede.

Nu toge Sigmund og hans Mænd til deres Hugvaaben, og begyndte Kampen nu at hælde Raudvers Folk imod. Men da han saae sine Folks Nedlag, sagde han, at de vare store Uslinge, naar de ikke seirede over Folk, som han sagde ikke at være Mænd. De svarede, at han æggede dem tit, men holdt sig selv tilbage, og bad de ham nu at gribe selv an. Han svarede, det skulde han, og lægger nu mod dem med et andet Skib, foruden Dragen, hvorpaa Folkene vare udhvilte, og et tredie Skib med usaarede Folk.

Nu lægge de anden Gang mod hinanden, og kiæmpe, og blev nu en meget haardere Strid end før. Sigmund var forrest blandt Folkene paa sit Skib, og huggede baade haardt og tit. Thorer hans Frænde gik mandeligen frem; de kiæmpede nu længe saaledes, at man ikke kunde see, hvo der blev den stærkere. Da sagde Sigmund til sine Folk, ikke seire vi over dem tilfulde, naar vi ikke prøve noget meer. Nu vil jeg forsøge at bestige Dragen; følger mig mandeligen.

Da kom Sigmund op paa Dragen med tolv Andre, og dræbte først en Mand, saa en til, og hans Mænd følge ham kiækt. Thorer kom op paa Dragen selv femte; alt viger nu for dem; da Randver seer dette, løber han frem imod Sigmund; de kiæmpede længe. Nu lader Sigmund sine Kunster see, kaster Sværd og Skiold op i Veiret, griber Sværdet med venstre Haand og Skioldet med høire, hugger med Sværdet til Randver, og hugger et Been af ham nedenfor Knæet; da falder Randver, Sigmund giver ham et Halshug, saa Hovedet gik af; nu raabe Sigmunds Folk Hærraab, og Vikingerne flygte paa tree Skibe.

Nu røddede Sigmund Dragen, og dræbte hver Mand, som var derpaa; eftersaae siden de deres Folk, og var da tredive af Sigmunds faldne, derpaa lagde de dem for Anker, og Folkene forbandt deres Saar, og de hvilte dem der nogle Dage. Sigmund tog nu Dragen, og det andet efterladte Skib, og fik der megen Rigdom baade af Vaabeu, og andre Kostbarheder, seilede saa bort til Danmark, derfra til Vigen, hvor han traf Erik Jarl, som modtog ham vel, og indbød ham at blive hos sig.

Sigmund takkede Jarlen for Tilbudet, men sagde, han maatte først nordpaa til Hakon Jarl; to af sine Skibe efterlod han i Eriks Varetægt, da han havde for lidet Mandskab. Nu kom de til Ha-

kon Jarl, og tog han vel mod Sigmund og hans Mænd, og var Sigmund hos Jarlen om Vintren, og blev en meget hædret Mand; og om Julen blev baade Sigmund og Thorer af Jarlens Hirdmænd, og sad derhjemme rolig i Fryd.

15. Paa den Tid regierede Kong Erik Seiersæl over Sverrig. Han var en mægtig Konge. En Vinter var tolv Norske Kiøbmænd draget østpaa over Kiølen til Sverrig, og da de kom did, holdte de Kiøbstevne med Indbyggerne, og kom der Splid over Handelen, og Nordmændene dræbte en Svensk, og da Kong Erik det spurgte, sendte han efter de Fremmede, og lod alle tolv dræbe.

Om Vaaren spurgde Hakon Jarl, hvor Sigmund agtede at holde til om Sommeren? Sigmund sagde, derfor maatte Jarlen raade. Det vilde jeg, sagde Hakon Jarl, at du skulde giæste Sverrig, og mindes, at de Svenske for kort siden i Vinter dræbte tolv af mine Mænd, og er det uhævnet. Sigmund lovede, at giøre saa, hvis Leilighed gaves. Hakon Jarl gav da Sigmund udsøgte Folk af sine Hirdmænd, og Søfolk; og vare alle nu villige at gaae med Sigmund.

De byde Jarlen farvel, og drage nu østpaa til Vigen, der fandt de Erik Jarl, og gav han Sigmund flinke Folk med, og havde han nu vel tree hundrede Mand, og fem vel bemandede Skibe.

Derfra seile de til Danmark, og saa østfor Sverrig; der lægge de deres Skibe østen for Landet. Sigmund siger nu til sine Folk, her maa vi giøre Landgang, og hærje. De gaae i Land, komme til Bygden med 300 Mand, dræbe Folk, tage Gods, og brænde Gaarde; de af Indbyggerne, der kunde undkomme, rømte ad Mark og Skov. Ikke langt derfra, hvor de flygtende joges hen, var en Befalingsmand af Eriks ved Navn Biørn, han samler Folk, da han hører om denne Hærjen, og faaer mange samlede, og kommer mellem dem og Skibene.

En Dag see Sigmunds Folk Landshæren, da tale de om, hvad Raad der var. Mange Raad er der endnu, som gode ere, siger Sigmund, og tit seire ei de, som mandstærkest ere, naar de have kiække Mænd imod sig. Nu skal det være vort Raad, at vi giøre en Svinefylking *); jeg og Frænde Thorer forrest, saa tree, saa fem; og de skioldvæbnede skulle være paa begge Sider; og er det mit Raad, at vi skulle storme ind paa deres Fylking, og see, at bryde igiennem; thi de svenske staae ikke ret fast paa deres Plads. Dette giøre de, storme ind paa den svenske Fylking, og giennembryde den; der blev nu en haard Kamp, og faldt der

*) En kileformig Slagorden, cuneus.

mange af de Svenske. Sigmund gik nu kiæk frem imod dem, og hug til begge Sider, og kom til Biørn Mærkismand og hug ham Banehug. Nu æggede han sine Mænd til at bryde den Skioldborg, som var slagen om Biørn; det giøre de, Sigmund trænger ind til Biørn, og blev der et Vaabenskifte, og overvandt Sigmund ham snart, og blev hans Banemand, da raabte Vikingerne Seirsraab, og Landfolket flygtede. Sigmund sagde, de skulde ikke forfølge de flygtende; det havde de ikke Styrke til i et ubekiændt Land. De giorde saa, toge der lidet Bytte, og fore dermed til deres Skibe.

16. Nu seile de fra Sverrig østpaa til Holmegaard, og hærje fremdeles der paa Øer og Næs. Der vare tvende Brodre i svenske Kongens Rige, den ene hedde Vandil, den anden Andil; de var den svenske Konges Landværnsmænd, og havde aldrig mindre end otte Skibe, foruden to Drager. Svenske Kongen hører de Tidender, at der var hærjet i hans Land, sender Bud til Brodrene, og befaler dem at dræbe Sigmund og hans Mænd. Det love de; om Høsten seiler Sigmund ostfra, og kommer under en Ø, der ligger ved Sverrig. Da siger Sigmund til sine Mænd, ikke ere vi nu komne blandt Venner, da vi komme til Svensken; lader os nu vogte os! og vil jeg gaae op paa Øen, og see mig om. Det giorde han, og saae, der paa den anden Side af

Den laae ti Skibe, to Drager og otte andre; Sigmund sagde sine Folk, de maatte giøre dem klar, bringe deres Gods af Skibene, og Stene istæden; de giore saa, og redde dem nu til Kamp om Natten.

Om Morgenen tidlig roe ti Skibe imod dem, og raabte Skibshøvdingerne strax, og spurgde, hvo der var over de Skibe. Sigmund sagde sit Navn, og da de vidste, hvo disse Mænd vare, behøvede de ikke videre Omspørgsel, grebe til deres Vaaben, og begyndte at kiæmpes. Og ikke havde Sigmund og hans Folk været nogensteds, hvor de havde prøvet saadan en Dyst.

Vandil lægger nu sin Drage til Sigmunds; der var haard Velkomst, og da de havde kiæmpet en Stund, sagde Sigmund til sine Mænd; end er som før, at vi ei faae Seir, uden vi gaae paa. Nu vil jeg springe over paa Dragen, og I følge mig mandeligen. Da springer Sigmund derover, og fulgte ham en stor Skare; snart dræbte han een Mand, og saa en anden, nu viger Mandskabet for dem; da søger Vandil indpaa Sigmund, og var der længe Vaabenskifte mellem dem. Sigmund bruger nu samme Kunst som tilforn, skifter Vaaben i Hænderne, hugger med venstre Haand til Vandil, og høire af ham, og faldt da Sværdet, han havde værget sig med. Sigmund lod ham nu ikke længe

vente paa Vanehug; da raabe Sigmunds Mænd Seirsraab.

Da sagde Andil: Bladet har vendt sig, og Vandil maa være falden, lad os nu flygte! hver maatte nu sørge for sig. Andil flygter med fem Skibe, men fire blev tilbage, og en Drage var det femte. Nu blev hver Mand dræbt, som var paa dem. Sigmund tog Dragen med sig og eet Skib til; de seile, til de komme til Danmark; der vide de dem sikre og i Behold, hvile dem, og forbinde deres Saar; men da de vare i Stand igien, seilte de til Vigen, og traf Erik Jarl; der blev de vel modtagne, og var der en kort Tid, seile da nord paa til Throndhiem til Hakon Jarl. Han tager vel mod Sigmund og hans Mænd, og takker han ham for de Bedrifter, de havde udført om Sommeren. Om Vinteren ere nu Frænderne Sigmund og Thorer hos Jarlen, og nogle af deres Mænd med dem; men deres Følge opholdt sig andensteds; nu var ei Mangel paa Penge.

17. Da det vaaredes, spurgte Hakon Jarl Sigmund, hvor han agtede at hærje om Sommeren. Sigmund svarte, det skulde komme an paa Jarlens Villie. Ikke vil jeg ægge dig at drage ud at drille de svenske, sagde Hakon, jeg vil nu, at du skal seile vestpaa ad Orkensøerne. Der er sædvanlig en Mand, ved Navn Harald Jernhoved; han er landlyst af

mig, og min størſte Fiende, og har giort mangen Opſtand i Norge. Han er en anſeelig Mand: ham, vil jeg, du ſkal dræbe, hvis du kan ſee Leilighed dertil. Sigmund ſagde, han ſkulde ſøge ham op, hvis han kunde faae Spor paa ham.

Nu ſeiler Sigmund fra Norge med otte Skibe, og ſtyrer Thorer nu Vandils Drage og Sigmund Nandvers. De ſeile nu veſten om, og var der ſlet Fangſt den Sommer; og da Sommeren var henrunden, komme de med deres Skibe under Angleſey, der ligger i det engelſke Hav. Der ſee de ti Skibe ligge, og deriblandt et ſtort Drageſkib. Sigmund faaer ſnart at vide, at diſſe Skibe ere Harald Jernhoveds. De aftale at ſtrides om Morgenen. Natten gaaer nu hen. Om Morgenen ved Solens Opgang gribe de deres Vaaben, og kiæmpe den hele Dag indtil Natten; nu ſkiller Mørket dem, og de ſige hinanden til Kamp næſte Morgen.

Følgende Morgen raaber Harald til Sigmunds Skib, og ſpørger, om han endnu vilde ſtrides; Sigmund ſvarer, han havde ikke andet iſinde. Det vil jeg ſige nu, ſagde Harald, ſom jeg ikke før har ſagt, at jeg ønſkede, vi blev Staldbrødre, og ikke ſtredes længer. Begges Mænd raadede meget dertil, og ſagde, at det var nødvendigt, de giorde Forlig, og bleve ſamtlige enige, da vilde ſaa ſtaae dem imod. Sigmund ſagde, der var en Ting i

Veien for, at de kunde giøre Forlig. Hvad er det da? spurgde Harald. Hakon Jarl har sendt mig efter dit Hoved; svarte Sigmund. Ondt havde jeg af ham at vente, sagde Harald! og ere I ulige; thi du er en herlig Mand; og Harald er een af de værste. Ikke er vi af eens Tanke heri, svarte Sigmund. Nu tage deres Folk Deel i at faae dem forligte, og blev Forliget da sluttet, og de lægge deres Bytte i Fællig, og hærje nu vide om den Sommer, og kunde Faa bestaae sig imod dem.

Om Høsten sagde Sigmund, at han vilde gaae til Norge. Saa maa vi skilles, svarte Harald. Ikke skal vi det, sagde Sigmund: nu vil jeg, vi skal gaae til Norge begge; thi har jeg da udrettet noget af det, jeg lovede Hakon Jarl, ifald jeg fører dig til ham. Hvorfor skulde jeg tage til min værste Fiende? sagde Harald. Lad mig raade for det, svarte Sigmund. Begge Dele er vist, sagde Harald, at jeg troer dig vel, og at det lægger Pligt paa dig; og skal du derfor raade for dette, sagde Harald.

18. De seile nu til Norge, og komme til Hordeland, der siges dem, at Hakon Jarl var paa Nordmør paa Borgund; de seile da did, og lægge deres Skibe i Stenvog. Nu tager Sigmund ud til Borgund med tolv Mand paa en Robaad, og vil tale først med Hakon Jarl; Harald ligger i

Stenvog imidlertid. Sigmund kommer nu til Jarlen, som han sidder ved Drikkebord. Sigmund gaaer strax ind, og hilser ham venlig. Jarlen tager blidelig imod ham, og spørger om Nyt, og lader sætte ham en Stoel.

De tale nu en Tid sammen, og fortæller Sigmund ham om sine Tog, men siger ham ikke, han havde truffet Harald Jernhoved. Men da Hakon synes, at han ikke vil til at tale derom, spørger han ham: om han havde truffet Harald? Visselig har jeg det, sagde Sigmund, og fortæller ham, som det var gaaet, at de havde giort Forlig. Jarlen blev taug, og syntes at rødme. Kort efter sagde han: ofte Sigmund! har du røgtet mit Ærende bedre end nu. Nu er Manden bragt i Eders Vold, svarte Sigmund, og mener jeg, at I paa mit Forord vil giøre Forlig med Harald, give ham Fred paa Liv og Lemmer, og Landsfred. Ikke skal saa være, svarte Jarlen, jeg vil strax lade ham dræbe, naar jeg faaer ham fat. Jeg vil tilbyde Haandfæste for ham, og saamange Penge, som I vil have, sagde Sigmund. Intet Forlig skal han have af mig, svarte Jarlen. Lidet har jeg da tient dig for, og ikke til det Gode, naar jeg ikke kan skaffe en Mand Forlig og Fred, sagde Sigmund; og vil jeg ud af Landet, og ikke tiene dig længer, og vilde jeg det

ønske; at det maatte koste dig noget at faae ham dræbt.

Nu springer Sigmund op, og gaaer ud af Stuen; Jarlen sidder efter, og tier, og ingen tør bede for Sigmund. Da tager Jarlen til Orde. Vreed var Sigmund nu, siger han, og Skade var det for mit Land, drog han bort; og ikke tør det være hans Alvor. Hans Alvor var det vist, sagde hans Mænd. Gaaer da nu efter ham, siger Jarlen, og skulle vi giøre Forlig paa de Vilkaar, han tilbød.

Nu gaae Jarlens Mænd til Sigmund, og sige ham dette; Sigmund kommer til Jarlen, og hilser Jarlen ham først, og siger, at de skulde forliges paa de Vilkaar, han før havde tilbudet; thi jeg vil ikke have dig bort fra mig. Nu modtog Sigmund denne Fred og Forsoning af Hakon Jarl for Harald, drog saa hen til denne, og sagde ham, hvad skeet var. Ond er han at troe, sagde Harald; midlertid tog de til Hakon Jarl, og giorde saaledes Forlig. Om Vinteren blev Sigmund hos Jarlen i stor Yndest, og hans Frænde Thorer og mange af hans Mænd med ham. Sigmund holdt sine Folk vel baade i Vaaben og Klæder.

19. Midlertid var Østur Hafgrims Søn voxet op hos Thrand i Gøtu; han var nu kommen til Skielsalder, og var rask af Udseende. Thrand skaffede

ham et godt Giftermaal der paa Øerne, en Datter af en af de bedste Bønder. Nu sagde Thrand, at de vilde dele Øerne, saa hver fik sin Halvdeel i Magt og Raadighed, og skulde Øssur have den Halvdeel, hans Fader Hafgrim havde havt, og Thrand den, der havde været Brødrene Brestirs og Beinirs.

Thrand sagde og til Øssur, at han fandt det billigt, at han tog det Jord og Gods, Brødrene havde havt, til Bod for sin Fader. Og gik det nu Alt, som Thrand raadede, og havde Øssur nu tree Gaarde, en paa hans Fædres Arvedeel i Suderø, den anden i Skufø, og den tredie paa Dymon, paa Sigmunds og Thorers Fædrenearv.

Det var spurgt til Færøerne, at Sigmund var en anseelig Mand, og giorde de store Tilberedelser; Øssur lod giøre et Virke om Gaarden i Skufø, og var der for det meste. Skufø er saaledes beskaffen: den ligger saa høit, at den er overmaade god at forsvare; der er een smal Opgang, og de sige, at aldrig kan Øen vindes, naar der er tyve til tredive Karle til dens Forsvar, om der end kom aldrig saamange imod. Øssur foer mellem sine Gaarde med tyve Mand, men hiemme hos ham var der bestandig tredive med Arbeidsfolkene. Ingen Mand var saa riig paa Færøerne, undtagen Thrand, thi det meget Sølv, han fik i Halsøre, gik aldrig til Grunde,

og var han den rigeste af Alle, og styrede ene Alting paa Færøerne, thi Øssur var ikke hans Lige i Snedighed.

Sigmund talede nu med Hakon Jarl, at han vil holde op med disse Hærtog, og tage til Færø. Han sagde, han vilde ikke længer høre, at han ikke hævnede sin Fader, og at det lagdes ham til Last; og bad han Jarlen staae sig bi hermed, og give ham Raad, hvorledes han skulde bære sig ad. Hakon svarede, og sagde, at Søen var vanskelig ved Øerne, og svære Brændinger, og der kunde Langskibe ikke due; og derfor vil jeg lade dig bygge to Knarrer, og give dig Folk dertil, saa de tykkes os vel besatte.

Sigmund takkede ham for hans Velgierning, og nu blev lavet til hans Færd om Vinteren, og hans Skibe vare seilklare om Vaaren, og Folk udtagne dertil. Harald Jernhoved kom hen til ham om Vaaren, og lavede sig til at giøre Toget med ham; og siges der, at der var halvtredsindstyve Mand paa hvert af deres Skibe.

20. Da Sigmund næsten var seilklar, siger Hakon Jarl engang til ham: hvad siger du mig om, hvad Tro du har? Sigmund svarer: jeg troer paa min Styrke og Magt. Jarlen siger: ikke maa det saaledes være, og maa du hente Trøst derfra, hvortil jeg haver al min Lid, det er Thorgerd Horga-

brud. Vi skulle nu tage hen til hende, at søge der om Lykke for dig. Sigmund bad ham raade selv. Da sagde Jarlen, den skal man følge ud, som man vil, skal komme tilbage.

Nu gik de begge til Skoven ad en Kiørevei, og derpaa ad en smal Sti inde i Skoven, og kom de der til et rødbet Sted, der stod et Huus med et Træhegn om. Huset var overmaade smukt, og stærkt prydet med Sølv og Guld. De gaae ind i Huset, og nogle faa Mænd med dem. Der var en Mængde Afgudsbilleder; paa Huset var der saa mange Glasvinduer, at der var ingensteds Skygge. Midt-i Huset var der et Qvindebilled kostelig udsmykket. Jarlen kastede sig ned for hendes Fødder, og laae længe. Derpaa stod han op, og sagde til Sigmund, at han maatte bringe hende noget Offer, og lægge noget Sølv paa Stolen hos hende; men det skulle vi have til Tegn, sagde Hakon, om hun vil modtage det, hvis hun giver Slip paa den Ring, hun har paa sin Haand; thi af den Ring skal du have Lykke.

Nu tager han fat paa Ringen, og syntes Sigmund, at hun bøiede Haanden imod, og fik Jarlen ei Ringen. Jarlen kaster sig anden Gang ned for hende, og nu syntes Sigmund, at Jarlen græd. Derpaa staaer han op, og tager Ringen fat, og

er den nu løs. Haken giver da Sigmund Ringen og siger saa, at denne Ring maatte han ei lade komme fra sig, og det lovede han.

Derpaa skiltes de, og gik Sigmund til sine Skibe; og de gik nu tilsøes, og havde Medbør, indtil de saae en Fugl fra Øerne, og holdt begge Skibe sig samlede. Harald Jernhoved var paa Sigmunds Skib, og Thorer styrede det andet. Nu reiste sig en Storm for dem, og skiltes da Skibene ad, og foer de nu saa i nogle Dage.

21. Siden faae Sigmund og hans Folk Bør, og seile nu ad Øerne, og see de nu, at de ere komne østpaa; og sagde de Landkyndige, at de vare komne Østerøen meget nær. Sigmund siger, at han allerhelst vilde faae Thrand i sin Vold; men da de komme hen mod Øen, kommer Storm og Uveir saaledes imod dem, at det ikke var dem muligt at oplægge Øen.

De landede da ved Svinø, thi Folkene vare kyndige og flinke; de kom did i Daggry, og løb strax op til Gaarden med fyrgetyve Mand; men ti blev at vogte Skibet. De bryde Gaarden op, og tage Bonden Biarne i hans Seng, og føre ham ud. Biarne spørger, hvo Anføreren var i det Togt; Sigmund siger, det var ham. Da tør du være grum mod dem, der ikke viste dig uden Ondt ved den Træfning, hvor din Fader blev dræbt; og ikke

maa jeg dølge, at jeg var der. Men mindes du noget af, hvad jeg sagde i din Sag, da det blev omtalt, at I skulde dræbes, du og Thorer din Frænde; men jeg sagde, at I ikke skulde mere dræbes end jeg; naar skal jeg lønnes for det? spurgde Biarne. Nu! svarte Sigmund: du skal have Fred; men jeg vil ene raade for det øvrige. Det skal du; svarte Biarne. Du skal tage med os til Øster-ø, sagde Sigmund: du kan ligesaa let komme op i Himlen som derhen, saalænge dette Veir staaer, svarte Biarne. Saa skal nu tage med os til Skufø, hvis Øssur er hiemme, sagde Sigmund. Som du vil, svarte Biarne: og mener jeg, at Øssur er der.

22. Anden Nat tage de til Skufø, og komme i Daggry til Øen, og var det Sigmunds Lykke, at der ingen var paa Vagt ved Opgangen til Øen. De gik strax derop halvhundrede Mand, Biarne var med dem. De komme til Virket, da var Øssur og hans Mænd alt komne op derpaa. Øssur spørger, hvo det var, som kom der? Sigmund nævner sig. Du mon tykkes, du har Ærende til os, siger Øssur, jeg vil byde dig Forliig, saa at de bedste Mænd paa Færøerne skal dømme os imellem. Ikke bliver der af vor Forlig, svarer Sigmund, uden jeg maa raade ene. Ikke vil jeg giøre saa Forlig, siger Øssur, at jeg skulde give dig Selvdom; ikke veed

jeg, at enten vi eller vor Sag ere saa ulige, at jeg haver det behov.

Sigmund sagde til sine Folk, at de skulde søge at drille dem paa Virket; men jeg vil see mig om Raad, hvad jeg griber til. Harald Jernhoved var haard i Raad, og fraraadde alt Forlig. Øssur havde tredive Mand paa Virket, og var det vanskeligt at tage. Sigmunds Mænd søge nu ind derpaa; de andre værge det. Sigmund gaaer omkring Virket, og beseer det. Han havde Hielm paa Hovedet, og Sværd i Beltet; en sølvbeslagen krumhaget Øxe i Haanden, et kosteligt Vaaben, beklædt paa Skaftet. Han var i en rød Kiortel med Bryniekaabe oven over; og sagde Venner og Uvenner, at aldrig var til Færøerne kommet en Mand, som han.

Sigmund seer nu et Sted, at Virkevæggen var sunken, og der noget lettere at bestige end andensteds. Han gaaer tilbage fra Virket, tager saa Fart derad, og render saa høit op, at han hugger sin Øxe fast i Virkevæggen, og nu haler han sig ved Øxeskaftet, og kommer op paa Virket. En Mand kom strax imod ham, og hug til ham med Sværd, Sigmund afbøder Hugget med Øxen, og hugger nu til ham med Øxehiørnet, saa Øxen stod i hans Bryst, og han var strax død.

Det seer Øssur, og springer mod Sigmund, og hugger til ham; men Sigmund afbøder atter

Hugget, hugger til Ossur med Øxen, saa han hugger Høirehaand af, og Sværdet falder; nu hugger Sigmund anden Gang til Ossur i Brystet, saa Øxen gik ind i Brysthuulheden; da faldt Ossur. Nu styrte hans Mænd ind paa Sigmund, men han springer baglænds ned af Virket, og kommer staaende ned. Folkene stimle om Ossur, indtil han var død. Da siger Sigmund til dem, som vare tilbage paa Virket, at to Vilkaar vare forhaande: han vilde bringe dem til det Yderste, eller brænde dem paa Virket, eller og skulde de gaae til Forlig, men lade ham raade ene. De overlade ham Selvdom, og overgive dem.

Midlertid var Thorer kommen til Suderø, og kom nu Sigmund imøde, da disse Begivenheder alt vare skeete.

23. Nu gik der Budskab mellem Sigmund og Thrand til Forlig, og blev Forliget tilveiebragt, og et Møde sat mellem dem paa Strømsø i Thorshavn, der er Færøingernes Thingsted. Der kom da Sigmund og Thrand og mange Folk, og var Thrand meget lystig. Da der nu handledes om Forliget, siger Thrand: jeg var uretfærdig paa det Møde, hvor din Fader blev dræbt, Sigmund Frænde! og vil jeg tilstaae dig det Forliig, som du har meest Hæder af; jeg vil, at du skal afgiøre det hele Forliig mellem os. Det vil jeg ikke, siger Sigmund:

jeg vil, at Hakon Jarl skal afgiøre alt Forliget, ellers blive vi uforligte; og anseer jeg det for det billigste; men skulle vi forliges, da skulle vi begge tage til Hakon Jarl. Villigst var jeg, Frænde! siger Thrand, til, at du skulde dømme; og vil jeg kun betinge mig, at jeg beholder min Landsfred, og min Deel i Landsstyrelsen, jeg har. Der bliver intet Forliig, svarer Sigmund, uden som jeg byder. Da Thrand nu saae, den anden var mere haardnakket, forligedes de paa denne Maade, at de skulde begge tage til Norge næste Sommer.

Om Høsten gik det ene af Sigmunds Skibe strax did, og mange af de Mænd, der havde fulgt ham. Om Vintren var Sigmund paa Skufø med Thorer sin Frænde, og Harald Jernhoved, og mange Mænd med dem. Sigmund førte stor Pragt, og havde en stor Huusholdning paa sin Gaard.

Nu gaaer Vintren hen, og Sigmund giør sit Skib seilklart; Thrand udruster en Byrding, han havde, og vare de begge underrettede om hinandens Færd. Sigmund seiler, saasnart han var klar, og var med ham Thorer og Harald Jernhoved, og henved tyve Mand paa Skibet. De kom til Sundmør i Norge, erfare, at Hakon Jarl er ikke langt derfra, og komme hurtig til ham. Hakon tager vel mod Sigmund og hans Følge. Sigmund siger ham nu Forliget med Thrand. Ikke er du Thrands

Lige i Snedighed, sagde Jarlen; og tykkes det mig uvist, at han vil snarlig komme hid. Sommeren gaaer hen, og Thrand kommer ikke. Nu komme Skibe fra Færøer, og sige, at Thrand var drevet tilbage, og hans Skib saa beskadiget, at det ikke kunde holde Søen.

24. Da siger Sigmund til Jarlen, han ønskede Jarlen vilde kiende ham og Thrand imellem, skiøndt denne ikke var kommen. Jarlen affiger da Kiændelsen saa; der skal bødes dobbelt Mandebod for hver af de to Brødre, og det tredie for at have staaet Eder efter Livet, da Thrand vilde have eder dræbte, efter at han havde ladet eders Fædre dræbe. Det fierde Mandebod skal være, fordi Thrand solgte eder til Trælle. Men til den Fierdedeel, du har i Landsbestyrelsen af Færøerne, skal tages begge Thrands Dele, og Øssurs Arvedeel, saa at du skal have Halvdelen af Øerne, men Halvdelen skal falde i min Vold, fordi Hafgrim og Thrand dræbte mine Hirdmænd Brestir og Beinir. Hafgrim skal være ubødet for Brestirs Drab og Overfald paa sagesløse Mænd. Øssur skal ikke bødes med Penge, da han uretfærdig sad i din Eiendom, og blev der dræbt. For Pengebøderne skal du og din Frænde Thorer raade, som I synes selv. Thrand skal have sin Landefred, hvis han holder dette Forlig. Alle Øerne skal du have til Læn af mig, og svare mig

Skat af min Deel. Sigmnnd takkede Jarlen for denne Kiændelse, og var hos ham om Vintren.

Om Vaaren drog han ud til Færø, og med ham Thorer hans Frænde, Harald blev tilbage. Sigmund havde en lykkelig Reise, og kom til Færø, og stævner Thrand til Thinge i Thorshavn paa Stromsø. Thrand kom nu did, og mange med ham. Sigmund siger, at Thrand holdt lidet deres Forlig, mælder ham nu Jarlens Kiændelse, og beder ham giøre, hvilket han vilde, holde Forligene eller bryde dem. Thrand bad Sigmund afgiøre Sagen, og sagde, han ønskede helst, at han var Manden derfor. Sigmund svarede, han stod ikke det ringeste derfra, og bad ham snart bestemme, enten han sagde ja eller nei; han saae helst, de blev uforligte. Thrand vilde heller indgaae Forliget, men udbad sig Frist med Pengebøderne, som Jarlen havde bestemt, at skulle være betalte inden et Halvaar. Men paa Folks Forbøn, tillod Sigmund, at disse Penge maatte betales paa tree Aar.

Thrand sagde, det var ham meget kiært, at Sigmund hans Frænde nu skulde have Landsstyrelsen ligesaalænge, som han havde havt den, og var det billigt, at det blev saa. Sigmund svarede, Thrand behøvede ikke at komme med sine favre Ord; han lod sig aldrig røre deraf.

Nu skiltes de, og vare alle forligte. Øssur havde efterladt sig en Søn ved Navn Leif; han var et lidet Barn, da Faderen blev dræbt. Ham tilbød nu Thrand at opfostre hos sig paa Gøtu, og der voxte han op.

Om Sommeren giorde Sigmund sit Skib klart til at gaae til Norge; da betalte Thrand ham en Deel af Pengene, og gav sig dog meget derved. Sigmund indsamlede Hakon Jarls Skatte, inden han seilede fra Øerne. Han kommer til Norge, opsøger Jarlen, og bringer ham Skatten. Jarlen tager vel mod Sigmund, Thorer, og hele deres Følge, og vare de hos ham om Vintren.

25. Den Sommer, da han var bleven Jarlens Hirdmand, drog Sigmund med Jarlen til Frostething, og talte han der sin Maag Thorkel Tørrefrosts Sag, at Jarlen vilde give ham Tryghed, og skiænke ham sin Landsfred og Frelse. Dette tilstod Hakon Jarl Sigmund strax, og lod da sende efter Thorkel og hans Folk, og var Thorkel den Vinter hoß Hakon Jarl med sin Hustru, og sin Datter Thurid. Hun havde født et Pigebarn den Sommer, da Sigmund tog fra dem, og hedde Pigebarnet Thora.

Vaaren efter gav Hakon Jarl Thorkel Tørrefrost Syssel i Orkedalen, og havde Thorkel der sin Bopæl, og var der indtil den Tid, der i Fortællingen omtales nu, da Sigmund havde bragt Jarlen

Færøernes Skat. Nu rider Sigmund til Thorer i Orkedal, og bliver vel modtaget der, og beiler da Sigmund, og begiærer Thurid. Thorkel modtog Begiæringen vel, og fandt, det for ham og hans Datter og dem alle var stor Ære og Hæder. Sigmund drikker nu sit Bryllup paa Hlade med Thurid, og lader Jarl Hakon det Bryllup staae i syv Nætter, og blev da Thorkel Torrefrost Hakon Jarls Hirdmand, og kiæreste Ven. Nu drog han hiem, men Sigmund blev hos Jarlen med sin Hustru, og var der, til han om Høsten drog til Færøerne med sin Hustru Thurid og sin Datter Thora.

Den Vinter var der roligt paa Øerne; om Vaaren drog Folk til Thing paa Strømsø; der kom en talrig Forsamling; Thrand var der og, og fordrer nu Sigmund den anden Trediedeel af sine Penge af Thrand, men sagde dog, han burde have det Alt, hvis han ikke giørde det for Folks Forbøn. Thrand svarer, Tingen staaer saaledes, Frænde! at hos mig er Leif Øssurson, og jeg bød jeg ham hiem til mig, da vi blev forligte. Nu vil jeg bede dig, Frænde! at du under Leif nogen Bod for sin Fader, som du dræbte, og at jeg maa betale ham med de Penge, du skal have hos mig. Ikke giør jeg det, siger Sigmund, og skal du betale mig mine Penge. Det tør synes dig billigt, svarte Thrand. Betal

du Pengene, sagde Sigmund, ellers gaaer det værre.

Thrand detaler da Hælvten af den Trediedeel, og sagde, han var ikke bered paa at betale mere. Sigmund gik da mod Thrand med den sølvbeslagne Øxe i Haanden, han fældte Øssur med; han satte Thrand Øxehiørnet for Brystet, og sagde, han skulde trykke til, saa Thrand skulde føle det tilgavns, hvis han ikke betalte Pengene strax. En vanskelig Mand er du, siger Thrand, og beder en af sine Folk gaae ind i Teltet efter den Pung, der laae, og see, om der var meer Sølv deri. Han gik, og bragde Sigmund Pungen, og blev Pengene veiede, og var det netop saameget, som Sigmund skulde have; og skiltes Folk derpaa ad.

26. Om Sommeren gik Sigmund til Norge med Hakon Jarls Skatte, og blev en kort Tid hos Jarlen, tager saa hiem til Færø, og bliver der om Vinteren. Hans Frænde Thorer var jævnlig hos ham; Sigmund var vennesæl paa Øerne. Svinøbiarne holdt trolig sit Forliig. Han kom jævnlig sammen med Sigmund og Thrand, eller vilde det gaaet være mellem dem.

Om Vaaren fare Folk til Stromsothing; der var en talrig Forsamling; Sigmund kræver sine Penge af Thrand; men Thrand kræver Faderbod til Leif Øssurson; lagde nu mange et Ord i, at

de fredelig skulde forliges. Sigmund svarer: ikke betaler Thrand Leif Pengene mere end mig; dog paa gode Mænds Forord skal de Penge blive staaende; men ikke giver jeg dem op, eller betaler Bod.

Nu skilles de, og drage hjem fra Thinge; Sigmund giør sig færdig at gaae til Norge med Hakon Jarls Skat, og bliver silde-klar; han gaaer i Søen; hans Hustru Thurid blev hiemme, men hans Frænde Thorer tog med ham. De giorde en lykkelig Reise, og kom nordpaa til Throndhiem seent paa Høst. Sigmund drog nu til Hakon Jarl, og blev vel modtaget af ham. Da var Sigmund syv og tyve Aar gammel, og blev han siden hos Hakon Jarl.

27. Medens Sigmund var hos Jarlen, kom Jomsvikingernes Høvding Sigvald Jarl med en stor Magt til Norge, og hærjede grueligen i Landet. Hakon samlede nu en stor Hær imod dem, og var der i hans Følge mange tappre Mænd, blandt dem Sigmund Bresteson, der førte et Skib, og var en af Høvdingene. De traf hinanden ved Hiørringsvog, og begyndte Striden ved Daggry, og fulde der mange Nordmænd. En Mand var der blandt Jomsvikingerne, ved Navn Bue, der blev kaldet den Digre. Han hug saa stærkt, at ingen kunde modstaae ham, og Nordmændene begyndte at vige, men Hakon Jarl paakaldte Thorgerd Horgabrud, som han havde offret sin liden Søn Erling til, og

hendes Søster Yrpa, og da kom et Uvæir med Hagl og Storm lige mod Jomsvikingerne. Da saae de tvende Troldqvinder i Forstavnen paa Hakons Skib; fra hver af deres Fingre fløi Pile, og hver Piil blev en Mands Fald: thi sagde Sigvald Jarl: nu vil jeg flygte, da vi have med Trolde at stride, og ei med Mennesker mere.

Men mellem Hakons Mænd var Thorkel Midlaug, en Viking, som nys havde giort sin Fred med Hakons Søn Erik; han sprang over paa Bues Skib, og hug til ham, saa han afhug hans Læber og Hage. Da sagde Bue, neppe ville nu de danske mere kysse mig paa Borgunderholm, om vi end komme bid. Nu hug han efter Thorkel igien; der var glat af Blodet, da Thorkel vilde undvige, faldt han, og hug nu Bue ham tvertover. Da greb Bue en uhyre stor Stridshammer, og hug til begge Sider saa haardt og hæftigt, at alt veeg, som kom ham imøde.

Da Hakon Jarl seer dette, kalder han paa alle sine Høvdinge, at de skulle gaae imod Bue, og skaffe ham denne Viking af Veien; men de vare de fleste, der vare trætte af det lange Angreb, og fandt det bedre langt fra Bue, end nær ham, og holdt det ubehageligt at faae Natteleie under Stridshamren, Bue foer med. Hakon Jarl seer da, at ingen vil til denne Heltekamp mod Bue, men at han gik haardelig

frem, og giorde stort Nedlag paa Jarlens Folk, han kalder da paa Sigmund Bresteson, og beder ham lægge sit Skib mod Bues, og dræbe denne Røver. Vel er det saa, sagde Sigmund, at jeg haver eder meget at takke, og I har viist mig megen Hæder; men nu vil I og have mig i den største Fare, da jeg skal gaae imod Bue. Hakon Jarl udsøger nu sine bedste og tappreste Folk til Sigmunds Skib, og beder ham at gaae mandigen frem.

Sigmund lægger da sit Skib mod Bues Skib, og blev der nu en meget haard Kamp mellem dem og deres Folk. Bue hug svære Hug, thi han var stærk, og faldt mangen Mand for ham, og lod sit Liv. Sigmund ægger nu meget sit Mandskab at bestige Bues Skib, og gik tredive Mand frem i Forstavnen. Bue og hans Mænd satte dem drabelig til Modværge, og blev der haardt Angreb, og skarp Kamp. Der mødtes snart Bue og Sigmund, og kom det til Vaabenskifte imellem dem. Bue var stærkere, men Sigmund behændigere, og mere vaabendygtig. Sigmund bytter Vaaben mellem Hænderne, thi han havde lært sig til at kunde bruge begge Hænder lige godt i Kamp, som faa eller ingen have kunnet; og i denne Vending hugger Sigmund først den ene, og strax derpaa den anden Haand af Bue i Haandledet; og da Bue havde

mistet begge Hænder, stak han Armstumperne i Ringene paa sine Guldkister, der vare fulde af Penge, og raabte med høi Røst: overbord! overbord! alle Bues Mænd; sprang saa over Bord, og kom aldrig op mere; og vandt Sigmund denne Seir til Hakon Jarl, og baade han og hans Sønner takkede Sigmund, som havde tilvundet dem den.

Og var Sigmund den Vinter hos Hakon Jarl, efter at denne Tildragelse havde været; men Sommeren derpaa drog han hiem til Færø, med gode Gaver, som han fik af Faderen og Sønnerne; og sidder nu Sigmund om Vintren rolig paa Færø; og kom han ikke mere til Norge, medens Hakon Jarl havde Herredømmet der i Landet.

28. Da Kong Oluf havde to Vintre været Konge i Norge, og om Vintren christnet hele Trondhiem, sendte han Bud til Færø til Sigmund Bresteson, og bad ham komme til sig, og lod ham tillige sige, at han skulde nyde megen Hæder, og blive den mægtigste Mand paa Færø, naar han vilde blive hans Mand. Som nu Kongen mod Slutningen af Sommeren kom til Sundmør, da kom efter hans Budskab Sigmund Bresteson fra Færø, og Thorer hans Frænde. Da Sigmund kom til Kongen, blev han meget venlig modtaget, og kom de snart i Tale sammen.

Du giorde vel, sagde Kongen, at du ikke unddrog dig denne Reise, og bad jeg dig især komme til mig, fordi mig meget er sagt om din Tapperhed og Hændighed; og vil jeg gierne fuldkommen være din Ven, hvis du vil adlyde mig i det, som ligger mig meest paa Hierte; og sige Somme, at vor Forening ikke vilde være upassende, da vi begge ei kaldes umandige, og længe have taalt Elendighed og Møie, før vi naaede den Hæder, der egnede os; og have ikke ulige Skiæbner truffet os, saasom Landflygtighed og Trældom. Du var Barn, og saae paa, at din Fader blev sagesløs dræbt, og jeg laae endnu i Moders Liv, da min Fader blev lumskelig myrdet uden al Sag, sine Frænders Oudskab og Giærrighed undtagen. Saa er mig og sagt, at det var saalangt fra, at dig blev budt Faderbod, at dine Frænder vilde, du skulde dræbes ligesom din Fader, og blev du siden solgt til Træl, eller rettere blev der givet Penge til, at du maatte blive kuet, plaget og trælbundet; og blev du saaledes forjaget, og bortslæbt fra din Ejendom og Odelsjord, uden anden Bistand i ukiændt Land, end fremmedes Barmhiertighed, næst dens Hielp, der formaaer Alt.

Og er det ikke ulige med, hvad jeg har at sige om mig selv. Saasnart jeg blev fød, blev jeg efstræbt og forfulgt, og tænkte mine Landsmænd paa at dræbe mig, saa at min Moder i Fattigdom

maatte flygte med mig, fin Fader, Frænder og Eje; saa var min Skiæbne mine første tree Aar. Derpaa bleve vi begge tagne af Vikinger, og skiltes jeg da fra min Moder, saa jeg aldrig saae hende siden; derpaa solgtes jeg tree Gange til Trældom, og var i Esthland mellem idel ubekiændte Folk, til jeg var ti Aar. Da kom en Frænde af mig, vedkiændtes min Æt, løste mig af Trældom, og tog mig med sig østpaa til Garderige; og var jeg der ni Aar til i Landsflygtighed, skiøndt jeg da blev anseet igien som en fri Mand.

Nu voxte jeg noget til, og kom til mere Hæder og Anseelse hos Kong Valdemar, end venteligt kunde synes for en Udlænding, og omtrent saa, som det skede dig af Hakon Jarl. Nu er saa kommet omsider, at hver af os har faaet sin Fædrearv og Fædrejord i Besiddelse efter langt Savn af Lykke og Ære.

Men især, fordi jeg har hørt, at du aldrig har ofret til Afguder efter andre Hedninges Viis, da har jeg godt Haab om, at den høie Himmelens Konge, alle Tings Skaber, vil lede dig til Kundskab om sit hellige Navn, og sin hellige Tro ved min Tale, og giøre dig til min Medbroder i den rette Tro, ligesom han har giort dig lige med mig i Kræfter og alle Færdigheder, og andre hans Miskundheds Ga-

ver, dem han har skiænket dig som mig, længe før vi kunde erkiende hans Priis.

Nu give dig den samme alvældige Gud, at jeg maa faae dig ledet til den sande Tro, og til hans Tieneste, saa at du herefter kan ved Guds Miskundhed og mit Exempel og min Opmuntring lede alle dine Underhavende til hans Pris, hvilket, jeg haaber, skal skee.

Og skal du, hvis du vil lyde mine Ord, som jeg nu har sagt, og troligen tiene Gud med Bestandighed, nyde Venskab og Hæder af mig, som dog er af ingen Værdi mod den Ære og Lykke, Gud den almægtige vil skiænke dig, som enhver, der bevarer hans Bud, med den Helligaands Kiærlighed; thi du skal med hans Eenbaarne, alle Kongers Konge regiere evindelig i al Himmerigs Herlighed!

29. Da Kongen havde sluttet sin Tale, sagde Sigmund: Det er Eder bekiændt, Herre! som I alt have nævnt i Eders Tale, at jeg var i Hakon Jarls Tieneste; han viiste mig megen Hæder, og var jeg da vel tilfreds med mine Kaar, thi Hakon var trofast og redelig, og huld mod sine Venner, skiøndt han var grusom og svigefuld mod sine Fiender.

Men stor Forskiel er der paa Eders Tro, og som jeg kan skiønne af Eders smukke Tale, at den Tro, I have, er i alle Stykker skiønnere end Hed-

ningenes, da er jeg rede at følge eders Raad, og derfor vilde jeg ei ofre Afguderne, at jeg længe selv saae, at den Skik intet nyttede, skiøndt jeg ingen bedre kiændte.

Kong Oluf blev glad ved Sigmunds Ord, at han saa skiønsom besvarte hans Tale, og blev Sigmund nu døbt med hele sit Følge, og lod Kongen ham undervise i den hellige Lære, og var Sigmund da om Vintren hos Kongen i megen Anseelse.

30. Da Vaaren kom, talte Kongen engang til Sigmund om, at han vilde sende ham til Færø, at christne Indbyggerne der. Sigmund undslog sig meget for det Arbeide, men samtykkede dog omsider i Kongens Villie. Da indsatte Kongen ham til Befalingsmand over alle Øerne, og gav ham Præster med at døbe Folket, og undervise dem i den tilhørende Lære.

Sigmund reiste, saasnart han var klar, og gik hans Fart lykkelig, og da han kom til Færø, stevnede han Bønderne til Thing paa Strømsø. Did kom en talrig Forsamling. Men da Thinget var sat, stod Sigmund op, og holdt en lang Tale, og deriblandt, at han havde været østpaa til Norge hos Kong Oluf Tryggesøn, og at Kongen havde sat ham over alle Øerne, og optoge de fleste Thingmænd det vel. Da sagde Sigmund: det vil jeg og kund-

giøre Eder, at jeg har forandret min Tro, og er blevet en Christen; og haver jeg et Ærende fra Kong Oluf og Budskab at omvende alt Folket her paa Øerne til den rette Tro.

Thrand svarte paa hans Tale, og sagde, det var vedbørligt, at Bønderne raadslog indbyrdes om denne Sag. Bønderne sagde, det var vel talt, og gik de da hen paa den anden Side af Marken. Thrand taler nu for Bønderne, at det var passende at afslaae dette Budskab, og blev det Enden paa Talen, at de alle enedes derom.

Men da Sigmund seer, at alt Folket har flokket sig til Thrand, saa at ingen var tilbage hos ham, uden hans egne Mænd, der vare Christne, da sagde han: Formegen Magt har jeg nu indrømmet Thrand.

Nu strømmede Folket hen, hvor Sigmund og hans Mænd sad, og havde alt deres Vaaben tilrede, og lod ikke fredelige. Sigmund og hans Mænd sprang op imod dem. Da sagde Thrand: Sætter eder ned, Mænd, og lader ikke saa utaalmodige. Men det er at sige dig, Sigmund Frænde! at vi Bønder ere alle enige om det Ærende, du nys bragte frem, at vi ville det paa ingen Maade; og her paa Thinget ville vi angribe, og dræbe dig, hvis du ikke afstaaer derfra, og fast lover, aldrig mere at fremføre det Budskab her paa Øerne.

Men da Sigmund seer, at han denne Gang ingen Veie kommer, angaaende Troen, og at han havde ikke Styrke til, at binde an med alt det Folk, som der var samlet, da lovede han det vidnesfast og med Haandslag, og hævedes da Thinget.

Om Vinteren sad Sigmund hiemme paa Skufø, og kunde meget ilde finde sig i, at Bønderne havde kuet ham, midlertid lod han sig ikke mærke dermed.

31. Engang om Vaaren, da Strømmene vare paa det stærkeste, og man holdt det for ufremkommeligt til Søes, og mellem Øerne, tog Sigmund hiemme fra Skufø, med tredive Mand paa to Skibe, og sagde, han vilde giøre et Forsøg at fremme Kongens Ærende, eller døe. De gik ad Østerø, og landede paa Øen, kom nu mod Daggry aldeles uventet, og slog Ring om Gaarden paa Gøtu, stødte saa med en Træstok paa Døren af det Huus, Thrand sov i, brød den op, tog saa Thrand, og førte ham ud. Da sagde Sigmund, end er det saa, at hver har sin Tid at vælge; du kuede mig i Høst, og satte mig haarde Kaar, nu vil jeg sætte dig to ulige, et godt, at du antager Troen, og lader dig døbe; men det andet er, at du skal dræbes paa Stædet, som er meget ondt for dig, thi du mister da flux din Rigdom og denne Verdens Herlighed, og faaer Elendighed, og Helvedes evige Pine i den

anden Verden istæden. Thrand svarede: ikke vil jeg svige mine gamle Venner.

Sigmund satte da en Mand til at aflive Thrand, og gav ham en stor Øxe i Haanden. Men da han gik med Øxen hævet mod Thrand, saae Thrand paa ham, og sagde: hug mig ikke saa hurtig, jeg har noget at tale først; hvor er min Frænde Sigmund? Her er jeg, svarte Sigmund. Nu skal du ene raade os imellem, sagde Thrand, og jeg vil antage den Tro, du vil have. Hug til, Mand! siger da Thorer. Ikke skal han dræbes dengang, sagde Sigmund. Det bliver din og dine Venners Bane, hvis Thrand undkommer nu, svarte Thorer. Det vil jeg vove paa, sagde Sigmund.

Nu blev Thrand og hans Huusfolk døbte; da han var døbt, tog Sigmund ham med sig, og reiste da alle Færøerne rundt, og holdt ikke op, før alt Folket var christnet. Siden giør han sit Skib seilklart om Sommeren, og agter sig til Norge at bringe Kong Oluf sin Skat, og tage Thrand fra Gøtu med. Dog da Thrand mærkede, at Sigmund vilde bringe ham til Kongen, bad han om at være fri for den Reise. Men Sigmund lod sig ikke overtale, og gik i Søen, saasnart han fik Bør; men de vare ikke komne langt ud i Havet, da fik de baade stærk Strøm og Storm imod dem, og bleve drevne til-

bagestil Færø, og leed Skibbrud, og mistede alt deres Gods; men de fleste af Folkene biergedes.

Sigmund bød atter Thrand og mange andre at tage med til Norge. Thrand svarede, at Reisen ikke vilde gaae vel af, hvis de lode ham tage med mod sin Villie. Sigmund sagde, han skulde med, om han end aldrig syntes saa ilde derom. Sigmund tog nu et andet Skib og Penge at bringe Kongen for Skatten, thi han havde ingen Mangel paa rede Penge. De gaae nu anden Gang i Søen, og komme længere paa Vei end forste Gang, faae dog stærk Modvind, og drive tilbage til Færø, og kom Skibet til Skade.

Sigmund sagde, at han syntes, der var meget i Veien for den Reise, Thrand svarte: det vilde gaae saa, hvorkit de provede derpaa, naar han tog med dem imod sin Villie. Sigmund lod nu Thrand være fri, paa de Vilkaar, at han svoer Troskabs-Eed, at han skulde have og beholde den christelige Tro, være Kong Oluf og Sigmund huld og trofast, ikke hindre eller afholde nogen Mand derpaa Øerne fra at holde dem Huldskab og Troskab, fremme og fuldbyrde Kong Olufs Befalinger, og hvad andet han paalagte ham at forrette paa Færøerne; og besvor Thrand dette saa meget, som det nogensinde var Sigmund muligt at fordre.

Nu drog da Thrand hiem til Gøtu, og sad Sigmund paa sin Gaard paa Skufø den Vinter; thi det var da langt ud paa Efterhøsten, da de anden Gang drev tilbage. Lod Sigmund da istandsætte det Skib, som mindst var kommet til Skade; den Vinter var roligt, og aldeles intet Nyt forefaldt paa Færøerne.

32. Næste Vaar giorde Sigmund sig atter seilklar, og havde han da en heldig Reise, kom til Norge, og traf Kong Oluf i Throndhiem, og bragte ham Penge, som han selv lagde til for Skatten fra Færø, der forgik for dem sidste Sommer, tillige med den Skat, der da skulde ydes.

Kongen modtog ham vel, og opholdt Sigmund sig længe hos Kongen om Vaaren. Sigmund siger Kongen tydelig alt, hvad som forefaldet var med Thrand og de andre Øboer. Kongen svarede: det var ilde, at Thrand ikke kom til mig, og skader det meget Eders Bygd, at han ikke fordrives; thi efter min Mening er der ikke værre Mand i Nordens Riger, end han er.

Oluf Konge var den ypperste Mand til Legemsøvelser i Norge, af alle dem, man har hørt omtale, og det i alle Dele. Han var stærkere og hændigere end alle andre, og ere mange Fortællinger optegnede om ham, at han gik paa Aarerne-udenbordbe, naar hans Mænd roede et Langskib, at han legede med tree

Haandsaxe paa eengang, saa at altid en var i Luften, og han greb dem alle ved Spidsen, at hans var alles Mester, som Bueskytte, og svømmede bedre end nogen anden. Han førte ligegodt Vaaben med begge Hænderr, kunde kaste med to Spyd paa eengang, havde det skarpeste Syn, og ikke sin Lige i at klavre til Fields.

Kong Oluf var den muntreste af alle, og meget beleven, blid og nedladende, og gavmild, en meget ivrig Mand i mange Dele, stadselig og pragtfuld. Fremfor alle Mænd var han kiæk i Slag, men overmaade grusom, naar han blev vred, og pinte meget sine Uvenner, nogle brændte han i Ild, andre lod han glubende Hunde sønderrive, andre lemlæste, eller kaste ned af Bierge. Herudover var han meget elsket af sine Venner, og frygtet af sine Fiender; derfor fremmedes baade Christendom og andre Ting meget ved ham saa vel inden- som udenlands, da nogle giorde hans Villie med Godhed og Venskab, og andre af Frygt.

En Dag om Vaaren sagde Kong Oluf til Sigmund. I Dag skulle vi more os, og prøve hinandens Duelighed. Det er jeg meget for udygtig til, Herre! sagde Sigmund; dog skal det være som I vil; ligesom Alt andet, hvor jeg maa raade. Siden prøvede de med at svømme, og skyde, og andre Legemsøvelser, og siges der: at Sigmund

i mange Øvelser kom Kong Oluf nærmest, men dog var noget under ham i Alt, skiondt mindre end nogen Anden, som da v. i Norge.

33. En Gang sad Kong Oluf ved sin Drik, og beværtede sine Mænd, og havde mange Folk ved sit Gilde, da var Sigmund i megen Yndest hos Kongen, og der sad kun to mellem Kongen og ham. Sigmund lagde sine Hænder paa Bordet. Kongen saae paa dem, og blev vaer, at Sigmund havde en tyk Guldring paa Haanden. Kongen sagde: lad mig see den Ring! Sigmund tog den af, og rakte ham. Kongen spurgde: vil du give mig den Ring? Min Agt var, Herre! ikke at skille mig ved denne Ring, svarte Sigmund. Jeg vil give dig en anden derfor, sagde Kongen, og den skal hverken være mindre eller slettere. Ikke vil jeg skille mig ved denne, sagde Sigmund, thi jeg lovede Hakon Jarl, da han gav mig den med megen Kiærlighed, at jeg ikke vilde lade den komme fra mig, og det skal jeg og holde; thi en god Giver tykkes mig Jarlen at være, og giorde han vel mod mig i mange Dele.

Da sagde Kongen: lad dig tykkes saavel, du vil, baade om Ringen, og ham, som gav dig den; men liden Lykke bliver dig nu; thi denne Ring vorder din Bane; dette veed jeg ligesaa nøie, som hvorledes du har faaet den, eller hvor den er fra; og giorde jeg dig mere denne Begiæring, fordi jeg

vilde frie en Ven fra Ulykke, end fordi jeg var i Lyst efter at eie denne Ring. Og var Kongen da saa rød som Blod i sit Ansigt.

Denne Tale faldt hen, og var Kongen siden aldrig saa blid mod Sigmund, som før. Dog var Sigmund nogen Tid hos Kongen endnu, og tog siden tidlig om Sommeren til Færø. Midlertid skiltes han og Kong Oluf i Venskab, og saae Sigmund ham aldrig siden, men var paa sin Gaard paa Skufø, Kong Olufs øvrige Levedage. Efter Kong Oluf var blevet borte i Slaget ved Svolder, sandedes det, som han havde sagt, at Ringen skulde blive Sigmunds Død, som vi i det følgende ville erfare.

34. Efter at Oluf var borte, kom Jarlerne Erik og Svend igien til Magten i Norge; de sendte da Bud til Færøerne til Sigmund Bresteson, at han skulde komme til dem. Han undslog sig ikke for dette Færd, men gaaer til Norge, og træffer Jarlerne paa Hlade; de toge vel imod ham, og med megen Oprigtighed mindedes fordums Venskab. Sigmund blev nu deres Hirdmand, de give ham Færøerne i Læn, og skilles ad i største Godhed og Venskab. Sigmund drog nu til Færø om Høsten.

Nu gik det med Christendommen paa Færø, som andensteds i Jarlernes Lande, at hver levede, som han vilde, skiøndt de blev selv ved deres Tro.

Sigmund og alle hans Folk holdt fast ved Christendommen, og lod han bygge en Kirke paa sin Gaard; men om Thrand siges det, at han meget forsagede Troen, ligesom alle hans Mænd. Hos ham opfostredes den Tid foruden Leif Ossurson, tree andre unge Mænd, der vare Leifs jævnaldrende, de to var Sønner af Thrands Broder Thorlak. Den ene hedde Sigurd, en stor og stærk anseelig Mand, bleg og lokket af Haar, han var en Mester i Legemsøvelser, og sagde man, at han deri kom Sigmund Bresteson nærmest. Hans Broder hedd Thord, og blev kaldet den lave, han var en meget tapper Mand, og stærk af Kræfter, den tredie hedde Gaute rode, han var en Søsterson af Thrand.

Nu stævnede Færoingerne Thing, der kom Sigmund, og Thrand fra Gøtu, med deres Mænd. Thrand sagde: saa staaer det, Sigmund Frænde, at jeg vil kræve Bod af dig til Leif Ossurson for hans Fader. Sigmund svarte, han vilde holde sig til den Dom, Hakon Jarl havde affagt mellem dem om alle deres Tvistigheder. Thrand paastod, det torde synes billigt, at unde Leif den Faderbod, som de bedste Mænd paa Oerne vilde tilkiænde ham. Sigmund svarte, Thrand skulde ikke umage sig dermed; der blev saa ikke af. Thrand sagde da, sandt er det, at du er haard at brydes med, kan og være, at mine Frænder, som opvore hos mig, tykkes, du er lidet

retfærdig, da du ikke vil dele Landsstyrelsen med os, skiondt vi eie mere end Halvdelen tillige med dig, og er det uvist, at de taale det længe. Du har giort mig mangen Skam, og allermeest, da du kuede mig til at forandre Tro, og jeg er altid meest utilfreds med, at jeg maatte underkaste mig det; og kan du lide paa, at Mænd ei altid vil taale saadan Undertrykkelse af dig. Sigmund svarte: at han vilde sove lige godt for hans Trudsler, og skiltes de derpaa ad.

35. Engang om Sommeren tog Sigmund paa en Baad til Øen lille Dymun med Thorer; Einar fra Sudere var med dem, thi Sigmund vilde hente Slagtefaar, som gik der paa Græs. Sigmund og hans vare paa Dymun, da saae de, der kom Folk som blinkede med smukke Skiolde, de talte dem, og da var tolv Mand komne i Land. Sigmund sporger, hvad det kunde være for Folk? Thorer sagde, han kunde kiænde, at det var Gøtuskiæggene Thrand og hans Frænder. Hvad Raad er der nu? sporger Thorer. Det er ligefrem, svarer Sigmund. Vi skulle gaae mod dem alle bevæbnede, og hvis de angribe os, skulle vi undløbe hver vor Vei, og dog alle komme ned paa eet Sted, hvor Opgangen er til Øen.

Thrand og hans Mænd aftale indbyrdes: at Leif skulde gaae mod Sigmund med begge Thorlaks-

sønnerne og en fierde Mand til. Sigmunds høre dette, og gaae strax imod dem, Thrand angriber dem da strax. Men Sigmunds undløb nu hver sin Vei, men komme ned paa et Sted, og løbe til Opgangen; og der stod en Mand Vagt. Sigmund kom først til ham, og giorde snart af med ham. Nu forsvarte Sigmund Opgangen, og Einar og Thorer løb til Thrands Skib. Der var een Mand ved Landtouget, og en anden paa Skibet. Thorer løb til ham, som holdt Landtouget, og dræbte ham. Einar løb til Sigmunds Skib, og fik det fra Land. Sigmund forsvarede Opgangen, og drog sig tilbage til Strandbredden, thi han vilde til Thrands Skib; og dræbte en af Thrands Mænd paa Strandbredden. Nu løb Sigmund ud paa Skibet, og Thorer med, og kastede Sigmund hurtig den Mand overbord, der var paa Skibet, og roede de da bort med begge Skibene; men den, som Sigmund havde kastet overbord, svømmede i Land.

Sigmund samlede nu Folk til sig, og tænkte at fange Thrand der paa Øen, da han ikke troede, de kunde komme bort. Men Thrand havde tændt Varild der paa Øen, og man var roet ud til ham, og havde hentet ham derfra.

36. Nogen Tid efter, samme Sommer, tog Sigmund og de to andre ud at indkræve deres Landskyld; de roede i et trangt Sund mellem nogle Øer,

men som de kom ud af Sundet, seilede dem et Skib imode, og var dem meget nær. De kiændte dem da, og var det Thrands, tolv tilsammen Gøtuskeggere; Thorer sagde da: for nær ere de os, hvad Raad er der nu, Sigmund Frænde! Lidet behøves, svarte Sigmund: vort Raad skal være, at roe imod dem, og vil de da nok tage Seglet ind, og i det da vort Skib gaaer forbi, skulle I drage Eders Sværde, og skiære Mastetovene over paa den Side, hvor Seilet ikke er taget ind, og jeg gior, hvad jeg finder bedst. Nu roe de imod dem, og da Sigmunds Skib er paa Siden af den, skiære Thorer og Einar alle Mastetovene over, paa den Side, hvor de havde Seil oppe, og Sigmund griber en Fork, som laae i hans Fartøi, og støder paa Skroget af Skibet saa stærkt, at det kantrede, thi Skibet hældede til den Side, og han stødte af al Magt; da druknede fem Mand af Thrands. Thorer vilde, de skulde dræbe alle dem, de kunde faae fat paa, men Sigmund sagde, det vilde han ikke, men heller drille dem det meste, han kunde.

Da sagde Sigurd Thorlaks Søn; saa vil det altid gaae os med Sigmund; han fik Skibet reist igien, og mange biergedes. Da Thrand kom op i Skibet, sagde han: nu har Lykken vendt sig med os og Sigmund; thi ilde har han seet sig for, at han ikke dræbte os, da han havde os i sin Magt.

Vi skulle nu og herefter være dristige, og ikke lade af, før vi faae Sigmund til Hæl. De sagde, det vilde de gierne, og toge nu hiem til Gøtu. Sommeren gaaer hen, og have de intet videre med hinanden at giøre den Gang.

37. En Dag, da Vintren var forhaanden, samler Thrand Folk til sig, og bleve de tredsindstyve Mand; nu siger Thrand, at de skulde drage hen at opsøge Sigmund, han havde drømt, de denne Gang vilde faae ham i Knibe. De havde to Skibe, og udsøgte Folk; med Thrand var Leif Øssurson, Sigurd Thorlakson, Thord Lave, Gaute Røde, Steingrim Bonde, og Eldjarn Kamhat, som da havde længe været med Thrand. Svino Biarne havde siddet rolig ved disse Tvistigheder, siden han indgik Forlig med Sigmund.

Thrand seilede nu med sine Mænd, til de naaede Skufø; de drage deres Skib paa Land, og gaae alle samlede, til de naae Opgangen. Skufø er saa godt et Forsvarssted, at man siger, Den kan ikke tages, naar der er ti Mand til Værn ved Opgangen, om der aldrig kom saa mange at angribe den. Eldjarn Kamhat gik først op, og traf Sigmunds Skildvagt ved Opgangen; de kom strax i Kamp, og endtes det saa, at de begge styrtede ned af Klipperne, og fik deres Død.

Nu gik Thrand op med alle de øvrige, slog Ring om Gaarden, og kom saa uventede dertil, at de var ikke Nys om i Forveien. De brode nu Dørene op. Sigmund og hans Mænd gřebe strax til Værge, og alle de, som der vare. Huusmoderen Thurid greb og til Vaaben, og det ikke slettere, end nogen Mand. Thrand og hans Mænd bære nu Ild mod Husene, og agte at bestorme Gaarden med Ild og Sværd, blev der nu et haardt Angreb; da de havde stormet en Tid, gaaer Huusmoderen Thurid ud i Døren, og siger: hvor længe agter du, Thrand, at stride mod høvdingløse Mænd? Det mon være tydeligt, siger Thrand, at Sigmund mon være borte.

Nu gaaer Thrand fra Vesten til Østen rundt om Gaarden, og fløiter; han kommer da til Aabningen af et Jordhuus tæt ved Gaarden. Han lægger nu den ene Haand ned paa Jorden, og holder saa nogle Gange op til Næsen, og siger: her er de tree gaaet ad, Sigmund, Thorer, og Einar. Nu gaaer Thrand nogen Tid, og snuser som en Hund, der søger Spor, han befaler de andre ikke komme sig nær, og gaaer han saa, til han kom til en Fieldkløv, og den Kløv gik tvert igiennem Skufø. Da sagde Thrand, her er de kommet ad, og mon Sigmund her være sprunget over, hvad saa de

andre have giort, og ville vi nu dele vore Folk, og skal Leif Øssurson, og Sigurd Thorlakson gaae til den ene Ende af Kløven og nogle med dem, og vi til den anden Ende, og mødes vi da paa den anden Side af Kløven.

De giøre nu saa; da siger Thrand: nu er det til dig, Sigmund at lade spore til dig, hvis du er ved dit gamle Mod, og vil tykkes at være den kiække Mand, du saalænge har havt Ord for. Det var da bælmørkt. Kort efter springer en Mand over Fieldkløften til Thrand og hans Mænd, og hugger med Sværd til Thrands Nabo Steingrim, og kløver ham ned til Skuldrene. Det var Sigmund! siger Thrand, og skulle vi nu forfølge dem til Enden af Kløven; og saa giøre de, og mødes nu Leifs og Thrands Hobe.

Sigmund og hans Følge staae nu paa en Klippe ved Søen, og høre Folk tale rundt om sig. Da sagde Thorer, nu maa vi værge os, saa godt vi kan; ikke er jeg i Værgestand, siger Sigmund; thi jeg tabte mit Sværd, da jeg baglænds sprang tilbage over Kløven; lad os nu springe ned af Klippen, og svømme. Som du vil, svarte Thorer. De giøre da saa, springe ned af Klippen og svømme. Da sagde Thrand, i det han hørte Lyden i Vandet: der tog de nu Vei; nu maa vi tage, hvad Fartøi vi kan faae, og forfølge dem, nogle til Vands og

nogle til Lands. De giøre saa men finde dem ikke.

38. Sigmund og hans Fæller svømme en Tid, og agte dem til SydERø; derhen var kortest, og var det dog en Sømiil; og da de havde svømmet Halvveien, sagde Einar: her skilles vi. Ikke skal det saa være, siger Sigmund: læg du dig mellem mine Skuldre, Einar! det giorde han; og svømmede da Sigmund en Tid. Da sagde Thorer, thi han svømmede noget bagud, hvor længe vil du føre død Mand med dig, Sigmund Frænde? Ikke troer jeg, jeg har det behov, sagde Sigmund.

Nu svømme de, til der var en Fierdepart af Veien tilbage, da sagde Thorer: alle vore Dage have vi været tilsammen, Sigmund Frænde! og megen Huldskab have vi ydet hinanden; men er det nu at vente, at vort Samliv brister; har jeg nu stræbt frem, alt hvad jeg formaaer, og vil jeg, at du frelser dig og dit Liv, og ikke agter paa mig, thi du giver dit Liv hen, Frænde! hvis du sinker dig med mig. Aldrig skal det skee, Thorer Frænde! at vi skilles saa, siger Sigmund, enten skulle vi begge komme til Land, eller ingen af os.

Sigmund tager da Thorer paa sine Skuldre, og var Thorer saa mat, at han næsten slet ikke kunde hielpe sig selv; og svømmer da Sigmund, indtil

han naaer Suderø. Der gik Huulsø ved Øen. Sigmund var saa mat, at han undertiden drev fra Land, men undertiden op derpaa. Da skylledes Thorer bort af Skuldrene paa ham, og druknede. Sigmund fik sig dog tilsidst skudt op paa Land; men var da saa mat, at han ei magtede at gaae, men krøb op paa Strandbredden, og lagde sig ned i en Dynge Tang.

Det var i Dagningen. Han laae der, til det blev Dag; der var en liden Gaard strax oppe paa Øen, der hedde Sandvig, der boede en Mand, som hedde Thorgrim Onde; en stor og stærk Mand, Fæstebonde af Thrand paa Gøtu, han havde to Sønner, den ene hedde Ormstein, den anden Thorstein, det var dygtige Karle.

Om Morgenen gik Thorgrim Onde til Stranden, og havde en Buløxe i Haanden; han kom hen, og saae rødt Klæde stikke frem af Tangdyngen, tager Tangen til Side, og seer, der ligger en Mand. Han spørger, hvem det er? Sigmund nævner sig. Lavt ligger vor Høvding nu, siger han, men hvad er her foregaaet? Sigmund siger ham Alt, som det var gaaet. Da kom Thorgrims Sønner. Sigmund beder dem hielpe sig. Thorgrim svarer ikke strax derpaa, og taler nu sagte med sine Sønner.

Sigmund har saa megen Rigdom hos sig, siger han, at det er mig tydeligt, at vi aldrig kunde faae saameget i vor Eie. Hans Guldring er overmaade tyk. Mig synes, det er bedst, at vi dræbe ham, og jorde ham hemmelig siden; og vil dette aldrig blive bekiændt. Hans Sønner talte en Tid derimod, men samtykkede omsider, og gaae de nu hen, hvor Sigmund laae, tage ham i Haaret, og Thorgrim Onde hugger Hovedet af ham med en Buløxe.

Og lader Sigmund saaledes sit Liv, den ypperste Mand, der været har i de allerfleste Ting. De plyndre nu hans Klæder og Kostbarheder, og slæbe ham siden op under en Muldbakke, og jorde ham der. Thorers Liig var drevet i Land, og jorde de ham ved Siden af Sigmund, begge i Løndom.

39. Nu tager Thrand og hans Følge hiem til Gøtu. Gaarden paa Skufø blev rebbet, da Folk kom til, og der brændte kun lidet. Faa Folk kom der og af Dage. Huusmoderen Thurid, der siden blev kaldet den rige Enke, blev paa sin Gaard i Skufø efter sin Mand Sigmund. Disse vare deres Børn. Thora var deres ældste Datter, hun var fød paa Fiældet hos Thorkel Torrefrost, var stor af Bæxt, og rask, ikke just smuk, men havde tidlig megen Forstand; den ældste Søn hedde Thoralf,

den anden Steingrim, den tredie Brand, og den fierde Heri, alle haabefulde Karle.

Thrand og Leif Øssurson tog nu alle Færøerne under sig, og styrede dem. Thrand lod byde den rige Enke og hendes Sønner Forlig; men de agtede ikke meget derpaa, heller ikke søgte Sigmunds Sønner Bistand hos Norges Høvdinge, da de vare saa unge.

Det gik nu saa nogle Aar, at det var roligt paa Færø; Thrand kom til at tale med Leif Øssurson om, at han vil søge et Giftermaal op til ham. Hvor skal vi søge det? siger Leif. Der er Thora Sigmunds Datter, svarer Thrand. Ikke synes mig rimeligt, det vil lykkes, siger Leif. Ikke bliver hun givet dig til Hustru, naar du ikke beiler, svarer Thrand.

De tage nu til Skufø med nogle Mænd; og blev de der koldsindig modtagne. Thrand og Leif byde Thurid og hendes Sønner Forliig, at de bedste Mænd paa Øerne skulde kiænde dem imellem. De svarede ikke derpaa. Da friede Thrand Bonde paa Leifs Vegne, og begiærede Thora Sigmundsdatter til ham, da det syntes bedst at love fuldt Forliig, og tilbød han sig, at forøge Leifs Formue med mange Penge.

De svarte alle koldsindig derpaa; men Thora sagde saa: Giftesyg tør jeg synes eder at handle;

men jeg vil sætte dette Vilkaar for min Haand, hvis Leif kan giøre Eed paa, han ikke er min Faders Banemand, og ikke har tinget andre til at dræbe ham, skal han opdage, hvo der er blevet min Faders Bane, eller hvad der har voldt hans Død. Naar alt dette er skeet, da kan der blive Forliig mellem os med min Moders, mine Brødres og andre Frænders og Venners Samtykke. Dette fandt de alle vel talt, og klogelig tænkt, og giorde saaledes Fred mellem sig, at Thrand og Leif lovede dette, og skiltes derpaa.

40. Kort derpaa tog Thrand hiemme fra Gøtu, og Leif med ham, og fare tolv Mand paa et Skib til Suderø, og komme paa Sandvig til Thorgrim Onde. Det var nogle Aar efter Sigmunds og hans Fællers Død. De kom silde til Øen, og gik op til Gaarden. Thorgrim tager vel imod dem. De gaae ind; Thrand gaaer op i Stuen med Thorgrim Bonde; men Leif og de andre sidde forrest i Huset ved Ilden, der var giort til dem.

Thrand og Thorgrim talte mange Ting sammen. Hvad mene Folk, der er blevet Sigmund Bresteſons Bane? spurgde Thrand. Man synes ikke at vide det bestemt, svarte Thorgrim, nogle mene, at I maa have fundet dem paa Strandbredden, eller svømmende, og dræbt dem. Det er ilde tænkt, og urimeligt; sagde Thrand: thi det vide alle,

at vi vilde Sigmunds Bane, men hvorfor skulde vi kulet dem hemmelig, og er sligt fiendtligt talt. Nogle mene, siger Thorgrim, at de have svømmet dem ihiel, eller at Sigmund er etsteds kommet i Land, og siden lønlig kulet. Det er meget rimelig talt, siger Thrand, og er min Tanke, at det har været saa; men hvor nu, Fælle! er det ikke, som jeg har Mistanke om, at du har voldet Sigmunds Død? Thorgrim nægtede det, alt hvad han kunde. Ikke tør du ved at fragaae det, sagde Thrand, thi mig tykkes at vide, at du er den sandskyldige i denne Gierning.

Thrand lader da kalde paa Leif og Sigurd, og befaler, at Thorgrim og hans Sønner skulde lænkes, og skeete det saa, og bleve de lagte i Lænker, og fast bundne.

41. Thrand havde ladet giøre en stor Ild paa i Ildstuen, og fire Tralværker med fire Hiørner om Ilden, og ristede han nu ni Runer paa hver Side ud fra Tralværket, og befalte da, at ingen maatte tale til ham. De giøre saa.

Thrand sidder en Tid, og noget efter kommer en Mand ind i Ildstuen, og han var gandske giennemvaad; de kiænde Manden; thi det var Einar Sydersing; han gaaer til Ilden, og rækker Hænderne ud mod den en kort Tid; og derpaa vender han om. En Stund efter kommer en anden Mand ind

i Ildstuen, gaaer til Ilden, rækker sine Hænder ud en kort Tid, og gaaer saa ud. De kiænde, det var Thorer. Kort efter kom en tredie Mand ind i Ildstuen, det er en stor Mand, og meget blodig; han havde sit Hoved i Haanden; denne Mand kiændte alle, at det var Sigmund Bresteson. Han stod nogen Tid paa Gulvet, derpaa gik han ud.

Nu reiste Thrand sig op af Stolen, sukkede sorrigfuld, og sagde: nu seer jeg, hvad der er blevet disse Mænds Bane; Einar har faaet sin Hælsot af Mathed, eller er druknet, da han havde mindst Kræfter af dem; Thorer maa dernæst være død, og har Sigmund vel baaret ham, og blevet udmattet derved; men Sigmund maa være kommet i Land, og maa disse Mænd have dræbt ham, da han har ladt sig see for os blodig og hovedløs.

Thrands Følge sandede dette med ham, at det saa maatte være gaaet.

Nu siger Thrand, at de skulle ransage Alt; det giøre de, og finde der ingen Anklage. Thorgrim og hans Sønner fragaae Alt, og sige, de havde ei giort den Gierning. Thrand sagde, de torde ikke ved at nægte det, han bad sine Mænd ransage nøie; de giorde saa. En stor og gammel Kiste stod i Ildhuset; Thrand spurgte, om de havde ransaget den; de sagde, det havde de ikke, brød den op, og syntes ikke, der var uden Uryd deri, og søgte en

Tid. Thrand sagde; vælt Kisten om! det giorde de; her fandt de en Bundt Klude, der havde været i Kisten, og flyede Thrand den; han løste op, og var der mange Pialter sammenvrevlede; omsider fandt Thrand der en stor Guldring, og kiændte, at den Ring havde Sigmund Bresteson eiet, og Hakon Jarl givet ham den.

Da Thorgrim hørte dette, tilstod han Sigmund Brestesons Mord, og sagde Alt, som det tilgaaet var; han viste dem og hen, hvor Sigmund og Thorer vare jordede; og bragte de da deres Liig derfra. Og bleve Sigmund og Thorer jordede i Skufø Kirke, som Sigmund havde ladet bygge.

Thorgrim og hans Sønner tog Thrand med sig, og stævnede et talrigt Thing sammen til Thorshavn paa Strømsø. Der tilstod Thorgrim og hans Sønner i alle Folks Paahør Sigmunds Drab og Død, og sagde, de havde dræbt ham, og siden jordet ham lønlig. Da de havde aflagt denne Bekiændelse, bleve de ophængte strax der paa Thinget, og endtes saaledes deres Liv.

42. Nu friede Leif ved sin Fosterfader Thrand atter til Thora, og blev Forliig, som hun bedst kunde være tilfreds med, og blev da Enden paa Sagen, at Leif faaer Thora Sigmunds Datter, og Alt blev fuldkommen forligt. Leif bosatte sig nu paa sin Fædrearv i Suderø paa Hof, og var der nu

stille i Færø nogen Tid. Thoralf Sigmundsøn tog sig en Hustru, og bosatte sig paa Dymon, og var en anseet Mand.

Thrand og Leif Øssurson havde vel deelt Landsstyrelsen imellem sig; dog var Magten ganske hos Thrand; men da Kong Oluf Haraldson havde underlagt sig Norges Rige, christnet Folket i de store Bygdelag, og skikket Love over alt Landet, skikkede han og Sendemænd til Island, Grønland og Færø, for at vinde sig Venner, og faae Landene under sig, og bød han de bedste Mænd fra disse Øer ned til sig til Norge.

Efter dette hans Bud kom da fra Færø Gille Lagmand, Leif Øssursøn, Thoralf fra Dymon, og mange andre Bondesønner. Thrand fra Gøtu lavede sig til at drage bid, men da han næsten var seilklar, fik han den faldende Syge, saa han ingensteds kunde drage, men blev hiemme.

Da Færøingerne kom til Kong Oluf, kaldte han dem til sig og holdt Stævne med dem, og sagde han dem da, hvi han havde sendt efter dem, at han vilde have Skat af Færøerne, og at de skulde have de Love, han satte dem. Og mærkede man da paa hans Tale, at han vilde have Sikkerhed for Sagen af dem, som vare didkomne, og at de skulde stadfæste disse Vilkaar med Eed. Ogsaa bød han de ypperste iblandt dem, at de skulde gaae ham til-

haande, og modtage Ære og Venskab af ham derfor.

Kongens Ord forekom Færøingerne saa, som det torde være usikkert, hvad deres Kaar vilde blive, hvis de ikke underkastede sig Alt, hvad Kongen fordrede. Ginge da Gille, Leif og Thoralf Kongen tilhaande, og bleve hans Hirdmænd. Og svore alle deres Medfølgere Kongen, at holde paa Færø den Lov og den Landsret, han satte, og yde den Skat, han æskede. Derpaa giorde de dem færdige til Hiemreisen; men da de skilledes, gav Kongen Vennegaver til dem, der var gaaet ham tilhaande. Da de vare færdige, droge de deres Vei.

Kongen lod nu udruste et Skib, bemandede det, og sendte Mænd til Færø, at modtage den Skat, Færøingerne skulde yde ham. De bleve seent seilklare, og gik da bort; men ikke kom de tilbage, og ingen Skat kom næste Sommer; thi ikke vare de komne til Færø, og ingen havde krævet Skat der; og hedde det, Skibet var forlist paa Veien. Da sendte Kongen et andet Skib, men der blev heller aldrig siden det mindste spurgt enten til det eller Folkene derpaa. Og tænkte mange underlig derom, hvor de Skibe kunde være blevne.

43. Følgende Vaar kom et Skib fra Norge til Færø, og medbragte Budskab fra Kong Oluf, at nogle af hans Hirdmænd skulde komme til ham fra

Færø, enten Leif Øssurſøn, eller Gille Lagmand, eller Thoralf fra Dymon. De holdt nu Raad indbyrdes, hvad derunder vel maatte være, og blev de enige i den Tanke, at Kongen vilde ſpørge om det, ſom man havde ymtet om, at være hændet der paa Øerne, om Kongens Sendemænds ulykkelige Reiſe, og Mandſkabet paa de to Skibe, hvorfra ingen Mand var kommet tilbage.

De afgiorde da nu, at Thoralf ſkulde reiſe. Han lavede ſig da til, giorde en Byrding ſeilklar, han eiede, og bemandede den med ti eller tolv Mand. Da de vare ſeilklar, men biede paa Bor, traf det ſig paa Øſterø hos Thrand paa Gøtu, at han en Dag, det var godt Veir, gik ind i Stuen, hvor hans Broderſønner, Sigurd og Thord den lave laae paa Tværbænken, og deres Frænde, Gaute hin røde hos dem.

Da ſagde Thrand: meget omſkiftes i en Mands Levetid; ſieldent var det i min Ungdom, at unge Mænd, der vare karſke og duelige til Alt, laae eller ſad inde en Godtvæirsdag; og havde vore Forfædre neppe fundet det rimeligt, at Thoralf fra Dymon ſkulde blevet raſkere Mand end I. Min Byrding, der ſtaaer i Nøſtet, troer jeg, bliver nu ſaa gammel, at den raadner under Tiæren, hvert Huus er fuldt af Uld, der hverken forarbeides, eller falholdes; ikke ſkulde ſaa være, hvis jeg var nogle

Aar yngre. Sigurd sprang op, kaldte paa Thord og Gaute, og sagde: han taalte ikke Thrands Haan.

De gaae nu hen, hvor Gaardens Folk vare, og med dem at skyde Byrdingen ud; lode nu Ladningen bringe i Skibet, og var der Ladning nok; og saa var alt, hvad der til Skibet selv behøvedes, paa rede Haand, og fik de det seilklart paa faa Dage. Der var ligeledes ti eller tolv Mand ombord.

De og Thoralf seilede af med god Vind, og vare bestandig hinanden i Sigte paa Søen. De landede en Aften ved Hunø, og laae Sigurd yderligere, dog var der ikke langt mellem dem. Det traf sig om Aftenen, da det blev mørkt, og Thoralfs Mænd vilde gaae til Sengs, at Thoralf gik et Ærende i Land med en Mand. Da de vilde gaae til Skibet igien, sagde den, der havde været med ham, at der var kastet ham et Klæde over Hovedet, og han var bleven lettet fra Jorden, i det samme havde han hørt et stort Brag; og var tillige kastet hovedkulds i Vandet, hvor han var gaaet tilbunds; men da han var kommet op igien, og gaaet hen, hvor han og Thoralf var skilte, havde han fundet ham kløvet ned til Skuldrene, og død. Da Skibsfolkene hørte dette; bar de hans Liig ud paa Skibet, og lod det staae der om Natten.

Kong Oluf var da til Giæst paa Lygro, og blev did sendt Bud. Blev da stevnet Piilstevne eller Thing, og var Kongen selv paa Thinget; og havde han ladet Færøingerne stævne did fra begge Skibene, og vare de komne.

Da Thinget var sat, stod Kongen op, og sagde: det har her tildraget sig, som til Lykke siælden hænder; en retskaffen Mand er taget af Dage, og, som vi troe, uden Sag. Er her nogen tilstæde, som kan sige, hvorledes dette er skeet? Men ingen vedkiændtes det. Da sagde Kongen: ikke at lægge Dølgmaal paa min Mening om den Sag, da troer jeg Færøingerne den til; og synes den mig saaledes tilgaaet, at Sigurd Thorlaksen har dræbt Thoralf, og Thord lave kastet den Anden i Vandet. Og giætter jeg tillige, at Aarsagen er denne, at de ikke vilde, at Thoralf skulde sige dem deres Udaad paa, som han torde vide forsande, og vi have havt Mistanke om, med det Mord, og den Ugierning, at mine Sendemænd did vare dræbte.

44. Da Kongen sluttede sin Tale, stod Sigurd Thorlaksen op, og sagde: ikke har jeg før talet paa Thinge, og mener jeg, man vil finde mig uveltalende; dog troer jeg det fornødent at svare noget. Dette synes mig og, at den Tale, Kongen har ført, maa være kommet fra de Mænds Tunger, der ere mere uvise og onde end han; men er det ikke utydeligt,

at de ville være vore afsagte Fiender. Urimeligt er det sagt, at jeg skulde ville været Thoralfs Banemand, da han var min Fostbroder og gode Ven. Men hvis der var noget andet under, og Thoralf og mig havde været noget imellem, da er jeg dog saa klog, at jeg heller havde iværksat dette hiemme paa Færø, end her under Eders Haand, Konge! thi vil jeg fralægge mig denne Gierning for mig og alle os paa Skibet; og tilbyder jeg Ed, saaledes som Eders Lov fastsætter; eller hvis I ansee det mere for fulde, vil jeg byde Jærnbyrd; og ønsker jeg, Konge, I er selv hos ved Renselsen.

Da han havde udtalt, vare mange hans Talsmænd, og bad Kongen, at Sigurd maatte faae Lov at fralægge sig denne Sag, og syntes, han havde talet vel, og sagde, han torde være fri for, hvad ham paasagdes. Kongen sagde, om den Mand er der meget ulige Meninger; er han løiet denne Sag paa, maa han være en god Mand; men ellers maa han være diærvere, end man har seet Mage til; og er det sidste min Formodning; og venter jeg, han snart selv vil vidne derom.

Paa Folks Forbøn, lod Kongen ham dog fæste sig til Jernbyrd, og skulde han anden Dagen komme til Lygro og Biskoppen der berede Prøven for ham, og skiltes dermed Thinget. Kongen drog til-

bage til Lygro, men Sigurd og hans Mænd til deres Skib.

Det begyndte nu i Hast at mørkne ad Natten, da sagde Sigurd til sine Mænd: med Sandhed kan siges, at vi ere komne i stor Vaande, og lagte for megen Løgn, og er Kongen træsk og svigefuld, og er vor Lod let at see, hvis han skal raade; thi han lod først myrde Thoralf, og vil nu giøre os til Ubodsmænd. Og er det ham let at forvanske denne Jernbyrd; thi troer jeg, den vil ilde fare, som prøver sligt med ham. Der lufter nu en liden Fralandsvind ud ad Sundet; thi er mit Raad, at vi hidse Seil og gaae i Søen. En anden Sommer lad Thrand selv fare med sin Uld, hvis han vil ha, ve den solgt; men hvis jeg nu slipper bort, er det neppe at vente, jeg kommer mere til Norge. Skibsfolkene fandt det et klogt Raad, satte da Seil til, og lode staae ud ad Havet om Natten det bedste, de kunde, og lod ikke af, før de naaede Færø og kom hiem til Gøtu. Thrand lod ilde over deres Færd; de svarede ikke vel, men dog blev de hiemme hos Thrand.

Morgenen derpaa spurgte Kong Oluf, at Sigurd og hans Folk var seilet bort, og kom da deres Sag i meget ondt Ord; og vare der Mange, der fandt det troligt, at Sigurd og hans Mænd vare

rettelig beskyldte, endskiøndt de havde fralagt dem det for Kongen, og talt derimod. Kong Oluf var faatalende derom, men tyktes nu at vide, at det var Sandhed, hvad han havde havt Mistanke om tilforn.

45. Næste Vaar, som Kong Oluf laae med sin Flaade ved Hærøerne, og ventede paa sine Krigsfolk, holdt han ofte Huusthing med sine Mænd; thi der kom ham meget for Ore, som vel synes ham at trænge til Overlæg. Paa et saadant Huusthing kom han til at tale om det Mandetab, han havde lidt ved Færøingerne, og Skatten, de tilsagde mig, foiede han til, kommer ikke. Nu agter jeg at sende nogle derop efter Skatten. Han foreslog da adskillige af de Nærværende, at paatage sig dette Ærende; men Alles Svar gik ud paa, at de undslog sig derfor.

Da reiste sig en stor og meget anseelig Mand; han havde en rød Kiortel, Hielm paa Hovedet, Sværd i Beltet, og et stort Hugspyd i Hænderne. Sandt er det, tog han til Ord: at der er stor Forskiel paa Folk; I have en god Konge, men han har slette Tienere, at I tør undslaae eder for den Sending, han byder eder, da I have taget Vennegaver, megen Ære, og mangen Velgierning af ham. Jeg har hidtil ingen Ven været af Kongen, han har og været min Uven, og vil sige, han har havt Føie

dertil. Nu vil jeg tilbyde dig, Konge, at drage denne Færd, hvis ikke bedre Raad er.

Kongen sagde: hvo er denne kiække Mand, der besvarer min Tale? meget mandigere viser du dig, end andre, her ere tilstæde, at du byder dig til denne Færd, da de undslaae dem, som jeg troede, vel maatte paataget sig den. Men jeg kiænder dig aldeles ikke, og veed ikke dit Navn. Mit Navn er ikke vanskeligt Konge! og troer jeg, du maa have hørt mig nævnet tilforn; jeg hedder Mørekarl. Vel er det saa, svarte Kongen, at jeg har hørt dig nævne før, og sandt at sige, har den Tid været, at, hvis vi havde fundet hinanden, og det var gaaet af efter min Villie, skulde du ikke bragt Tidende derfra. Men nu, da du tilbyder mig din Tieneste, vil jeg ikke, du skal være bedre end jeg, at jeg ikke skulde giengiælde dig med Tak og Velvillie. Og skal du komme til mig, og i Dag være min Giæst, at vi kunne overlægge den Sag. Karl sagde: saa skulde skee.

46. Mørekarl havde været en Viking, og en stor Ransmand, og havde Kongen tit udsendt sine Mænd at dræbe ham; men Karl var af stor Slægt, meget duelig, hændig, og udmærket i mange Dele. Da han var redebon til denne Reise, tog Kongen ham til Naade, og siden i Yndest, og lod Kongen

Alting lave til hans Reise paa det bedste; paa Skibet var henved tyve Mand. Kongen sendte Budskab til sine Venner paa Færø, Leif Øssurson og Gille Lagmand, at staae Karl bi med Raad og Daad.

Saasnart Karl var klar, gik han bort; de havde god Bør, kom til Færø, og lagde ind i Thorshavn paa Strømsø. Der blev da stævnet Thing, og kom did mange Folk; der kom Thrand fra Gøtu med en stor Skare; der kom og Leif og Gille med stort Følge.

Da de havde tieldet, og alt i Lave, gik de til Mørekarl, og hilsede de hverandre venlig. Karl bragte dem Kongens Ord og venlige Helsen til Leif og Gille; de toge vel derimod, og bad Karl til sig, og lovede at fremme hans Ærende, og staae ham bi af yderste Evne; han modtog det med Tak.

Kort efter kom Thrand fra Gøtu, og tog vel mod Karl; og er jeg glad, sagde han, at slig en Mand er kommet til vort Land fra vor Konge, som vi alle ere skyldige at staae under; og vil jeg ei vide af andet, end at du i Vinter er tilhuse hos mig med saamange af dine Folk, som du holder det sømmeligt at have med dig. Karl sagde, han havde alt aftalt at komme til Leif, ellers skulde han gierne taget mod dette Tilbud. Altsaa skal Leif nyde den Ære, svarte Thrand: er der da ikke noget andet, jeg kan være dig til Tieneste i? Karl svarede, han vilde ansee

det for en stor Billighed, hvis Thrand vilde inddrive Skatten af Østerø, og alle Nordøerne. Thrand sagde: det var hans Pligt og Skyldighed at giøre det, og røgte Kongens Ærende. Nu gik Thrand til sit Telt, og foresaldt der ikke videre paa det Thing. Karl tog hiem til Leif Øssurson, og var der den Vinter; Leif samlede Skatten fra Strømsø, og alle Øerne sydpaa.

47. Vaaren efter blev Thrand paa Gotu syggelig, og havde Ondt i Øinene foruden anden Svaghed; men dog lavede han sig til at drage til Things, som sædvanlig. Men da han kom paa Thinget, og hans Bod var tieldet, lod han tielde indvendig med sorte Tieldinger under de andre, at Lyset kunde holdes ude.

Da Thinget havde varet nogle Dage, gik Karl og Leif til Thrands Bod med stort Følge; da de komme til Boden, stode nogle Mænd udenfor. Leif spurgde, om Thrand var i Boden; de svarte, han var der. Leif sagde, de skulde bede Thrand komme ud, da han og Karl havde at tale med ham. Men de kom tilbage og sagde, at Thrand havde Ondt i Øinene, og ikke kunde komme ud, og bad han dig at gaae ind. Leif sagde til sit Følge, at de skulde gaae varlig frem, naar de kom ind i Boden, ikke trænges; men den, der kom sidst ind, gaae først

ud. Først gik Leif, saa Karl, saa deres Følge, og alle fuldvæbnede, som de skulde gaae i Strid.

Leif gik ind til den sorte Tielding, og spurgte, hvor Thrand var? Thrand svarte, og hilsede paa Leif, der tog mod hans Hilsen, og spurgte, om han havde indkrævet nogen Skat paa Nordøerne, og hvad Rigtighed da var for Pengene? Thrand svarte, det var ei gaaet ham af Hu, hvad han havde lovet Karl, og at der skulde blive giort Rigtighed for Skatten. Her er, sagde han, en Pung, du skal modtage, Leif! den er fuld af Sølv. Leif saae sig om, der var faa Folk i Boden; nogle laae paa Bænkene, men faa sad oppe. Han gik da hen til Thrand, og tog imod Pungen, og gik frem med i Boden, hvor der var lyst, og slog Sølvet ud i sit Skiold, rørte deri med Haanden, og bad Karl komme hen at see det.

De saae noget derpaa, da spurgte Karl, hvad Leif syntes om Sølvet? han svarte: jeg synes, at hver slet Pending, der var paa Nordøerne, er kommet hid. Thrand hørte det, og spurgte: synes dig ikke godt om Sølvet, Leif? Nei! svarte han. Ikke ere da vore Frænder maadelige Niddinger, sagde Thrand, som man aldeles ei kan troe. Jeg sendte dem ud i Vaar, da jeg ingenvegne kunde komme, at kræve Skatten ind paa Nordøerne, men de have taget Stikpenge af Bønderne, for at modtage sligt,

som ingen finder gangbart; og er det bedst, Leif, du seer paa dette Sølv, som mig er ydet i Landskyld. Leif bar det andet Sølv tilbage, og tog mod en anden Pung, som han bragte Karl; nu eftersaae de disse Penge. Karl spurgde Leif, hvad han syntes om dem? han svarte, han tyktes, disse Penge vare daarlige, og ikke saadanne, at han vilde tage dem i Kongens Skat.

En Mand, som laae paa Bænken, kastede da det Skind bort, han havde over Hovedet, og sagde: vel er det gammelt Ord, saa arges hver som han ældes: saa er det og med dig, Thrand! som lader Mørekarl vrage Penge for dig den hele Dag. Og var det Gaute den røde, der talte saa. Thrand sprang op ved Gautes Ord, snakkede meget hurtig, og satte sine Frænder haardt tilrette. Men til Slutning sagde han, at Leif skulde give ham Sølvet tilbage, og tag her mod denne Pung, som mine Landboer have bragt mig i Vaar. Og skiøndt jeg seer slet, er dog egen Haand huldest.

48. En Mand laae i Overbænken, det var Thord den Lave; han reiste sig paa Albuen, og sagde: ikke taale vi maadelig Fornærmelse af den Mørekarl, og var han vel Løn derfor værd. Leif tog Pungen, og bar den til Karl; de saae paa Pengene, da sagde Leif: ikke behøve vi længe at see paa dette Sølv; her er den ene Pending bedre end den anden'

og ville vi have disse Penge; faae du en Mand til at have Tilsyn, Thrand, naar det veies. Thrand svarer, at han syntes, den bedste, han kunde faae dertil, var, naar Leif vilde see til paa hans Vegne.

Nu gik Leif og Karl ud og noget fra Boden, satte dem der ned, og veiede Sølvet. Karl tog Hielmen af sit Hoved, og heldte det Sølv deri, der var veiet. Da saae de en Mand gaae hen til dem, han havde en Stav med en Øxe paa i Haanden, en dyb Hat paa Hovedet, en kort grøn Kappe og bare Been, og linnede Buxer knyttede om Benene; han stødte Stokken ned i Marken, gik til Karl, og sagde: tag dig vare, Karl! at du ikke faaer en Ulykke af min Stok.

Kort derpaa kom en løbende, og kaldte stærkt paa Leif Ossursøn, og bad ham komme som snarest til Gille Lagmands Bod; Sigurd Thorlakson var løbet ind af Teltegabet, og havde givet en af Gilles Mænd Ulivs Saar. Leif stod strax op, og gik bort til Gilles Bod med alle sine Folk; men Karl blev siddende, og Nordmændene stode om ham. Da løb Gaute røde op, og hug med en Haandøxe over Folkenes Skuldre, og ramte Hugget Karl i Hovedet, og var det ikke noget stort Saar. Thord lave greb Stokken, som stod i Marken hos ham, og slog ned paa Øxehamren, saa Øxen stod Karl i

Hiernen. Da stormede der mange Folk ud af Thrands Bod. Karl blev baaret død bort.

Thrand lastede meget denne Gierning, dog bød han Pengebøder for sine Frænder. Leif og Gille forfulgte Sagen, og blev der ingen Pengebøder antagne. Sigurd blev giort fredløs for det Saar, han havde givet Gilles Mand, og Gaute og Thord for Karls Drab. Nordmændene giorde det Skib klart som Karl havde havt derhen, drog østpaa til Kong Oluf, og sagde ham, hvad der havde tildraget sig. Han blev meget vred derover, og truede strax med Hævn; men det var ikke Kong Oluf beskiæret, at hævne dette paa Thrand eller hans Frænder, formedelst den Ufred, der da var begyndt i Norge. Men i Færø reiste sig lang Strid over Mørekarls Drab mellem Frænderne Thrand fra Gøtu og Leif.

49. Da Thrands Frænder vare landlyste, gav han dem et Skib, som var stort nok til at bringe dem til et af Nabolandene, men kun lidet Reisepenge, og Levnetsmidler; thi klagede de, at det baade var langt under, hvad de behøvede, og hvad han skyldte dem for deres Arv, som han forholdt dem. Han svarte, at foruden det, han havde født dem saalænge, havde han givet dem langt mere, end de kunde fordre, og aldrig faaet nogen Tak derfor; og skiltes de saaledes ad i Uvenskab.

De gik i rum Sø, og syntes at gaae til Island. Kort efter reiste sig en uhyre Storm, som varede hele otte Dage, og om Høsten fandtes Vrag af deres Skib paa Østerø. Alle vidste, hvor nødig de vare dragne i Landsflygtighed, og Indbyggerne troede for vist, at denne Reise havde været deres Ulykke og Undergang. Dertil kom, at om Vinteren mange plagedes af Spøgeri paa Gøtu og rundt om paa Østerø; og man saae idelig Thrands Frænder snart hiemsøge een og snart en anden, hvoraf nogle blev plagede med Saar, andre kom til Ulykke, og blev lemlæstede, og saaledes til deres egen Skade overbevistes om, hine vare døde. Thrand blev meest hiemsøgt af de Rædselssyner, saa han aldrig troede sig sikker, eller vovede at sætte Foden udenfor Dørren, uden han havde nogen med.

Mod Enden af Vintren sendte han Bud til Leif, at de vilde samles paa et bestemt Sted. Da de mødtes der, foreslilte Thrand, i hvilken Fare hele Landet sidste Sommer havde været, da de alle havde været samlede paa Thinget, og med væbnet Haand vendt dem mod hinanden. Disse Partistridigheder vilde snart blive det Heles Undergang, dersom paa saadanne Møder, der vare bestemte til at afgiøre Tvistigheder, enhver havde Lov at bære Vaaben; for at afvende saa stor en Ulykke maatte der gives

en Lov, der forbød alle at komme væbnede i Folkeforsamlingen.

Leif svarte, at han vel fandt det et gavnligt Forslag, med at Gille Lagmand dog først maatte raadsporges derom. Det var en Frænde af Leif. De overlagde nu Thrands Forslag, og Gille erindrede, det var farligt at troe ham, men at han dog vilde give sit Minde til, at, Kongens Mænd, og nogle af deres Følge undtagne, de øvrige, eller Almuen i Almindelighed, ikke skulde bære Vaaben. Da dette var afgiort, tog hver hiem til sit.

50. Da Vintren var til Ende, og alle Øboer samledes til Althinget, gik Gille og Leif ud en deilig Soelskins Dag; de saae da, der fra den østlige Side af Øen op ad Forbierget kom tredive Mand med Vaaben, Skiolde og Hielme, Øxer og Spyd, alle vare vel udrustede og saae ud til raske Krigsmænd. For ved dem gik en Mand med et Spyd til Angreb i Haanden, i en rød Trøie, med et gult og blaastribet Skiold. Alle kiændte strax Sigurd Thorlakson. Næst efter ham kom en høi Mand i en rød Trøie og med et hvidt Skiold, som de kiændte for Thord Lave. Saa kom en med et rødt Skiold med en Mand i det var Gaute røde, frygtelig at see til ved sin store Øxe. Gille og Leif blev forskrækkede ved at see dem, og gik hiem til deres Telte. Thrand gik med sit hele Følge Sigurd imøde, der nærmede

sig hastig. Leif og Gille vare de svageste, fordi Thrand havde flere Folk i sit Følge, og da de fleste af deres ingen Vaaben havde. I disse Omstændigheder kom Thrand hen til dem med sine, og talte Leif saaledes til. Her er mine Frænder, Fostersøn! der sidste Sommer over Hals og Hoved bleve jagede af Landet; men nu vil vi ikke længer taale din og Gilles Overvold, og hvis I ikke overlade Alting til min Raadighed, vil jeg ikke hindre dem, i hvad de foretage.

Da Leif og Gille saae, de for nærværende ingen Magt havde at modsætte, lovede de, at lade det blive ved Thrands Kiændelse, og var han da strax tilrede med sin Dom. Landlysningen og den hele Pengebøder, sagde han, skal eftergives mine Frænder, saa de kan være frit og trygt paa Færø, hvor de vil. Men Landsstyrelsen her, som der længe har været Strid og Tvist om, og der giver Anledning til Avindskiold og Drab, skal deles i tre Dele, een til mig, den anden til Leif, den tredie til Sigmunds Sønner. Men at du skal see mit Sindelag imod dig, min Fostersøn Leif, vil jeg for din Skyld opfostre din Søn Sigmund. Leif svarte, at det raadde Moderen for, om hun vilde have Drengen opdraget hiemme hos sig eller hos Thrand, og saaledes endtes deres Møde.

Men da Thora hørte, Thrand havde tilbudet at opfostre deres Søn, sagde hun, det var ikke noget at forsmaae; og ikke vil jeg berøve min Søn de Fordele, thi der er meget ved Thrand, som de fleste mangle. Hun sendte ham da Drengen, som da var tree Aar gammel, og et overmaade haabefuldt Barn.

51. Thrands trende Frænder toge nu hiem til ham igien; selv var han ugift. Da de havde været der nogentid, blev han keed af dem, og lod dem vide, han ikke vilde have saadanne uduelige og ørkesløse Mennesker meer i sit Huus. Sigurd svarede, at han undte ingen af sine Frænder noget Godt, men sad inde med deres Arv. Efter at de saaledes havde været haardt i Ord sammen, tog de tree Frænder bort til Strømsø, den meest bebyggede af Færøerne.

Der boede en Mand, kaldet Thorhall rige, han havde en Hustru kaldet Strømsø Byrna, hun var meget snaksom. Thorhall var gammel, og havde faaet Byrna for sine Penges Skyld; hun var smuk, og styrede hele Huset. Thorhall havde næsten tilgode hos alle Folk der, men de betalte ham kun lidt; thi de brød dem ikke stort om ham.

Brødrene Sigurd og Thord kom til Strømsø til Thorhall, Sigurd tilbød ham at drive hans Tilgodegavende ind hos hans Gieldnere, endog de aller-

vrangvilligste, imod selv at faae det Halve; men hvor han maatte tage Retten til Hielp, vilde han have noget til for sin Umag, dog Thorhalls Halvdeel uskadt. Thorhall fandt det haardt, dog blev de enige derom. Sigurd tog rundt om paa Færøerne, og inddrev Thorhalls Penge, og tog Loven til Hielp, hvor han fandt det behov, og kom snart til stor Rigdom.

Sigurd og begge hans Frænder var nu hos Thorhall. Han og Byrna talte tilsammen; og mange sagde, der var utilladelig Forstaaelse imellem dem. De var der alle tree om Vintren; i Vaaren sagde Sigurd: han vilde være i Fællig med Thorhall; det var Thorhall ikke meget for; men Byrna fik ham dertil, han lod hende faae sin Villie; nu drog de Myndigheden til dem, Bonden havde intet at sige, og Sigurd og Byrna giorde, hvad de vilde.

Om Sommeren strandede et Skib ved Suderø. Der var tolv Mand ombord, fem druknede, syv blev reddet og kom i Land, deriblandt var tree Brødre, Hafgrim, Hergrim og Biarngrim; de leed Mangel baade paa Levnetsmidler og alle andre Nødvendigheder.

Brødrene Sigurd og Thord tog dem imøde med Gaute, beklagede deres Vanheld, og Sigurd bød dem alle hiem til sig. Thorhall talte derom til Byrna, og fandt det uoverlagt, at han ikke var

spurgt. Sigurd svarte, han skulde selv sørge for dem. De blev der da og blev vel beværtede, og bedre end Bonden selv; han blev vranten, og var tit i Ord med Biarngrim.

Thorhall sad paa Bænken, og havde en liden Kiæp i Haanden, som han visiede frem og tilbage med, og gav ondt af sig. Da han var svagsynet, kom Enden af Kiæppen op i Næsen paa Biarngrim; han blev forbittret, greb en Øxe, og vilde sætte den i Hovedet paa Bonden. Sigurd løb strax til, greb fat paa Biarngrim, og sagde, han vilde forlige dem. De kom da ogsaa til Forliig, og de var der om Vintren, og trættedes ikke mere.

52. Om Vaaren sagde Sigurd, at han vilde hielpe Brødrene med, hvad de behøvede, og lod dem faae en større Byrding, som han havde i Fælslig med Thorhall. Dette leed Thorhall ilde, indtil Byrna talte ham tilrette.

Sigurd forsynede dem til Reisen; de gik nu ombord, og vare der om Natten. Da de vare seilklare, gik de en Morgen til Thorhalls Gaard. Sigurd var ikke hiemme, men havde noget ude at bestille. Da han kom hiem til Spisetid, vare Kiøbmændene tagne ombord igien. Da han kom tilbords, spurgde han, hvor Thorhall Bonde var? Det blev svart, at han sov. Det er en unaturlig Søvn,

siger Sigurd: men er han i Klæderne eller ikke? vi vil dog bie, til vi har seet ham.

De gik nu til Sengkammeret, der laae Thorhall i Sengen, som han sov. Det blev sagt Sigurd; han sprang op, og gik til Sengen. Der saae han da snart, at Thorhall var død. Sigurd trak Klæderne af ham, og saae, at et smalt Jern var stødt giennem Hiertet paa ham, og at Sengen var blodig. Signrd sagde, det var en ugudelig Gierning; og det maatte Biarngrim have giort, og tør han nu troe, han har taget Hævn for Stavshugget, lad os nu drage ned til Skibet, og hævne det paa dem, om vi kan!

Frænderne toge nu deres Vaaben, og bar Sigmund en stor Øxe i Haanden, og løbe de til Stranden. Og var Sigurd som rasende, og fløi strax op paa Skibet. Da de der hørte de kommendes Bulder og Gny, sprang de ud; Sigurd løber ind paa Biarngrim, griber Øxen med begge Hænder, og hugger til ham, saa Øxen stod i Brystet paa ham til Skaftet, og blev det hans Død. Thord hug til Havgrim med Sværd i Skulderen, og hug siden og Haanden af ham, og faldt han død ned. Gaute hug Hovedet af Hergrim, og vare nu alle de Brødre døde. Da sagde Sigurd, han ikke vilde giøre de Overblevne noget, men blot tage, hvad Brødrenes var.

Derpaa fare de hiem, og tykkes nu vel at have hævnet Thorhall Bonde; men dog var Sigurd og alle de Frænder bestandig i ondt Ord for Thorhalls Død. Nu ægtede Sigurd Byrna, og fik da hele hendes Formue.

53. Paa Suderø boede en Mand ved Navn Thorvald, hans Hustru hedde Thorbera. Til ham kom Gaute hin Røde, og tilbød sig at inddrive hans udestaaende Gield paa samme Vilkaar, som havde været mellem Sigurd og Thorhall. Snart sagde man, at Gaute holdt til med Bondens Kone.

En Gang kom en Fisker, der var i Thorvalds Gield. Om Aftenen, da det var mørkt, og Folkene sad i Stuen, krævede Bonden sine Penge af ham. Fiskeren svarte ilde, og ravede hen ad Gulvet. Da man mindst ventede det, raabte Thorvald Bonde, sætter du Usling Sværd for en gammel Mands Bryst? hældede sig nu til Væggen, og var død.

Da Gaute hørte det, løb han strax ind paa Fiskeren, og hug ham Banehug, og sagde, han skulde ei giøre mere Ondt. Gaute gik nu i Fællig med Enken, og ægtede hende.

54. Leif Thorersøn var en Mand, der bestandig foer Kiøbmandsfærd enten paa Færøerne eller i Norge, og var meget riig. Naar han var paa Færø,

var han meest hos Leif Össurson, eller hos Thurid den rige Enke, og hendes Sønner. Nu hendte det engang, da Leif Thorerson kom til Færø, at Sigurd Thorlakson bød han til sig til Strømsø, og han tog derimod. Leif Össurson kom ud til Skibet, og var utilfreds med, at hans Navne havde søgt Huus hos Sigurd, og Sigurd lovet ham det. Men han saae nu, det var saaledes afgiort, og blev da Leif Thorerson hos Sigurd. Om Vaaren, fortælles der, at Sigurd en Dag skulde hen at kræve Gield ind hos en Nabo, som hedde Biørn, og bad Leif Thorerson giore Følgeskab, og staae ham bi, da Biørn, lagde han til, var meget ilsindet, og han længe havde villet have sine Penge af ham.

Leif lovede at være med, og de toge sammen til Biørn; Sigurd kræver sit Tilgodehavende, Biørn svarer ilde, og blev der en stor Tummel. Biørn vilde hugge til Sigurd, men Leif løb imellem, saa Hiørnet af Øxen kom ham i Hovedet, og stod ham ind i Hiernen. Sigurd løb ind paa Biørn, og hug ham Banehug. Denne Udaad blev siden tillagt Sigurd, og hørte han endnu mere ilde derfor end før.

Den rige Enke Thurid, og hendes Datter Thora lastede meget Leif Össurson, som en Mand, der aldrig vilde løfte Haanden til Hævn, hvad Skam man saa giorde dem. Begge bar meget Nag og Uvenskab til ham, men han bar det taalmodig,

skiøndt de holdt ham for en feig og uduelig Mand. Moder og Datter vare saa forbittrede for Leif Thorersøns Død, fordi de troede, Sigurd havde dræbt ham.

Der fortælles, at den rige Enke Thurid, drømte en Drøm, at hendes Huusbonde Sigmund Bresteson kom til hende, som han havde været, da han levede. Han sagde: det er, som dig synes, at jeg er hidkommen, og er mig dette forundt; og maa du ikke have haardt eller ondt Sind mod Leif din Maag, thi ham tør det blive givet at hævne vor Harm. Derpaa vaagnede Thurid, sagde sin Datter Thora sin Drøm, og fra den Tid vare de Leif bedre end før.

55. Nu kom et Skib til Færø paa Stromsø, ikke langt fra Sigurd Thorlaksons Gaard. Det var Normænd, Skipperen heed Arnliot; der var atten Mand ombord. Ved Losseftædet boede en Mand ved Navn Skapte, han gik Kiøbmændene tilhaande, og de leed ham vel. Styrmanden var i god Forstaaelse med Skapte, og sagde til ham: jeg vil sige dig Sandheden, at de trende Brødre, Biarngrim og de to andre, Thorlaks Sønner dræbte, vare mine Sønner, og vilde jeg da saa, du skulde være paa Raad med mig, at jeg kunde hævne Drabet paa deres Banemænd.

Skapte sagde, at Sigurd ikke havde forskyldt meget godt af ham, og lovede at lade Arnliot vide, naar han bedst kunde angribe dem. Engang seile de tree Frænder Sigurd, Thord og Gaute ud paa et Skib. De roe til en Ø at hente Slagtequæg; thi det er Færøingernes Skik at have frisk Kiød hele Aaret om.

Saasnart de vare afsted, underretter Skapte Arnliot derom. Kiøbfarerne giøre dem strax rede, og var de i Alt tolv, og ser blev paa Skibet. Sigurd saae disse Mænd komme op paa Øen, og sagde; hvem kan det være? Han saae, de vare i farvede Klæder, og væbnede. Maaskee, sagde han, er her kommet Kiøbfarere, der have ligget her i Sommer, maaskee og de har et andet Ærende, end at drive Kiøbmandskab, og muligt giælder det os. I det mindste maa vi være beredde derpaa. Nu ville vi gaae dem imøde, og bruge Sigmund Brestesøns Raad, at hver løber til sin Side, og vi mødes nede ved Skibet.

Nu gaae de Arnliot imøde; han ægger sine Mænd til at hævne hans Sønners Død; thi aldrig faae vi bedre Leilighed. Brødrene løbe hver sin Vei, og samles alle paa Strandbredden ved Skibet. Nu komme Arnliots, og angribe dem. Sigurd hugger til den, der søger ind paa ham, og afhugger begge hans Been under Knæet, og blev det hans Bane.

Thord dræber den anden, og Gaute den tredie, derpaa løb de paa deres Skib, seilede langs Øen, og fandt Kiøbmændenes Baad med tree Mand i. Sigurd springer i Baaden, dræber en af dem, kaster to over Bord, tager saa Baaden, og de roe bort med begge Fartøier.

Nu drager Sigurd flere Folk til sig, seiler til Øerne, og gaaer i Land; Nordmændene samles, og vil værge sig. Da sagde Thord: mit Raad er, Sigurd Frænde! at skiænke disse Mænd Fred; thi de ere i vor Vold, og vi have alt tilføiet Arnliot megen Skade. Det er vel talt, sagde Sigurd; dog vil jeg, at de skal give Alt i min Magt, hvis de ville have Fred. Det blev nu saa, at de overlod Sigurd Selvdom, men han paalagde Arnliot treefold Mandebod for hver af de Brødre, og maatte Arnliot betale det Alt, uden at faae nogen Bod for sine Sønner, og reiste saa, og var glad, at han beholdt Liv og Lemmer.

Sigurd havde ondt Øie til Skapte, at han havde været paa Raad med Arnliot, og sagde: det skulde koste hans Liv, hvis han ikke drog bort fra Færø. Det giorde han da, og blev landsflygtig.

56. Nu æggede Sigurd Thorlaksen sin Broder Thord, til at han skulde tage sig en Hustru. Thord spurgde, hvor han vidste en Kone til ham. Ikke vil jeg dølge, sagde Sigurd, at det bedste Valg,

jeg veed her paa Færø, er Thurid den rige Enke. Ikke tragter jeg saa høit, svarte Thord. Ikke faaer du hende, uden vi frie! sagde Sigurd. Ikke tager hun mig, svarte Thord: dog maa du friste det, om du vil.

Sigurd tager nu en Dag til Skufø, og foreslaaer Thurid den Sag; hun tager koldt derimod; men han staaer meget ivrig derpaa. Det kommer da saavidt, at hun siger, hun maa raadføre sig med sine Venner og Sønner og skulde da sende ham Bud. Sigurd tog nu hiem, og gav Beskeed om hendes Svar. Det undrer mig, siger Thord, og frygter jeg, der er Svig under.

Thurid gaaer til sin Maag Leif, og sin Datter Thora, og siger dem Thords Frieri. Thora spørger: hvorledes hun havde optaget det? Hun svarer hun havde viist det af; men hvad raader du min Datter? Ikke skal du sige Ja, maa jeg raade, svarte Thora, hvis I agte at tage Hævn over de Ildgierningsmænd; dog kunde du maaskee udsætte dig for deres Rænker, hvis du har svart dem snildelig, og du siger, du ansaae det fornødent at gaae selv i Snaren. Ikke behøver jeg at lægge Ord i Munden paa min Moder; thi paa mange Maader kan hun bære sig ad dermed, saa de ikke faae deres Villie frem. Leif samtykker heri, og lover at giøre Alt sit til, de skulde faae Løn, som forskyldt. Fruen-

timmerne sagde, det blev en vanskelig Ting, naar de kom at giøre Sagen af. Da sagde Leif, langt saae Thrand forud, Thora! da han tilbød sig at opfostre vor Søn, og synes mig, det var din Skyld, og bliver det vor Søn Sigmunds Død, er han hos Thrand, naar det bryder ud mellem os og hans Frænder. Ikke agter jeg, han skal være der længer, sagde Thora, og er mit Raad, vi tage nu til Østerø til din Fósterfader Thrand. Heri bleve de alle enige.

57. De tage nu alle bort, og var syv Mand paa Skibet, og kom til Østerø; det var stærk Regn den Aften; Leif var vaad, men Thora tør; de gik til Gaarden paa Gøtu. Thrand tager vel imod dem, og lader giøre Ild for Leif og hans Mænd; Thora blev fulgt ind i Stuen, og var Drengen Sigmund hos Moderen, han var ni Aar, og en meget rask Dreng.

Hans Moder spurgte ham, hvad Thrand havde lært ham af hans Christendom? Sigmund sagde, han kunde Paternoster og Credo; dem vilde hun høre, det giorde han da, og syntes hun, han kunde Pater ret godt; men Thrands Credo var saaledes: Naar jeg gaaer af Døren frem, følge mig Guds Engle fem; beer jeg Bøn for mig, Bøn for Christ; synger jeg de Psalmer syv, Gud see til mit Kaar i Liv!

I det samme kom Thrand ind i Stuen, og spurgte, hvad de snakkede om! Thora svarte, at hendes Søn Sigmund havde læst for hende, hvad han havde lært af sin Christendom; og syntes hun, hans Credo var saa lang. Det er, som du veed, siger Thrand, Christus havde tolv Apostle, og fleer, og havde hver sin Credo; nu har jeg min, og der er fleer; og sligt kan læses ret paa mere end een Maade; og endtes dermed Samtalen.

De blev nu vel beværtede, og der blev drukket tæt om Aftenen. Thrand var meget lystig, og sagde, der skulde redes til dem i Værelset, og blev da redt dem en Fladseng paa Gulvet. Leif var vel tilfreds dermed, men Thora vilde have sin Søn Sigmund hos sig, for at høre mere om, hvordan det gik ham. Det vil jeg ikke have, sagde Thrand, saa faaer jeg ikke sovet i Nat. Det maa du føie mig i, kiære Thrand! sagde hun: og fik da Drengen Lov at ligge hos dem.

Thrand havde et lidet Sengkammer, der sov han bestandig, og Drengen hos ham, og nogle faa Andre; nu gik han paa sit Kammer, og var det langt ude paa Natten.

Leif vilde sove, lagde sig, og vendte sig fra Thora, hun slog ham mellem Skuldrene med begge Hænder, og bad ham ikke sove: staaer op Alle, sagde hun, og gaaer Østerø rundt i Nat, og beskadiger

alle Fartøier, saa de ikke kan holde Søen. Det giorde de; og da Leif kiændte hver Viig,, blev der ikke et Fartøi, der kunde gaae tilsøes. De sov ikke den Nat, og stod op tidlig om Morgenen. Thora gaaer med sine ned til Skibet; men Leif gik til Thrands Sengkammer, og bød ham Farvel, og sagde Tak for god Modtagelse, og at Thora endelig vilde have Sigmund med. Thrand havde ikke sovet stort den Nat, og sagde, Sigmund maatte ikke tage med hende. Leif skyndte sig ombord, og nu syntes Thrand, Alt blev ham klart men før seent, og lod sine Folk tage hans Skude, og bemande den stærk. Det giorde de, men den sorte Sø vældede ind, og de var glade, de slap fra det med Livet, og der var ikke et Fartøi, der kunde holde Søen paa Østerø, saa Thrand maatte blive, enten han vilde eller ikke. Leif seilede hiem til Skufø, der sankede han Folk til sig, og kom han hiem Dagen, forend Sigurd skulde komme derhen.

58. Sigurds lavede dem nu til at drage hiemme fra. Thord sagde, han var ikke meget for den Reise, og troer jeg, lagde han til, det bliver din Død, at du er saa ivrig derpaa. Stil dig ikke saa urimelig an, svarte Sigurd, og vær ikke saa ræd for ingen Ting. Som du vil, sagde Thord, men jkke kommer det mig uventet, hvis vi ikke komme alle hiem i Aften.

De tog nu tolv Mand tilsammen paa eet Skib, vel væbnede, de fik stærk Storm, og farlig Strøm, men holdt det godt ud, og kom til Skufø. Thord sagde, han tog ikke længer. Sigurd svarte, han vilde til Gaarden, om han saa skulde gaae ene; Thord spaaede, det blev hans Død.

Sigurd gaaer op paa Øen, han havde en rød Skarlagens Kaabe paa, og en Kiortel, der var trukket sammen med Remmer over Skuldrene, Sværd i Beltet, og Hielm paa Hovedet; da han kom henimod Gaarden, saae han, Dørene vare lukkede. Paa Toften stod en Kirke, som den afdøde Sigmund Bonde havde ladt bygge; da han kom mellem Vaaningshuset og Kirken, saae han, at Kirkedørren var aaben, og at der kom et Fruentimmer ud af i rød Kiortel, og med blaa Kaabe over Skuldrene.

Sigurd kiændte nu, at det var Thurid, den rige Enke, gaaer hen til hende, og hilser hende venlig, og gaaer nu til noget Tømmer, der laae paa Toften. De sætte dem derpaa; og vilde Thurid vende sig mod Kirken, men han fra Kirken op mod Huusdørren; men det blev, som hun vilde, og de vendte dem begge ad Kirken til.

Sigmund spurgde, om der var mange Folk; kun faa! svarte hun; om Leif var der? Nei! om hendes Sønner var hiemme? det svarte hun tvetydig paa. Hvad har I siden aftalt om vor Sag!

spurgte han. Det har vi talt, svarte hun, at vi Fruentimmer lide dig bedst, og vilde der ikke være stor Vanskelighed fra min Side, naar du var ubunden. Ilde faldt da det Frieri ud, sagde Sigurd. Men det kunde jo snart skee, at jeg blev det qvit, som her er i Veien, sagde hun. Nu vilde han trække hende op til sig, og slaae Armen om hende, men hun trak hans hæftede Kiortel til sig.

I det samme aabnedes Dørren, og en Mand sprang ud med draget Sværd; det var Heri Sigmundsen. Da Sigurd seer det, smyger han sig neden ud af Kaaben, og Thurid beholdt den i Haanden. Nu kom der flere Folk, og Sigurd løb ned ad Marken. Heri griber et Spyd og render ned ad Marken efter ham, thi han var meget hurtig tilfods; han kaster Spydet efter Sigurd; Sigurd seer, at Spydet sigter efter hans Skuldre, han kaster sig ned, og Spydet farer over ham. Sigurd reiser sig hurtig, griber Spydet, og sender tilbage, det ramte Heri midt paa, og blev det strax hans Død.

Nu løber Sigurd ned ad en Sti, der kun var til eet Menneske. Leif kommer hen, hvor Heri laae død, vender sig hurtig derfra, løber frem ad Klinten, og sprang nu ned; og siger man, der var femten Favne ned til Strandbredden, hvor han sprang; og kom han ned paa sine Fødder.

59. Nu løb Leif til Brødrenes Skib, og var da Sigurd kommet til Skibet, og vilde ud derpaa; men Leif hug ham med Sværdet efter Siden; Sigurd dreiede sig fra ham; men Leif troede dog, at han fik Hugget i Hulingen under Brystet. Sigurd sprang ud paa Skibet, lagde fra Land, og slap saa fra dem.

Leif gik nu op paa Øen til sine Folk, og bad dem gaae hurtig ombord, og sætte efter dem; de spurgde, om han havde hørt Heris Død, eller været derved. Han sagde: nu var ikke Tid at tale derom. De gik da bort paa to Skibe, og havde Leif fiirsindstyve Mand, og var der ikke liden Forskiel paa de tvende Skibes Seilads.

Sigurds kom i Land paa Strømsø, og havde Sigurd styret Skibet; han var ordknap, men som han gik af Skibet, spurgte Thord, om han var haardt qvæstet; han sagde, han vidste det ikke vist. Han gaaer nu til Nøstvæggen, og lægger Hænderne derpaa; de sætte Skibet op, og see nu, hvor Sigurd staaer stiv og død.

De bringe hans Liig hiem, sige ingen noget derom, og gaae til Nadvere. Nu komme Leifs til Gaarden, angribe den, og sætte Ild derpaa. De værge dem vel; skiøndt de var kun ni Mand, og Angriberne tredive. Men da der kommer Ild i Huset, løber Gaute røde ud, og kan ikke længer ud-

holde det inde; Steingrim Sigmundsøn, og to andre gaae imod ham, han forsvarer sig vel. Gaute hug Steingrim i Knæet, og Knæskallen af; det var et stort Saar, og haltede han bestandig siden; dog dræbte han en af Gautes Mænd.

Nu kom Leif Øssurson, og kiæmpedes han og Gaute, og Gaute faldt; da løber Thord lave ud, Brand Sigmundsøn, og to andre gik mod ham; men Thord dræbte Brand, og begge hans Mænd; da kom Leif, og stødte sit Sværd igiennem Thord, og lod Thord da sit Liv.

Derefter tog Leif hiem, og var navnkundig af disse Bedrifter, men da Thrand spurgte denne Tidende, gik den ham saa nær, at han døde af Sorg over de faldne.

Nu raadde Leif ene over alle Færøerne, og var det i Kong Magnus den godes Dage, og var Leif da meget gammel. Thurid den rige Enke, og Leif døde begge under denne Konge. Efter Leifs Død boede hans Søn Sigmund paa Suderø, og blev holdt for en anseelig Mand.

Egil Vendelbo.
En Fortælling.

1. Egil, Broder til Asbiorn Prude, boede i Vendsyssel i Jylland. Han var en meget kiæk Mand, men der var Maade med hans Godhed. Kong Knud den rige satte ham til Landværge i den nordlige Deel af Jylland, der var meest udsat for Nordmændenes Overfald. Kongerne vare uenige, og mange rige Mænds Sønner laae om Sommeren paa Viking, saa der blev hærjet allevegne langs Søkysten. Christendommen for det meeste nylig indført og svag i Nordens Lande, og almindelig kunde man kalde Almuen halvhedensk; Afguderne og deres Templer vare nedbrudte; men mange af de Andre bragte dog deres Gud Blodoffer i Løndom. De Geistlige vare overmaade uvenneselle og fattige; da de fleste tyktes deres Skriftemaal og Paalæg tunge at bære, da man ikke havde noget godt deraf; thi deres Løfter om Lyksalighed i det andet Liv forekom Mængden usikre. For disse og andre Uleiligheders Skyld havde de Geistlige trange Kaar, og Kongernes mange Udgifter giorde dem det vanskeligt at hielpe Geistligheden, og vedligeholde Kirkerne; og bleve Præsterne derudover lagte for megen Eftertale og Modstand af Landfolket, som kiændte deres Nød og Elendighed i et fremmed Land.

2. I Vendsyssel boede den Tid onde og troløse Folk, der var værre end alle Andre hertillands. Egil var længe deres Høvding.

Da Magnus den gode, Konge i Norge, kom paa Thronen i Danmark, var Jyderne de første, dér tilsagde ham Lydighed og Huldskab. Egil Vendelbo tilbød sig at følge Kong Magnus til Norge, og blive hans Mand. Kongen kiændte Egil tilfulde, at han var af stor Æt, og selv en kiæk Mand, og modtog ham altsaa gierne, og gav ham Befalingen over tree Skibe. Svend, en Søn af Ulf Jarl, som Kong Knud dèn rige lod dræbe, var da i Kong Magnusses Hird og i megen Yndest hos ham. Kong Magnus gav ham Jarlenavn, og satte ham over hele Danmark. Egil blev hos Magnus og var meget yndet af ham. Kort efter kom den Ry, at Svend Ulfsøn havde ladet sig give Kongenavn, og laae paa Jyllands Kyst med en Flaade, at holde Nordmændene borte, hvis de vilde giøre Angreb der.

3. Om Stridighederne mellem Kongerne Magnus, Svend og Harald, er at læse i Krønikkerne, og vilde blive her for vidtløftigt at omhandle, vedkommer ei heller dette Æmne. Udfaldet paa Magnus og Svends Handeler blev, at Magnus nogle Gange vandt Seir, og Svend rømte Riget. Da uddeelte Magnus Herrederne til sine Mænd, og satte Høvdinge over Sysslerne.

Kong Harald, en Halvbroder af Kong Oluf den hellige paa mødrene Side, førte den norske Flaade, men Kong Magnus laae med hele Landhæren ved Sorø i Siælland. Med Magnus vare paa den Tid disse Krigshøvdinge, Einar Tambeskiælver Kongens Fosterfader og Raadgiver; Einar Nummedals Herse, Orm Jarl, Hakon Ivarsøn, Svend fra Lyrgia, og Sighvat Skiald. Med Kong Harald vare paa Skibene, Find Arnesen, der havde været med Oluf den hellige paa Stiklestad, Svend og Einar Fluge, Sønner af Harek paa Tjottø, Haldor Snorreson fra Island, Ulf Staller og Egil Vendelbo.

4. Da nu Folkene vare rede, sendte Kongen sin Hirdmand, Asmund Graakelsøn til Kong Harald, og bød ham med alle Krigshøvdingerne i Land til et kosteligt Giæstebud. Manges Mening var, at Kong Magnus vilde fratage sin Frænde Kong Harald det Rige, han havde givet ham i Norge, og sætte ham over Danmark paa Vilkaar, at han skulde være hans Underkonge, og yde ham Skat.

Asmund Graakelson frembar frimodig Budskabet fra Kong Magnus for Kong Harald. Harald tog koldsindig derimod, og sagde, at Flaaden laae uden Anførsel, naar han og alle Høvdingerne vare borte, medens Folk strømmede til Fiendens Hær fra alle Øer og Næs, og Thronbeileren Svend var paa

den anden Side af Vandet med en udsøgt Magt af Danmarks bedste Folk, under den svenske Konges Beskyttelse rede til Angreb, naar Leilighed gaves og vi dem aldeles ikke vorne, i fremmed Land, uden Skibe, og ikke saa samdrægtige, som vi være kunde. Einar Fluga sagde, der er saa klart som Dagen, at her maa være Svig under; thi Kong Magnus er trædsk, og hans Ordfører end og løgnagtig. Mindes du ei, Konge! At Asmund dræbte Harek paa Tiotto min Fader og din Frænde under Fred? samme Lod tør vente dig, Herre! eller i det mindste saa trange Kaar, at I forvinde dem aldrig.

Da sagde Find Arnesen: aldrig mon Kong Magnus svige sin Frænde; meget Godt er der ved Asmund, og hverken er det Falskhed eller Løgn, han farer med; og ikke var det ganske sagesløs, Harek dræbtes af Asmund, heller ikke havde han giort sin Fred med Kong Magnus. Mit Raad er, at du modtager din Frændes Indbydelse, og giver efter for den mægtigere; vil da Eders Venskab blive bedre og bedre, og ved Kong Magnusses Afgang du blive Konge baade her og i Norge; og er Svend Jarl ei saa rap til at angribe os paa et Døgn. Egil Ventelbo sagde: dine Ord, Find, ere gode, men lidet klogelig har du denne Gang talt; raadeligere vil det være at afslaae Indbydelsen denne Gang, og see, hvor det bærer hen.

Da sagde Kong Harald med tungt Sind: nu har jeg nogen Tid hørt paa Eders Tale, og ere Meningerne deelte. Einar Hareksøn mener, at Kong Magnus ingen Forskiel vil giøre paa mig og hans Fader. Være det langt fra, at jeg skulde troe, Kong Magnus skulde have Niddingsdaad for mod mig. Find Arnesøn lader her som andensteds sin gode Villie see, at han vil forlige os Frænder, og forekomme Ulæmpe; men eet er, at troe alle vel, og et andet, at Middelveien er ond at finde. Vel veed jeg; hvor Alt det kommer fra; det er Einar Tambeskiælver, Kong Magnusses Fosterfader, thi han vil være den ypperste Mand i Norge, og mere end jeg. Men at du, Egil, ægger mig til at prøve Styrke med Kong Magnus, er høist uraadeligt, saalænge jeg har ei mere Magt og Styrke end Tredie delen af Landet, som er Opland, og Sønderviigen. Giv du mig et bedre Raad, at jeg kan bevare min Anseelse uskad for Kong Magnus, og kue Tambeskiælvers Overmod, men dog ikke nødsages til at stride med Overmagt.

Egil taug længe, da tog han saaledes tilorde:

5. Min Fader Visil var Jarl i Vestjylland i Harald Gormsøns, og Svend Saumæsaføns Dage. Asbiørn Prude, der blev dræbt af Jetten Brüse; og jeg, vare hans Sønner. Min Fader døde for en rum Tid siden i Kong Knud den riges

Dage; jeg modtog da min Fædrearv og Befalingen over dette Herred. Jeg var med Kong Knud paa alle hans Hærfærd, og ligesaa med hans Søn Hardeknud, var yndet af begge Konger, fik store Læn af dem, og sad længe paa min store Eiendom i Jylland.

Svend, Ulf Jarl Thorgilssens Søn kom til Danmarks Rige; han var mig ikke god, da jeg havde længe sagt Kong Knud den rige, at han skulde vogte sig for hans Faders Ulf Jarls Vold, og blev det tilsidst Ulfs Død. Efter den Tid havde mine Anslag været Svend selv til Skade. Paa mit Raad blev han bortviist fra Kong Knuds Hof. Han blev da en stor Viking, og havde Tilhold i Sverrig.

Nu traf det, at Magnus Oluf den helliges Søn fik Danmarks Rige, da fulgte Svend Ulfson hans Hær, og blev hans Mand. Siden fik han hele Dannerriget i Læn af sin Konge, og Navn af Jarl. Striden med Venderne paa Leerskov Hede kiende I alle. Der fulgte Svend Jarl med Oboerne Kong Magnusses Bannere, men jeg og Thorkel Geysir, Søn af Thorkel Jarl den høie, anførte Jyderne. Svend Jarl og hans Mænd skaante dem den Dag, men Nordmænd og Jyder kiæmpede mandeligen. Der faldt paa een Dag femten tusend Hedninge, men vi savnede i Alt tolv hundrede

Mand. Dog vare de fleste, der af Kong Magnusses Hær vare tilbage, saarede og trætte; og drog han derfor, da det gik hen ad Høsten, hiem fra Danmark.

Svend Jarl blev tilbage at bestyre Riget. Det tyktes mig ei raadeligt at boe under hans Vinger, og udsættes for hans Naboskab. Af den Aarsag fulgte jeg Kong Magnus til Norge. Kort efter blev Svends Adfærd aabenbart, og at han havde ranet min Eiendom for vort gamle Fiendskab. Jeg fulgte da paa ny Kong Magnus til Danmark, og anførte nogen Tid de Folk, der havde fulgt Kongen fra Jylland.

Der var to Brødre, Geistlige begge, den ene hedde Rupertus, den anden Adalbert; han var Svends Hirdbiskop. De vare fra de sydlige Lande komne til Danmark, og havde sat meget Ondt for mig hos Svend, og talt meget ilde om mig. Jeg anfaldt da deres Huus, lod dem føre ud og hænge i en Galge, og Kirken brænde til Kul, og tog deres Gods. Det, syntes Kong Magnus, var en stor og mageløs Udaad; men jeg mente, jeg havde taget, hvad mit var, og saae mindre paa Kongens Vrede, end, hvad der sømmede mig.

Siden var det ikke synderligt imellem os, og da jeg blev keed af Kongens Ugunst, begiærte jeg Læn i Norge, da jeg ikke kunde sidde i Fred i min Arve-

deel for Svends Volb. I Førstningen lod Kongen godt derom; men siden kom det til, at han sagde: de danske vare ikke ætbaarne til Befalinger i Norge, og yttrede, at jeg havde faaet formegen Magt ihænde til at undertrykke Christendommen. Det fandt jeg ilde talt, og ikke som jeg havde forskyldt. Saa gav jeg mig i dit Følge, Konge, og er du mig velsindet, og tør du selv bedst indsee, hvilket der er bedst, den saa kaldte hellige Tro, eller Manddom og Høimodighed.

6. Kong Harald svarte paa hans Tale, og sagde: Vidtløftig har du været i at fortælle dit Levnet. En overmaade kiæk Mand er du, og jeg lider dig vel; men andet giøres nu behov, end at forlyste Folk med morsomme Fortællinger; jeg begiærte dit Raad om det, som nu Fornødenhed kræver.

Egil svarte: vanskelig kan jeg give dig fuldgode Raad, da du selv kaldes en høiforstandig Mand; men høre kan du dog mine Ord. Ikke langt herfra paa et Skovrød boer en Mand ved Navn Toke; det er Svend Ulfsons Fosterfader; han har en meget stor og prægtig Hest i Forvaring, den hedder Høifod. Denne Hest gav Hedningen Kol Jarl til Sverrigs Konge; og han gav siden sin Frænde Svend den til Seiersgave. Det torde somme sig vel mellem Eder Frænder, hvis du med Magt tager den kostelige Hest, og sender din Frænde Kong Mag-

nus den. Noget tør derved hans Sindelag imod dig formildes; men ikke skal du vove dig denne Gang inden hans Dørre, saa at du er aldeles i hans Magt; det er bedst, altid at være sin egen.

7. Alle Haralds Mænd, Find Arnesen undtagen, istemmede Egils Ord. Kong Harald lod da en hurtig Seiler giøre klar, og bemandede den med tredive af sin Hird. Egil Vendelbo var deres Anfører. De gik i Land langt fra Havn, og ad en Gienstì til Skoven. Egil kiendte Veien, og traf Toke. Talen blev ikke lang mellem dem; thi Toke afslog haardnakket at lade Hesten Høifod komme fra sig, med mindre der kom Bud fra Kong Svend. Egil lod da Toke føre ud, og halshugge, og gik han kiæk i sin Død. Derpaa tog Haralds Mænd Hesten, og hvad der ellers fandtes, vendte da tilbage til deres Konge, og bragte ham Hesten. Han takkede dem, som de fortiente.

Derpaa sagde han til Asmund Grankelsen. Da skal bringe Kong Magnus min Frænde min Helsen, og denne Hest, som jeg sender ham til Vennegave. Siig ham tillige fra mig, at jeg denne Gang ei kan komme til ham, da vi hver Time maa vente Ufred, og Thronbeileren Svend er i Skoven med en talrig Hær. Ikke vil jeg unddrage mig den Reise, Kongen indbyder mig til, naar der bliver bedre Leilighed, og ingen selvsat Konge er mere i

Landene. Helst ønskede jeg, at vi Frænder i god Mag kunde samles, og hædre hinanden. Siig Kong Magnus, at saalænge han er paa Kongesædet, vil jeg med Oprigtighed yde ham den Ærbødighed, der sømmer os begge; men ikke vil jeg lystre Bondesønner, skiøndt de have faaet Læn, eller andre Værdigheder i Norge. Saa endte Kongen sin Tale.

8. Åsmund blev bragt i Land, tog strax til Kong Magnus, og bragte ham Hesten Høisod og Kong Haralds Helsen, han berettede og om Haralds Mænds Raad, især Egil Vendelbos, og om Find Arnesøns velsindede Erindringer.

Længe har jeg sikkerlig kiændt Find Arnesøns Retsindighed og Godhed, svarede Kong Magnus: og vilde det staae bedre til, hvis der var flere slige om Harald; men ikke bliver han bedre ved slige Mænd, som Egil er. Lidet behager mig og den Gave, som Harald sender mig; thi den var Svends, ikke Haralds: jeg kiænder før de to Venners Sind mig til liden Baade. Det er Røver-Uskik at fare med Ran, og dræbe Oldinge; men Høvdingsviis er at skaane enhver i det Land, de agte at eie; og ikke vil det gives Harald at faae Herredømmet over Danmark ene med Kiv, eller Overmod mod anseelige Mænd. Og synes jeg at mærke, at jeg og mine Mænd ere vrangelig beførte for Harald, og seer jeg, hvad

Raad tiener os alle bedst, og sømmer meest vor Venskab.

Jeg vil sætte mig paa Hesten Hoifod, og ride til min Frænde Harald, og byde ham Bod, hvis ham af mig eller mine Venner er skeet noget for nær; da vil ingen komme os imellem, naar vi to tales ved; og er Harald Frænde saa ædel en Mand, at han aldrig vil være Nidding mod mig, eller dem, mig følge. Og vælger jeg til at drage mig Einar Tambeskiælver, og Asmund Grankelsøn.

Einar svarte: ulysten er jeg, Herre! til at følge dig paa denne Færd; thi jeg veed, at Kong Harald din Frænde har ond Hu til mig, fordi jeg ikke lider, at en Underkonge vil giøre sig til en stor Overherre; men dog maa det gaae her som oftere efter det gamle Sagn: at vægtigt er Herrens Ord.

9. Nu stod Kongen og hans Mænd paa deres Heste, og reed længe langs med Stranden. Deres Vei faldt giennem en stor lang Skov. Som de ride derad, rendte en Hiort tvertover Veien forbi Kongens Hest. I det samme klang en Buestreng høit i Skoven. En Piil foer i Siden paa Kongens Hest. Hesten følte sig smertelig saaret, blev som rasende, og løb, som en Fugl kan flyve, og var det, som der brændte Ild ud af Næsen paa den. Kongen kunde ikke faae Magt med Hesten, og vilde

springe bag af, men hans Fod blev hængende i Stigbøilen; han kunde nu ikke hielpe sig, og Hesten slæbte Kongen ynkelig giennem Skoven.

Det varte langt op paa Dagen, at Kongens Mænd stræbte, at gienskyde Hesten, men kunde ikke naae den. Endelig kastede Asmund Grankelsson sig i Veien for den, og traf den i Brystet med et Kastespyd. Da faldt Hesten død ned i en lang og dyb Grav, og Kongen under den. Følget kom da strax til, og trak Hesten op fra Kongen. Kongen var dødelig qvæstet, og maalløs, og havde faaet meget dybe Saar. Nu var gode Raad dyre. Følget greb da til, at føre Kongen tilbage til Leiren. Da de kom derhen, var en tredie Deel af Natten tilbage. Kongen blev paa det omhyggeligste pleiet, og kom sig da saavidt, at han fik sit Mæle, og forlangte han da strax en Præst i sine Venners Overværelse. Der gik da strax Bud efter Ossur, Kongens Hofpræst. Ved hans Komme samledes strax alle Kongens Raad.

10. Da sagde Kongen: nu er saa kommet, som jeg ventede, at ondt Udfald fik onde Mænds Raad; jeg seer det var Egil Vendelboes Paafund, men ikke min Frænde Haralds, at bringe mig den Hest, hvis Eier var tilkoglet Seir. Ikke havde jeg forskyldt det Fiendskab af Egil, hvem jeg har efter-

givet mangen Overvold; thi dette vil vorde min Død.

Er det nu min Villie, at Harald Frænde efter mig tages til Konge over hele Norge; han er af dem, som dertillands ere arvebaarne til Riget, vor nærmeste Frænde; og har han Evner til at styre Land og Folk, og under jeg ham alt Godt at nyde.

Men hvad Svend Ulfsøn angaaer, da vider, at jeg med Landets Høvdinges Samtykke var kaaret til Danneriges Konge ved Hardeknuds Afgang; da blev Svend min Mand, og fandt jeg det ikke sømmeligt, at byde ham mindre end Jarlenavn i det Land, han var rette Arving til. Nu er saa kommet, at Gud synes at have tiltænkt ham og hans Afkom Herredømme over dette Rige indtil fierne Tid; og ikke maa Harald Frænde tænke at modsætte sig Skiæbnen, eller underkaste sig kongebaarne Høvdinges Arvedeel, der intet have brudt imod ham. Svend Jarl vil jeg da sende Bud, at jeg efter min Død giver ham hele Danmark; tillige beder jeg ham, at han vil hædre mine Venner og Paarørende; thi neppe vil Harald min Frænde skaane dem, der hidtil have været ham imod: denne Færd overdrager jeg min Halvbroder Thorer fra Stige i Guddrandsdal.

Saa sluttede Kong Magnus sin Tale, fik nu al præstelig Bistand, og opgav kort efter sin Aand.

Det er alles Sigende, at ingen Norges Konge er død sine Mænd til saamegen Sorg, som Magnus den Gode.

11. Saasnart Kong Magnusses Død spurgtes paa Flaaden, gik Kong Harald i Land med opstillet Hær. Ginge da alle Kong Magnusses Mænd under Kong Haralds Mærke, og svore ham Troskab. Nu vilde Harald hiemsøge Svend, og hærje paa Sverrig, men de fleste Nordmænd talte hans Forehavende imod, og var Einar Tambeskiælver, som sædvanlig, Bøndernes Ordfører. Da saae Kong Harald skiøndt høist ugierne sig nødsaget at drage hele Hæren fra Danmark hiem til Norge. Kong Magnusses Liig blev bragt til Nidaros, og jordet der med megen Hæder.

Samme Dag som Kong Harald seilede fra Danmark, var Svend, Søn af Harek fra Tiotta, Egil Vendelbo, og tree andre paa en røddet Tomt i Skoven. Asmund Grankelsøn gik imod dem. De hilstes ikke, thi Svend mindedes fordums Fiendskab, da Asmund havde dræbt Harek. Først kom de i Ord sammen; derpaa angreb de Asmund. Det løb saa af, at Asmund blev alle deres Banemand. Derpaa drog han til Kong Svend, der gav Asmund alle de Eiendomme i Jylland, Egil Vendelbo havde havt.

Odd Ofeigsøns Thatter.

En Fortælling.

1. I Kong Harald Haarbraades Dage kom en Sommer Odd Ofeigsøn fra Island. De havde Modbør, og bleve forslagne Nord paa til Finmarken, og var der om Vinteren. Om Vaaren seilede de nordfra. Da sagde Odd til sine Skibsfolk; denne Seilads er med megen Fare, thi ingen Mand tør kiøbslaae med Finnerne her nordpaa, uden med Kongens eller Sysselmandens Minde, og har nu en Mand Syslet og Tilsynet her i Finmarken, der anfees ikke for skaansom, det er Einar Fluge. Thi vil jeg nu vide, hvormeget I have vundet ved at kiøbslaae ved Finnerne? De fragik, at de havde handlet med dem.

2. Men da de komme nordpaa til Tiottø, roede der et Langskib under Øen, og styrede hen imod dem. Det var Einar Fluge med mange Mænd; da sagde Odd: værer nu rede, og tager Eder vare, at der ei findes finske Vare hos Eder, og hvis det ikke er saa ganske sikkert, som jeg er bange for, at I io have kiøbslaaet med Finnerne, da lad os nu faae alt det Gods paa eet Sted, hvis Skibet bliver randsaget. Nu erfoer de, det var, som Odd havde giæt-

tet, og kom da frem med, hvad hver havde kiøbt, og fielede det, paa den Maade, som Odd fandt rimeligst, og vare de færdige med dette Arbeid, da Einar kom til dem. Han lagde Langskibet ved Knarren, og gik ombord. Odd helste paa Einar, thi de kiændte hinanden, og havde talt sammen tilforn. Einar sagde: det er vel bekiændt, at du er en hæderlig Mand; men I have været i Vinter hos Finnerne, og kunde det være, at dine Folk ikke havde været saa forsigtige med ikke at kiøbslaae med Finnerne, som du; men os er Opsynet overdraget af Kongen, og ville vi randsage eders Skib. Odd sagde, det skulde staae dem frit, at eftersee deres Føring. Folkene aabnede da deres Kister, og fandtes ingen finske Vare der. Veiret var klidt, men liden Medbør; nu begyndte en Storm at reise sig. Da sagde Einar: bedre have disse Folk vogtet dem for at drive Handel, end jeg troede; og mener jeg nu, vi ikke skulle bringe Lasten i Ulave; men det er os ragdeligst at gaae paa vort Skib, thi der reiser sig et Veir. Da sagde en Mand, som stod over Lasten: først maa du see paa denne Bylt, jeg har her, og eftersee, hvad der er i. Han gav sig da til at løse op, for at sinke Einar. Der var en lang Rem om, og var den seen at løse. Einar bad ham være snar. Han sagde, det skulde han, og tog nu en anden Bylt frem, der var end stærkere indbunden, og

varede det længe, inden han fik den løst. Da sagde Einar: seent faaer du det fra Haanden; dog biede han, om der Kulde findes noget, som han kunde saggive dem for. Nu kom den tredie Bylt frem, og da de fik den opløst, var der ikke andet i end Pialter, og Ting der duede til Intet.

Da sagde Einar, du Usling har havt os til Nar, og finkel os, saa vor Ø er os næsten af Sigte. Einar og hans Mænd gik til deres Skib, thi Veiret tog alt mere til, og skiltes de saa, at Einars maatte roe dygtig imod Vinden, inden de naaede Tjottø.

3. Da sagde Odd: nu have vi sluppet Einar Fluges Overfald, og synes mig nu, at vi ere ude af den Sag, hvis vi ikke træffe paa Kong Harald. Einar sendte strax Bud til Kong Harald, og lod ham Odds Færd vide. Men da Odd kom sydpaa til Miøl, lagde de i Havn, thi de havde ikke Bør til at seile længer syd.

Under Øen laae Kong Harald med nogle Skibe. Men da de saae Kiøbmandsskibet, sagde Kongen til sine Mænd: kan være, at mig nu bæres Lykke til; dette tør være Odd Ofeigssøns Skib, som jeg har noget at afgiøre med; ikke veed jeg, at Einar Fluge nogensinde er blevet saa skuffet af nogen, som af denne Odd. Kongen roede nu med mange Folk til Kiøbskibet, og gik ombord der. Odd tog vel imod

Kongen. Han sagde vredelig: usømmelig har du opført dig mod mig, Odd; jeg har altid holdt dig i Ære, men du er seilet hen, og har kiøbslaaet med Finnerne uden mit Minde." Odd svarer: gierne havde vi i Høstens Tid landet sydligere end i Finmarken, naar vi havde havt Bør dertil; Herre! alt, hvad der stod til mig var, ikke at drive Handel med dem, uden Eders Minde." Kongen sagde: det mener jeg, at der tør være Sag nok til, at lade Eder alle hænge; og skiøndt du maaskee ikke har Deel deri, synes mig alle dine Folk at være saadanne Karle, at de ikke have forsømt at drive ulovlig Handel, og ville vi randsage Eder. "Det skee, som I vil, Herre!" sagde Odd. De randsage da; men finde Intet.

4. Thorstein hedd en ung og smuk Mand, en Frænde af Thore Hund. Han var en Ven af Odd, og var da med Kongen; han blev efter paa Odds Skib, da Kongen tog derfra. Han fik Odd i Tale i Eenrum, og spurgde, om de vare skyldige i denne Brøde, og sagde, at Kongen var vred, og vilde randsage stærkt. Odd sagde: det er Sandhed, Ven! at vi ere ei rene derfor, først gav de dem af egen Drift til at handle med Finnerne, siden gav jeg dem Raad, til at faae det i Skiul. Hvor er nu Varene henne? spurgte Thorstein. Odd svarer, at Alt er i en Pose. Kongen tør komme hid igien, siger

Thorstein, og lade randsage. Men den Pose, som de finske Vare er i, skal du tage, og lægge under Kongen, og rede der et Høisæde oven paa, og spaaer jeg, at han ikke falder paa, at Varene ere under ham selv; dog er der nogen Fare ved, hvorledes det vil gaae af.

Thorstein tog nu bort, og Odd giorde, som han havde raadet. Kongen kom did, og satte sig i det Sæde, som var beredt ham, medens hans Mænd ledte i Kister, og overalt; og blev Alt opbrudt, hvor der var noget at vente, og der fandtes ikke, hvad de søgte. Kongen sagde: ikke kan jeg begribe, hvorledes det gaaer til; thi jeg troer, at vide med Visshed, at her er finsk Gods i Skibet.

5. Kongen tog da bort med sine Mænd; men Thorstein biede noget efter og sagde: ikke tør dette Raad længer være tienligt, thi ikke vil Kongen snart opgive at eftersøge, og vil han, naar han næste Gang kommer, blive dette Puds vaer. Lad nu Godset komme i Seilet, og hæft det op om Raaen; alt vil nu blive randsaget baade Lasten, og det øvrige. Odd giorde, som Thorstein sagde; Thorstein tog derfra, og da han kom for Kongen, spørger denne, hvad han dvælede efter. Thorstein svarede, det var af Nodvendighed. Herre, jeg maatte binde noget om min Brog. Kongen svarte lidet dertil;

fort efter kom han paa Odds Skib." Kan være at I redde mig et Sæde med de finske Vare; thi ville vi først randsage det, og derpaa hele Skibet; og jo mere Umage vi have dermed, jo haardere skal det komme Eder at staae. Det blev da ledet paa alle de Steder, der faldt dem ind, og fandtes intet. Kongen gik i Land, men Thorstein blev endnu noget efter, og sagde til Odd: nu tiener Eder intet Andet end at bringe de finske Vare ud af Skibet, og skjule dem i Land. Thi Kongen tør komme her i Morgen, og kan da faae Syn paa Eders Skiulested. Men jeg vil gaae i Land en anden Vei end Kongen; og vil han ikke saasnart blive vaer, at jeg er blevet efter. Og giver jeg Eder det Raad, at I gaae i Søen, saasnart I kan, og I synes, der er Haab om Bør og bringer ikke de finske Vare ombord i Skibet, indden I vil til at seile; saaledes vil Kongen gribe sig an, at I ikke slippe derfra, med mindre I tage Eder vare paa alle mulige Maader; thi hvad han vil have frem, er han snedig og stivsindet.

6. Odd sagde, at han ikke let kunde gielde Thorstein den Hielp, han viiste ham. Thorstein tog bort, og Odd og hans Mænd bragte Varene i Land om Aftenen, og forstak dem. Om Morgenen kom Kongen, og lod lede i Seilene, og andensteds omkring i Skibet, thi han havde idelig grundet paa,

hvor de maatte have deres Fiæleſted. Men da de end intet funde, ſagde Odd: Herre! nu kan du ikke have Mistanke til os; hver Pialt er randſaget paa vort Skib. Kongen ſvarer: Andet ſkal du erfare, naar du faaer dette betalt; thi ingen har ſaaledes ſpottet mig. Og var Kongen ſaa vred, at ingen torde tale til ham. Saa gik Dagen hen; men da det nattedes, og de fik Bør, tog Odd og hans Mænd i Land, og bragte de finſke Varer ombord. De giorde dem da klar ſom ſnareſt, og fik vendt, og var gaaet i Søen inden Morgen. Kongen vaagnede pludſelig, og ſagde til Sine: nu troer jeg, jeg veed og ſeer alle Odds Raad, og tør flere have Deel deri end een; dog venter jeg, at vi nu paa deres Skib finde, hvad vi have ſøgt efter; og ikke kunde jeg ſaggive dem paa Livet, medens det blot var en Mistanke, men nu ville vi tage did og leede. Men da de kom af Teltene, og ſaae dem om, øinede de Odds Seil yderſt ude ved Øerne. Da ſagde Kongen: nu ſlipper Odd fra os denne Gang; men du Thorſtein veed vel at tiene dine Venner, thi mere agter du Odd end mig; kan være, du vil ligne din Æt i Sviig. Thorſtein ſvarer: det torde heller være Troſaſthed og god Villie med Eder end Sviig, at frie Eder for den Vanhæder at dræbe Odd, ſom havde været Eders Ven, med mange andre brave Mænd paa blot Gisning, og ſom ikke engang med rette var Ulivs-

sag, om det var bevisst. Odd havde god Bør, kom til Island, og tog til sin Gaard.

7. Der var da en Mand i Farten ved Navn Harek, han var Thorsteins Frænde. Han kom en Sommer med sit Skib til Midfiords Munding. Odd indbød Harek at være hos sig Vinteren, og giorde ham vel tilgode. Om Sommeren sendte han gode Heste med ham, som han forærede Thorstein, og vedgik, at han og alle hans Skibsfolk skyldte Thorstein deres Liv. Harek kom til Norge, og traf sin Frænde Thorstein, som endnu var hos Kongen; han bragte ham Hestene, og den Helsen, Odd havde sendt. Thorstein sagde: dette er mig saare uvelkomment; thi vel torde ellers Odds Sag, og den Hielp, jeg havde ydet ham, være i Glemme; men nu kan det ikke dølges, og er her nu ondt at raade.

Thorstein bragte da Kongen Hestene, og sagde, at Odd havde sendt Kongen dem til Foræring. Ikke har jeg fortient Foræring af Odd, sagde Kongen; og har han undt dig Hestene og mig ikke; og skal du derfor lade dit Liv; han befoel da at dræbe ham; men Kongens Mænd vare ikke hurtige til denne Gierning, thi Thorstein var overmaade vennesæl. Og skeedte det paa disse Mænds Forbøn, at Thorstein beholdt sit Liv og sin Landefred, dog

tog han bort fra Kongens Gaard, og var siden aldrig i Kongens Venskab. Og ender her Fortællingen om Odd.

Den Døvstumme
eller
Kongedatteren og hendes Æt.

---

1. Havskuld Dalakols Søn var ung af Alder, da hans Fader døde. Han tog strax sin Faders Gaard; thi han var alt i aarle Aar meget forstandig. Han var en meget vakker og rask Mand; den Gaard, Koll havde boet paa, blev nu kaldet Havskuldstad. Havskuld blev snart vennesæl der, thi hans Frænder og Venner tyede til ham mangesteds fra. Hans Moder Thorgerd Thorsteins Datter var endnu en ung og meget vakker Kone. Hun holdt ikke af Island, efter hendes Mand var død; men lyste til for sin Søn, at hun vilde drage bort med, hvad der faldt paa hendes Deel: Havskuld sagde, det var ham ikke kiært, de skulde skilles; dog vilde han hverken i det eller andet være hende imod. Han kiøbte da sin Moder Halvparten i et Skib, som stod paa Dagværdnæs, og derpaa gik hun til Nørge med

megen Rigdom. Der giftede hun sig siden med en anseelig Mand, ved Navn Herjolf og fik med ham en Søn ved Navn Rut *).

Nogle Aar efter døde Herjolf; Thorgerd længtes da efter Island igien at besøge sin Søn Havskuld, som hun holdt meest af mellem alle Sine. Han tog vel imod hende; hun havde stor Formue, og blev siden stedse hos ham. Fem Vintre derpaa blev hun syg, og døde, og Havskuld tog al hendes Formue, skiøndt Rut, der var blevet tilbage i Norge, tilkom det Halve.

2. Den Tid var Kong Hagen Adelsteen Konge i Norge. Havskuld blev hans H[illegible]nd, og var navnkundig baade i Norge og Island.

Der boede i Biornefiord en riig og anseelig Mand, der hedde Biorn, han havde taget Landet der i Besiddelse. Han havde en Datter ved Navn Jorun, et smukt og rask Fruentimmer, hun havde megen Forstand; og ansaaes for det bedste Giftermaal langs hele Vestfiorden. Havskuld havde hørt om denne Pige, og tillige, at Biorn var den bedste Bonde ved alle Strandene. Havskuld reed hiemme fra med 10 Mand, og giæstede Biorn paa Biørnefiord. Han fandt god Modtagelse: thi Biørn

*) Om Havskuld og hans Broder Rut, see Fortællingen de ulige Hustruer, første Bind S. 1 og fl.

vidste vel, hvad Mand han var. Siden fremkom Havskuld med sit Frieri; Biorn svarer vel, og siger, han tykkedes, hans Datter ikke kunde blive bedre gift; han vilde imidlertid lade hende selv raade.

Da denne Sag nu bragdes for Jorun, svarede hun: saaledes have vi hørt om dig, Havskuld, at vi ville besvare det vel; thi godt tykkes der sørget for den Kone, der bliver gift med dig; dog skal min Fader raade fremfor Alt, da jeg samtykker, hvad han vil. Og blev det da saa afgiort, at Jorun blev fæstet til Havskuld med megen Medgift, og Brylluppet skulde staae paa Havskuldstad.

Da denne Sag nu var i Rigtighed, drog Havskuld hiem med sine Mænd, indtil Brylluppet skulde være. Biorn drager da til Bryllup med et vakkert Følge, Havskuld havde indbudet mange kiere Frænder og Venner, og var det et anseeligt Giæstebud. Havskuld opslog et stort Tield i Toften, og siges det, at der ikke have været færre til Giæstebudet end 400. Men da Bryllupsgildet var til Endefoer hver hiem til sit i godt Venskab, og med anseelige Gaver.

Jorun Biornsdatter sidder nu paa Havskuldstad, og antager sig Gaarden og Huusholdningen, og var det snart at see paa hendes Adfærd, at hun var forstandig, og flink, og kyndig i mange Ting; men noget iilsindet. Havskuld og hun levede meget

vel sammen, det varede ikke længe, før de havde to Sønner og to Døttre. Han blev nu en stor Høvding, forstandig og duelig, syntes i ingen Henseende ringere, end hans Fader Koll havde været, og levede i stor Velmagt og Anseelse.

Det ene syntes Havskuld at fattes i sin Velstand, at han ikke fandt sine Huse saa gode, som han vilde. Han kiøbte da et Skib af en Hialtlandsmand ved Blandnes; dette takler han til, og tillyser sin Reise. Jorun blev ved Huset og Børnene. Havskuld gaaer nu i Søen, har god Bør, og naaer Norge sydpaa. De kom til Hordaland, hvor Kiøbstæden Biargrim siden var, der sætter Havskuld sit Skib op, han havde der mange Frænder, som dog her ikke ere nævnede. Kong Hagen sad da i Vigen; Havskuld tog ikke hen til ham; thi hans Venner modtoge ham alt for vel, og var det nu roligt den Vinter.

3. Det rygtedes tidlig den Sommer, at Kongen drog i Stævnefærd øster til Brennø, og holdt over Fred i sit Land, efter som Loven tilsagde, at dette Stævne skulde holdes hver tredie Sommer, for at mægle Høvdingene imellem, og afgiøre de Sager, Kongen selv havde at dømme. Det syntes morsomt at drage til dette Møde, thi der kom Folk fra hele Norge, og videre fra andre Lande. Havskuld gik

i Søen med sit Skib, at tage til dette Stævne, da han ikke havde været hos Kongen endnu.

Det var tillige et Kiøbestævne at besøge, hvor der var mange Folk, megen Lystighed og Drik, og Lege, og alskens Glæde; vigtige Tidender var der ikke. Havskuld traf der af sine Frænder fra Danmark; en Dag da han gik ud for Morskab med nogle Mænd, saae han et pynteligt Telt langt fra de andre Boder. Han gik ind i Teltet; der sad en Mand i indvævet Klædemon, med en russisk Hat paa Hovedet. Havskuld spurgde om hans Navn. Han hedde Gille: og kiændes mange ved mig, naar de høre mit Navn, eller mit Tilnavn, og kaldes jeg Gille den Russer.

Havskuld sagde: det Navn havde han ofte hørt, som den rigeste Mands, der da havde været i Kiøbmandsfærd: og tør du have de Varer at sælge os, som vi ville kiøbe. Gille spurgde, hvad de ville da kiøbe? Havskulds Følge sagde, at han ville kiøbe en Trælqvinde, hvis han havde nogle tilfals. Gille svarer: det synes, I ville min Skade, da I forlange tilfals, hvad I troe, jeg har ikke at sælge, men ei er det afgiort, hvad det bliver til.

Havskuld saae nu, der var tiælbet tvertover Boden; Gille løftede Tiældingen op; og Havskuld saae, at der sad tolv Fruentimmer inden for. Gille sagde da, at Havskuld skulde gaae ind, at see, om

han vilde kiøbe nogen af dem. Han giorde saa. De sad alle tværtover Teltet; han tog dem nøie i Diesyn, og blev nu vaer, at der yderst ved Teltevæggen sad en Pige ildeklædt; han saae, at hun var smuk, naar der blev kostet noget paa hende. Da spurgde han: hvor dyr denne Pige var, hvis han vilde kiøbe hende? Gille svarte: for hende skal du give tree Mark Sølv. Du holder da denne Pige noget dyr, sagde Havskuld; thi det er treedobbelt Priis." "Ret siger du, svarte Gille: at jeg holder hende dyrere end nogen anden; vælg du en af de elleve, til een Mark Sølv, og lad mig beholde hende!" Vide vil jeg først, siger Havskuld, hvormeget Sølv der er i denne Pung, jeg har her i mit Belte. Han beder nu Gille hente Vægten, og tager selv efter Pungen. Svigløs skal denne Sag komme fra min Haand, svarer Gille; thi der er stor Lyde ved denne Pige, maa du vide, Havskuld! inden vi slutte dette Kiøb. Havskuld spørger, hvad det var? Hun er stum, svarer Gille; ofte har jeg villet tale med hende, men har af hende endnu aldrig kunnet faae eet Ord; derfor troer jeg vist, hun er maalløs. Lad os faae Vægten frem, siger Havskuld, og see, hvad den Pung veier, jeg har her. Gille giør saa, veier Sølvet, og det var tree Marks Vægt. Det falder nu saa ud, siger Havskuld, at der kan blive Kiøbmandskab mellem os, tag du nu dette Sølv, og

jeg vil modtage denne Pige; og det siger jeg, Gille! at du haver handlet hæderligen med mig i denne Sag; thi visseligen du vilde ei bedrage mig.

Havskuld gik nu hiem med hende til sin Telt, og var hun hos ham den Nat. Om Morgenen, da hun iførte sig sine Klæder, sagde Havskuld: liden Pragt er der at see paa de Klæder, Gille hin rige gav dig; men sandt er det, at der skal mere til at klæde tolv end een. Han aabnede nu en Kiste, tog gode Qvindeklæder ud deraf, og gav hende, og var det da alles Ord, at kostelige Klæder stod hende vel.

4. Da Hovdingerne havde afgiort de Sager, som stode for Retten, hævedes Stævnet; derpaa gik Havskuld hen til Kong Hakon, og hilsede ham ærbødigen, som sømmeligt var. Kongen svarede: jeg vilde have modtaget dig og din Helsen, Havskuld, om du end var kommet til os noget før; dog skal end være saa nu. Han modtog da Havskuld med al Hyldest, bad ham gaae paa sit Skib og være med Kongen, saa længe han vilde blive i Norge. Havskuld svarede: I have Tak for Eders Tilbud, Herre! men mangt har jeg denne Sommer at skaffe; og var det meget Skyld i, at jeg saa seent er kommet til Eder, at jeg agtede at see mig om Huustømmer.

Kongen bad ham nu gaae med sit Skib til Vigen; der var han hos Kongen nogen Tid; Kongen gav ham Huustømmer, og lod Skibet lade. Da sagde han til Havskuld: ikke skal du dvæle hos os længer, end dig tykkes selv, skiøndt det synes os vanskeligt at faae en Mand i dit Sted. Derpaa fulgte Kongen Havskuld tilskibs, og sagde: som en Hædersmand har jeg fundet dig, og bæres mig for, at du seiler sidste Gang fra Norge, medens jeg er den Øverste her; han drog da en Guldring af sin Haand, der veiede en Mark, og gav Havskuld, med nok en kostelig Gave et Sværd, af en halv Mark Gulds Værdi.

Havskuld takker Kongen meget for Gaverne, og hvad anden Hæder, han havde viist ham, gaaer saa tilskibs og i Søen, har god Bør, og naaer Land sydpaa Island; seiler nu vestpaa ad Reikianæs, derfra til Sneefieldsnæs, og saa til Breidefiord, lander ved Laxaaens Udløb, lader der sit Skib losse, sætter det op paa Land indenfor Laxaaen, og lader der giøre et Skibhuus, hvoraf Tomten nu sees. Siden tæltede han Boden der, og hedder end siden Boddalen; saa lod han sit Huustømmer hiemflytte, som ikke var vanskeligt, da Veien ikke var lang.

5. Siden rider Havskuld hiem med sine Mænd, og bliver vel modtagen, som rimeligt var; han fandt sin Eiendom i god Behold. Jorun spørger, hvad

det var for et Fruentimmer, der var med ham. Havskuld svarer, det vil tykkes dig, som jeg svarerdig utilbørlig, naar jeg siger: jeg veed ikke hendes Navn. Jorun siger: eet af to; enten lyver det Ry, der er kommet til mig; eller du har talt heel meget med hende, og vel spurgt om hendes Navn. Havskuld svarer, ikke vilde han trættes derom, siger hende nu Sandhed, og beder hende være god ved Pigen, da det var hans Agt, hun skulde være der hiemme paa Gaarden. Jorun svarer: ikke vil jeg have med din Fridle at skaffe, som du har medbragt fra Norge, og tykkes det mig tungest, at hun er baade døv og stum. Havskuld holdt sig siden ene til sin Hustru, efter han var kommen hiem, og gav sig lidet af med Fridlen. Alle fandt snart et ædelt Væsen hos hende, saa at hun ikke var til Giæk for dem.

Mod Enden af Vintren fødde hun Havskuld en Søn; han blev da kaldet did, Barnet blev ham viist, og tyktes ham som andre, at de aldrig havde seet vakrere Barn eller af ædlere Udseende. Havskuld blev spurgt, hvad Drengen skulde hedde; han bød at kalde ham Olaf, thi Olaf Feilan, Havskulds Morbroder var død kort tilforn. Drengen opfostredes vel, og var meget udmærket for andre Børn; Havskuld holdt meget af Barnet.

Sommeren derpaa sagde Jorun til Fridlen, hun maatte tage sig noget for, eller drage derfra.

Havskuld bad hende gaae Tyendet tilhaande, og passe Drengen. Da han var to Vintre gammel, kunde han tale reent, og løbe allene, som en fire Aars Dreng.

Det hændte sig en Morgen, at Havskuld var gaaet ud at see til sin Jord; Veiret var godt, Solen skinnede, og var ikke høit oppe endnu; han hørte nogen snakke ikke langt fra sig; han gik hen, hvor Bækken løber ud tæt ved Toftebakken; der saae han to staae, og kiændte sin Søn Olaf og hans Moder. Han mærkede da, hun ikke var maalløs; thi hun talte meget med Drengen.

Nu gik Havskuld til dem, og spurgde hende om hendes Navn, og sagde, det hialp hende ikke, at dølge det længere. Hun svarte: saa skulde det være; de satte dem ned paa Bakken; da sagde hun: vil du vide mit Navn, da hedder jeg Melkorka. Havskuld bad hende end videre sige ham sin Æt. Hun svarer: Myrkiartan hedder min Fader; han er Konge i Irland; jeg blev bortranet derfra, da jeg var 15 Vintre gammel, og nu er jeg tyve. Havskuld sagde, hun havde taugt forlænge med saa god en Æt.

Han gik nu ind, og sagde Jørun, hvad Nyt han havde spurgt, medens han var ude. Jørun svarte, hun vidste ikke, om hun havde sagt sandt eller ei; heller ikke bekymrede hun sig om alle Folks

Slægt. Dermed endtes deres Samtale; Jorun var ikke bedre mod Melkorka nu end tilforn; men Havskuld giorde noget mere af hende.

6. Kort efter, da Jorun vilde gaae til Sengs, tog Melkorka af Fødderne paa hende, og lagde Fodtøiet paa Gulvet. — Jorun tager Sokkerne op, og kaster hende i Hovedet. Melkorka blev vreed, og slog Jorun i Næsen, saa Blodet løb ud. Havskuld kom til, og skilte dem ad, siden lod han Melkorka drage derfra, og fik hende en Gaard i Laxadal, der kom siden til at hedde Melkorkastad, og laae sønden for Laxaaen, men veed man nu ikke mere, hvor den har været.

Melkorka bosatte sig nu der, og Havskuld forsynede hende med alt, hvad fornødent var. Olaf hendes Søn drog did med hende, og lærte hun ham at tale sit irske Modersmaal, og saaes det snart, at Olaf vilde blive en meget udmærket Mand.

Thord Godde hedde en Mand, som boede i Laxedalen, en meget riig Mand, og havde ingen Børn. Havskuld havde ofte staaet ham bi mod hans Nabo Hrap, af hvem han ofte leed Overlast. Thords Hustru hedde Vigdys, hun var af Havskulds Slægt, en Sønnedatter af Olaf Feilan. Der kom Uvenskab mellem hende og hendes Mand; hun skilte sig fra ham, men tog ikke andet med end sine Kostbarheder. Hendes Frænder lod nogle Ord falde,

at de vilde fordre Thord Goddes halve Eiendom. Han drog da til Havskuld, at kiære ham sin Nød; og kom det saa, at Thord tilbød at tage Olaf Havskuldsen til sin Fostre, efterlade ham alt sit Gods, og sætte ham til sin Arving, naar Havskuld vilde staae ham bi i hans Vaande.

Havskuld bifaldt dette, og Sagen blev haandfæstet. Melkorka tykkes ilde derom, og fandt denne Opfostring uanstændig. Havskuld sagde: seer du ei, at Thord er en gammel Mand og barnløs? thi agter jeg Olaf alt Thords Gods efter hans Død, og kan du altid besøge ham der, naar du vil.

Thord tog nu Olaf til sig, da han var syv Vintre gammel, og fik megen Kiærlighed til ham; han voxte op hos Thord, og blev stor og stærk, og saa vakker, at hans Jævning ikke fandtes. Da han var elleve Vintre gammel, reed han til Thinge, og undredes Folk da, hvor ypperlig han var skabt. Og holdt han sig saa i Vaaben og Klæder, at han var udmærket for andre. Havskuld gav ham et Tilnavn, og kaldte ham Olaf Paa; og meget bedredes Thord Goddes Kaar, siden Olaf kom til ham.

7. Det siges om Hrap, at han blev saa ond at omgaaes, og giorde sine Naboer saa megen Ulæmpe, at de havde Ondt ved at have deres Eiendele i Fred for ham; dog fik han ikke Tag i Thord Godde, efterat Olaf var kommet paa Benene.

Hrap var tilsinds som forhen, men Kræfterne slog ham feil; thi Ælden faldt ham paa, saa han blev sengeliggende. Han kaldte nu sin Hustru Thordys til sig, og sagde: ikke har jeg været nogen Skrantning, og dog tykkes mig, at denne Sot vil vorde vor Skilsmisse. Men naar jeg er død, vil jeg have min Grav giort i Ildhuusdøren; der skal I nedsætte mig staaende, at jeg kan have Tilsyn med min Gaard.

Thordys lader nu Graven grave, og Hrap døer, og bliver i Alt giort, som han havde sagt; thi hun torde ikke andet. Men saa ond, han havde været at skaffe med, medens han levede, blev han nu meget værre, da han var død; thi han gik stærkt igien. Der siges, at han dræbte de fleste af sine Tyende paa sin Giengang, og giorde Naboerne megen Ulæmpe. Der over rømtes Hrapstad. Hraps Hustru drog vestpaa til Thorstein Surt, hendes Broder, der modtog hende og hendes Eiendele. Nu tye Folk til Havskuld, og kiære ham deres Nød, og den Overlast, Hrap giorde dem, og bede ham giøre noget derved. Havskuld lovede, saa skulde skee, drog med mange Mænd til Hrapstad, lod Hrap opgrave, og føre did, hvor mindst Færsel var af Folk og Fæ. Derpaa aftog Hraps Giengang.

8. Havskuld sidder nu paa sin Gaard, er en stor Høvding, og aldres; hans Sønner vore til. Olaf er nu og i Fremvært, var den smukkeste Mand, nogen havde seet, og holdt sig vel i Vaaben og Klæder. Melkorka hans Moder sad paa Melkorkastad, som før er sagt. Havskuld bekymrede sig mindre om hende, end før, og sagde, det før tilkom hendes Søn Olaf; Olaf sagde, at han skulde yde hende alt det Tilsyn, han formaade. Melkorka syntes, at Havskuld ikke handlede hæderligen mod hende, og kom det hende i Hu, at giøre noget, der ikke skulde være ham tilmaade.

Thorbiørn hedde en Mand, der boede i Laxedal, næste Gaard ved Thords; hans Tilnavn var Skriupu; han var riig især paa Guld og Sølv; en stor Mand af Vært og haandfast; men ikke i Ord for at være gavmild mod Almuen. Han havde taget sig meest af Melkorkas Huusholdning, og beilet til hende, da hun en kort Tid havde boet paa Melkorkastad, men hun havde da viist det af.

Et Skib stod paa Land paa Borbøre i Redfiord; Styrmanden hedde Ørn, han var Kong Harald Gunhildsøns Hirdmand. Melkorka taler til sin Søn Olaf, da de næste Gang samles, at hun vilde, han skulde drage ud at giæste sine ædle Frænder: thi jeg siger dig i Sandhed, at Myrkiartan

visselig er din Moders Fader, og han er Konge over Irerne, og er det dig let at komme til et Skib ved Bordøre.

Olaf sagde: talt har jeg herom med min Fader, og har han kun svaret lidet dertil, og er det saa med min Fosterfaders Eie, at han har mere Jord og Qvæg, end rørligt Gods. Melkorka svarer, ikke nænder jeg, at du længer skal kaldes Trælqvindens Søn, og hvis det er til Hinder for din Reise, at du troer at have for liden Føring, da vil jeg heller overvinde mig til, at ægte Thorbiørn, hvis du saa bedre troer, at kunne reise; thi jeg mener, at han lægger de Vare til, som du maatte behøve, naar han faaer mig til Hustru. Og er det at formode, at Havskuld vil tykkes ilde om begge Dele, baade naar han hører, at du er draget af Landet, og jeg gift.

Olaf bad sin Moder raade ene; siden talede han med Thorbiorn om, at han ønskede Vare til Laans af ham, mod god Betaling. Thorbiørn svarede, det skeer paa ingen Maade, med mindre jeg naaer mit Ønske, at giftes med Melkorka, da raade du for mit Gods, som det var dit eget!

Olaf sagde, det skulde være derved, og aftalte de det da videre med hinanden, dog skulde det Alt fare i Løndom.

Havskuld talte til Olaf, at han skulde ride til Thinge med ham. Olaf svarte, han kunde ikke formedelst Huussysler; og sagde, han vilde lade giøre en Lammehauge ved Laxaa. Havskuld tyktes vel om, at han vilde tage sig af Huusholdningen; derpaa reed han til Thinge.

Nu blev der lavet til Bryllup paa Lambstad, og raadde Olaf nu for Overeenskomsten. Olaf tog tredive hundrede i Varer forlods, hvorimod intet skulde regnes.

Baard, Havskulds Søn, var til Bryllupet, og vidste dette Raadslag. Da Giæstebudet var til Ende, reed Olaf til Skibet, søgte Ørn Styrmand, og indgik Forening med ham.

Men inden han og Melkorka skiltes, gav hun Olaf en stor Guldring ihænde, og sagde: denne Kostbarhed gav min Fader mig til Tandfæ, og venter jeg, at han vil kiænde det, naar han seer det. Endvidere gav hun ham Kniv og Belte ihænde, og bad ham give hendes Fostermoder dem: og troer jeg, at hun ikke fragaaer disse Jertegn. Fremdeles sagde Melkorka: hiemmefra har jeg udstyret dig det bedste, jeg har kunnet, og jeg har lært dig at tale irsk, saa du ei kan blive forlegen, hvad dig saa møder i Irland.

Nu skilles de ad; saasnart Olaf var ombord paa Skibet, fik de Bør, og gik strax i Søen. Da Havskuld kom hiem fra Thinge, hørte han disse Tidender; han tog uglad derimod; men da han spurgte, hans Egne havde Deel deri, formildedes han, og lod det blive derved.

9. Olaf og hans Mænd havde god Bør, og landede ved Norge. Ørn opmuntrer Olaf at tage til Kong Haralds Hird; og sagde, han viiste Mænd megen Hæder, der ei vare anseeligere end Olaf. Olaf var villig dertil; de drage da did, og modtages vel; og Kongen giver sig strax i Tale med Olaf for hans Frænders Skyld, og bad ham blive hos sig. Gunhild Kongemoder fattede stor Godhed for Olaf, da hun fik at vide, hvo han var; thi der havde været megen Forstaaelse mellem hende og hans Farbroder Rut, da han var i Norge; og nogle sagde, hun syntes ikke mindre om Olaf, men han lagde ikke Mærke dertil.

Da det leed hen ad Vintren, blev Olaf uglad. Ørn spørger, hvad han var misnøiet over. Olaf svarer: min Hu staaer til at fare vestpaa, og der ligger mig megen Magt paa, at du giør dit til, denne Reise skeer til Sommer. Ørn bad Olaf staae fra den Lyst, og sagde, han kiændte ei Seiladsen vestpaa. Gunhild kom til, som de talte derom, og sagde: nu hører jeg Eder tale anderledes end før;

hver vil sin Vei. Olaf modtog Dronningen vel, og lod Samtalen fare. Orn gik bort.

Nu tale Gunhild og Olaf med hinanden; Olaf sagde hende da sin Agt, og hvor megen Magt der laae ham derpaa, da Kongen af Irland var hans Morfader. Da sagde Gunhild: jeg skal understøtte dig til din Færd, at du kan drage saa prægtig afsted, som du vil.

Olaf takkede hende for disse Ord. Derpaa lod hun et Skib udruste, fik Folk dertil, og bad Olaf sige, hvormange Mand han vilde have med sig over Vesterhavet. Olaf sagde 60 Mand; men at der laae ham megen Magt paa, de mere maatte ligne Hærmænd end Kiøbmænd. Hun sagde, det skulde skee. Orn og Olaf bleve beskikkede til denne Færd, og Folket var vel udrustet.

Kong Harald og Gunhild fulgte Olaf til Skibs; han bad, de vilde give ham deres Lykke med paa Reisen, til alt det Venskab, de havde viist ham. Kong Harald svarte, det var let; thi de sagde, ingen vakrere Mand at være kommen fra Island i deres Dage. Da spurgte Harald, hvor gammel han var; han sagde: nu er jeg atten Vintre. Harald svarede: en saare giæv Mand er du af din Alder; kom du strax igien til os, naar du kommer atter til Norge. Nu bad de Olaf farvel. Han gik strax ombord, og i Søen.

De havde slet Vor den Sommer, megen Taage og liden Vind, og det Modvind. De drev vidt om paa Havet, og de fleste derombord bleve vildfarende, og tog feil af den rigtige Kaas.

10. Omsider tog Taagen af, og Vinden reiste sig. De fik nu Seil op, og begyndte at raadslaae, hvor de skulde stevne ad Irland; derom kunne de ikke enes. Orn var imod de fleste af de andre, der sagde, han foer vild, og de vilde raade, som fleest var; derpaa spurgde man Olaf til Raads. Han svarede: det vil jeg, at de raade, som hæderligere er; ikke tykkes mig, taabeliges Raad at gavne, om der end komme flere sammen.

Sagen syntes nu afgiort, da Olaf saa havde talt, og raadde nu Orn dem at styre en anden Kaas. De seilede Nætter og Dage, og havde jævnlig liden Vør. En Nat traf det, at de, der holdt Vagt, løb op, og bød alle Mand vaagne som snarest, og sagde, de saae Land saa nær, at Stavnen næsten tørnede derpaa; men Seilet var oppe, og Veiret ganske stille.

Folkene løb da strax op, og bad Orn styre fra Land, om de kunde. Olaf svarte: ikke staaer det i vor Magt; thi jeg seer, at der er Skiær paa begge Sider af Vagstavnen; men lader Seilene falde som snarest, og lader os tage Beslutning, naar det er lys Dag, og vi kunne kiende Landet. Nu kaste

de Anker, og det fæster strax. Om Natten tale de meget om, hvor de kunde være komne hen; men da det blev lys Dag, kiændte de, det var Irland.

Ørn sagde nu, ikke troer jeg, at vi faae god Velkomst her; thi det er langt fra de Havne og Kiøbstæder, hvor Udlændinge skulle have Fred, vi ere drevne paa Grund her, som Hundesteiler, og mener jeg, at efter deres Lov de vil kalde det Gods, vi have at fare med, deres, thi de kalde det Skib et Vrag, som staaer paa Grund til midt fra Bagstavnen.

Olaf sagde: det havde ingen Fare; men seet har jeg, efter det dagedes, at der samledes mange Folk paa Landet, og tykkes det mig, som Irerne gierne see vort Skibs Komme; og lagde jeg Mærke til, da Ebben var, at der ved Næsset, var Indløb til en Flod, og havde Vandet der en stærk Udfart, og hvis vort Skib ikke er beskadiget, vil vi skyde vor Baad ud, og hielpe Skibet bort herfra.

Det var Leergrund, de stod paa, saa Skroget ingen Skade havde taget, de hialp dem da derfra, og kastede Anker. Men da det gik op ad Dagen, drev der en stor Mængde Mennesker ned til Strandbredden, derpaa tog to Mand i en Baad ud til Skibet, at spørge, hvis Skibet var. Olaf svarte paa irisk, og sagde, Skibet hørte Normænd til. Men da Irerne hørte dette, befalede de dem, at gaae fra

Skib og Gods, da skulde dem intet Ondt skee. Irernes Konge skulde dømme i deres Sag.

Olaf sagde: saa var Loven, naar ingen Tolk var med Kiøbfarere: men jeg kan sige eder for sande, at dette er fredsomme Mænd, dog give vi os ikke uprøvede.

Irerne raabe nu Hærraab, og vade ud i Søen, og agte, at trække Skibet til dem. Der var ei dybere, end at det gik dem under Armene, eller dem som høist var, til Braaglinningen; men hvor Skibet laae, var det saa dybt, at de ikke kunde bunde.

11. Olaf bød nu sine at væbne sig, og stille sig til Strid paa Skibet imellem Stevnene; de stod saa tæt, at Alt var dækket med Skiolde; og en Spydsodd stod frem, hvor hvert Skiold slap. Olaf gik frem i Stavnen, saaledes rustet, at han var i Brynie, havde guldbeslagen Hielm paa Hovedet, et Sværd i Beltet, beslaaet paa Hialtet med Guldsøm, et Krogspyd i Haanden, og et rødt Skiold for ved sig, hvori var malet en Guldløve.

Da Irerne saae deres Rustning, kom der en stor Skræk over dem, og syntes dem nu Byttet ikke saa let, som de havde meent; de vende nu om, og løbe samtlig til Byen. Nu kom der megen Knur deres Hær, og det syntes dem nu let at indsee, at det var et Hærskib, og mange flere var at vente.

De faae da skyndelig Bud til deres Konge, som let var; thi Kongen var ikke langt derfra til Giæstebud. Han rider strax did med stort Følge, hvor Skibet var, og var der ikke længere mellem Landet, og hvor Skibet laae, end man godt kunde høre hverandre tale; ofte havde Irerne giort Angreb med Skud; men Olaf og hans Folk til ingen Meen. Han stod i den Rustning, som før er sagt, og taltes der meget om, hvilken anseelig Mand det var. Men da Olafs Skibsværger saae den store Ridderhob ride saa diærvelig imod dem, bleve de tause; thi de syntes, der var stor Ulighed af Folk paa begge Sider. Da Olaf hørte dette mumle blandt sine Folk, bod han dem være ved godt Mod, thi nu stod det vel med deres Sag.

Nu helse de Myrkiartan Konge, og rider han Skibet saa nær, at enhver kunde forstaae, hvad den anden talte. Kongen spørger, hvo der førte Skibet! Olaf sagde sit Navn, og spørger igien, hvem han taler med? Jeg hedder Myrkiartan; siger Kongen. Olaf spørger: er du Irernes Konge? Kongen svarte: saa var han. Nu spørger Kongen om almindeligt Nyt; Olaf besvarte vel Kongens Spørgsmaal. Nu spørger Kongen nøiere, hvad Æt de var af? og da Kongen mærker, at Manden var stolt, og ikke vilde svare mere, end han blev spurgt om, vilde han ikke spørge meer, end denne Gang.

Da sagde Olaf: det skal jeg kundgiøre Eder, at vi ere fra Norge, og af Kong Haralds og Dronning Gunhilds Hird, vi, som ere her indenborde. Men om min Æt er at sige, Herre! at min Fader boer i Irland, og hedder Havskuld; han er en Mand af stor Slægt; men af min Moders Æt, venter jeg, I har seet flere end jeg; thi min Moder hedder Melkorka, og mig er sagt for Sande, at hun er Eders Datter. Det har bragt mig til at drage saa lang en Vei, og ligger mig nu stort Lag paa at vide, hvad Svar I vil give mig paa min Tiltale.

12. Kongen taler nu med sine Mænd, og siden omtale de, hvad her rigtigst maatte være at svare. Kongen siger: let sees det paa denne Olaf, at han er af stor Æt, enten han er vor Frænde eller ei; og han taler godt irsk. Derpaa staaer han op, og siger: nu skal jeg vide dig Svar paa din Tale, at jeg vil give Eder alle Fred; men det Frændskab, du taler om til mig, ville vi tale mere om, inden jeg giver dig Svar derpaa.

Derpaa giøre de Brygge til Land; og gaaer Olaf fraborde med sine Mænd. Irerne giorde nu meget, af hvilke anseelige Mænd de vare, men Olaf for Alle.

Olaf gaaer nu til Kongen, tager Hielmen af, og helser. Kongen modtager ham med al Hyldest,

og de tale med hinanden. Olaf rygter da sit Ærende paa ny, og taler længe og snildt; og endtes det saa, at han flyede Kongen den Guldring, som hans Moder Melkorka gav ham i Irland ved Affkeden, og sagde: at du Konge havde givet hende den i Tandfæ. Kongen tog den, besaae den, og blev meget rød. Siden siger han: sande ere dine Jærtegn; men ingenlunde er det utydeligere, at du haver saamegen Slægtslighed med din Moder, at jeg vel kan kiænde dig derpaa; og for den Sags Skyld vil jeg visselig vedkiændes dit Frændskab, i de Vidners Nærværelse, som nu er om os, og høre min Tale; og i Følge heraf vil jeg indbyde dig til min Hird med hele dit Følge, og skal du have Ære af det Kiøb, jeg troer at have giort i dig, naar jeg faaer prøvet dig mere.

Nu lod Kongen dem faae Rideheste, og satte Folk til at bringe Skibet op paa Land, og hvad derpaa var, og hvad andre Vare, de havde.

13. Kongen reed nu til Dublin, og tyktes Folk, det var en stor Nyhed, at Kongens Dattersøn var med ham, da hans Datter længe var hørtagen med flere Møer, dengang hun var 15 Aar gammel; og vare nu eet og tyve Aar hengangne siden.

Og dog bevægedes Melkorkas Fostermoder meest ved denne Tidende, hun laae da paa sit Sygeleie, og det baade af Sygdom og Ælde; men dog humpede

nu uden Stav hen at see Olaf. Da sagde Kongen: her er nu Melkorkas Fostermoder kommen, og vil vide Tidende af dig, hvorledes det gaaer hende.

Olaf tog med aabne Arme imod hende, satte hende paa sit Knæ, og sagde hende, at hendes Fosterdatter sad i gode Kaar paa Irland; og gav hende Kniv og Belte. Hun kiændte Gaven, og græd af Glæde, og sagde, at Melkorkas Søn var en keiselig Mand. Og var Konen rask hele den Vinter.

Kongen sad libet rolig; thi der blev hyppig hærjet paa Vestlandet. Han drev Vikinger og Oprørere fra sig. Det Aar var Olaf med sit Følge paa Kongens Skib, og ansaaes af deres Modstridere dette Følge, som urokkeligt i Kamp. Kongen tog Olaf paa Raad med i alle Ting; thi han blev befunden baade forstandig og diærv til al Mandsdom.

Da Vintren var til Ende, stævnede Kongen et talrigt Thing, stod op, og talede saa: Det er eder vitterligt, at hid kom i Høst en Mand, der er min Dattersøn, og tillige høibyrdig af Fædreæt. Mig synes Olaf en saa udmærket og ypperlig Mand, at vi ikke her ere hans Lige; thi vil jeg byde ham Kongedømmet efter mine Dage, da Olaf er bedre skikket til Overmand, med mine Sønner.

Olaf takkede Kongen med mange snilde og fagre Ord for dette Tilbud, men sagde, han vilde dog ei prøve, hvorledes Myrkiartans Sønner vilde optage det, hvis Kongen faldt fra, og at det var bedre at nyde kort Hæder, end langvarig Skam; han vilde drage til Norge, saasnart Farten mellem begge Lande blev aaben; da hans Moder kun vilde have liden Glæde, hvis han ei kom tilbage.

Kongen bad Olaf raade selv. Derpaa hævedes Thinget, og da Olafs Skib var seilklart, fulgte Kongen ham tilskibs, gav ham et guldbeslaget Spyd, et godt Sværd, og meget andet Gods. Olaf tilbød sig at tage Melkorkas Fostermoder med; men Kongen sagde, det tiente hende ikke; thi blev der intet af Reisen. Olaf gaaer ombord, og han og Kongen skilles med meget Venskab. De gaae i Søen, faae god Bør, og lande i Norge. Nu blev Olaf navnkundig overalt; og tog hen til Kong Harald.

14. Kong Harald tog vel mod Olaf, og Dronning Gunhild endnu langt bedre. Olaf og Orn drage til Kongens Hird, og giorde Kongen og Dronningen saamegen Hæder af Olaf, at ingen Udlænding havde nydt Magen af dem. Olaf gav Kongen og Dronningen mange Kostbarheder, han havde medbragt fra Irland. Kongen gav Olaf til Julen en heel Skarlagens Klædning.

Vaaren derpaa bad Olaf Kongen om Orlov at drage til Irland; thi jeg har der, siger han, giæve Frænder at besøge. Kongen svarer: helst saae jeg, at du slog dig til Ro hos os, og valgte dig her saadant Giftermaal, som du selv vil. Olaf takker Kongen for den Hæder, han bød ham, men sagde dog, han vilde helst drage til Irland, naar det ikke var mod Kongens Villie.

Ei skal dette giøre noget Uvenskab mellem os, sagde Kongen; du skal i Sommer tage til Irland; thi jeg seer, din Hu staaer stædet dertil; og intet skal du savne til din Reise; det skal jeg Alt sørge for. Dermed endtes deres Samtale.

Om Vaaren lader Harald et Skib sætte i Søen, det var en baade stor og god Knar; den lod Kongen lade med Tømmer, og giøre fuldkommen seilklar. Da det var aldeles færdigt, lod Kongen kalde paa Olaf, og sagde: dette Skib skal tilhøre dig, Olaf! og vil jeg, at du ikke tager fra Norge denne Sommer paa noget andet Fartøi. Olaf takkede Kongen med mange favre Ord for hans Gavmildhed.

Derpaa giør Olaf sig seilklar, og da han faaer Bør, gaaer han i Søen; Kongen og han skilles med meget Venskab.

Han havde god Bør underveis, og kom med sit Skib i Rutafiord til Bordøre. Havskuld spurgte snart sin Søns Ankomst, og blev meget glad, og

rider nordpaa til Rutafiord med nogle Mænd. Det blev en meget kiærlig Modtagelse mellem Fader og Søn. Havskuld bød sin Søn hiem til sig, og han tog derimod.

Olaf lod sit Skib sætte op paa Land, og sit Gods flytte nordpaa; og da det er giort, rider han med 12 Mand til Havskuldstad. Havskuld modtager ham vel, hans Brødre og alle hans Frænder toge og kiærlig imod ham, dog var der meest Venskab mellem ham og Baard.

Olaf blev meget navnkundig af dette Tog, da blev og Olafs Slægtskab vitterligt, at han var en Dattersøn af Myrkiartan, Irernes Konge. Dette spurgdes nu om hele Landet, som og den Ære, ham var viist af de Høvdinger, han havde besøgt. Olaf havde og bragt meget Gods med sig til Irland. Han er nu om Vinteren hos sin Fader.

15. Melkorka kom snart at besøge sin Søn. Han modtog hende kiærlig. Hun spørger nu om mange Ting fra Irland, men først om sin Fader, og andre sine Frænder. Olaf sagde hende om Alt, hvad hun omspurgte.

Hun spørger nu, om hendes Fostermoder lever. Olaf svarede Ja dertil. Melkorka spurgde, hvorfor han ei havde giort hende den Villighed at tage hende med til Island? Olaf svarte, man syntes ikke om, at jeg skulde føre din Fostermoder bort

fra Irland. Kan saa være, sagde hun; men det saaes paa hende, at det var hende meget imod.

Da Olaf havde været en Vinter paa Island, raadslog Fader og Søn om Olafs Giftermaal. Det vilde jeg, Frænde! sagde Havskuld, at du skulde tænke paa at gifte dig, og siden tage din Fosterfaders Gaard paa Goddastad. Det var megen Forøgelse af din Formue, og kan du siden styre din Gaard under mit Tilsyn.

Olaf svarte: lidet har jeg fæstet min Hu dertil; ei heller veed jeg, hvor den Pige er, som det blev til min Lykke at eie, dog er det nu din Agt, at jeg, om Leilighed gives, skal tage mig en Kone; men dette veed jeg noie, at du ikke har foreslaaet mig det, inden du har betænkt, hvordan denne Sag kan komme i Rigtighed.

Havskuld siger: ret giætter du. En Mand hedder Eigil, Skalagrins Søn, han boer paa Borg i Borgafiord. Eigil har en Datter, der hedder Thorgerd; denne Kone agter jeg at begiære til dig; thi det er det bedste Valg i hele Borgafiord og vide omkring; og er det at vente, at din Anseelse forøges, ved at besvogres med Myremændene.

Olaf siger: din Omsorg for mig vil jeg følge, og er dette Valg efter mit Sind, om det maa faae Fremgang; men det maa du agte, Fader, hvis dette Giftermaal bringes i Forslag, og jeg ikke faaer

Pigen, vil det giore mig Ondt. Havskuld svarer: det maa vi prøve, at bringe denne Sag i Forslag. Olaf bad ham raade derfor.

Det lider nu ad Thingtid. Havskuld laver sig til at drage hiemme fra med et stort Følge, og hans Søn Olaf er med ham. De telte deres Boder. Egil Skalagrimsson var paa Thinge. Alle, der saae Olaf, talte om, hvor skiøn en Karl han var, hvor udmærket fremfor Alle øvrige, baade i Henseende til Vaaben og Klæder.

16. Der fortælles, at engang gik Fader og Søn fra deres Bod hen til Egil. Egil tog vel imod dem, thi Havskuld talte vel for sig. Han fremfører nu Frieriet paa Olafs Vegne, og begiærer Thorgerd; hun var ogsaa paa Thinget. Egil tog vel mod Forslaget, og sagde, de havde godt Rygte, baade Fader og Søn. Jeg veed, Havskuld! sagde Egil, at du er en Mand af stor Æt og megen Fortieneste, men Olaf er bleven navnkundig ved sine Reiser; ikke heller er det underligt, om slige Mænd sætte Priis paa dem selv; thi ham fattes hverken Æt eller Smukhed; men herom skal jeg tale med Thorgerd; thi hende faaer ingen Mand mod hendes Villie. Havskuld sagde: det vil jeg, Egil, at du taler om denne Sag med din Datter. Egil svarede: han skulde saa.

Han gik nu hen til Thorgerd, og de talte sammen. Egil sagde: der er en Mand ved Navn Olaf, Havskulds Søn; han er en meget navnkundig Mand; Havskuld har begiæret dig paa Olafs Vegne; og haver jeg henskudt det under din egen Villie, og vil jeg nu vide dit Svar; og det synes mig, som det er vanskeligt at sige Nei til; thi dette Jaord synes mig giævt.

Thorgerd svarer: jeg har hørt dig sige, at du havde mig kiærest af alle dine Børn; men nu tykkes mig det ikke saa, naar du vil gifte mig med Trælqvindens Søn, om han endog er ellers en vakker og anseelig Mand.

Egil sagde: ikke er du her saa kyndig, som ellers, naar du ikke har spurgt, at Olaf er en Dattersøn af Myrkiartan Konge i Irland, og er han af meget høiere Byrd paa Moders end paa Faders Side; thi synes det os dog et fuldkommen godt Tilbud. Thorgerd lod sig ikke overtale til at troe dette, og gik de saaledes fra hinanden, hver ved sin Mening.

Anden Dag gaaer Egil til Havskulds Telt, Havskuld modtager ham venlig. De tale nu sammen, og Havskuld spørger, hvorledes det gik med Frieriet. Egil lod uglad derved, og sagde Alt, hvorledes det var gaaet. Havskuld svarede: godt

tykkes mig ikke dette at være gaaet, men dog troer jeg stadig, det vil vende sig.

17. Olaf var ikke tilstæde. Siden gaaer Egil bort. Olaf spørger, hvorledes det gik med Frieriet. Havskuld sagde: Pigen vil ikke ret til at samtykke. Olaf siger: nu er det, som jeg sagde dig, Fader! at jeg ikke vilde synes godt om, hvis jeg her fik nogen haanligt Svar; det var dit Raad, at denne Sag kom paa Bane, nu skal jeg raade, at vi ikke skal lade den falde. Sandt er, hvad man siger: en Ulv fremmer den andens Ærende; vi vil da gaae strax til Egils Telt. Havskuld sagde: det skulde skee, som han vilde.

Olaf var i den Skarlagens Klædning, som Kong Harald gav ham, havde en guldbeslagen Hielm paa Hovedet, og det gode Sværd ihænde, som Irernes Konge havde givet ham. Havskuld og han gaae til Egils Telt. Egil tager vel imod dem. Havskuld satte sig ned hos ham; men Olaf stod, og saae sig om; han saae, der sad et Fruentimmer paa en Bænk i Teltet, hun var smuk, anseelig og velklæd. Olaf troede at vide, det maatte være Thorgerd Egils Datter. Han gaaer hen, og sætter sig hos hende paa Bænken.

Thorgerd helser ham, og spørger om hans Navn. Olaf nævner sig og sin Fader; det tør tyk-

kes dig dristigt, Thorgerd! siger han, af Trælqvindens Søn, at han tør sidde dig næst, og tale til dig. Mene tør du, svarer Thorgird! at du har giort dristigere før, end at tale til Piger.

Nu begyndte de at tale sammen, og hørte ingen, hvad de talte; derpaa blev Egil og Havskuld didkaldte, og toges da Frieriet op paa ny, og giorde da Thorgerd efter sin Faders Villie. Sagen blev let afgiort, og hun fæstedes strax. Laxdælingerne vare glade ved, at de skulde føre Pigen hiem; og blev nu Bryllupsstevnet bestemt, at det skulde staae paa Havskuldstad syv Uger efter Sommerdag.

Nu skilles Egil og Havskuld; Fader og Søn ride hiem, det gaaer hen ad Sommeren; da bydes til Bryllup hos Havskulds; der blev ikke spart, da der var Evne dertil. Paa benævnte Dag kom Giæsterne; der var Egil, og hans Søn Thorstein med stort Følge, Havskuld havde indbudet mange; blev da det store Telt opslaaet paa Toften. Ved Giæstebudet gik det prægtig til; det varede i sex Dage, og siges, der ikke var budet færre end fem hundrede; og bleve da mange Gaver uddeelte; da gav Olaf Egil Sværdet Myrkiartans Gave; Egil blev saare glad derved, og sagde, han aldrig havde eiet større Klenodie. Ellers hændtes der intet; og drog saa Folkene hiem.

18. Olaf og Thorgerd bleve tilbage, og fattede megen Kiærlighed for hinanden. Thorgerd var meget driftig; hun gav sig lidet af med hverdags Ting; men hvad hun tog Deel i, gik rask frem. Olaf bosatte sig paa Goddastad om Vaaren; samme Vaar blev Thord Godda syg, og det blev hans Død. Olaf lod kaste Gravhøi op for ham paa Drafnarnæs ved Høygaarden, tæt ved Laxaøen. Nu samledes Folk til Olaf, og han blev en stor Høvding. Havskuld misundte ham det ikke, han vilde bestandig, at Olaf skulde kaldes til alle vigtige Sager.

Det var en prægtig Gaard, Olaf havde i Laxadalen. Den Jord, Hrap havde eiet, laae endnu stedse øde. Olaf fandt, at den laae godt for ham, og talte med sin Fader, at de vilde tage hen til en Mand, ved Navn Trefil, som eiede den, for at kiøbe Hrapstad, med hvad dertil hørte. Det var let afgiort, thi Trefil saae, at een Fugl i Haanden var bedre end to i Skoven. Og blev da sluttet Kiøb mellem dem, at Olaf skulde give tree Mark Sølv for Jorden; og det var dog ikke lige Kiøb; thi der var megen og god Jord, og meget indbringende; megen Laxe- og Sælhundefangst, der var og megen Skov.

Noget forbi Havskuldstad, norden for Laxaa, var der et Skovrød, hvor der var saa nemt at græsse, at Olafs Qvæg samledes der, enten det var

godt eller ondt Veir. En Høst lod Olaf reise en Gaard der i Holten, deels af Træ, han havde hugget i sin Skov, deels af Drivtømmer fra Stranden. Gaarden var anseelig, men Husene stod øde om Vintren.

Vaaren derpaa tog Olaf ud til sin nye Gaard, og lod alt sit Fæmon drive sammen; og det var saare meget, thi ingen Mand i Breidefiord var den Tid rigere paa Boskab. Olaf sender nu Bud til sin Fader, at han maatte komme, og see ham tage ud paa sin nye Gaard, og ønske ham God Lykke! Havskuld lovede det; Olaf ordnede det nu saa: han lod først drive sine Faar, som de hurtigste til at løbe, saa kom Køerne, saa Studene, og Kløvhestene tilsidst. Dette var saaledes ordnet, paa det de ingensteds skulde slaae Bugter paa Veien, og var Spidsen af denne Drift netop kommen til den ny Gaard, da Olaf reed ud af Goddastad.

Der var en Li paa hver af Siderne; Havskuld stod uden for med sine Huusfolk, og ønskede sin Søn velkommen, og til Lykke i sin nye Bopæl. Og bæres det mig nu fore, at det vil gaae i Opfyldelse, at længe vil hans Navn være i Folkeminde. Havskulds Hustru Jorun svarer: har Trælqvindens Søn slig Lykke, at hans Navn skal være i Minde?

Neppe havde Karlene taget Kløvene af Hestene, da reed Olaf ind i Gaarden, og sagde: nu skulle Folk være nysigne efter at vide, hvad der saa meget er bleven omtalt i Vinter, hvad vel denne Gaard skal hedde; og skal den hedde Hiardarholt.

Da fatte Olaf der sin Bo, som han vel havde Raad til; og fandt man dette rigtig valgt, efter hvad skeet var, at Gaarden hedde Hiardarholt. Olaf havde en anseelig Gaard der, og vandt han nu meget Agtelse, og bidrog Meget dertil; og var Olaf en meget vennesæl Mand, og hialp mange tilrette i deres Anliggender, og alle vare vel tilfreds med, som det blev, og hans Fader holdt ham i megen Ære. Han var i saadan Anseelse blandt Myremændene, at han blev holdt for den giæveste imellem alle Havskulds Sønner.

19. Olaf havde mange Tyende den første Vinter, han boede paa Hiardarholt, og mange Arbeidsfolk om sig. Og var Gierningen deelt mellem Huusfolket, saa at en passede Koerne, en anden Studene. Fæhuset var ude i Skoven, ikke ganske tæt ved Gaarden.

En Aften kom Studerøgteren til Olaf, og bad ham tage en anden til at passe Studene, og give ham andet Arbeid. Olaf svarer, jeg vil, at du skal blive ved din Gierning. Karlen sagde, saa

vilde han heller bort. Du synes da vel, at du skeer Overlast, sagde Olaf; thi vil jeg følge med dig i Aften; naar du binder Qvæget, og finder jeg da, der er nogen Undskyldning for dig, skal jeg ikke sige noget imod; men ellers maa du finde dig i din Lod.

Olaf tager nu det Spyd i Haand, Irernes Konge havde givet ham, og gaaer ud, og Karlen med ham. Der var noget Snee paa Jorden. Da de kom til Fæhuset, var det aabent. Olaf sagde til Karlen, at han skulde gaae ind, og skal jeg drive Qvæget ind til dig, og du binde det. Karlen gaaer ind ad Fæhuusdørren, Olaf mærker ingen Ting, før Karlen flyver tilbage i Armene paa ham. Olaf spørger, hvorfor han kommer saa hurtig farende. Karlen svarer: Hrap staaer i Fæhuusdørren, og vil tage fat paa mig, og jeg er nu keed af at brydes med ham.

Olaf gaaer nu til Dørren, og lægger Spydet mod Hrap. Hrap tager med begge Hænder fat om Spydet, og dreier det om, saa at Skaftet strax brækkes. Olaf vil nu løbe ind paa Hrap, men Hrap foer ned, hvor han var kommen fra, og saaledes skiltes de; Olaf havde Skaftet, og Hrap Spydet. Derpaa binde de Qvæget, og gaae saa hiem; og sagde Olaf til Karlen, at han ikke vilde tiltale ham for den Sag.

Morgenen derpaa tager Olaf hiemmefra til det Sted, hvor Hrap var høisat; og lod der grave; Hrap var endnu uforraadnet; Olaf fandt der sit Spyd. Hoien var længe græsgroet, han lod nu giøre et stort Baal, og Hrap derpaa brænde til Afke, og siden Afken kastes paa Havet, og havde ingen siden Uleilighed af Hraps Giengang.

20. Egil havde en Søn ved Navn Bodvar, en meget haabefuld ung Mand, smuk, stor og stærk, som Egil selv paa hans Alder havde været. Egil havde ham meget kiær, og Bodvar Faderen ligeledes igien. Det hændtes en Sommer, at der var et Skib i Hvitaa, og et stort Kiobestævne, der havde Egil kiøbt megen Trælast, og vilde have den hiem tilsøes. Egils Karle toge derud paa en otte Aarers Baad, Egil havde. Det traf engang, at Bodvar bad om, at maatte tage med, og de samtykkede deri, og fulgte han da til Hvitarvall med dem, de var sex i Alt paa otte Aarers Baaden.

Da de skulde seile hiem, blev det Høivande silde paa Dagen, og det maatte de oppebie. De tog da bort seent paa Aftenen, der reiste sig en paaskiærs Sydvestvind; da nu Udfaldsstrømmen gik lige derimod, blev Havet meget oprørt, som tit kan hænde. Det gik da saa, at Fartøiet forgik med dem, og de omkom alle; Dagen efter drev Ligene op. Bodvars Liig drev ind ved Einarsnæs, og andre kom op syd

for Fiorden, tilligemed Baaden, der blev fundet inde ved Reikiahammer.

Om Dagen spurgte Egil denne Tidende, og reed strax hen at opsøge Ligene. Han fandt Bodvars Liig udstrakt, tog det op, lagde det paa sine Knæ, og reed med det til Digranæs til Skalagrimshøi. Han lod da Høien aabne, og lagde Bodvar ned hos Skalagrim, og derpaa Høien lukke, som først skede ved Dagens Ende.

Derpaa reed Egil hiem til Borg, og da han kom hiem, gik han strax ind i Sengekamret, han var vant at sove i, lagde sig, og slog Slaaen for. Ingen torde tale til ham. Men der siges, at da han høilagde Bodvar, havde han Hoserne fast snørte om Benet, og en rød Trøie, der var trang for oven, og hægtet paa Siden; men da svulmede han saa, at Trøien og Hoserne brast.

Han aabnede heller ikke Sengkamret næste Dag, og nød hverken Mad eller Drikke, men laae den Dag, og næste Nat; og torde ingen snakke til ham. Men tredie Morgen, saasnart det gryede af Dag, lod Asgerd hans Hustru en Mand sætte sig til Hest, og ride som snarest vestpaa til Hiardarholt, at mælde Thorgerd denne Tidende. Det var omtrent tree Timer efter Middag, da han kom did. Han sagde da og, at Asgerd sendte hende Bud, at komme som snarest sydpaa til Borg. Thorgerd lod strax sadle

en Hest, og fulgte hende tvende Mænd, de ride Aftenen og Natten, indtil de kom til Borg.

21. Thorgerd gik strax ind i Ildhuset. Asgerd helste hende, og spurgde, om de havde spiist til Aften. Thorgerd svarte med høi Rost: hverken har jeg faaet Nadvere, heller ikke vil jeg, førend hos Freya. Ikke kan jeg have bedre Raad end min Faders; ikke vil jeg overleve ham og min Broder.

Hun gik nu hen til Sengkammeret, og sagde, Fader! luk op! Jeg vil, vi begge skal fare een Vei. Egil slog Slaaen fra, Thorgerd gik op i Sengkammeret, slog Slaaen for, og lagde sig i den anden Seng, der stod. Da sagde Egil: vel giør du, Datter! at du vil følge din Fader. Megen Kiærlighed har du ladt see til mig. Hvor er det at vente, at jeg kunne ville overleve denne Harm?

Derpaa taug de nogen Tid; da sagde Egil: hvad er det min Datter! spiser du noget? Jeg spiser Søl, svarte hun: thi deraf troer jeg, jeg bliver værre end før; ellers frygter jeg, at leve alt for længe. Har man Ondt af det? spurgde Egil. Meget Ondt? vil du spise med!" Hvorfor ikke? noget efter kaldte hun, og bad dem give sig Vand at drikke. Hun fik Drikke. Da sagde Egil: det kommer af den Søl, du spiser; desmere tørster du. Vil du drikke, Fader! spurgte hun. Han tog, og

svælgede store Svælg, og var Drikken i et Dyre-
horn.

Da sagde Thorgerd: nu ere vi bedragne, det
er Melk. Da beed Egil et Skaar ud af Hornet,
saa langt hans Tænder kunde række, og kastede saa
Hornet bort. Da sagde Thorgerd: hvad skulde vi
nu gribe til? nu er dette Forehavende tilintetgiort.
Nu vilde jeg, Fader, vi skulde leve saa længe, at
du kunde giøre et Arvequæde over Bodvar, og jeg
riste det paa Kievle, og da først døe, hvis os saa
tykkes; thi seent, mener jeg, vil din Søn Thor-
stein giøre Qvæde over Bodvar, men Skade var
det, om han ikke fik Eftermæle; heller ikke troer
jeg, at vi kom til at sidde hos, hvor hans Arve-
øl blev drukket.

Egil sagde, det var ikke at vente, han skulde
være istand dertil, som han var tilmode; men for-
søge det kan jeg, sagde han. Han havde havt en
Søn, ved Navn Gunnar, der var død kort tilforn.
Han giorde da et Qvæde over begge disse, Sønne-
tabet kaldet, og alt som han kom videre dermed,
fik han sine Kræfter igien. Da det var færdigt, læste
han det for Asgerd og Thorgerd og sine Huusfolk;
stod da op af Sengen, og satte sig i sit Høisæde.
Siden lod Egil sine Sønner drikke Arveøl efter gam-
mel Skik; men da Thorgerd drog hiem, gav han
hende gode Gaver.

22. Havskuld Dalakols Søn blev sottesyg paa sin Alderdom; han sendte efter sine Sønner, og Frænder. Da de kom, talte han saa til Brødrene Baard og Thorleik: det ligger mig noget tungt paa Hierte; jeg har været en karsk Mand; men nu ligger jeg af en Sot, der bliver min Død. Men det er velbekiændt, at I ere ægtebaarne til at tage Arv efter mig; men da min tredie Søn ei er odelbaaren, saa vil jeg bede Eder Brødre, at Olaf maa gaae i Arv med Eder, og tage sin Trediedeel.

Baard svarer, at han heri vilde giøre, som hans Fader vilde; thi jeg venter mig Hæder af Olaf i alle Dele, saameget mere, som han er giævere, end jeg. Da sagde Thorleik: det er langt fra mine Tanker, at Olaf skal gaae i Arv med os. Olaf har i Forveien stor Formue, og har du, Fader, givet ham meget af dit dertil, og ere vi Brødre længe blevne satte til Side; ikke vil jeg selvvillig opgive den Ære, hvortil jeg er fød og baaren. Havskuld svarede: ikke skulle I røve mig den Ret, at give min Søn 12 Øre Sølv, saa høibyrdig som han er paa Moderens Side. Det samtykkede Thorleik.

Siden lod Havskuld tage Ringen, Hakonsgave, der var en Mark, og Sværdet Kongensgave, der var til en halv Mark Guld, og gav sin Søn Olaf, og dertil gav han ham sine Frænders Lykke,

og sagde, at han ikke sagde dette, fordi han ikke vidste, at den vilde fæste Sæde mellem dem.

Olaf tog mod disse Klenodier, og sagde, han vilde prøve, hvad Thorleik tyktes. Thorleik var utilfreds, og meente, Havskuld og Olaf havde lønlig aftalt det med hinanden. Olaf svarer: ikke opgiver jeg Klenodierne, Thorleik; thi du har i Vidners Paahør samtykket i denne Gave, og vil jeg see til, jeg beholder den. Baard sagde, han samtykkede sin Faders Villie.

Derefter døde Havskuld, og syntes det et stort Tab først for hans Sønner, og siden for alle hans Frænder og Venner. Hans Sønner lode opkaste en meget anseelig Gravhøi for ham; og blev da baaret adskilligt Gods ind i Høien til ham.

Da Høien var lukket, begyndte Brødrene at tale om, at der maatte holdes et Arveøl efter ham; thi saa var Skik paa den Tid. Olaf sagde: mig tykkes, at det Giæstebud ikke kan være saasnart, naar det skal giøres saa anstændigt, som os synes at sømme; det er nu langt ud paa Høsten, og ikke let at faae, hvad der behøves; og vil de fleste finde det besværligt, naar de havde langt at reise om Høsten; og det er at vente, at mange ikke kom, som vi helst vilde have tilstæde. Thi foreslaaer jeg ved Thinget i Sommer at indbyde Giæsterne, og

giver jeg den tredie Deel af, hvad Giæstebudet koster. Deri samtykke Brødrene.

23. Derpaa tager Olaf hiem. Thorleik og Baard skifte Arven imellem dem. Baard faaer Faderens Gaard paa sin Lod; det raadde mange Mænd til; da han var vennesæl. Thorleik fik mere rørligt Gods paa sin Deel. Det stod vel mellem Brødrene Olaf og Baard; men snarere uvenligt mellem Olaf og Thorleik.

Nu gik næste Vinter saaledes hen; Sommeren kom, og det lider ad Thinge. Brødrene lavede sig at drage did; det var let at see, at Olaf var den ypperste mellem Brødrene. Da de kom til Thinge, telte de deres Boder, og indrette dem vel og pyntelig.

Der siges, at en Dag, da de gik til Lovbierget, fremstod Olaf, og bad om Lyd. Da fortæller han først sin Faders Afgang; der var mange hans Frænder og Venner. Og nu ville mine Brødre, at jeg indbyder Eder til Arveøl efter Havskuld, vor Fader, først alle Godords Mænd, thi de fleste af vore giæveste Mænd er ham beslægtede, og skal jeg tillyse, at ingen skal drage bort uden Gave, af de bedre Mænd; saa ville vi byde Bønderne, og hver, som vil tage derimod, rige og ringe, til en halv Maaneds Giæstebud paa Havskuldstad, naar 15 Uger ere til Vinter.

Da Olaf sluttede sin Tale, gik der godt Ry deraf, og syntes Ærendet høimodigen røgtet. Og da Olaf kom hiem til sin Bod, sagde han sine Brødre sit Forehavende; de syntes ikke meget derom, men fandt det alt for overdqadigt. Efter Thinget rede Brødrene hiem.

24. Sommeren lider nu hen; Brødrene lave til Giæstebudet, Olaf lægger rundelig sin Trediedeel til; og er nu Giæstebudet beredt med de allerbedste Levnetsmidler, thi det var ventendes, at mange Mennesker vilde komme. Olaf gav dertil halvhundrede Nød, hundrede Faar, og meget andet til Mad og Drikke, foruden sin Trediepart. Da blev der optømret og tieldet med Vadmel en Stue paa Toften. Og da de kom til Giæstebudet, blev der sagt, at de fleste Hædersmænd kom, som havde lovet det; og var det saadan en Mængde, at der ikke fattedes i ni hundrede. Og var dette Giæstebud det næsttalrigeste i Irland; det største var det Arveøl, Hialtesønnerne holdt efter deres Fader, thi der var 1200 til.

Dette Giæstebud var overmaade prægtigt i alle Dele, og havde Brødrene stor Hæder deraf. Dog var Olaf for det meeste Formand. Han gik begge sine Brødre meget tilhaande med de Gaver, som blev givne alle de anseelige Mænd.

Da de fleste vare borte, siger Olaf til sin Broder Thorleik: saa er det, Broder, som dig er be-

kiændt, at der ikke har været megen Forstaaelse imellem os, nu vil jeg sige dette, for at faae bedre Venskab os imellem. Jeg veed, du tyktes ilde om, at jeg modtog de Klenodier, som min Fader gav mig paa sin Dødsdag. Nu, hvis du troer, du er derved skeet for nær, saa vil jeg for at tilfredsstille dig, opfostre din Søn; thi stedse ansees den for en ringere Mand, der opfostrer en anden Mands Barn.

Thorleik optog dette vel, og sagde, som sandt var, at det var et hæderligt Tilbud. Tog Olaf da mod Bolle Thorleiks Søn, som var tree Vintre gammel; han og Thorleik skiltes nu ad i meget Venskab. Olaf bragte Bolle hiem med til Hiardarholt; Thorgerd tog meget vel imod ham; han blev nu opfødt der, og havde de ham begge saa kiær, som deres egne Børn.

Olaf og Thorgerd havde en Søn, der var kaldet Kiartan efter sin Morfader; han og Bolle vare næsten eensgamle; og de voxte op sammen paa Hiardarholt. Kiartan Olafsøn var den væneste mellem alle dem, der ere fødte paa Irland, han havde et smukt og udtryksfuldt Ansigt, deilige Øine, og var lysladen. Han havde et stort Haar, saa fagert som Silke, og som faldt i Lokker.

Da han voxte til, blev han stor og stærk, som hans Morfader Egil havde været. Han skikkede sig bedre end alle andre, saa at alle undredes derpaa, som saae ham. Som han voxte til, blev han mere vaabendygtig end de fleste; han var konstnem, og en ypperlig Svømmer; i alle Legemsøvelser var han over alle andre. Han var beskeden imod alle, og saa venneſæl, at hvert et Barn yndede ham. Han var munter, og god med, hvad han havde. Olaf holdt meſt af Kiartan af alle ſine Børn, ſkiøndt han havde fire Sønner Steinthor, Haldor, Helge og Havſkuld, og to Døttre Bergthora og Thuryd, der alle blev vakre, ſom de voxte til.

Bolle, Kiartans Foſterbroder, blev ogſaa ſtor. Han kom Kiartan nærmeſt i alle Legemsøvelſer. Han var ſtærk, beleven, men meget krigerſk, og meget for at klæde ſig prægtig. Foſtbrødrene holdt meget af hinanden.

Olaf ſidder nu paa ſin Gaard til Vinterſkifte, og er Alt roligt.

25. En Sommer ſagde Olaf til Thorgerd, at han agtede ſig udenlands; og vil jeg, at du ſkal ſørge for vor Gaard og vore Børn. Thorgerd ſagde, hun var ikke meget derfor; men Olaf ſvarte, dette maatte blive, ſom han vilde. Han kiøbte da et Skib, ſom ſtod veſtpaa i Vadle, drog ud om Sommeren, og landede paa Hordaland, der boede

en Mand ved Navn Geirmund, der var meget riig, og en stor Viking. Han var en meget ustyrlig Mand, men havde nu sat sig til Ro, og var Hakon Jarl den riges Hirdmand.

Geirmund gaaer ombord, og bliver strax kiendt med Olaf, thi han havde hørt tale om ham; han byder Olaf til sig med saa mange Mand, han vilde; Olaf tager derimod, og giester ham med sex Mand. Olafs Skibsfolk søge Huus rundt om paa Hordaland. Olaf var vel der, det var en anseelig Gaard, og mange Folk; der var meget muntert den Vinter.

Da Vinteren var henleden, sagde Olaf Geirmund sit Ærende, at han vilde skaffe sig Huustømmer; og at det var ham meget om at giøre, at faae det godt. Geirmund sagde: Hakon Jarl har de største og bedste Skove, og veed jeg vist, at, naar du tager til ham, de er dig til Tieneste, thi Jarlen tager vel mod Mænd, som ikke ere dine Lige.

Om Vaaren giver Olaf sig paa Veien til Jarlen; han modtog Olaf vel, og bad ham blive hos sig, saalænge han vilde. Olaf sagde Jarlen, hvad han reiste om: og vil jeg bede Eder, Herre! at I vil give os Lov at hugge Huustømmer i Eders Skove. Jarlen svarte: det skal være dig uspart, om du end lader hele Skibet med det Tømmer, vi give

dig; thi ikke tykkes mig, der giæste os hver Dag saadanne Mænd fra Irland, som du. Ved Skilsmissen gav Jarlen ham en guldbeslagen Øxe, som var et stort Klenodie, og skiltes de meget kiærlig fra hinanden.

Geirmund faaer hemmelig sine Jorde istand; han agter sig den Sommer med Olaf til Irland. Han havde holdt det hemmeligt for Alle, og Olaf vidste det ikke, før Geirmund bragte sit Gods ombord paa hans Skib, og var der megen Rigdom. Olaf sagde: ikke var du kommet paa mit Skib, havde jeg vidst det i Forveien; thi jeg mener, der er de paa Island, som det vilde være gavnligere aldrig at see dig; nu du er kommen hid, nænder jeg ikke at jage dig bort som en Hyrehund. Geirmund sagde: ikke vil jeg staae tilbage, saa stororðet du end er; jeg agter at giøre Reisen med dig.

De gaae da ombord paa Olafs Skib, og i Søen; de have god Vør, og lande ved Breidefiord, kaste nu Brygge i Land ved Mundingen af Laxaaen. Olaf lader Tømmeret bære i Land, og sætte Skibet i et Skibhuus, som hans Fader havde ladet bygge.

26. Olaf bød Geirmund til sig den Vinter. Han tager derimod.

Den Sommer lod Olaf bygge et Ildhuus i Hiardarholt, der var større og bedre end nogen

havde seet tilforn, og var skiønne Sagn afbildede paa Bordklædningen og Loftet, og saa vel giort, at det saae bedre ud, end Tapeter.

Geirmund var lidet omgiængelig dagligdags, og tvær mod de fleste, gierne var han klæd i en Skarlagens Kiortel, med en Pels over, Biørneskindshue paa Hovedet, og et Sværd i Haanden; det var et ypperligt Værge, skiøndt ikke beslaget med Sølv, men Bladet var bredt og hvast, og tveegget; han kaldte det Fodbider, og lod det aldrig komme sig afhænde.

Han havde ikke været der længe, før han fik Tanker til Olafs Datter Thurid, og begiærede hende af Olaf; men han gav ham Afslag. Siden fik han ved Gaver Thorgerd paa sin Side, for at naae sin Hensigt. Hun tog mod Gaverne; thi de var ikke ringe eller knappe, og bragte Sagen for Olaf. Hun sagde, efter hendes Tanker kunde deres Datter ei blive bedre gift; Geirmund var en rask Mand, meget riig og gavmild. Olaf sagde: ikke vil jeg giøre dig imod heri, saalidet som i noget Andet; skiøndt jeg vilde være villigere til at give hende en anden Mand.

Thorgerd gaaer nu, og synes, hun har vel rygtet sit Ærende; hun siger da Geirmund, hvordan det var gaaet; han takker hende for hendes Forord, og Bistand; begiærer nu anden Gang Thurid

af Olaf, og blev det nu let afgiort. Geirmund fæster da Thurid, og skal Brylluppet staae, naar Vintren er tilende, paa Hiardarholt.

Der var mange til det Bryllup; thi Ildhuset var nu færdigt. Blandt Giæsterne var Ulf Uggesøn, og havde digtet et Qvæde om Olaf Havskuldsøn, og om de Sagn, der vare afbildede paa Ildhuset; dette Qvæde førte han frem ved Brylluppet, og kaldes det Huusdrapa, og er vel digtet. Olaf lønnede ham vel for Qvædet; han gav og anseelige Gaver til alle Mænd af Anseelse, der havde været der til Giæst; og Olafs Anseelse forøgedes meget ved dette Bryllupsgilde.

27. Det var ikke paa nogen af Siderne meget kiærligt mellem Geirmund og Thurid. Tree Vintre var Geirmund hos Olaf, da han vilde bort, og gav tilkiænde, at Thurid skulde blive efter. De havde en Datter, der hedde Groa; hun var da aargammel. Formue vilde Geirmund ikke efterlade. Det syntes Fruentimmerne meget ilde om, og sagde det til Olaf. Hvad nu? Thorgerd! sagde han da: er Nordmanden nu saa høimodig, som i Høst, da han beilede til Thurid?

De kom ingen Vei med Olaf, thi han var i alle Dele en fredsom Mand, og sagde, Pigen skulde blive tilbage, til der fandtes anden Leilighed.

Ved Afskeden gav Olaf Geirmund et Søskib med alt Tilbehør, Geirmund takkede ham, og sagde, det var en ædelmodig Gave. Han giør sig nu seilklar, og seiler ud af Laxaaens Munding med en slap Nordostvind, og da de kom til Oerne, lagde Vinden sig, og han bliver liggende ved Oxøen en halv Maaned, og kom ikke bort.

Paa samme Tid reiste Olaf bort at see til sit Qvæg. Thurid kaldte nu sine Huuskarle til sig, og bad dem følge med sig; hun tager Barnet med, og var de ti tilsammen.

Hun lader en Færge, Olaf eiede, sætte ud, og bad dem roe eller seile til Hvamsfiord; da de kom ud til Oerne, bad hun dem sætte den Baad i Søen, som stod paa Færgen. Hun gik i Baaden med to Mand, og bad de andre vogte Fartøiet, til hun kom igien, tog Barnet i sin Favn, og bad dem roe op ad Strømmen, til de naaede Skibet. Nu tog Thurid et Bridbor af Baaden, gav det til sin Folgesvend, og bad ham gaae til Geirmunds Skibsbaad, saasnart han kunde, og bore Hul deri, saa den ikke kunde seile. Derpaa lod hun sig sætte i Land med Barnet paa Skiodet.

28. Det var i det, Solen skulde staae op. Hun gik ud paa Bryggen; alle Folk sov; hun kom nu til en Læderseng, Geirmund sov i, med Sværdet Fodbider under sit Hoved. Hun sætter nu Bar-

net i Læderſengen, griber Sværdet Fodbider, og tager med ſig, og gaaer derpaa fra Skibet til ſit Følge.

Nu giver Barnet ſig til at græde, derved vaagner Geirmund, reiſer ſig, kiænder Barnet, og ſynes at vide, hvor hun kom fra. Han ſpringer op, og vil gribe ſit Sværd, men ſavner det, ſom naturligt var; han gaaer nu paa Dækket, og ſeer dem roe fra Skibet. Han kalder paa ſine Folk, og beder dem ſpringe i Baaden, og roe efter. De giøre ſaa, men vare ikke komne langt, før de finde, at den ſorte Sø ſtyrter ind i Baaden til dem, og maa vende om til Skibet.

Nu raaber Geirmund til Thurid, og beder hende vende om, og give ham Fodbider, og tage imod ſit Barn, og med det ſaameget Gods, hun ſelv vilde. Thurid ſvarer: ſynes dig, der ligger ſaameget Magt paa det Sværd? Ja! ſiger han: meget andet Gods afſtaaer jeg dig heller, end Sværdet. Det ſkal du aldrig faae, ſvarer Thurid; i mange Dele har du opført dig umandig imod os, og ere vi nu ſkilte. Ingen Lykke ſkal det blive dig til, ſagde Geirmund, at tage det Sværd med. Hun ſvarte, hun vilde prøve derpaa. Det vil jeg da ikke dølge, ſagde han, at det ſkal vorde den Mands Bane i Eders Æt, ſom I nødigt vil miſte.

Thurid drager nu hiem til Hiardarholt, og var Olaf da ogsaa kommen hiem; han syntes ikke vel om hendes Foretagende; men dog blev Alt roligt.

Thurid gav sin Frænde Bolle dette Sværd Fodbider, thi hun havde ham ei mindre kiær end hendes egne Brødre. Bolle bar dette Sværd længe efter.

Geirmund faaer kort efter Bør, og gaaer i rum Sø, og lander ved Norge om Høsten; men seiler om Natten paa et blindt Skiær, uden for Stad, og druknede Geirmund der med alle sine Skibsfolk, og er da om Geirmund intet mere at sige.

29. Olaf Havskuldsføn sad paa sin Gaard med megen Hæder, som sagt er. Han havde meget kosteligt Boskab af Livvare, og deriblandt en stor Oxe, der hedde Harre, abildgraa af Farve, og større end andre Nød. Den havde fire Horn, to vare store, og sad smukt, det tredie gik rag op i Væiret; det fierde stod udaf Panden neden for Øinene, det var hans Vægger *). Den sparkede Græs frem under Sneen, som en Hest. Engang faldt en haard Vinter paa, da gik den fra Hiardarholts Jorde, og til det Sted, som nu hedder Harrestad, der gik den om Vintren med 16 Nød,

*) At støde Hul paa Isen med.

og bragte dem alle paa Græs; om Vaaren gik den hiem i Kohaven, som nu hedder Harrebol, paa Hiardarholt.

Da Harre var 18 Aar, faldt Væggeren af Hovedet paa ham; samme Høst lod Olaf ham slagte. Næste Nat drømte han, at der kom en stor Kone til ham, og var meget vred. Sover du? spurgde hun; han svarte, han var vaagen. Konen sagde: om du og sover, skal du dog vide: min Søn hat du ladet dræbe, og handlet udædiskt mod mig; og for den Sags Skyld skal du see din Søn i sit Blod ved mit Værk, og skal jeg vælge den, som jeg veed, er dig dyrebarest.

Derpaa forsvandt hun, Olaf vaagnede, og syntes, han saae et Glimt af Konen. Han lagde meget Mærke til den Drøm, og sagde den til sine Venner, men den raadedes ikke, som han tykkedes om, og syntes de ham at raade den bedst, der sagde, at det var et Drømbigt, der bares ham fore.

30. En Mand hedde Osvif, var meget viis, han boede paa Lauge i Sælingdal lige over for Tunge. Han havde fem Sønner, alle stridbare Mænd, og en Datter ved Navn Gudrun, den vakreste Pige, der var opvoxet paa Irland, baade af Udseende og Forstand. Hun var saa behageligt et Fruentimmer, at Alt, hvad Andre havde paa, syntes

Barnestads ved Siden af hende; hun var overmaade kyndig, talte vel for sig, og var meget gavmild.

Vester paa Bardastrand i Haga boede Gest Oddleifsson, han var en stor og forstandig Høvding, fremsynet i mange Dele, og meget vennesæl blandt Mænd af Anseelse; mange søgte Raad hos ham. Hver Sommer tog han til Thinge, og giæstede da gierne tree Svogre, der boede paa Hole. Engang, som han saaledes var der til Giæst paa sin Thingvei, giorde han sig reisefærdig tidlig om Morgenen, thi Veien var lang, og han vilde være om Qvælden hos sin Søster Thorun paa Tykkeskov. Han kommer nu paa Veien til Tunge, og dvæler der noget. Gudrun kom did fra Lauge, og helste venligen paa sin Frænde Gest. Han modtog hende vel, og de gave dem i Tale sammen, de vare begge forstandige, og talte vel for dem.

Da det leed hen ad Dagen, siger Gudrun; det vilde jeg, Frænde, at du reed til os i Qveld med alle dine Folk; saa er min Faders Villie, skiøndt han under mig den Ære at bringe dig Indbydelsen, og tillige at bede dig, at giæste os, hvergang du rider vestpaa. Gest tog vel derimod, og sagde, det var et hæderligt Tilbud; men at han dog maatte ride, som han havde bestemt.

31. Gudrun sagde: drømt har jeg meget i Vinter; men der er fire Drømme, der ligge mig

saare paa Hierte; og ingen har raadet mig dem efter mit Tykke, skiøndt jeg vel seer, at de neppe nogensinde udtydes mig til Behag. Gest svarte: siig du mig Drømmene! kan være, at vi faae noget ud deraf.

Gudrun sagde, mig tyktes, at jeg stod ved en Bæk, og havde et Hovedtøi paa, der var lagt i Læg, som jeg syntes, klædte mig ilde, jeg havde Lyst til at glatte Lægene ud; men mange sagde, det skulde jeg ikke; men jeg lød dem ikke, rev Hovedtøiet af, og kastede det i Bækken; og var den Drøm ikke længere.

Min anden Drøm var, at jeg syntes, jeg stod ved et Vand, og havde en Sølvring paa min Haand, som hørte mig til, og klædde mig vel; jeg fandt, det var et stort Klenodie, og agtede at beholde det længe, men da jeg mindst ventede det, løb Ringen af min Haand og ned i Vandet, og saae jeg den aldrig siden. Jeg syntes, det var større Skade, end jeg rimeligviis kunde troe, om jeg ogsaa havde mistet et Klenodie. Derpaa vaagnede jeg! Ikke er denne Drøm mindre, sagde Gest.

Gudrun sagde: saa er min tredie Drøm, at jeg syntes, jeg havde en Guldring, og den tyktes mig Bod for min Skade, og var mig ihu, at jeg skulde nyde den længere end den anden; men ikke tyktes mig dog dette Klenodie at klæde mig saameget

bedre, som Guld er bedre end Sølv. Saa, syntes jeg, jeg faldt, og tog for mig med Hænderne, og derved kom Ringen mod en Steen, og gik i Stykker i to Dele, og det kom mig for, som der flød Blod udaf hvert Stykke. Det forekom mig at være mere Harm end Skade, da det tyktes at bæres mig for, at der havde været en Bræk ved Ringen, og da jeg saae efter Stykkerne, syntes jeg at opdage flere Bræk, dog tyktes mig, den kunde blevet heel, om jeg havde taget den bedre vare. Og længere er den Drøm ikke. Gest sagde, ikke formindskes dine Drømme.

Da sagde Gudrun: saa var min fierde Drøm, at jeg syntes, jeg havde en Guldhielm paa mit Hoved, meget besat med Ædelstene, og tyktes jeg, det var min, men det forekom mig, som den var noget tung, saa jeg havde Ondt ved at bære den, og holdt jeg derfor Hovedet skraat, dog regnede jeg ikke Hielmen det til Onde, og agtede ikke at skille mig ved den; men da styrtede den af Hovedet paa mig og ud i Hvamsfiorden. Da vaagnede jeg, og ere mine Drømme ikke længere.

32. Gest sagde: Grant seer jeg, hvad dine Drømme betyde, og ville de tykkes dig alle eensstemmende, thi jeg udtyder dem alle eens.

Fire Mænd faaer du til Ægte, og venter jeg, at du bliver gift første Gang ei efter dit Sind, da

du syntes at have et stort Hovedtøi lagt i Læg, der klædte dig ilde; thi vil du have ham lidet kiær; og da du tog Hovedtøiet af dig, og kastede det i Vandet, skiller du dig fra din Hosbond; thi det kalde vi at kaste i Vandet, naar man forlader, hvad man eier, eller ikke tager derimod.

Nu sagde Gest: saa er din anden Drøm, at du syntes at have en Sølvring paa Haanden; thi bliver du gift med en anden giæv Mand, som du holder meget af, men kun har en kort Tid, og ikke kommer det mig uventet, hvis du mister ham ved at drukne; nu er den Drøm raadet.

Saa var den tredie Drøm, at du syntes at have en Guldring paa din Haand; thi vil du faae en tredie Mand, og ikke vil han staae saa meget høiere i Værdi hos dig, som dette Metal er bedre; og bæres det mig saa for, at der paa den Tid vil være en Forandring i vor Tro, og vil din Mand have antaget den Tro, som forekommer os meget bedre. Men da du tyktes, at denne Ring sprang i Stykker, tildeels ved din Forseelse, og at du saae Blod komme ud af Enderne, da vil din Huusbond blive dræbt, og du vil da synes grant at see de Bræk, der have været.

Gest sagde: saa er din fierde Drøm: at du tyktes at have en Guldhielm besat med Ædelstene paa dit Hoved, og den faldt dig tung at bære; thi

skal du ægte den fierde Mand, der skal være en stor Høvding, og vil blive en ypperlig Hielm over dig; men da dig syntes, at Hielmen styrtede ud i Hvamsfiorden, saa vil han i denne Fiord finde sin Død; og giør jeg nu ikke denne Drøm længer.

Gudrun sad blodrød i Ansigtet, medens Drømmene raadedes, men hun sagde ikke eet Ord, før Gest sluttede sin Tale. Skiønnere Spaadom kunde du udleedt af denne Sag, sagde hun, hvis jeg havde lavet det saa for dig; men hav dog Tak, at du har raadet mine Drømme; endskiøndt meget er at tage vare, hvis alt dette skal paafølge.

Gudrun bad nu Gest indstændig, at han skulde dvæle der den Dag, og sagde, at Osvif havde meget at tale forstandigen om med ham. Gest sagde: ride maa jeg, som jeg har bestemt, men du maa bringe din Fader min Helsen, og sige ham fra mig, at den Tid tør komme, da der bliver kortere mellem vore Bopæle, og da vil det blive os let at komme hinanden i Tale, naar vi have noget at sige hverandre.

Derpaa tog Gudrun hiem, men Gest reed bort, og mødte Olafs Karl ved Toftegiærdet; han indbød efter Olafs Befaling Gest til Hiardarholt.

Gest svarte, at han skulde komme til Olaf samme Dag, men vilde tage Nattelcie paa Tykke-

skov. Karlen vendte da strax om, at bringe Olaf Beskeed.

Olaf tog vel mod Gests Svar, lod bringe Heste frem, og reed Gest imøde med nogle Mænd. De mødes ved Vandet; Olaf helser Gest venlig, og indbyder ham til sig med alle Sine. Gest takker ham for Tilbudet, og siger: han vil ride hiem med ham, og besee hans Gaard, men tage Herberge hos sin Søster paa Tykkeskov.

33. Gest dvælede hos Olaf en stakket Tid, saae sig om paa Gaarden, syntes vel om den, og sagde, der ei var sparet paa Penge. Olaf fulgte Gest paa Veien til Laxaaen. Fostbrødrene Kiartan og Bolle havde været ude at svømme den Dag med flere unge Mænd. Olafs Sønner var de ypperste i Legen; der var og mange fra de andre Gaarde. Da Skaren kom ridende, løb Kiartan og Bolle op af Vandet, og vare næsten i Klæderne, da Gest og Olaf kom. Gest saae en Stund paa de unge Mænd; da spurgte Olaf, hvor Kiartan sad og Bolle? Nu rakte Gest sit Spydskaft hen, hvor Olafs Sønner sad, og nævnde dem alle, som der vare. Men der var mange andre, der vare komne op af Vandet, og sad paa Bakken hos Kiartan og Bolle. Gest sagde, han kunde ikke kiænde Olafs Slægtstræk paa dem. Da sagde Olaf: ikke giøres der formeget af, hvad der siges om din Klogskab, Gest! da du kiænder

Folk, du aldrig saae. Men vil du sige mig: hvilken af disse unge Mænd bliver der meest af? Gest svarte: det vil meget gaae efter dit Hierte, at der bliver meest af Kiartan, saalænge han lever.

Derpaa vendte Gest sin Hest, og reed bort; noget efter reed Thord den lave, hans Søn til ham, og sagde: hvad er der nu Fader, at dine Taare rinde. Gest sagde: ufornødent er det at sige dig; men dog nænder jeg ikke at tie med, hvad i eders Dage vil hændes; men ikke vil det komme mig uforvarende, om Bolle staaer over Kiartans Hoved, og vinder sig saa Navn af hans Banemand; og er det ilde at vide sligt om ypperlige Mænd. Siden ride de videre, og komme til Tykskov om Qvælden.

34. Thorvald, en Søn af Halldor Garpsdals Gode, boede paa Garpdal i Gilsfiord, en riig Mand, men ingen Helt. Han beilede paa Thinget til Gudrun Osvifs Datter; hun var da femten Aar gammel. Den Sag blev ikke afviist, dog sagde Osvif, at Thorvald kunde finde bedre Kaar, da Gudrun ikke var hans Lige af Formue; Thorvald svarede mildelig herpaa, og sagde, han begiærede en Kone og ikke Formue. Derpaa blev Gudrun fæstet til Thorvald og Osvif afgiorde Vilkaarene, og var det saa bestemt, at Gudrun ene skulde raade for Mid-

lerne, fra den Tid, de kom sammen; og have Hælvten af Alt, enten de blev sammen længere eller kortere; ogsaa skuld: han kiøbe hende saadanne Klenodier, saa ingen hendes Lige havde dem bedre; men ligevel holde sin Huusholdning.

Mænd ride nu af Thinge; Gudrun var ikke spurgt; det var hun utilfreds med, men dog gik det i Stilhed. Bryllupet holdtes paa Garpsdal to Maaneder efter. Lidet kiær havde Gudrun sin Mand, og var der til Strid om Klenodiekiøb, og var intet saa kostbart ved Vestfiorden, at Gudrun jo vilde eie det; og blev der Uvenskab med Thorvald, kiøbte han det ikke.

Thord Ingunnarson holdt megen Omgang med Thorvald og Gudrun, og taltes der meget om Thords og Gudruns Forstaaelse. Det var en Gang, at Gudrun bad Thorvald kiøbe sig et Klenodie, han sagde, hun kunde ikke faae det, og gav hende en Kindhest. Da sagde Gudrun, nu gav du mig det, som vi Fruentimmer ansee for en stor Sag, og er det et daarligt Arbeid, du her har foretaget dig mod mig.

Samme Aften kom Thord der, Gudrun sagde ham sin Fornærmelse, og spurgde, hvorledes hun skulde giengielde det, og bad ham raade selv, Thord smilte, og raadde hende til Skilsmisse. Gudrun modsagde ham ikke, og talte de ikke videre derom.

Samme Vaar lyste Gudrun sin Skilsmisse til fra Thorvald, og hørte den halve Formue hende til. Der blev skiftet imellem dem, og hun drog hiem til Lauga. De havde været to Aar tilsammen.

35. Sommeren derpaa drog Gest til Thinge som han pleiede, tog Natteleie paa Hola i Sørbei, og Svogrene laante ham Heste som sædvanlig. Thord Ingunnarsøn var i Følge med Gest, og kom til Lauga. Gudrun Osvifs Datter reed til Thinge, og Thord fulgte hende. Som de reed over Blaaskovhede, bragte Gudrun Talen hen paa Thords Hustru Audur, og lod et Ord fald: om, at hun klædte sig, som det ikke anstod en Qvinde. Thord tog dette til Eftertanke, indtil de kom paa Thinge. Da talte han til Gudrun derom, og hun raadde ham at skilles fra Audur. Han forlangte da hendes Mening, om han skulde lyse Skilsmissen til paa Thinge, eller oppebie, at han kom hiem til Herredet, og da tage flere Mænd paa Raad, da her vare stolte Mænd, der ville ansee det som Misbud. Til Aften bier skamfuld Sag, svarte Gudrun noget derpaa. Thord sprang op, gik til Lovbierget, skiød til Vidne paa, at han skilte sig ved Audur, og gav til Grund, at hun gik i Braag, som ikke sømmede en Qvinde. Audurs Brødre tykkedes ilde derom; dog gik Alt i Stilhed.

Thord reed hiem fra Thinge med Osvifs Sønner. Da Audur spurgte, hvad skeet var, sagde hun: vel, at jeg veed det, ikke skal jeg være uberedt. Derpaa reed Thord til Sørbey med tolv Mand at skifte, og gik det let; thi Thord var det ligegodt, hvordan der skiftedes.

Thord drev mangt et Stykke Qvæg derfra sydpaa til Lauga, siden begiærede han Gudrun; og blev den Sag snart afgiort med Osvif, da Gudrun ikke sagde imod. Bryllupet skulde være paa Lauga ei Uger efter Sommermaal. Det var et prægtigt Giestebud. Gudrun og Thord levede meget vel sammen; og Audurs Brødre forfulgte ei Sagen mod Thord, da de ei havde Magt nok dertil, thi han var overmaade vennesæl hos hele Almuen.

36. Sommeren derpaa droge Holafolkene til Sæters i Hvamsdalen. Audur var til Sæters. Laugaboerne havde Sæter i Lamsdalen, der gaaer vidt ind i Fieldene ad Sælsdalen. Audur spørger en Faaredreng, om han tit traf Faaredrivere fra Lauga. Han sagde, det skeede let, som rimeligt var; thi der var en Dal mellem Sæterne. Da sagde Audur: nu skal du træffe mig i Dag Faarehyren fra Lauga, og faae mig at vide, hvormange Folk, der er paa Vinterhusene, og hvor mange paa Sæter, men tal saa venskabelig om Thord, som du bør. Drengen lovede at giøre, hvad ham blev paa-

sagt. Om Aftenen, da Faarehyren kom hiem, spørger Audur om Nyt; han svarer: det Nyt har jeg hørt, som du vil tykkes vel om, at der er nu vidt imellem Gudrun og Thord; thi hun er til Sæters, og han er hiemme, at bygge en Stuebygning, og Osvif og han er i Vinterhusene. Godt har du spurgt Nyt! sagde Audur, hav nu to Heste sadlede til Sengetid. Faarehyren giør, som Audur havde sagt.

Noget før Soel gaaer ned, staaer Audur til Hest, og vel var hun da i Braag; Faarehyren reed den anden Hest, og havde ondt ved at følge, saa stærkt reed hun. Hun reed nu Syd over Sæterdalshede; og standsede ei før ved Lauga; der stod hun af, og bad Karlen passe Hestene, medens hun gik ind i Huset.

Audur treen nu til Dørren; der var aabent; hun gik ind i Huset, og til Sengkamret; Døren var faldet til, men ingen Slaa for. Hun gik ind i Kamret; der laae Thord, og sov, med Ansigtet i Væiret. Nu vækkede Audur ham, men han vendte sig til Siden, da han saae, der kom en hen til Sengen. Hun drog da sit korte Sværd, og hug til Thord, og gav ham et stort Saar i høire Haand, og tvert over Brystet; hun hug saa haardt til, at Sværdet stod i Benet, og i Sengen.

Derpaa gik Audur til sin Hest, sprang op paa den, og reed bort med velforrettet Sag. Thord vilde springe op, da han fik Saaret, men mægtede det ikke for Blodløb. Derved vaagner Osvif, og spørger, hvad det er. Thord svarer: han er blevet saaret af et Hug. Osvif spurgde, om han vidste, hvo der havde givet ham det, og stod op, og forbandt hans Saar. Thord sagde, han troede, Audur maatte have giort det. Osvif tilbød sig at ride efter hende, og sagde: hun maatte været redet med faa Folk i sit Følge, og det var let at straffe hende. Thord sagde; det maatte ikke skee, og hun havde ikke giort andet, end hvad hende tilkom.

Audur kom hiem, som Soel stod op. Brødrene spurgde, hvor hun havde været, hun svarte, hun havde været paa Lauga, og sagde dem nu, hvad der havde tildraget sig paa hendes Færd. De vare vel tilfreds dermed; men sagde dog: at forlidet var blevet deraf.

Thord laae længe af sine Saar, og lægedes vel Brystsaaret, men Haanden blev ham mere ubrugelig siden den Tid, end den anden.

37. Kotkel hedde en Mand, som nylig var kommet til Island, hans Hustru hedde Grimma, deres Sønner var Hallstein Slibesteensøie, og Stigandi. De vare Syderøinger, alle vare de meget troldkyndige, og store Seidmænd. Hallstein Gode

modtog dem, og gav dem Bopæl paa Skælmernæs, og vare de ikke meget vennesalige der i Bygden.

Vaaren derpaa kom Ingunna Thorkels Moder vester fra Skælmernæs. Han tog vel imod hende. Hun sagde, hun vilde overtale Thord til at roe hiem med hende; da Kotkel og hans Kone giorde hende megen Overlast ved at rane af hendes Eiendom, og ved Troldbomskunster, og havde Medhold af Hallstein Gode; Thord var strax redebon til denne Sag, og sagde, han skulde nok faae Ret over Tyven, skiøndt Hallstein var derimod, og lavede sig i en Hast til at tage did med ti Mand. Ingunna tog med ham. Hun havde en Færgebaad fra Tjeldenæs. Derpaa styre de vestpaa ad Skælmernæs. Thord lod bringe ombord, alt hvad rørligt Gods, hans Moder eiede; men Faarene skulde drives langs indenfiords.

De var i Alt 12 paa Skibet; der var Ingunna, og nok et Fruentimmer. Thord kom til Kotkels Gaard; der var Grimma med 5 Mand. Kotkels Sønner var ikke hiemme. Derpaa stevnede han Kotkel, og Grimma og deres Sønner for Tyveri og Troldbom, og giorde deraf Fredløsheds Sag; Sagen indstævnede han til Althing, og drog saa bort.

Halbiørn og Stigandi kom hiem, da Thord var kommet lidet fra Land. Kotkel sagde da sine

Sønner, hvad skeet var. Brødrene bleve rasende derover, og sagde, ingen havde viist dem saa aabenbar Ufred. Nu giør Kotkel en stor Troldhøi, der begav de dem alle op paa, og sang der deres Trolddomssang; thi det er forhen sagt, at de vare Troldmænd. Derpaa udbrød et stort Uvæir, og mærkede Thord og hans Mænd, at Uvæiret gialdt dem. Skibet drev vest for Skælmernæs. Thord lod see megen Kiækhed i sin Søfærd; det saae de Folk, som vare paa Landet, at han kastede over Bord, Alt hvad der var til Tynge paa Skibet, uden Folkene, og ventede man paa Bredden, at han skulde naae Land, da han var sluppet forbi, hvor det var værst med Skiær. Men kort fra Land reiste sig et blindt Skiær, som ingen før kunde mindes at have været, derpaa stødte Skibet, saa det vendte Kiølen op; og druknede der Thord og hele hans Følge; men Skibet søndersloges, og Kiølen drev i Land paa et Sted, som siden blev kaldet Kiølø. Thords Skiold drev op et Sted, der kaldes Skioldø. Hans Liig og hans Mænds Liig drev op i Land, og blev opkastet en Høi over Ligene paa det Sted, som siden er kaldet Høinæs.

38. Den Tidende spørges vide om, og omtales ilde, og syntes det Ulivs Mænd, der sligt havde fremmet, som Kotkel. Gudrun sørgede meget over Thords Død. Den Tid boede Snorro Gode paa

Helgafield, han var Frænde og Ven af Osvif, og til ham havde Gudrun og alle hendes megen Tillid. Snorro drog til Giæst hos Osvif, da klagede Gudrun ham sin Nød. Han sagde, at han vilde tage sig af Sagen, og tilbød sig at opfostre Gudruns Søn til Trøst for hende. Gudrun modtog det, og sagde, hun vilde adlyde hans Klogskab. Gudruns Søn hedde Thord efter sin Fader.

Derpaa drog Gest Oddleifsson til Halkield Gode, og forelagde ham to Kaar, at enten skulde han forjage disse Troldmænd, eller maatte Gest dræbe dem, som han dog ugierne giorde. Halstein valgte snart, og bød dem heller drage derfra, og ikke tage Bopæl før vesten for Dalheden, da de ellers vilde blive dræbte. Derpaa droge Kotkels bort, og havde ikke mere Qvæg med sig end fire Hingster; en af dem var en sort Hest, stor, smuk, og dygtig i Hestekamp. Da de kom til Kampnæs til Thorleik Havskuldsøn, byder han dem paa Hesten, da han saae, det var et kosteligt Mon. Kotkel sagde: jeg vil vel give dig det Kaar: tag du mod Hesten, og giv mig Bopæl her et Sted i dit Nabolag! Thorleik sagde: holder du ikke nu din Hest for dyr? jeg har spurgt, at du har Sag her i Herredet. Kotkel svarer: Det kan du tale til Laugemænd om. Thorleik sagde: det var sandt. Noget anderledes hænger Tingen sammen, svarer Kotkel, med Gu-

drun og hendes Brødre, end dig sagt er; Folk have ilde bagtalt os uden Sag. Tag du derfor mod Hesten; thi saa siges om dig, at ikke ville vi have nogen Nød her i Herredet, naar vi have dig at lide paa.

Thorleik giorde nu Sagen af, thi han fandt Hingsten smuk, og Kotkel fik listet Sagen i Rigtighed; Thorleik tog mod Hesten, og gav dem Bopæl paa Leidolfsstad i Laxadal, og borgede dem ogsaa Qvæg.

38. Det fik Laugamænd at vide, og vilde Osvifs Sønner strax ud imod dem. Da sagde Osvif: lad os nu raadspørge Snorro Gode, og spare dette til en anden Tid; thi kort vil det vare, inden Kotkels Naboer faae Sag med ham, og saa mon være, at Thorleik faaer meest Meen af dem, som velforskyldt er; og monne mange herefter blive hans Uvenner, hvem han har havt til Venner forhen. Men ikke vil jeg formene Eder, at giøre Kotkels al den Afbræk, I lyste, saafremt ei andre jage dem af Herredet, eller aflive dem, inden tree Vintre ere forbi.

Gudrun og hendes Brødre sagde: det skulde saa være. Ikke giorde Kotkels meget af deres Avling, og dog behøvede de hverken at kiøbe Hø eller Levnetsmidler. De vare ikke venneſælle i Bygden, men ingen dristede sig at angribe dem for Thorleiks Skyld.

En Sommer sad Thorleik i sit Telt paa Thinge, da en Mand kom ind til ham, og helsede ham. Manden hedde Elldgrim, og boede paa Elldgrimstad i Borgafiord. Mit Ærende til dig er, sagde Manden, at jeg vil kiøbe den dyre Hingst af dig, som Kotkel gav dig forrige Sommer. Den er ikke fal, svarte Thorleik. Jeg byder dig ligesaa stor en Hingst, sagde Eldgrim, og noget i Kiøbet, og ville mange sige, at jeg byder dig dobbelt Hestens Værd. Ikke er jeg Hestehandler, svarte Thorleik, og Hingsten faaer du ikke, om du end byder mig dens Værd tree Gange. Ikke er det usandt om dig, tog Elldgrim til Gienmæle, at du er stolt og egensindig; og ønsker jeg nu, at du maatte faae langt ringere for den, end nu mit Bud er, og dog miste din Hingst.

Thorleik blev meget rød ved disse Ord, og sagde: nær skal du gaae mig, Elldgrim, om du vil kue mig Hesten fra. Urimeligt synes det dig, svarte Eldgrim, at du skulde blive overvundet af mig, men denne Sommer kommer jeg hen, at see, hvem af os Hesten skal høre til herefter. Giør, som du lover, sagde Thorleik: men kom ei til mig med ulige Styrke. De skiltes nu ad, og de, der hørte deres Samtale, sagde, det var gaaet, som det burde. Siden tog Folk fra Thinge, og alt var roligt.

40. Rut Herjolfsson, Olafs og Thorleiks Farbroder boede paa Rutstad. Det hændtes en Morgen, at en af hans Karle gik udenfor paa hans Gaard; da han kom ind igien, spurgte Rut ham: hvad Nyt? Han svarte, han kunde ikke sige Andet, end at han saae en Mand ride paa den anden Side Vaddet, hvor Thorleiks Heste stod, og staae af, for at tage fat paa hans Hingst. Rut spurgte, hvor Hestene var? Karlen sagde: endnu er de ikke kommet langt bort; de stod i den Eng nedenfor Giærdet. Rut sagde, sandt er det, at Thorleik min Frænde er undertiden uforsigtig med sin Græsning, men dog holder jeg for, at hans Heste ikke drives bort uden hans Minde.

Rut sprang nu op, kastede et graat Skindfeld over sig, og tog en guldbeslagen Stridsøxe i Haanden, som Kong Harald havde givet ham. Han gik ud, og saae, en Mand reed til Hestene nedenfor Giærdet. Rut gik ham imøde, og saae, han greb fat paa Hesten. Rut helser ham, Eldgrim tog vel, men noget seent mod hans Helsen. Rut spørger, hvor han vil drive Hesten hen? Eldgrim svarer: ikke vil jeg dølge dig, skiøndt jeg veed dit Frændskab med Thorleik, at jeg nu er kommet efter Hesten, saa at jeg agter, han aldrig skal faae den mere; og har jeg holdt, hvad jeg lovede ham paa Thinge, at jeg ikke skulde komme efter den med mange Folk.

Ikke er det Heltedaad, siger Rut, om du tager Hesten bort, da Thorleik ligger i sin Seng, og sover; bedre er det, at du søger at komme overeens med ham, inden du rider af Herredet med Hesten. Hør du ham ad, om du vil! svarer Eldgrim, thi du kan see, at jeg har belavet mig saa, inden jeg reed hiemme fra, at jeg ikke synes ilde om at møde Thorleik. Han svingede nu Krogspydet, han havde i Haanden, og havde han Hielm paa Hovedet, Sværd i Beltet, Skiold ved Siden, og Brynie paa.

Rut siger: heller prøver jeg Andet, end drage til Kampsnæs, thi jeg er tung tilfods; men ei vil jeg lade Thorleik rane, om jeg maa raade, skiøndt der ikke er saameget Venskab imellem os. Eldgrim siger: ikke er det saa, at du agter at tage Hesten fra mig? Jeg vil give dig en anden Hest, svarer Rut, at du skal lade denne gaae; om min ogsaa ei er fuldt saa god som denne. Meget smukt taler du, siger Eldgrim, men da jeg har lagt Haand paa Hesten, lokker du den ikke fra mig, hverken med Gaver eller Løfter. Nu synes mig, siger Rut, at du kaarer den Lod, der ilde tør gavne os begge. Eldgrim vil nu bort, og trækker i Hesten, men da Rut seer det, løfter han Stridsøxen, og hugger ham mellem Skuldrene, saa han falder død af Hesten. Siden begrov

han ham synden for Kampsnæs, paa det Sted, som kaldes Eldgrimsholt.

41. Derpaa rider Rut til Kampsnæs, og siger Thorleik denne Tidende. Thorleik vreddes derover, og syntes, at han havde stor Skam af denne Tildragelse, skiendt Rut troede at have viist ham meget Venskab derved. Thorleik sagde, baade var det gaaet ilde, og der vilde intet Godt komme deraf. Rut svarte, han kunde giøre, som han vilde; og skiltes de ikke blidelig ad. Rut var da 80 Aar, da han dræbte Eldgrim, og syntes hans Anseelse meget at tiltage ved denne Daad; men ikke tyktes Thorleik desbedre derom, jo mere navnkundig Rut blev derved. Thorleik tog nu til sine Indsiddere Kotkel og Grimma, og bad dem giøre noget, som kunde være Rut til Harm. De sagde, det vare de villige til.

Derpaa reiser Thorleik hiem; kort efter drog Kotkel, Grima og deres Sønner hiemmefra om Natten til Ruts Gaard, og giorde megen Trolddom; men da Troldsangene kom, tyktes de, der vare inde, ikke at skielne, hvad det betydede; thi Qvædet var smukt at høre paa. Rut ene forstod Trolddommen, og bad ingen Mand gaae ud den Nat, og enhver holde sig vaagen, om han kunde; og mon det da ei skade os, naar vi saa giøre. Men dog sov alle ind; Rut vaagede længst, men faldt dog i Søvn tilsidst.

Kaare hedd en Søn af Rut, som da var tolv Aar gammel; det var den flinkeste af Ruts Sønner, Rut havde ham meget kiær. Kaare faldt ikke i Søvn, thi for ham var Spillet giort; ham undtes ingen Ro; Kaare sprang op, og gik ud, og til Troldskabet, og faldt strax død ned. Rut vaagner om Morgenen med sine Folk, da savner han sin Søn, han fandtes nu død tæt udenfor Dørren. Og var det Rut en stor Sorg, og han lod kaste Høi op over ham.

Siden rider Rut til Olaf Havskuldsøn og siger ham denne Tidende. Olaf blev ilde tilmode derved, og sagde, det var meget uklogt, og meget uforsigtigt, at han havde ladet slige Ildgierningsmænd som Kotkels var, flytte ind i Nabolaget, og sidde sig saa nær. Han meente og, at Thorleik havde ilde skilt sig ved Sagen med Rut, men troede dog derhos, at der torde være blevet mere Ondt deraf, end Thorleik vel havde villet, og sagde han, de strax skulde dræbe Kotkel og hans Kone, og hans Sønner, skiondt det nu var for silde.

42. Olaf og Rut droge ud med 12 Mænd, men da Kotkels saae dem komme ridende mod deres Bolig, flygtede de derfra optilfields. Der blev Halstein Slibesteensøye grebet, et Skind draget over hans Hoved, og Mænd satte til at holde Vagt over ham, men andre satte efter Kotkel og Grimma op i

Fieldene. De bleve grebne paa Fieldknabben mellem Haukedal og Laxedal, og strax stenede tildøde, og en Steendysse opkastet over dem, hvoraf endnu er Spor, og der kaldes Skrattavarde.

Stigandi flygtede sydfra Knabben til Haukadal, og undslap der fra dem. De droge nu bort med Halstein, satte et Fartøi i Søen, og roede fra Land. Saa toge de Skindet af Hovedet paa ham, og bandt ham en Steen om Halsen. Han kastede da sine blaagraa Øine til Landet, og havde han et fælt Diekast. Da sagde han: ikke var det i en lykkelig Dag, vi Frænder kom hid til Kampsnæs, at møde Thorleik; men det siger jeg nu, at Thorleik vil have faa glade Dage efter denne, og tungt Sæde vil blive for alle, der sætte dem ned i hans Plads. Og synes denne Forbandelse siden meget at have sandet sig siden. Derpaa druknede de Halbiørn.

Noget efter drog Rut til sin Frænde Olaf, og sagde ham, at han ikke vilde have det saaledes henstaaende med Thorleik, og bad Olaf at give sig Mænd at angribe Thorleik med. Olaf svarer, det sømmer sig ikke, at I Frænder lægge Haand paa hinanden; det synes og uheldigt for Thorleik. Heller ville vi søge at stifte Forliig mellem Eder; ofte har du vel og længe ventet paa, hvad dig tilkom. Rut svarte: ikke er sligt at forsøge; og aldrig bliver det godt mellem os; og er det min Villie, at vi ikke

længer skulle boe begge i Laxedal. Olaf svarer: ikke vil det være dig til Gavn, at drage til Angreb mod Thorleik; men hvis du gjør det, er det ei uventet, at Huulbakken møder Dalen.

Nut syntes nu at mærke, at Olaf var fast bestemt, og drog han da heel utilfreds hiem, dog blev det stille at kalde, og Folk sad rolige det Halvaar.

43. Nu er at fortælle om Stigandi, at han blev en ond Røver, der var ond at have at giøre med. To Vintre vare nu gangne. Thord hedde en Mand, som boede i Hundadal; han var riig, men ikke nogen anseelig Mand. Det rygtedes den Sommer i Hundadal, at Qvæget vantrivedes; der var et Qvindfolk, som vogtede det; Folk mærkede, at hun blev meget riig; og hun forsvandt længe, saa ingen vidste, hvor hun var. Thord Bonde nødde hende til at bekiænde; hun blev bange, og sagde, at der kom en Mand til hende: han er stor, sagde hun, og tykkes mig vakker. Da spørger Thord, hvor snart han kom til hende igien? Hun svarte, hun mee .e, det vilde snart skee.

Derpaa tager Thord hen til Oluf Paa, og siger ham, at Stigandi ikke torde være langt borte, og bad ham drage med sig, og gribe ham. Olaf drager til Hundadal; did er Tienesteqvinden kommen at tale med ham. Olaf spørger, hvor Stigandis

Røverhule var? hun svarer, hun vidste det ikke. Olaf tilbød sig at kiøbe hende til, at hun skulde skaffe dem Stigandi ihænde. De slutte den Handel.

Dagen derpaa, da hun drog til sit Qvæg, kommer Stigandi hende imøde. Hun tager vel imod ham, og er meget venlig. Han lægger sit Hoved i hendes Skiød, og falder i Søvn. Da lister hun sig bort under hans Hoved, gaaer til Oluf Paa, og siger, hvo der var kommet.

De drage nu ud mod Stigandi, og aftale sammen, at det ikke skulde gaae med ham, som med hans Broder, at han skulde see meget, der blev dem til Meen. De drage da et Skind over hans Hoved. Stigandi vaagner ved dette, slaaer sine Øine op, og seer, der var mange om ham. Der var en Rift paa Skindet; og Stigandi faaer kastet Øinene til den anden Side af Lien. Der var smukt, og græsgroet; men det var, i det Stigandi kastede sine Øine over Lien, som en Hvirvel med eet kom, og faer hen over Jorden, saa der aldrig kom Græs siden, og hedder det fra den Tid af Brenna. Derpaa stene de Stigandi tildøde, og kaste en Dysse op over ham. Olaf lønnede Tienestеqvinden vel, han gav hende Frihed, og drog hun hiem med til Hiardarholt. Halbiørn Slibesteensøye drev op fra Brændingen, kort efter han var druknet. Knarar=

næs Hedder det Sted, hvor der blev kastet Dysse ovkr ham; der gik han siden igien.

Thorbiorn Skriupu var død inden dette; ogsaa Melkorka; de ligge begge i Melkorkashauge ved Laxaros, og deres Søn Lambi boede der efter dem. Han var en meget anseet Mand, havde megen Formue, og var i større Agt end hans Fader, for sine møderne Frænder, og var der gódt Venskab mellem ham og Olaf.

44. Saaledes lider næste Vinter. Vaaren derpaa mødtes Brødrene Olaf og Thorleik. Olaf spurgde, om Thorleik agtede at beholde sin Gaard. Thorleik svatte, det vilde han. Olaf sagde: det vilde jeg raade dig, Frænde, at du forandrer din Beslutning, og drager udenrigs; der vil du blive ánseet for en Hædersmand, og tykkes jeg, at vor Frænde Rut er kommet i Uvenskab med dig, siden eders Tvist; og er det mig ikke med, at I længe boe hinanden nær. Rut er en mægtig Mand, og ere hans Sønner hidsige og anseete Mænd; og for vort Frændskabs Skyld vilde det være mig ukiært, hvis I fik en ond Trætte, Frænde! Ikke frygter jeg derfor, svarte Thorleik, at jeg ei skal faae min Ret for Rut og hans Sønner, og vil jeg ikke derfor af Landet drage; men hvis dig tykkes saa, Frænde, om denne Sag, at du troer dig at være i Vaande

derfor, da vil jeg giøre det paa dit Ord; thi da bekom mig bedst dine Raad, da jeg var udenlands; og veed jeg, du ikke vil være min Søn mindre god, skiøndt jeg ei er nær, thi ham har jeg kiærest blandt alle.

Olaf svarte, da farer du vel i den Sag, naar du handler efter mit Raad, og agter jeg fra nu af at handle end bedre end før imod Bolle, og ikke være ham mindre god end mine egne Sønner. Derpaa endte Brødrene deres Samtale i meget Venskab.

Thorleik sælger nu sine Jorde, og laver sig til at drage udenlands, og kiøber et Skib til Reisen, der stod paa Land ved Dagverdsnæs; og da han var klar, gik han ombord med sin Hustru, og alle sine Huusfolk. Skibet havde en lykkelig Reise, og landede om Høsten i Norge. Derefter drager han sydpaa til Danmark, da hans Frænder og Venner i Norge vare døde, og nogle fordrevne af Landet, saa det ei anstod ham der.

Thorleik styrede derpaa til Gothland, og er det de flestes Sigende, at Thorleik opholdt sig der, blev ikke nogen megen gammel Mand, men var dog i megen Anseelse, saalænge han levede, og endes hermed vor Fortælling om Thorleik.

Der taltes da jævnlig i Breidafiordsdalen, om Ruts og Thorleiks Strid, og at Rut havde liidt Troldskab af Kotkels. Da sagde Osvif til Gudrun

og hendes Brødre, de maatte mindes, at de ikke havde været bedre farne, da de selv skulde bestaae i Strid med saadanne grumme Mænd, som Kotkels vare. Ikke er den raadløs, Fader! som lyder dine Raad: gav ham Gudrun til Svar.

Olaf sidder nu hiemme paa sin Gaard med megen Hæder; alle hans Sønner var hiemme, og deres Frænde Bolle. Kiartan var meget forud for sine Brødre; han og Bolle havde hinanden kiærest; thi kom Kiartan ingensteds, at Bolle jo fulgte ham.

Kiartan foer ofte til Sælingsdals Lauga; og idelig traf det saa, at Gudrun var der. Kiartan talte gierne med hende; thi hun var baade forstandig, og snild i sin Tale; og var det alles Ord, at Kiartan og Gudrun vare meest hinandens Lige af alle dem, der da voxte op. Der var meget Venskab mellem Olaf og Osvif, og de bød hinanden jævnlig til Giæst, og ikke mindre var der mellem Kiartan og de yngre. Engang sagde Olaf til Kiartan: ikke veed jeg, hvorfor jeg altid er saa ilde tilmode, hvergang du tager til Lauga, og taler med Gudrun. Men ikke er det, fordi jeg jo tykkes om Gudrun fremfor alle Fruentimmer her, og det er en Kone, som jeg synes, var et godt Valg for dig; men det bæres mig for, skiøndt jeg ikke vil spaae ilde, at vi Frænder og Laugamændene ikke faae ret Lykke til

den Sag. Kiartan sagde, han vilde ikke giøre mod sin Faders Villie, saa vidt det stod til ham; men han troede, det torde gaae bedre, end han ventede. Kiartan blev ved sin begyndte Skik, og sine Besøg.

45. Asgeir hedde en Mand, som kaldes Edekol; han boede paa Asgeirsaas i Vidbedal. Han havde fem Børn, tree Sønner og to Døttre. En af hans Søn hedde Kalf Asgeirson, han var den Tid i Farten, og ansaaes for en meget rask Mand; alle Asgeirs Sønner var flinke Folk. Hans ene Datter Thurid var gift med Thorkel Kugesøn; den anden, Hrefna, var ugift, og den vakreste af alle Piger nord i Herredet og meget venneszel. Asgeir var en meget anseet Mand.

Kiartan Olafsøn foretog sig engang en Reise til Borgarfiord, hvor hans Morbroder Thorstein Egilsøn boede. Bolle var med ham, thi der var saamegen Kiærlighed mellem de Fostbrødre, at ingen af dem syntes tilfreds, naar de ikke vare sammen. Thorstein tog overmaade kiærlig mod Kiartan, og sagde, han vilde vide ham Tak, jo længere han blev hos ham. Kiartan blev der en Tid.

Den Sommer stod et Skib i Land ved Udløbet af Gufaraa, det hørte Kalf Asgeirson til; han havde den Vinter været i Besøg hos Thorstein Egilsøn. Kiartan sagde Thorstein i Fortrolighed, at

hans meeste Ærende der i Egnen var, at han vilde kiøbe det halve Skib af Kalf: han skal være en kiæk Mand, og mit Sind staaer til at fare udenlands; dog sperger han først, hvordan Thorstein syntes om Kalf? Thorstein sagde, han saae ham an for en meget brav Mand. Det er meget at undskylde, sagde han, Frænde! at du har Lyst til at reise ud, og kiænde flere Folks Skikke; og vil din Færd blive mærkelig, hvis jeg kan skiønne ret, dog ville dine Frænder være meget i Uro for, hvorledes den vil falde ud for dig. Kiartan meente, den vilde falde vel ud. Derpaa kiøbte han det halve Skib af Kalf, og de gik i Fællig derom.

Kiartan skulde komme til Skibet ti Uger efter Sommerdag. Han blev hæderlig forløvet fra Borg, og reed derpaa hiem med Bolle.

Da Olaf sperger denne Forandring i Kiartans Beslutning, syntes han, den var kommet noget hurtig; men sagde dog, han ikke vilde forandre den.

46. Noget derpaa rider Kiartan til Lauga, og siger Gudrun sin Udenlandsreise. Gudrun svarte: hurtig har du nu betænkt dig, Kiartan! og talede hun da nogle Ord, hvoraf han kunde skiønne, at hun ikke syntes om hans Bortreise. Kiartan sagde: lad dette ikke mishage dig; jeg skal i andre Ting handle, saa du skal tykkes vel derom. Gudrun

svarte: giør du det! thi jeg skal snart forklare mig. Kiartan bad hende giøre saa. Gudrun sagde: da vil jeg drage ud med dig i Sommer, og har du da giort mig Bod for din hastige Beslutning; thi ikke holder jeg af Island, naar du drager herfra. Det maa ikke saa være: svarte Kiartan: thi dine Brødre ere ugifte, og din Fader gammel, og de have intet Tilsyn, naar du drager af Landet; men bi mig to Vintre. Gudrun sagde, ikke at ville love dette, og syntes nu hver af dem at ville sin Vei, og skiltes de da, og Kiartan rider hiem.

Olaf rider til Thinge om Sommeren, og Kiartan rider med ham vesten fra Hiardarholt, og de skilledes i Norderaadal. Derfra reed Kiartan til Skibet. Hans Frænde Bolle var med ham. De vare i Alt ti islandske Mænd, hvoraf ingen vilde forlade Kiartan, saameget holdt de af ham. Han rider nu med sit Følge til Skibet. Kalf Asgeirsøn tog vel imod Kiartan. Han og Bolle havde stor Formue med. De giorde dem nu seilklare, og saasnart de fik Bør, seilede de ud af Borgfiord. Vinden var løi men god, siden gaae de i rum Sø, faae god Bør, og naae Norge Nordenfields, løbe ind i Trondhiem, og søge at faae der Folk i Tale, der kunde sige dem Tidender.

47. Dem blev sagt, at der havde været Høvdingsskifte i Norge, at Hakon Jarlen var omkom-

met, og Olaf Tryggeſøn kommet til Landet, og hele Riget faldet i hans Magt. Kong Olaf Tryggeſøn havde befalet Trosſkifte i Landet.

Paa den Tid var der mange Islændere, anſeelige Mænd; der laae ved Bryggen trende Skibe, ſom alle hørte Islændere til; eet eiede Brand Vermundsſøn; det andet Halfred Vanrædaſkald, det tredie havde to Brødre, Biarne og Thorhall, Sønner af Breidur Skiegge øſten for Fliotshlid. De havde alle agtet dem til Island den Sommer, men Kongen havde lagt Beſlag paa alle Skibene, fordi de ikke vilde antage den Tro, han bød dem. Alle Islændinge tog vel imod Kiartan, men Brand fremfor Alle, thi de kiændte hinanden tilforn. Oplagde nu Islænderne Raad tilſammen, og bleve de alle enige om at afſlaae den Tro, Kongen befoel dem, og vare de ovennævnte ſiden i Samfund. Kiartan og hans Mænd lagde deres Skib til Bryggen, og loſſede det, og ſørgede for deres Gods. Kong Olaf er i Byen, og faaer Skibets Komme at vide, og at mange Mænd ere paa Skibet, ſom der var Mandsmod i.

Da var det en Godtvæirsdag om Høſten, at Folk drog ud af Byen til Nidelv at ſvømme, og at Kiartan kom til at prøve Styrke med Kong Olaf Tryggeſøn uden at kiænde ham, ſom Chriſtniſaga fortæller; og ſtod han da Kongen ſaa vel an, at han gav ham ſin egen gode Kappe til Foræring.

Dette syntes de andre Hedninge ikke vel om, da de tyktes, at Kiartan havde givet sig i Kongens Vold. Dog gik det hen i Stilhed.

48. Ud ad Høsten blev Veiret ondt med megen Frost og Kuld. Hedningene sagde, det var intet Under, at Veiret var saa ondt; det giældte Kongens Frafald, og den ny Tro, der havde fortørnet Guderne. Alle Islændingene vare i Byen om Vintren; Kiartan var den ypperste iblandt dem. Siden blev Væiret bedre, og mange Folk kom til Byen efter Indbydelse fra Kongen.

Mange havde antaget Christendommen i Trondhiem, men der var dog mange flere, som vare derimod. En Dag holdt Kongen Thing i Byen, og talede Troens Sag for Folket vidtløftig og snildelig. Thronderne havde da en stor Hærskare, og tilbøde Kongen et Slag. Kongen sagde, at han havde formegen Overmagt til at stride med Pøblen i Trondhiem. Da foer der Skræk i Hiertet paa Bønderne, og de gave Kongen Alting i Vold; og blev der da mange Folk døbte, og derpaa Thinget sluttet. Samme Qvæld sendte Kongen Folk til Islændernes Herberg, og bad dem vogte paa, hvad der taledes.

Islænderne sad ved deres Drik, og vare lystige, og var der da megen Larm at høre. De talte om Thinget,

ber den Dag havde været, og det Budskab, Kongen havde fremført. Da sagde Kiartan til Bolle: er du tilsinds, Frænde! at antage den Tro, Kongen byder. Ikke er jeg meget villig dertil, svarer Bolle; thi det synes mig en meget blødagtig Tro. Ikke ere vi her af een Mening; siger Kiartan; thi mig synes, som Kongens Villie faaer Fremgang, saa at mange Folk underkaste dem hans Bud paa hvert Ting, eller troe I, at han intet Had bærer til de Mænd, der i Dag ikke vilde underkaste sig disse? Tilvisse tyktes os, svarte Bolle, at han intet Skiul lagde paa, at de vilde møde megen voldsom Behandling af ham, der ikke vilde lyde ham angaaende Troen. Ingen Mands Træl vil jeg være, sagde Kiartan, saalænge jeg Vaaben kan holde; og tykkes det mig uværdigt for en kiæk Mand, at blive dræbt sagesløs, og uden Paaskud, som et Lam fra Faarestien, eller en Ræv i Fælden; det syntes mig da bedre, naar jeg vidste min visse Død, at vinde noget til Hæder, der maatte længe være i Folkeminde. Bolle sagde: vil du foretage noget stort Anslag? Kiartan svarer: det vil jeg kortelig sige dig: at dersom Kongen vil paabyde os Islændinge Tro, som han har giort ved andre Mænd; da synes mig to Kaar for Haanden, det ene at underkaste os alle hans Bud, og lade ingen Pinsler giøres behov; det andet Kaar er, naar

Kongen vil bruge Vold mod os, at brænde ham inde. Bolle svarer: ikke er dette umandigt; men ei tor det faae Fremgang; thi er jeg af den Mening, at Kongen tor kunne stole paa sin Lykke, og megen Held; og haver han over sig stærkt Vagthold baade Nat og Dag. Kiartan svarer: saa seer jeg det gaae som oftest, at Dristighed svigter, skiondt Folk ere kiække; jeg sagde dette mere for at prøve Eder, end jeg vil forsøge det for Alvor. Bolle sagde: det er vanskeligt at see, hvis Mod meest behøver at omtvivles. Da udlod sig mange, at det var meget unyttig Tale.

49. Speiderne vendte nu tilbage til Kongen, og sagde ham hele denne Samtale. Om Morgenen derpaa siges, at Kong Olaf lod holde Thing og alle Islændingerne indbyde dertil. Men da Thinget var sat, stod Kongen op og talte, og takkede alle dem, did vare komne, og vilde være hans Venner, og tage mod den rette Tro; derpaa vendte han sin Tale til Islændingene, og spurgte, om de vilde troe paa den sande Gud, og lade dem døbe. De toge ikke hurtig derimod; da sagde Kongen: de torde vælge det Kaar, som dem mindst tiente; eller hvo af Eder fandt det raadeligt at brænde mig inde? Da svarede Kiartan: det monne du mene, at han tor ikke vedstaae det; men her seer du ham. Vel seer jeg dig, sagde Kongen, og ikke er du smaaraa-

dig; men ikke tør det blive dig beskiæret, at staae som min Banemand over mit Hoved; og Sag nok har du over dig, om du end ikke lover at indebrænde flere Konger; men da du udgik det saa mandelig, og da jeg veed, det ikke var din Tanke, skiøndt du sagde sligt, da vil jeg ikke tage Livet af dig; thi lidet er det at lide Hadingsord af Eders Lige, mod det, at vor Herre Jesus Christus, alle Kongers Konge, taalte Døden af sine Fiender. Kan og være, som jeg venter, at du holder desbedre ved den hellige Tro, jo senere du er til at modtage den, og taler mere imod den end Andre. Det kan jeg og skiønne, at det er dit Skibsmandskabs Tanke, at de antage Troen den Dag, du frivillig lader dig døbe; og synes mig rimeligt, at Frænder og Venner i Island ville agte paa dig, hvad du taler for dem, naar du kommer hiem til Island, og bæres det mig for, Kiartan, at du har en bedre Tro, naar du drager fra Norge, end da du kom hid. Farer nu alle i Fred og Sikkerhed, hvorhen I vil, fra dette Møde; ikke skal jeg pine Eder til at antage Tro denne Gang.

50. Der blev megen Ny om denne Kongens Tale meest blandt de Christne; men Islændingene sagde til Kiartan, han maatte svare, som ham godt syntes.

Da sagde Kiartan: megen Tak vide vi Islændinge Eder, Konge! at I havde givet os god Fred; og er venteligst, at I saaledes helst faae os til at adlyde Eder, at I omgaaes os med Mildhed og Nedladelse, og eftergive vor store Brøde mod Eder, da vi ere I Eders Vold, saa at I maatte hvert Dieblik giøre med os, hvad I vilde. Nu er jeg ikke saa taabelig, at jeg ikke skulle vedkiændes, at jeg har talet ilde. Vi islandske Frænder have længe været umilde baade i Ord og Gierning, og er det et gammelt Mundheld hos os, der ofte sandes: at Øl er en anden Mand; har ofte en Mand sagt det udefindigen drukken, hvad han paa ingen Maade vilde fremføre, naar han var ved sin fulde Forstand; nu maa det her gaae med Eder, som sagt er, at gierne giver den kloge efter; kan og være, at nogle Normænd sige, at det er os Islændere i Blodet, at vi heller gaae med det gode end med Strid til en Forandring i Tro; thi kun saaledes agter jeg at tage Tro her i Norge, at jeg skal lidet agte Thor næste Vinter, naar jeg kommer til Island.

Da sagde Kongen smilende: det finder jeg klarlig af din Tale og dit Væsen, at du synes at lide mere paa din Styrke og Raskhed, end paa Thor eller Odin.

Derpaa hævedes Thinget. Men da Kongen kom til sit Herberg, æggede Nogle ham at tvinge

Kiartan og de andre Islændinge til at blive Christne; og sagde, det var ham ikke raadeligt, at lade saa mange Hedninge være nær sig, da de havde onde Ord at giengiælde ved at lægge Svig op imod ham. Kongen svarede dem vredelig: ikke vil jeg gaae saaledes frem, thi jeg mener, at Mange, der kaldes Christne, var i Lag ikke sædeligere, end Kiartan, og hans Folk, og skal jeg visseligen vente længe paa slige Mænd; og kiænder jeg saa Kiartan, og hans Sindelag, at jeg ikke er ræd for, han skal lægge Svig op imod mig herefter.

51. Kongen lod den Vinter Kiøbstæden meget forøge; han lod en Kirke bygge, som blev færdig til Julen. Da sagde Kiartan til sine Mænd, at de skulde gaae saa nær Kirken, at de kunde see deres Kirkeskikke. Mange sagde, de havde Lyst til den Spøg. Kiartan og Bolle gaae da med deres Flok; Halfred Vandrædeskiald og mange Islændere med dem.

Kongen talede Troens Sag for Folket udførlig og snildelig; og gik der meget godt Ry mellem de Christne af hans Tale; men da Kongen og hans Mænd komme til deres Herberge, blev der megen Omtale blandt Islænderne, hvad de havde syntes om Kongen den Dag, som de Christne kalde deres næststørste Høitid: thi Kongen sagde saa, at vi maatte høre det, at den Høvding var fød den Nat,

hvem vi skulle troe paa, hvis vi ville gjøre, som Kongen byder os.

Kiartan siger: saaledes stod mig Kongen an, da jeg første Gang saae ham, at jeg saa skiønnede, at han var en høist udmærket Mand, og dette haver jeg holdet i Hu, saa ofte jeg siden har seet ham i Mandemøde, og allerbedst anstod han mig i Dag; thi derpaa troer jeg, al vor Sag og Lykke beroer, at vi troe paa den sande Gud, som Kongen byder; og ikke tør Kongen være villigere til at byde mig denne Tro, end jeg til at antage den, og det ene hindrer mig fra at gaae nu hen til Kongen, at det er saa høit paa Dagen, og Kongen er nu tilbords, og ville vi oppebie den Dag, da vi Herredsfolk kunne tilsammen blive døbte. Bolle optog dette vel, og bad Kiartan raade ene i denne Sag.

Kongen havde spurgt denne Kiartans Samtale, inden Bordene bleve borttagne, thi han havde paalidelige Folk i alle deres Herberger. Kongen blev glad ved denne Tidende og sagde: sandet har Kiartan det Ordsprog: at Høitider have Held med.

Aarle om Morgenen, da Kongen gik i Kirke, mødte Kiartan ham paa Gaden med et stort Følge. Kiartan helste Kongen meget venlig, og sagde, han havde et Ærende at udrette til ham. Kongen tog vel mod hans Helsen, og sagde, han havde klarligen erfaret

hans Ærende, og at det vilde være en let Sag. Kiartan bad ham ikke at dvæle med at sende efter Vand, og lagde til, at meget vilde behoves. Kongen svarede Ja! Kiartan! ikke skal her nogen Vanskelighed møde os; om de end skulde falde os noget dyrere.

Derpaa blev Kiartan og Bolle døbte, og bød Kongen dem siden til sit Julegilde; og sige de fleeste, at Kiartan blev Kongens haandgangne Mand, den Dag, da han og Bolle aflagde Døbeklæderne. Kongen hædrede Kiartan fremfor alle formedelst hans Æt og Duelighed, og er det almeensagt, at han var saa venneſæl, at han ingen Avindsmand havde mellem alle Hirdmændene; og sagde alle, at aldrig slig en Mand var kommen fra Island. Bolle var og en meget rask Mand, og vel liidt af kiække Folk, og vare de begge hos Kongen den øvrige Vinter.

52. Nu lider Vintren hen, og da det vaaredes, giorde Folk dem rede til deres Reiser. Kalf Asgeirsøn gaaer til Kiartan, og spørger, hvad han havde i Sinde den Sommer. Han svarer: helst vilde jeg, at vi skulde gaae med vort Skib til England, thi der er nu et godt Kiobestævne for christne Folk; dog vil jeg gaae til Kongen, førend jeg beslutter noget; thi han syntes lidet om denne Færd, da vi talte sidst derom.

Derpaa gik Kalf bort, og Kiartan til Kongen. Kongen tog blidelig imod ham, og spurgde, hvad han havde aftalt med sine Mænd? Kiartan sagde, hvad de især havde talt om, men lagde til, at det nu var hans Ærende, at bede om Orlov til denne Reise. Kongen svarer: det Kaar vil jeg byde dig, Kiartan! at du drager til Island i Sommer, og byder Folket der at antage Christendommen, enten med Magt, eller med Overtalelse, men hvis denne Færd forekommer dig vanskelig at foretage, da vil jeg paa ingen Maade lade dig af Hænderne; thi jeg anseer dig det hæderligere at tiene Hædersmænd, end at blive Kiøbmand.

Kiartan valgte heller at være med Kongen, end at drage til Island, og paabyde dem Troen, og sagde, han vilde ikke give sig i Strid med sine Frænder: og er det rimeligere, at min Fader, og alle de Høvdinge, der ere Frænder af mig, ei ere gienstridigere i, at giøre Eders Villie, naar jeg er i Eders Vold med gode Kaar. Kongen sagde, det var forstandigt og ædelt talt. Han gav da Kiartan en ny Skarlagens Klædning af sine, der klædde ham vel; thi Folk sige, at de vare af lige Størrelse, Kongen og Kiartan, naar de kom under Maal.

Den Sommer sendte Kongen sin Hirdpræst Thangbrand til Island; han forkyndte Troen for Folket baade med blide Ord, og haarde Revselser,

og vog to Mænd, som meest talte ham imod. Hall paa Tiotta, Gissur Hvide, Hialte Skiæggesøn, og mange Høvdinger lode sig døbe; men flere talte imod, der opkom Strid, og de hedenske Høvdinge overlagde, de vilde dræbe Thangbrand, og dem, der stode med ham. Thangbrand flygtede da tilbage til Norge, og klagede haardelig over Islændingene til Kong Oluf. Samme Sommer blev Hialte Skiæggesøn dømt i Landflygtighed for Gudsbespottelse, og reiste op til Kongen med Gissur Hvide.

Han tog vel imod dem, bød dem blive hos sig den Vinter, men sendte dem næste Sommer tilbage til Island at tale Christendommens Sag paa ny, og beholdt fire af Islænderne hos sig som Gidsler; blandt dem var Kiartan Olafsøn. Bolle giorde sig færdig at drage til Island med Gissur og Hialte. Han gaaer da til sin Frænde Kiartan og siger: nu er jeg reisefærdig, men vilde dog gierne bie næste Vinter, hvis til Somren din Reise gik lettere for sig; men jeg tykkes at indsee, at Kongen ingensinde vil lade dig løs, og vi troe, at du lidet mindes, hvad Morskab der er i Island, naar du sidder, og taler med Ingeborg, Kongens Søster. Hun var da hos sin Broder Oluf og den smukkeste Qvinde dertillands. Kiartan sagde: tal ikke om sligt, men

frembære skal du min Helsen til mine Venner og Frænder. Derpaa skiltes de.

53. Gissur og Hialte seile fra Norge, og havde en god Reise. De kom til Vestmanøerne inden Thingtid, ride siden til Althinget; hvor de fik alt Folket til at antage Troen, som i Christnisaga fortælles. Bolle reed hiem fra Thinget med Olaf sin Frænde, der tog vel imod ham.

Da Bolle nogen Tid havde været paa Hiardarholt, reed han for Moro til Laugaa. Han blev vel modtaget. Gudrun spurgte omhyggelig om hans Færd, og dernæst til Kiartan. Bolle gav villigen Besked paa Alt, hvad Gudrun spurgte; og sagde, der var intet at fortælle om hans Reise: men hvad Kiartan min Frænde angaaer, da er der meget hæderligt med Sandhed at sige om hans Kaar, thi han er Kong Olafs Hirdmand, og agtet fremfor nogen anden; og ikke vilde det være mig uventet, om man her til Lands hører lidet til ham endnu næste Vinter. Gudrun spurgte, om der var nogen andet Grund dertil, end det Venskab mellem Kiartan og Ingeborg, Kongens Søster? Bolle sagde sine Tanker, at Kongen heller vilde give ham Ingeborg til Hustru, end lade ham komme fra sig, der som han havde Valget derimellem. Gudrun sagde: det var en god Tidende, og først da havde Kiartan, hvad han var værd, naar han fik en god Kone.

Derpaa lod hun Samtalen falde, gik bort, og var ganske rød. Andre havde Tvivl om, at den Tidende forekom hende saa god, som hun lod.

Bolle er hiemme om Sommeren paa Hiardarholt, og havde erhvervet sig saamegen Roes ved sin Reise, at Alt syntes hans Venner og Frænder meget værdt. Han havde og medbragt megen Formue udefra.

Han kom ofte til Laugaa, at tale med Gudrun. Engang spurgde han hende, hvorledes hun vilde optage det, hvis han beilede til hende? Da svarede Gudrun hastig: ikke behøver du at tale derom, Bolle! ingen Mand vil jeg ægte, medens Kiartan er i Live. Bolle svarer: saa tænker jeg, at du kommer til at sidde nogle Vintre uden Mand, hvis du vil bie paa Kiartan; Leilighed torde han have havt at give mig noget Ærende med, hvis ham tyktes det magtpaaliggende. De skiftede endnu nogle Ord derom; men hver lod til at ville sin Vei. Derpaa reed Bolle hiem.

54. Noget efter taler Bölle med sin Frænde Olaf, og siger: saa er det kommet, Frænde! at jeg er sindet at tage min Beslutning, og gifte mig. Jeg synes nu at være kommen til Skielsaar; og vilde jeg til den Sag have dit Forord, og din Bistand, da de fleste her agte høit dine Ord.

Olaf svarer: de fleste Piger her, Frænde! ville ansee et Giftermaal med dig for et godt Tilbud; og heller ikke har du bragt dette fore, uden du har i Forveien betænkt, hvorledes det skal skee. Ikke vil jeg ride bort af Herredet, siger Bolle, at søge mig en Kone, saalænge her i Nabolaget ere saa gode Giftermaal. Jeg vil begiære Gudrun Osvifs Datter; det er en meget anseet Kone. Det er en Sag, jeg ingen Deel vil have i, siger Olaf; det er dig, Bolle! ingenlunde ubekiændt, hvad Aftale var mellem Kiartan og Gudrun, og deres Kiærlighed til hinanden; dog hvis du anseer denne Sag saa vigtig, vil jeg ingen Hindring giøre deri, hvis dette kan afgiøres mellem dig og Osvif; eller har du talt derom til Gudrun? Bolle sagde, han havde omtalt det engang, og hun havde ikke sagt stort dertil; dog venter jeg, at Osvif mon raade meest i den Sag. Olaf sagde, Bolle kunde handle deri, som han tykkedes.

Ei længe efter rider Bolle hiemme fra og med ham Olafs Sønner Haldor og Steinthor; de vare ti tilsammen, og ride til Laugaa. Osvif og hans Sønner tage vel imod dem. Bolle indbød Osvif til Samtale, kommer frem med sin Beilen, og begiærer hans Datter Gudrun. Osvif svarer saaledes: det er, som du veed, Bolle, at Gudrun er

Enke, og har hun selv Svar at give for sig, men opmuntre dertil maa jeg.

Osvif gaaer da hen til Gudrun, og siger hende, at Bolle Thorleikſøn var kommen at begiære hende: har du nu at svare selv i den Sag; mit Ønske skal du snart erfare: at Bolle ikke faaer Nei, naar jeg maa raade. Hurtig afgiør du den Sag, svarer Gudrun. Bolle har eengang før talt til mig derom, og undveeg jeg da heller; og det samme har jeg nu isinde.

Da siger Osvif: det monne mange sige, at det er mere talt af Hovmod, end af stor Forsigtighed, hvis du afslaaer saadan Mand, som Bolle er; men saa længe jeg er ilive, skal jeg raade for Eder, mine Børn, naar det er Ting, jeg bedre kan indsee, end I.

Da Osvif tog dette saa tvært, sagde Gudrun intet videre derimod, skiøndt hun var høist uvillig dertil. Osvifs Sønner ønskede meget dette Giftermaal, og syntes, der var megen Hæder i dette Svogerskab med Bolle, og kort sagt, det blev afgiort, at hun blev fæstet bort, og Bryllupet blev stevnet ved Vinternats Tid.

Bolle rider hiem til Hiardarholt, og siger Olaf dette Udfald; han siger ikke stort dertil. Bolle bliver nu hiemme, til Bryllupet skulde være. Han byder sin Frænde Olaf dertil. Olaf var ikke derfor,

men drog dog bid paa Bolles Bøn. Bryllupet stod prægtigt paa Laugaa. Bolle blev der Vintren over. Men der var ikke megen Forstaaelse mellem Bolle og Gudrun.

55. Da Sommeren kom, og Skibe gik mellem Landene, fik man Tidende, at hele Island var christnet. Over denne Tidende blev Olaf overmaade glad, og gav alle de Mænd han havde havt til Gidsler, Orlov, at drage hen, hvor de tyktes. Kiartan svarede: (thi han var ypperst blandt alle Gidslerne): Hav megen Tak, Herre, Konge! og ville vi nytte det til at drage til Island i Sommer. Ikke — gav Kong Olaf til Giensvar — ville vi tage vort Ord tilbage, Kiartan! skiondt vi heller talte det til andre, end til dig; thi vi agte dig saa høit, at du har siddet her mere som Ven, end som Gidsel; og vilde jeg, at din Lyst stod ei saa til Island, skiondt du har der gode Frænder; thi Kaar tør du have til at giøre det Giftermaal i Norge, at et saadant er ikke i Island. Da svarede Kiartan: Gud lønne eder for al den Hæder, I have viist mig, siden jeg kom i Eders Vold, men det venter jeg, at I ikke mindre ville give mig Orlov, end andre, som I have holdt hos Eder en Tid. Kongen sagde, saa skulde det være, men lagde dertil, at han vanskelig vilde igien faae saadan en Mand, som Kiartan, af ringebaarne Mænd.

Den Vinter havde Kalf Asgeirsøn været i Norge, og var forrige Høst kommet vesten fra England, med sit og Kiartans Skib, og med Kiøbmandsgods; og da Kiartan havde faaet Orlov til sin Bortreise, giorde de dem færdige dertil.

Da Skibet er seilklart, gaaer Kiartan hen til Ingeborg Kongens Søster. Hun tager vel imod ham, og stikker ham hos sig til Sæde; og begynde de nu deres Samtale. Kiartan sagde da Ingeborg, at han havde giort sig færdig til at drage til Island; og lidet taltes derefter imellem dem. Derpaa aabner Ingeborg et Giemme, der stod hende nær, tager ud deraf et hvidt guldvirket Hovedtøi, giver Kiartan, og siger: det vil klæde Gudrun Osvifsdatter vel, at have om sit Hoved, og mon du give hende det i Bænkegave, thi jeg vil, at de islandske Fruentimmer skulle see, ikke var hun af Trælleæt, med hvem du talte i Norge. Uden om Hovedtøiet var en guldvævet Klæde, og var det et kosteligt Giemon. "Ikke maa jeg ledsage dig, sagde Ingeborg: reis lykkelig og vel!"

Derpaa staaer Kiartan op, og kysser Ingeborg til Afsked, og holdt Folk det for Sandhed, at det var dem tungt at skilles.

Nu gaaer Kiartan bort til Kongen, og siger ham, at han var seilklar. Kong Olaf ledsager Kiartan til Skibet, og fulgte mange med ham, og

da de kom, hvor Skibet laae, var der Brygge i Land. Da tog Kongen tilorde: her er et Sværd, Kiartan! som du skal modtage af mig ved vor Afskeed; lad dette Værge følge dig, da venter jeg, at intet Vaaben bider paa dig, naar du bærer dette Sværd. Det var den kostbareste Skiænk, og ypperlig udarbeidet. Kiartan takker Kongen med mange venlige Ord for al den Hæder og Ære, han havde beviist ham i Norge. Kongen svarte: det vil jeg bede dig, Kiartan! at du holder fast ved din Tro. Derpaa skilles Kongen og Kiartan meget kiærligen. Kiartan gaaer paa sit Skib. Kongen seer efter ham, og siger: meget forestaaer Kiartan, og hans Æt, og vanskeligt vil det være, at ændre noget i deres Skiæbne.

56. Nu gaae Kiartan og Kalf i Søen, have god Bør, og varer det ikke længe, før de naaede Borgafiord. Disse Tidender spurgdes vide om. Olaf Kiartans Fader, og hans Frænder hørte det, og blev meget glade. Olaf rider strax vestpaa Dalen til Skibet, og var der et meget glædeligt Møde mellem Fader og Søn. Olaf byder Kiartan hiem til sig, med saamange Mænd, som han vilde selv. Kiartan tog gierne derimod, og sagde, han agtede at være der tilhuse. Olaf reiser nu hiem til Hiardarholt, og Kiartan bliver ved Skibet om Sommeren. Han spørger nu, Gudruns Giftermaal, men

han bekymrede sig ikke derom, skiøndt mange havde været i Qvide tilforn, hvad han vilde sige dertil.

Gudmund Solmundssøn og hans Hustru Thurid, Kiartans Søster, kom at besøge ham, og han modtog dem vel. Asgeir Edekol kom at besøge sin Søn Kalf, med ham var hans Datter Hrefna, en meget smuk Pige. Kiartan bad sin Søster Thurid at tage af Varene, hvad hun vilde. Det samme sagde Kalf til Hrefna. Kalf lukker da op en stor Kiste, og beder dem gaae til. Været var hvast den Dag, og Kiartan og Kalf løb ud at see til deres Skib; da de havde giort det fast, gik de tilbage til Teltet.

Thord og Hrefna havde taget meget op af Kisterne, nu snapper Hrefna Hovedtøiet, og breder det ud, de tale om, at det var et kosteligt Mon; Hrefna svarer: jeg vil nu tage det paa; Thurid raader hende dertil, og Hrefna giør det. Kalf seer dette, og siger, han ikke var veltilfreds dermed; thi det var den eneste Kostbarhed, som han og Kiartan ikke eiede i Fællig.

Som de saa tale, kommer Kiartan ind i Teltet; han havde hørt, hvad de talte, og sagde, det sagde ingen Ting. Hrefna sad end med Hovedtøiet; Kiartan betragtede hende noie, og sagde nu: vel, tykkes mig, Hovedtøiet klæder Hrefna, og mener jeg, det er bedst, at jeg faaer det tilsammen, Mø og

Smykke. Folk mene, svarte nu Hrefna, at du ikke gifter dig saasnart, men at du vel faaer den Kone, du beiler til. Kiartan sagde: der ikke laae meget Lag paa, hvem han fik; men ikke vilde han længe beile forgiæves. Hrefna tager nu Hovedtøiet af sig, og giver Kiartan, og han giemmer det. Gudmund og Thurid byde nu Kiartan til sig nordpaa til Vennegilde om Vintren; og Kiartan lovede at komme.

Kalf tog nordpaa med sin Fader; han og Kiartan skifte nu deres Fællig, og gik Alt venlig af mellem dem.

Kiartan rider fra Skibet og vestpaa i Dalen; de vare tolv Mand i Alt. Kiartan kom nu hiem til Hiardarholt, og blev modtaget med megen Glæde. Han lader nu alt sit Gods bringe fra Skibet, og vare de alle tolv den Vinter paa Hiardarholt.

57. Olaf og Osvif holdt ved deres gamle Skik, at de skiftedes til at holde Gilde hver sin Høst.

Gudrun talte nu til Bolle, og sagde: hun tyktes, han havde ikke sagt den rene Sandhed om Kiartans Komme. Bolle svarte, at han havde sagt det sandeste, han vidste. Gudrun talte ikke meget herom, men let var at mærke, at hun var ilde til-

frebs, og troede de fleeste, at hun meget savnede Kiartan, skiøndt hun lagde Dolgsmaal derpaa.

Den Høst skulde Gildet staae paa Lauga. Olaf lovede sig til at tage did med Hiardarholtingerne. Han bad Kiartan at ride med. Kiartan svarte: han vilde blive hiemme og passe Huset. Olaf bad ham ikke giøre det, og fortørne sine Frænder: Kom heller ihu, Frænde, at du ingen Mand har havt kiærere, end Bolle, og er min Villie, at du drager med mig, og vil der da snart blive Forliig med Eder Frænder, naar I mødes selv.

Kiartan giør det, efter sin Faders Bøn, tager nu den Skarlagens Klædning, Kong Olaf havde givet ham ved Affkeden, og klæder sig pragtfuldt. Han tog Sværdet Kongens Gave om, havde en guldbeslagen Hielm paa Hovedet, ved Siden et Skiold rødmalet med et Guldkors i; og et Spyd i Haanden med guldbeslaget Skaft. Alle hans Mænd vare i affarvede Klæder. De vare i Alt tredive Mand.

De ride nu hiemme fra Hiardarholt til Lauga; der var mangfoldige samlede. Bolle gik Olaf og hans Sønner imøde, og modtog dem kiærlig. Han gik til Kiartan, og kyssede ham. Kiartan tog vel mod hans Helsen. Derpaa blev de fulgt ind. Bolle var overmaade munter. Giæstebudet gik godt.

Bolle havde en Hingst, der blev ansеet for overmaade god. Hingsten var baade stor og smuk, og var aldrig brugt ved Hestekamp; den var hvid af Farve, med røde Øren og Top; med den fulgte tree Hopper af samme Farve, som Hingsten. Disse Heste vilde Bolle give Kiartan; Kiartan sagde, han var ingen Hestekiænder, og vilde ikke tage derimod. Olaf bad ham modtage Hestene: thi de var en anseelig Gave. Kiartan sagde tvært nei, og de skiltes derpaa ikke blidelig ad.

Nu tog Folk hiem, og var Kiartan noget taus den Vinter, saa Folk kun fik faa Ord af ham, og ansaae Olaf det for at være meget ilde.

58. Den Vinter efter Juul tog Kiartan hiemmefra; de var 12 Mand i Alt, og agtede dem nordpaa i Herredet. De ride nu deres Vei, indtil de kom til Asbiørnsnæs i Videdal; Kiartan blev der modtaget med al Venlighed. Der var en prægtig Bolig. Hall Gudmundsen var da i sit tyvende Aar, han var meget nær beslægtet med Laxdølerne, og det er Almeensagn, at raskere Mand ei har været i Nordlandsfiordingen. Hall tog meget kiærlig mod sin Frænde Kiartan; og holdtes der Lege, og søgte mange Folk til, vide fra Herredet, fra Midfiord, og Vatnsnæs og Vatnsdal, og alt ude fra Laugadal, saa der var en meget stor Forsamling.

Alle talte om, hvormeget Kiartan overgik alle i Legemsøvelser; Hall gik hen til ham, og bad ham være med i Legen: Vi Frænder ønskede at du viiste os din Godhed deri. Kiartan svarte: lidet har jeg givet mig af med Leeg i sener Tid, thi andet var ved Kong Olaf Hird at tage vare, end være ved Skromtfærd; dog vil jeg ikke heri give dig Afslag. Kiartan lavede sig nu til at tage Deel i Legen; og sattes de Mænd imod ham, der vare stærkest. Nu legedes den Dag, og kom ingen op imod Kiartan, hverken i Styrke eller Behændighed. Da Legen var endt, stod Hall Gudmundsøn op, og sagde: saa er min Faders Bud, at det er hans Villie, at alle de Mænd, der langveis fra ere komne hid, blive her samtlig i Nat, og begynde i Morgen paa Legene igien. Dette Tilbud berømtes af alle, og syntes det at være høimodigt budet.

Kalf Asgeirsøn var ogsaa kommen did, og var det meget venskabeligt mellem ham og Kiartan; der var ogsaa hans Søster Hrefna, og vqr overmaade kostelig klædt. Der var nu kommet over hundrede Mand mere om Natten.

Om Morgenen blev lavet til Leeg. Kiartan sad nu hos, og var ikke med; Thurid hans Søster gik til ham, og sagde: saa er nu sagt, Frænde! at du sidder heller stille i Vinter, og sige Folk, at du længes efter Gudrun, og lægge de til, at intet

Venskab er meilem din Frænde, Bolle, og dig, saa megen Kiærlighed der tilforn har alle Tider været mellem Eder. Giør nu saa vel, at du ikke lader dig anfægte, og und dine Venner en god Beslutning; os synes det raadeligst, at du tager dig en Hustru, efter hvad du sagde forrige Sommer, om hun end ikke i alle Maader er din Lige, hvilket Hrefna ikke er; thi det finder du ikke hertillands. Asgeir hendes Fader er en gild Mand, og af stor Slægt, og han fattes ikke Formue til Udstyr; hans anden Datter er gift med en giæv Mand; du har sagt mig, at Kalf Asgeirson var en overmaade vakker Mand, og er dette Giftermaal overmaade hæderligt. Jeg vilde, du skulde tale til Hrefna, og venter jeg, at du vil tykkes, at Forstand og Skiønhed der følges ad. Kiartan optager dette vel, og sagde, hun talte godt. Siden kom han og Hrefna i Tale sammen, og taledes de ved den Dag. Om Aftenen spurgde Thurid ham, hvorledes han tyktes om Samtalen med Hrefna? Han syntes godt derom, og sagde, han fandt hende et overmaade vakkert Fruentimmer, efter Alt, hvad han kunde skiønne.

59. Om Morgenen blev der sendt til Asgeir, og han indbudet til Asbiornsnæs. Sagen foretoges da igien, og begiærte nu Kiartan Hrefna Asgeirsdatter. Han tog vel mod dette Tilbud, thi han var en forstandig Mand, og kunde indsee, hvor

hæderligt det var. Kalf drev og meget paa, at denne Sag maatte faae Fremme, og vilde intet spare derpaa. Hrefna gav intet Afslag paa sin Side, og bad sin Fader raade. Sagen kom nu i Gang, og blev vidnesfast afgiort. Kiartan vilde endelig, at Brylluppet skulde være paa Hiardarholt, og Asgeir og Kalf modsagde ham ikke. Nu blev Bryllupsstævnet sad til fem Uger før Vintren. Kiartan drog hiem med store Gaver.

Olaf syntes vel om disse Tidender. Kiartan var nu meget muntrere end før. Kiartan spiiste kun tør Mad hele Fasten; hvilken ingen eneste Mand ellers giorde der i Landet, og siges der, at han var den første dertillands, som holdt Faste. Folk fandt det saa underligt, at Kiartan levede saa længe af Fastemad, at de reiste en lang Vei for at see det. Ogsaa vare flere af Kiartans Skikke anderledes end Andres. Det leed nu ad Paaske. Efter Paaske lod Olaf og Kiartan indbyde til et stort Bryllupsgilde; der kom nordfra Asgeir og Kalf, og efter Indbydelse Gudmund og Hall, og havde de tilsammen 60 Mand. Kalf havde og et stort Følge. Det var et anseeligt Bryllup; thi var sat en Uge til Gildet.

Kiartan gav Hrefna Hovedtøiet til Brudegave; og det var en kostelig Foræring; thi ingen vor saa klog eller riig, at han havde seet eller eiet sligt et

Mon; og er det kyndige Mænds Sigende, at der var otte Ører Guld vævet i Hovedtøiet.

Kiartan var saa overgiven, at han spøgte med enhver i sin Omgang; og syntes man meget om hans snilde Tale, og fandt man det meget rimeligt, da han saa længe havde tient saa berømmelig en Herre, som Kong Olaf var.

Men da Giestebudet var tilende, gav Kiartan Gudmund, Hall, og andre anseelige Mænd store Gaver, og havde Fader og Søn megen Berømmelse af dette Gilde, og blev der god Kiærlighed mellem Kiartan og Hrefna.

60. Olaf og Osvif vedligeholdt deres Venskab, skiøndt det var noget koldt mellem de Yngre. Den Sommer havde Olaf Gilde en halv Maaned før Vinter. Osvif havde bedet til Gilde til Vinternats Tid. De havde begge indbudet hinanden med saamange Mænd, som hver tyktes hæderligst at være.

Osvif var først budet hos Olaf, og kom til Hiardarholt til bestemt Tid. I dette Følge var Bolle og Gudrun, og alle Osvifs Sønner. Om Morgenen spurgde et af Fruentimmerne, i det de gik ud til Storstuen, hvorledes Fruentimmerne skulde skikkes til Sæde? Det traf sig just, at Gudrun var kommet lige over for Kiartans Sengkammer, hvor han var iførd med at klæde sig paa, og kastede over

sig en rod Skarlagens Kiortel. Da sagde Kiartan til hende, der havde spurgt, hvorledes Fruentimmerne skulde sidde, thi ingen var hurtigere til Svar: Hrefna skal sidde i Hoisædet, og i Alt være meest agtet i alle Henseender, saalænge jeg er i Live. Men Gudrun havde hidtil bestandig havt Hoisædet paa Hiardarholt, som andensteds. Gudrun hørte dette, saae til Kiartan, studsede lidet derved, men sagde Intet.

Anden Dag efter sagde Gudrun til Hrefna, at hun skulde tage Hovedtøiet paa, og lade Folk see det kostbare Mon, som var kommet til Island. Kiartan var i Stuen, og ikke ganske tæt derved; dog hørte han, hvad Gudrun sagde, og var hurtigere til at svare, end Hrefna: ikke skal hun tage Hovedtøiet paa til dette Gilde; thi mig tykkes det mere værdt, at Hrefna eier det bedste Mon, end at Gildegiæsterne skal have deres Dineslyst af at see derpaa.

En Uge skulde Giæstebudet vare. Anden Dag bad Gudrun i Stilhed Hrefna om, at vise hende Hovedtøiet; hun var villig dertil, og lod hende see den. Gudrun bredde det ud, men sagde Intet, hverken til Roes eller Last. Derpaa giemte Hrefna Hovedtøiet. De to vare ene sammen i Udhuset, der vare Kostbarhederne i Kisten, og det guldvævede

Klæde svøbt uden om. Siden gik de hver til sit Sæde, og gik det nu frem med Lystighed og Spøg.

61. Den Dag, Giæsterne skulde ride bort, gik Kiartan meget ud, at sørge for de Folks Hesteskifte, der vare komne langveis fra, og hielpe dem med, hvad de kunde behøve.

Ikke havde Kiartan havt Sværdet Kongensgave i Hænde, da han gik did, skiøndt han sielden pleiede, at lade det komme fra sig. Siden gik han til sit Rum, hvor det pleiede at være, og da var det borte. Han gik da strax hen, og sagde det til sin Fader. Olaf svarte: her skulle vi nu gaae frem i Stilhed, og skal jeg faae Mand til at speide i hver Flok, der rider bort.

Saa giorde han; Ann Svarte skulde ride med Osvifs Flok, og passe paa, om Nogen drog ud af Veien, eller dvælede. De rede ind i Liarskov, og til en Gaard, som laae der i Skoven, dvælede der, og steeg af Hestene. Thorolf Osvifs Søn tog ad Gaarden, og nogle Mænd med ham, de dreiede af Veien, og hen til en Mose, medens de andre vare i Skoven. Ann fulgte dem til Laxaaen, som falder ud fra Sælingsdal, og sagde, der vilde han vende tilbage. Ikke havde det været nogen Skade, sagde Thorolf, om du slet ikke var fulgt med.

Natten i Forveien var der faldet nogen Snee, saa der var Spor. Ann reed tilbage til Skoven,

og traf Thorolfs Spor hen til et Kiær eller en Mose. Der griber han ned, og faaer fat paa et Sværdhialte. Ann vilde have Vidne med sig i denne Sag, og reed efter Thorarin i Sælingadalstungu, og han drog med Kiartan at tage Sværdet op. Siden flyede Ann Kiartan Sværdet, han svøbte et Klæde derom, og lagde det ned i Kisten, og hedde det siden Sværdmosen, hvor Thorolf havde forstukket Sværdet Kongensgave. Der blev nu stille om den Sag, men Sværdets Giord fandtes aldrig.

Kiartan vogtede siden Sværdet bedre end hidtil. Han tog sig denne Sag meget nær, og vilde ikke have ladet den gaae saaledes hen. Men Olaf sagde, lad du dette ikke anfægte dig; de have handlet svigelig imod dig; men det har ikke voldt dig nogen Skade. Lad du andre ikke faae det at lee af, at vi komme i Trætte herom, imod Venners og Frænders Ønske. Og paa dette Olafs Forord blev Kiartan rolig.

62. Siden giorde Olaf sig rede at tage til Giæst paa Laüga til Vinternatten; og sagde til Kiartan, at han skulde tage med. Kiartan var uvillig dertil, men lovede dog at giøre det paa sin Faders Begiæring. Hrefna skulde med, men vilde lade Hovedtøiet ligge hiemme. Thorgerd sagde: naar skal du tage sligt et kostbart Stykke frem, hvis det skal ligge i Kisten, naar du tager til Giæstebud?

Hrefna svarer: mange Folk siger, at jeg vanskeligen skal komme det Sted, hvor jeg ikke har færre Avindsmænd end paa Lauga. Thorgerd siger: ikke fæster jeg nogen Tro til dem, som føre saadan Snak her mellem Husene. Da nu Thorgerd drev saameget derpaa, tog Hrefna Hovedtøiet med, og Kiartan sagde intet derimod, da han hørte, hans Moder saa vilde.

Derpaa begive de dem paa Veien, og komme til Lauga om Aftenen. De blive vel modtagne. Thorgerd og Hrefna give om Aftenen deres Tøi i Forvaring, men om Morgenen, da Fruentimmerne skulde klæde sig paa, søger Hrefna efter Hovedtøiet, men det fandtes ei, da det var borte fra det Sted, hvor hun havde forvaret det. Der blev ledet vide om, men det opdagedes ikke. Gudrun sagde, det var rimeligst, at de havde glemt Hovedtøiet hiemme, eller at hun havde uforsigtig faret dermed, og det var tabt.

Hrefna sagde nu Kiartan, at Hovedtøiet var borte; han svarede, at det var ingen let Sag at passe paa med de Folk, men bad hende at lade det være roligt. Han sagde sin Fader det; Olaf svarer: endda vil jeg, du lader det være roligt som tilforn, og lider dette Vanheld ved dig selv; jeg vil eftersøge det i Stilhed, thi for Alt i Verden vilde jeg ikke, at du og Bolle blev Uvenner. Kiartan

svarte: let er at see, Frænde! at du under alle godt Udfald heraf; dog synes jeg ikke om, at have saamegen Ulæmpe af Laugamændene.

Den Dag, de skulde ride bort fra Gildet, tager Kiartan tilorde, og siger saa: jeg æsker af dig, Frænde Bolle! at du opfører dig sømmeligere imod os, end hidtil; vil jeg ei nu fortie, hvad vel er mangen Mand vitterligt, om hvad jeg ved ubekiændte Tyve har mistet hos Eder. I Høst, da vi giorde Gilde i Hiardarholt, blev mit Sværd taget; det kom igien, men Giorden ikke; og nu have I tyvstiaalet et Mon, som ansaaes for mange Penge værdt. Bolle svarer: ei have vi forskyldt det, Kiartan! som du siger os paa; alt andet vente vi af dig, end at du skulde skylde os for Stylt. Kiartan siger: vi troe, at de have været paa Raad med i dette, saa du kan raade Bod derpaa, om du vil. Længe have vi undgaaet Fiendskab med Eder; men lyses nu til, at saa ikke skal skee herefter. Da svarer Gudrun paa hans Tale: den Aske rører du nu i, Kiartan, som, bedre var, kom ei til at ryge; og om nu end saa skulde være, som du siger, at her ere de, der have raadet til, at Hovedtøiet kom bort, da mener jeg saa, at de er gaaet til deres eget; troer I nu kun, hvad eder bedst tykkes, hvor Hovedtøiet er blevet af; men ikke tykkes mig det ilde,

om saa er skeet dermed, at Hrefna haver liden Pynt af det efter denne Dag.

Derpaa skiltes de, og det ikke paa det bedste. Hiardarholtingerne ride hiem. Gilderne afskaffedes, dog blev det roligt. Ikke hørtes siden til Hovedtøiet, dog holdt de fleste for Sandhed, at Thorolf mon have brændt det paa Ilden efter sin Søster Gudruns Raad.

Først paa den Vinter døde Asgeir Edekol; hans Sønner toge mod hans Gaard og Formue, og bleve holdte for anseelige Mænd.

63. Efter Juul den Vinter samler Kiartan sine Mænd, og de bleve tilsammen tredsindstyve. Kiartan sagde ikke sin Fader sin Agt; Olaf spurgde og kun lidet derom. Kiartan havde med sig Telt og Kost. Han rider, til han kommer til Lauga. Han byder sine Mænd staae af, nogle af dem skulde passe Hestene; andre tiælde.

Den Tid havde Folk Vandhusene ikke ganske tet ved Gaardene, saa var det paa Lauga. Kiartan lod alle Dørre paa Husene besætte, og alle Folk formene Udgangen; og maatte de blive inde i Husene tree Nætter og Dage. Derpaa rider Kiartan til Hiardarholt med alle sine Folk. Olaf syntes ikke vel derom; Thorgerd sagde, hun kunde ikke dadle det; Laugafolkene havde giort derefter, og fortient end større Forhaanelse.

Da sagde Hrefna: talte du med Nogen paa Lauga, Kiartan? Han svarer: det var kun lidet; Bolle og jeg vexlede nogle Ord med hinanden. Hrefna sagde, og smilte derved: mig er sagt, at du og Gudrun have talt sammen, og at hun havde Hovedtøiet paa, og det klædde hende overmaade vel. Kiartan svarer: ikke kom mig for Øie, hvad du siger, Hrefna! Han blev meget rød derved, og det var let at see, at han blev vred over, at hun kom med denne Sqvalder. Ikke behøver Gudrun, vedblev Kiartan, at pynte sig med det Hovedtøi, for at være smukkere end alle andre Fruentimmer." Og holdt Hrefna inde med sin Tale, da hun saae, han vreddes.

Laugamændene syntes meget ilde derom, og ansaae dette for større Vanhæder, end om Kiartan havde dræbt en Mand for dem. Osvifs Sønner vare de meest forbitlrede over denne Sag, men Bolle neddyssede det hellere. Gudrun talede ikke meget derom, dog fandt Folk af hendes Tale, at det ikke var saa vist, at det laae andre mere paa Hierte end hende.

Der blev nu aabenbart Fiendskab mellem Hiarbarholterne og Laugamændene. Da Vintren var til Ende, fødde Hrefna en Dreng, som blev kaldet Asgeir.

64. Thorarin Bonde paa Tungu lyser nu til, at han vil sælge Tunguland, baade fordi han behøvede rede Penge, og fordi det forekom ham, at Misforstaaelsen mellem Folkene deri Herredet tog til, og han var i Venskab med begge Parter. Bolle Thorleiksøn syntes at have behov, at kiøbe denne Landeiendom; thi Laugamænd havde lidet Jord, men mange rede Midler. Bolle og Gudrun ride da til Tungu efter Osvifs Raad, som syntes, at det var beqvemt for dem, at faae dette Sted til Eie, der laae dem saa nær, og bad Osvif dem, ikke at lade Smaating giøre Hinder deri. De talte da med Thorarin om dette Kiøb, og blev aftalt, hvad det skulde koste, og hvad Vilkaar videre vare; dog blev Kiøbet ikke vidnesfast sluttet, da der ikke var saa mange tilstæde, at det kunde blive lovgyldigt. Bolle og Gudrun ride nu hiem.

Kiartan spørger denne Tidende, rider strax hen med tolv Mand, og kommer til Tungu tidlig paa Dagen. Thorarin indbød Kiartan til at blive; men han sagde, han vilde tage bort om Aftenen, men maatte dvæle der noget. Thorarin spurgte om hans Ærende; Kiartan svarte, hans Ærende var at kiøbe Tungujorde: thi det er mig meget imod, at Bolle og Gudrun faae dem tilkiøbs. Thorarin sagde: at han vanskelig kunde forandre det, thi Prisen var baade stor, og lovlig. Kiartan sagde, jeg vil kiøbe

til samme Priis, og ikke vil det gavne dig at sige mig imod; thi det vil erfares, at jeg vil meest raade her i Herredet, og skal du rette dig mere efter Andres Sind end Laugamændenes. Thorarin svarer: det er efter mit Sind, at det Kiøb maa være fast, som Bolle og jeg have sluttet. Kiartan siger: ikke kalder jeg det Landkiøb, som ikke er vidnesfast, giør nu et af to; enten bo selv paa din Gaard, eller sælg mig strax Jordene til samme Priis, som du har bestemt. Thorarin svarer: dyrt er Drottens Ord; jeg vil sælge dig Jorden. Nu blev strax Kiøbet vidnefæstet, og Kiartan reed hiem.

Landkiøbet spurgdes til Lauga; da sagde Gudrun: mig synes, som Kiartan har her sat dig tvende Kaar noget haardere end dem, han gav Thorarin: du enten med liden Hæder skal forlade dette Herred, eller vise dig, hvor I mødes, noget mindre spagfærdig. Bolle svarte intet, men gik bort efter disse Gudruns Ord. Der blev roligt i Fasten.

65. Tredie Paaskedag reed Kiartan hiemme fra, selv anden; ham fulgte Ann Svarte. De kom til Tungu. Kiartan vil, at Thorarin skal følge med ham til Sørbei; Kiartan havde mange Penge udestaaende der. Thorarin var redet hen paa en anden Gaard. Kiartan biede da paa ham.

Samme Dag kom did Thorhalla den snakkesomme; hun spurgte Kiartan, hvor han agtede at tage

hen? Han sagde, han skulde vestpaa til Sorbei; og agter jeg at ride vest over Sælingsdalshede, vesten for Svinedal. Vil du røgte mit Ærende? sagde Thorhalla: jeg har en Frænde vestpaa i Hvitadal i Sorbei; han har lovet mig en halv Mark Vadmel. Vilde du hente den for mig, og bringe den med dig vestenfra? Kiartan lover det. Siden kommer Thorarin hiem, og gior sig færdig til at tage med dem. De ride vest over Sælingsdalshede, og komme til Hole, til Brødrene; Kiartan blev vel modtaget der; thi der var stort Venskab mellem dem.

Om Aftenen kom Thorhalla den snaksomme til Lauga. Osvifs Sønner sporge, om hun havde mødt nogen underveis? hun sagde, hun havde truffet Kiartan Olafsøn; de sporge, hvor han agtede sig hen? hun sagde, hvad hun vidste: og aldrig havde han været raskere end nu, og er det ei sælsomt, om slig en Mand seer de fleste an for at være langt under sig, og, lagde hun til, det forekom mig let at mærke, at der var intet, Kiartan heller talte om, end Gaardkiøbet mellem ham og Thorarin. Gudrun svarte: vel kan Kiartan giøre, hvad han lyster, thi det har viist sig, at han ikke kan tage sig noget saa fornærmeligt for, at nogen tør styre sin Harme paa ham.

De fleste af Husets Folk vare tilstæde ved denne Tale. Ospag svarer lidet dertil, og det Kiartan mere til Haan, som han altid pleiede. Bolle lod, som han hørte det ikke, som sædvanlig, naar Kiartan blev ilde omtalt; thi han taug bestandig, eller sagde imod.

66. Kiartan sidder nu fierde Paaskedag paa Hol; han var meget munter og glad; om Natten lod Ann ilde i Søvne, da han vaagnede, spurgde de ham, hvad han havde drømt? Han svarte: der kom en ubekiændt Qvinde til mig, og trak mig frem paa Sengestokken, hun havde et Spyd i Haanden; det stødte hun i Brystet paa mig, ridsede hele Underlivet op, tog alle Indvoldene ud, og satte et Riis i Steden; og derpaa gik hun.

Kiartan lo meget ad denne Drøm, og sagde: han skulde hedde Ann Riismave; de tog fat paa ham, og sagde, de vilde undersøge, om Riset var i hans Mave. Da sagde Audun: ikke behøre I at drive Spot hermed; saa er mit Raad, at Kiartan giør et af to, enten dvæler længere her, eller hvis han vil ride, at han rider herfra med større Følge, end han reed hid. Kiartan sagde: kan være, at Ann Riismave tykkes eder meget mærkelig med, hvad han sidder, og fortæller Eder i Dag, saa at I troe, at det er Aabenbaring, hvad han drømmer; men bort

vil jeg, som jeg selv havde foresat mig, inden han drømte.

Kiartan giorde sig reisefærdig tidlig den femte Dag i Paaskeugen, og Thorkel Hvalp og Knud hans Broder reed efter Auduns Raad i Følge med ham, tolv Mand i Alt. Kiartan kommer til Hvitadal, og henter Thorhallas Vadmel, som han havde lovet; siden rider han sydpaa ad Svinadal.

67. Det begav sig paa Lauga i Selingsdal, at Gudrun var tidlig paa Færde, saasnart Solen var oppe, og gik hun, hvor hendes Brødre laae, og sov. Hun tog i Ospag; han vaagnede, og de andre med, og da Ospag seer sin Søster der, spørger han, hvad hun vilde, siden hun var saa tidlig paa Benene? Gudrun svarte, hun vilde vide, hvad de agtede, at tage sig fore den Dag. Ospak svarte, de vilde slaae dem til Ro, da der nu kun var lidet at bestille. Gudrun sagde: godt Sind havde I faaet, hvis I vare blevne en Bondes Døttre, og hverken kunde giore Ondt eller Godt. Saadan Skam og Forhaanelse, Kiartan har giort Eder, sove I ligegodt, medens han rider tæt her forbi Gaarden selv anden. Synes mig slige Mænd at have Svins Hukommelse, og lader det til, at alt Haab er ude om, at I torde søge Kiartan hiemme, da I ikke tør møde ham, naar han rider selv anden. Ospag svarte: hun var meget hæftig, og

ikke god at sige imod. Han sprang strax op, og klædde sig paa; og det samme giore de andre Brødre. De giore dem nu færdige til at lægge dem i Baghold for Kiartan. Gudrun bad Bolle, at tage med dem. Bolle svarte, det sømmede ham ikke formedelst hans Frændskab med Kiartan, og talte om, hvor kiærlig Olaf havde opfostret ham. Gudrun siger: sandt er det, du siger, Bolle! men ikke har du Held til at giore alle tilmaade; og forbi er det med vort Samvære, hvis du unddrager dig fra denne Færd. Paa denne Gudruns Tiltale opflammedes Bolles Fiendskab mod Kiartan, han væbnede sig hurtig, og vare de nu ni i Ledtog, Gudruns fem Brødre, Bolle, Gullaug en Søstersøn af Osvif, en meget vakker Mand, og Thorhallas tvende Sønner Oddur og Eisten. De ride til Svinedal, og tage Stade ved en Biergkløft, der kaldes Bukkegil; der bandt de deres Heste, og satte dem. Bolle var taus den Dag, og laae oppe paa Kløftebakken.

Da Kiartan, og hans Følge vare komne syd om det smalle Sund, hvor Dalen begynder at udvides, da sagde Kiartan til Thorkels, at de skulde vende tilbage; Thorkel sagde, han vilde ride med, til Dalen slap; men da de kom til en Sæter, som hedder Nordersel, sagde Kiartan til Brødrene, at de ikke skulde ride længere, thi ikke skal Thorolf Tyv lee af, at jeg ei tør ride min Vei med faa Mænd.

Thorkel svarede, vi ville føie dig i, ei at ride længere nu; men angre os vil det, om vi ei ere tilstæde, naar du trænger til Mandehielp i Dag. Da sagde Kiartan: ikke vil Bolle min Frænde stde i Baneraad mod mig; og hvis Osvifs Sønner lure paa mig, da er det ei afgiort, hvo af os der skal kunde sige Tidende derfra, skiøndt jeg ikke har lige Folketal. Derpaa ride Brødrene vester ad, men Kiartan sydpaa giennem Dalen, og vare de tree i Alt, han, Ann, og Thorarin.

68. Thorleif hedde en Mand, som boede paa Hafratind i Svinedal, hvor er nu øde. Han var taget til sine Heste om Dagen, og hans Faaredreng med ham. De saae, hvorledes Laugamændene laae i Baghold, og Kiartan selv tredie ride henad Dalen. Da sagde Drengen, at de skulde advare Kiartan, og at det vilde være en stor Lykke, ifald de kunde forekomme saa stor en Ulykke, som her var giort Anlæg til. Thorleif svarede: tie du stille! Kan din Taabe give Nogen Liv, naar hans Bane er beskikket! Og er det Sandhed at sige, at jeg har intet derimod, at de giore hinanden saameget ondt, som dem lyster; og synes det mig klogere, at vi see os om et Sted, hvor vi kan see til uden Fare, og have bedst Gammen af deres Leeg; thi saa sige alle Folk, at Kiartan er den drabeligste af alle Mænd, og mener jeg, at han nu vil faae det behov, thi os er

det bekiendt, at der er stor Ulighed af Folketal. Det blev da, som Thorleif vilde.

Nu rider Kiartan og hans Mænd frem fra Hafragil; paa deres Side fatte Osvifs Sønner Mistanke, hvorfor Bolle havde udseet sig et saadant Sted, at han derfra kunde see, naar der nogen reed fra Vestkanten; de gaae nu op ad Bakken, og give dem til at brydes, og spøge, og tage Bolle ved Benene, og trække ham ned af Bakken.

Kiartan og hans Mænd kom snart bid, da de reed skrapt til, men da de kom syden for Kløften, saae de de Mænd, der laae i Baghold efter dem, og kiendte, hvo det var.

69. Kiartan sprang strax af Hesten, og vendte sig mod Osvifs Sønner. Der stod en stor Steen. Inden de endnu mødtes, kastede Kiartan sit Spyd; det kom i Thorolf Osvifsens Skiold oven for Haandfanget, og gik Spydet giennem Skioldet og ind i Armen neden for Albuen, og sønderskar den store Muskel, og slap da Thorolf Skioldet, og var Haanden ham ubrugelig fra den Dag. Derpaa trak Kiartan Sværd, men han havde ikke Kongensgave med; Thorhallas Sønner løb ind paa Thorarin, thi dette Arbeid var dem tildeelt; og var der en haard Strid, thi Thorarin var en stærk Mand, og de vare og kiække, og var det ei let at see, hvo der vilde blive

Overmand. Osvifs Sønner og Gullaug søgte nu ind paa Kiartan; de vare sex, men Kiartan og Ann kun to. Ann værgede sig vel, og vilde stedse gaae frem foran Kiartan.

Bolle sad hos med Fodbider; Kiartan hug stort, men Sværdet duede ikke; og han drog det jævnligen under sin Fod. Der blev da saarede paa begge Sider, Osvifs Sønner, og Ann, men Kiartan var endnu ikke saar. Kiartan streed saa stolt og dierveligt, at Osvifs Sønner veeg, og vendte hem, hvor Ann stod. Da faldt Ann, og havde han saaledes kiæmpet en Tid, at Indvoldene laae ude af ham. I det samme hug Kiartan Benet af Gullaug neden for Knæet, og blev dette Saar hans Bane. Nu søge Osvifs Sønner ind paa Kiartan; han værgede sig saa mandelig, at han ikke veeg nogen Fodbred for dem. Nu sagde Kiartan: Bolle, Frænde! hvi drog du hiemme fra, hvis du vilde staae hos, og see til? og er det nu bedst, at du slaaer dig til en af Parterne, og prøver, hvad Fodbider duer til. Bolle lod, som han hørte det ikke; men da Ospak seer, at de ei kunde faae Magt med Kiartan, egger han Bolle paa alle Maader, og siger: at han vist ikke vilde have den Skam paa sig, at have opæsket os til at gaae ud paa Drab, og ikke nu staae os bi; og bliver Kiartan os da svar at skifte med, naar vi ei havde giort saa store Tilberedel-

ser som nu, og skal Kiartan nu undkomme, da vil det komme dig Bolle, som os, dyrt at staae.

Nu drog Bolle Fodbider, og vendte sig mod Kiartan; da sagde Kiartan til Bolle, vist agter du nu, Frænde! at giøre et Niddingsværk; men mig tykkes det meget bedre, at faae Banesaar af dig, Frænde! end at give dig det. Derpaa kastede Kiartan Sværdet, og vilde nu ikke længer værge sig, hvorvel han endnu kun var lidet saar, skiøndt overmaade træt af Kampen. Bolle svarede ikke paa Kiartans Ord, men stødte til ham med Sværdet, og gav ham Banesaar. Bolle satte sig strax ned, og tog Kiartan i sine Arme, og døde han i Bolles Skiød, dog levede han en Stund endnu. Bolle angrede sine Gierninger, og lyste selv Drabet over sig. Han sendte derpaa Osvifs Sønner til Herredet, men blev selv med Thorarin tilbage ved Liget.

70. Da Osvifs Sønner kom til Lauga, sagde de denne Tidende. Gudrun lod vel tilfreds dermed. Blev da Thorolfs Haand forbunden; og forvandt han aldrig det Saar. Kiartans Liig blev nu bragt til Tungu.

Derpaa reed Bolle hiem til Lauga. Gudrun gik ham imøde, og spurgte: hvad Tid det var paa Dagen. Bolle svarte: det var nær Middag: da sagde Gudrun: her er stort Krigsværk, og ulige

Morgenværk. Jeg har spundet Garn til tolv Alen; men du vogst Kiartan. Da sagde Bolle: seent torde min Ulykke gaae mig af. Hu, skiøndt du ei mindede mig derom. Ikke tykkes sligt mig Ulykke; svarte Gudrun: mig kommer det for, som du havde mere Anseelse den Vinter, Kiartan var i Norge; men han traadde dig under Fod, da han kom til Island; men det siger jeg dog tilsidst, som tykkes mig meest værdt, at Hrefna ikke vil gaae leende til Sengs i Aften. Da svarte Bolle, og var meget vred: tvivlsomt synes det mig, at hun blegner mere ved denne Tidende end du; og er jeg bange for, at du tog dig det mindre nær, om vi laae alle paa Valen, og Kiartan bragde dig denne Tidende. Gudrun fandt da, at Bolle var vreed, og sagde: hav ei saadan Tanke; jeg veed dig megen Tak for dit Værk; synes det nu let at vide, at du ikke vil giøre mod mit Sind.

Siden gik Osvifs Sønner i et Jordhuus, som lønlig var indrettet til dem, og Thorhallas Sønner blev udsendte til Helgafall, at sige Snorre Gode, hvad skeet var; og tillige at bede ham snart sende sig Bistand til Hielp mod Olaf og de Mænd, der havde Eftermaal efter Kiartan.

Det begav sig i Sælingsdals Tungu den Nat, da Dræbningen havde været om Dagen, at Ann, hvem alle troede at være død, reiste sig op, bleve da

alle ræbde, som vaagede over Liget, og tyktes dem det et stort Vidunder. Da sagde Ann til dem: jeg beder eder i Guds Navn, at I ikke ræddes for mig; jeg har levet, og havt min Samling til den Stund, da en tung Afmagt kom over mig; da drømte jeg, at den samme Qvinde kom til mig, og tyktes jeg, at hun tog Riset ud af min Mave, og lod siden mine Indvolde komme isteden; og blev det godt med mig ved denne Forandring. Derpaa blev hans Saar forbundet og han blev helbredet, og blev siden kaldet Ann Riismave.

Da Olaf Havskuldsøn hørte disse Tidender, gik ham Kiartans Drab meget nær, dog bar han det mandig; hans Sønner vilde nu strax fare mod Bolle, og dræbe ham; men Olaf svarer: det være langtfra; ei faaer jeg mere min Søn igien, skiøndt Bolle bliver dræbt; vel var Kiartan mig kiær fremfor alle; men dog vil jeg ikke vide Bolle nogen Meen; eder tiltænker jeg en værdigere Sysſel: farer Thorhallas Sønner imøde, der ere sendte til Helgafel, at stevne Folk til at drage mod os; vel er jeg tilfreds, at I fare med dem, som Eder lyster.

Nu drage Olafs Sønner paa denne Færd, og gaae paa en Færge, som tilhørte Olaf; de vare syv i Alt, og roe ud efter Hvamsfiorden, og forfulgte modigen deres Fart; de havde liden men føielig Vind; de roe, til de komme under Skorøerne, der

dvæle de noget, og spørge, om nogen var kommen der forbi; lidt efter see de et Fartøi roe vestfra om Fiorden; de kiænde strax Folkene, at det var Thorrhallas Sønner. Haldor og hans Brødre lagde hen til dem; men der blev ingen Striid, thi Olafs Sønner løb strax over paa Skibet til dem, tog Steen og hans Broder, og kastede dem over bord. Olafs Sønner vende nu med velforrettet Sag tilbage, og syntes deres Færd mandig udført.

71. Olaf drager sin Søns Liig imøde; han sender Folk sydpaa til Borgafiord at berette Thorstein Egilssøn disse store Tildragelser, og sagde, han vilde have Bistand af ham til Eftermaalet, hvis mægtige Mænd sloge dem sammen imod ham med Osvifs Sønnerne; tillige mældte han, at han vilde tage hele Efterladenskaben til sig. Samme Budskab sendte han og nordpaa til Videdal til Gudmund sin Maag og til Asgeirssønnerne, og at han havde lyst Kiartans Drab til mod alle dem, som havde været med deri, undtagen Ospag Osvifssøn, der allerede var fredløs for en anden Sag. Han havde lyst Drabssagen til paa Thornæsthing; han lod Kiartans Liig flytte hiem, og tieldede over det; thi endnu var ingen Kirke bygget i Breidefiordsdalen.

Men da Olaf spurgte, at Thorstein havde strax lagt Haand paa Værket, og samlet en stor Hob Folk, og ligesaa Videdølingerne, da lader han

samle Folk fra hele Dalen, som blev en anseelig Skare. Olaf sendte nu alt sit Folk mod Lauga, og sagde saa: det er min Villie, at I værge Bolle, hvis han har det behov, ei slettere, end I vilde staae mig bi, og er det min Mening, at I have nogen Grund til at spare Bolle, som de Herredsmænd ikke have, der snart ville komme til os.

Da dette var beskikket, kom Thorstein med Vidbølingerne, og vare de meget forbittrede. Hall Gudmundson, og Kalf Asgeirson æggede til, at de skulde angribe Bolle, og opsøge Osvifs Sønner, indtil de fandtes; og sagde, de kunde ikke være komne ud af Herredet. Olaf satte sig meget imod at drage mod Bolle, og blev da stiftet Forliig imellem dem, som var let at giøre med Bolle, da han bød Olaf ene at raade for Alt, fra hans Side; og Osvif saae sig ikke istand til at sige derimod; thi der kom ingen Bistand fra Snorre Gode.

Og blev da sat et Forligsmøde i Liarskoven, og kom da hele denne Sag aldeles under Olafs Kiendelse, at der skulde bødes for Kiartans Drab, saa som Olaf godt syntes, baade med Mandebod og Landlysning. Derpaa sluttedes Mødet. Bolle mødte ikke, og Olaf afgiorde Sagen saa, at den skulde optages ved Thornæsthing. Nu ride Myremændene og Videdølingerne hiem til Hiardarholt.

Thorstein Kuggesøn tilbød sig at tage Asgeir Kiartansson til Fostre, til Trøst for Hrefna. Hun drog nordpaa med sine Brødre, og var meget sorrigfuld, dog teede hun sig høvisk, og omgikkes venlig med enhver. Ingen Mand tog Hrefna sig efter Kiartan; men levede ikke længe efter, hun kom nordpaa, og er det Folkesagn, at hun døde af Sorg.

72. Kiartans Liig stod en Uge tilskue paa Hiardarholt. Thorstein Egilsøn havde ladet bygge en Kirke paa Borg; han førte nu Kiartans Liig med sig, og blev det jordet paa Borg i hvide Klæder; og var Kirken nylig viet der.

Olaf anlagde Sag paa Thornæs Thing mod Kiartans Banemænd, og bleve alle Osvifs Sønner landlyste; der blev givet dem Tærepenge, og skulde ingen af dem faae Lov at komme hiem, saalænge nogen af Olafs Sønner eller Asgeir Kiartans Søn levede; men Gudlaug Osvifs Søstersøn skulde falde ubødet, som medskyldig, og for Overfaldet paa Kiartan. Intet Vederlag skulde Thorolf Osvifsson gives for det svare Saar, han havde faaet. Ikke vilde Olaf lade Bolle landsforvise, men paalagde ham at bøde for sig med Penge. Det tyktes Haldor og Steinthor, og alle Olafssønnerne meget ilde, og sagde de, det vilde være dem tungt, naar Bolle skulde sidde i samme Herred som de, medens det

saaledes stod imellem dem. Men Olaf sagde, de maatte lyde ham, medens han levede.

Et Skib stod oppe i Biarnarhafn, som hørte Audun Festargarm til. Han var paa Thinget og sagde: de Mænd ere fredløse her, som ikke blive det mindre i Norge, saafremt Kiartans Venner leve. Da svarte Osvif: ikke tør du, Festarhund! blive en Sandspaaer heri; thi mine Sønner tør blive meget agtede af anseelige Mænd, men du vil falde i Trolsbehaand i denne Sommer. Audur Festargarm foer udenrigs den Sommer, og leed Skibbrud ved Færøerne, og omkom hver Mand der paa Skibet; og synes det da at være meget indtruffet, som Osvif havde spaaet ham.

Osvifs Sønner foer ud af Landet den Sommer, og kom ingen af dem mere tilbage. Saaledes udfaldt dette Eftermaal, at Olafs Hæder syntes at være forøget derved, at han hug der til Benet, hvor det var bedst forskyldt, hvor det gialdt Osvifs Sønner, men at han skaanede Bolle for Frændskabs Skyld.

Olaf takkede Folket for deres Bistand. Bolle kiøbte Gaarden paa Tungu efter Olafs Raad. Det er Almeensagn, at Olaf levede tree Aar, efter Kiartan var dræbt. Efter hans Død skiftede hans Sønner Arven imellem sig. Haldor tog Bolig paa Hiardarholt; Thorgerd deres Moder var der hos

ham; hun higede meget efter at faae Hævn over Bolle, og syntes hun, at han havde givet en sælsom Fostrelon.

73. Haldor Olafsøn boede i Hiardarholt. Han var meget over sine øvrige Brødre. Kiartans Søn var hos Thorkel paa Hafratinde. Han harmedes meget over sin Faders Død, ligesom alle andre; han kunde aldrig tale om ham, naar Thorkel var hos, da denne idelig talte ilde om Kiartan, at han havde været en kiælen og modløs Mand, og abede efter, hvorledes han havde ømmet sig ved sit Saar. Drengen blev ilde tilmode herover, drog til Hiardarholt, fortalte Thorgerd og Haldor det, og bad dem tage ham til dem. Thorgerd bad ham blive, hvor han var, den Vinter. Drengen sagde, han holdt ikke ud at være der længer; Thorgerd rørtes da ved hans Klager, og bød ham blive, om han vilde. Haldor sagde: agt ei paa den Dreng, thi hans Tale er ikke at troe. Thorgerd svarte: lidet er Drengen i Agt nu; men ilde har Thorkel handlet i den Færd, thi han vidste Laugamændenes Baghold, og vilde ikke advare Kiartan, men giorde sig et Morskab af deres Strid, og har siden brugt mange fornærmelige Ord; og ikke ere I Brødre de Mænd, der hævne Overmod, hvis I ikke give en saadan Træring, som Thorkel, sin Løn. Haldor

sagde ikke meget dertil, og bad Thorgerd raade for, hvor Drengen skulde være.

Faa Dage derpaa rider Haldor hiemme fra, og har nogle Mænd med sig; han rider til Hafratinde, og hiemsøger Thorkel, og lader ham føre ud at aflives; Thorkel bar sig umandig derved; Haldor lod Intet rane, men drog hiem efter fuldført Gierning; Thorgerd var vel tilfreds ved denne Daad, og syntes, denne Admindelse var bedre end ingen.

Den Sommer kunde man kalde det roligt, dog menes der, at der var ond Forstaaelse mellem Kiartans Brødre og Bolle; men han undgik stedse Brødrene, skiøndt han ellers ikke lod sig gaae paa, da han var en meget stridbar Mand. Bolle havde mange Folk hos sig, og holdt sig kiæk, thi han manglede hverken Formue eller Mod.

74. Steinthor Olafsøn boede paa Donustad i Laxedalen. Han var gift med Thurid Asgeirsdatter, der havde havt Thorkel Kuggesen. Næste Vinter efter Olaf Paas Død sendte Thorgerd Egilsdatter Bud til Steinthor, at han skulde komme til hende; og da de samles, siger hun ham, at hun vilde drage hiemmefra vestpaa til Sørbei, at besøge sin Veninde Audun; og at Haldor skulde tage med. De vare fem i Alt, og da de kom ved Gaarden i Sælingedalstungu, vender hun sin Hest mod Gaar-

den, og siger: hvad hedder den Gaard? Ikke sporger du derom, Moder! svarer Haldor, fordi du jo veed, hvad den hedder; dens Navn er Tungu. Hvo boer der? siger hun. Det veedst du, Moder! var hans Svar. Da siger Thorgerd sukkende: tilvisse veed jeg, at der boer Bolle, eders Broders Banemand, og ubegribelig ulige ere I eders giæve Frænder, naar I ikke ville hævne slig Broder, som Kiartan var; ei vilde han saa have handlet mod Eder, ei heller eders Morfader Egil; ilde er det at have saadanne daadløse Sønner; og sikkert troer jeg, det havde været Eder bedre, I havde været Døttre af Eders Fader, og giftede bort, og sees det her, Haldor, som Sagnet er, at der er een Vanslægtning i hver Æt; og seer jeg nu klarlig Olafs Vanheld, at han tog saameget feil af sine egne Sønner; end taler jeg til dig, fordi du tykkes mig den ypperste blandt dine Brødre. Nu vil vi vende om; dette var mit Ærende at minde Eder om dette, hvis I ellers ikke mindedes det før. Ikke kunne vi give dig Skyld, Moder! hvis det gaaer os af Hu; sagde Haldor. Deres Forbittrelse mod Bolle opæggedes ved hendes Tiltale.

Da Sommer kommer, rider Haldor til Thinge med en stor Skare, og tielder sin Faders Bod. Thinget var roligt. Nordfra vare der Videdølingerne med Gudmund Sokmundsøns Søn. Baard var

da atten Vintre gammel; han var stor og stærk. Olafssønnerne bød Baard hiem til sig, og gave ham mange gode Ord. Hall Gudmundsen var den Tid ei i Landet. Baard rider da fra Thinge vestpaa, og blev hos dem om Sommeren.

Nu siger Haldor i Løndom til Baard, at Brødrene agtede at drage mod Bolle, og tilføier, de kunde ikke taale deres Moders opæggende Ord; og er det ikke at dølge dig, Frænde! at meget var det, at vi indbøde dig, fordi vi vilde have din Bistand og dit Følgeskab hertil. Baard svarer: ikke omtales det vel at bryde Fred med sine Frænder, og desuden synes mig Bolle vanskelig at angribe; han har mange Folk om sig, og er en anseelig og kiæk Mand selv, og heller ei vil forstandige Raad fattes, hvor Gudrun og Osvif ere hos; og tykkes det mig efter alt dette et vanskeligt Angreb at giøre. Haldor svarer: ei syntes det behov, at giøre denne Sag vanskelig for os, ikke har jeg bragt dette paa Bane, for det skal have sin Fremme, at vi vil søge Hævn over Bolle, og venter jeg, Frænde, at du ikke undslaaer dig for dette Færd med os. Baard svarer: jeg veed, at I ikke vilde finde sligt rimeligt; og vil jeg dette ei heller giøre, naar jeg seer, at jeg ei faaer Eder derfra. Deri giør du vel, Frænde! svarte Haldor. Baard sagde da, at de maatte giøre dem rede til dette Angreb. Haldor sagde, han havde hørt, at

Bolle havde sendt sine Mænd hiemme fra, nogle til Rutfiord til Skibs, andre til Stranden, og er mig sagt, at Bolle er paa Sæter i Selingdal, og at der ikke er flere Mænd hos ham end Gaardens Folk, der arbeide ved Høbiergningen; og tykkes mig, der ikke nogensinde vil blive bedre Leilighed til at angribe Bolle end nu! Dette stadfæste da Haldor og Baard imellem sig.

75. I Hundadal boede en Mand, ved Navn Thorstein svarte, en klog og riig Mand, der længe havde været Oluf Paas Ven. Hans Søster Sølveg var gift med Helge Hardbeins Søn, en stor Sømand, og stærk; han var nylig kommen udenlands fra, og var da tilhuse hos Thorsteins. Haldor sendte Bud til Thorstein svarte, og Helge, at komme til Hiardarholt. Han indbød dem der at drage med sig. Thorstein syntes ikke om dette Forehavende. Det vilde være stor Skade, sagde han, om I Frænder dræbte saaledes hinanden; ere der nu faa saadanne Mænd i eders Æt, som Bolle. Men det hialp ikke, hvad Thorstein sagde.

Hald sendte Bud til sin Morbroder Lamb; da han kom vid. sagde Haldor ham, hvad han havde fore; Lamb drev meget paa, at det skulde faae Fremme; Thorgerd æggede særdeles til, at dette Færd skulde gaae for sig, og sagde, hun vilde

aldrig ansee Kiartan for hævnet, uden det traf Bolle.

De lave dem nu til dette Togt. I Toget vare Olafs fire Sønner, Haldor, Steinthor, Helge og Havskuld; den femte var Baard Gudmundsen; den siette Lamb, den syvende Thorstein Svarte, den ottende Helge Hardbeinsøn, den niende Ann Riismave. Thorgerd sagde, at hun vilde med, og lavede sig til Færdet; de raadede hende derfra, og sagde, det var ikke Qvindefærd; Thorgerd drog dog med dem, og sagde: saa vel kiænder jeg eder, mine Sønner, at I behøve en Hvæssesteen. De svarede, hun maatte raade sig selv.

De drage nu fra Hiardarholt, ni Mand i Alt; Thorgerd var den tiende. De ride ned efter Fiorden, og saa til Liarskov; det var tidlig paa Natten. De standsede ikke, før de kom til Sælingsdals Tungu, da det leed noget ud paa Morgenen. Der var den Tid tyk Skov i Dalen. Bolle var paa Sæteren, som Haldor havde sagt; Sæteren stod ved Aaen paa det Sted, der siden kaldes Bolletomt. Nedenfor Sæteren var der en stor Lund, foran Starkagil; mellem Lien og Gaarden var der en Eng, som hedde Barmi. Der arbeidede Bolles Folk. Haldor og hans Følge rede ad Arnagrav, over Tanarvold, og nedenfor Hamareng, ligeover for Sæ-

teren. Der ſtaae de af Heſtene, og agte at opholde dem, indtil Folk gik fra Sæteren paa Arbeid.

76. Bolles Faarehyre vilde aarle om Morgenen op til Qvæget, han ſaae Folk i Skoven, og Heſte, der ſtod bundne; han fatter Mistanke om, det ikke maatte være fredelige Folk, der foer ſaa i Løn, og ſkyder ſtrax Gienvei ad Sæteren til, at ſige Bolle om de Folk. Haldor havde et meget ſkarpt Syn, han ſeer, at en løber ned ad Lien, og ſtævner ad Sæteren til, og ſiger til ſit Følge, at det turde være Bolles Faarehyre, der havde ſeet deres Færd: thi ſkulle vi nu ſætte efter ham, og intet Nys om os lade komme til Bolle. Ann Riismave var hurtigſt, og hentede Drengen ind; løfter ham op, og ſlaaer ham ſaaledes mod Jorden, at hans Ryg gaaer tværtover.

Siden reed de ad Sæterhuſene; der var to Huſe, et at ſove i, og et til Fadebur. Bolle havde været paa Benene tidlig om Morgenen, og beſkikket Folkene til Arbeid; derpaa lagde han ſig igien til at ſove, da de tog bort. I Sæteren var to, Gudrun og Bolle. De vaagnede ved Dønnet, da Haldors ſprang af Heſtene, og hørte, at de raadſlog om, hvo førſt ſkulde gaae ind i Sæterne. Bolle kiændte Haldors og flere af Følgets Maal, og ſagde til Gudrun, at hun ſkulde gaae ud af Sæteren, da deres Møde vilde blive ſaa, at hun ikke vilde

have Glæde af at see derpaa. Gudrun sagde, hun mente, at Udfaldet vilde blive saa, at hun vel maatte see derpaa; og at Bolle ikke vilde have Skade af, at hun var tilstæde. Bolle svarte, at han vilde raade, og det blev da saa, at Gudrun gik ud af Sæteren neden for Bakkerne, og ned til Bækken, som løb forbi, og begyndte der at tvætte sit Lærred.

Bolle var nu ene i Sæteren, han tog da sine Vaaben, satte Hielmen paa sit Hoved, havde sit Skiold for sig, og Sværdet Fodbider i Haanden; Brynie havde han ikke. Haldor holder nu Raad med sine Mænd, hvorledes de skulle gaae tilværks; thi ingen var lysten efter at gaae først ind i Sæteren. Da sagde Ann Riismave: de Mænd ere i dette Færd, der ere nærmere i Slægt med Kiartan end jeg; men ikke er her een Mand, som bedre mon mindes den Tilbragelse, da Kiartan blev dræbt; og da var det mig i Sind, dengang jeg levende bragtes til Tungu, og Kiartan eene var dræbt, at jeg gierne vilde lade mit Liv for at giøre Bolle Meen, hvis jeg kom i Kamp med ham; og vil jeg gaae først ind. Da svarer Thorstein Svarte: mandelig er det talet; men dog er det raadeligt, at vi ikke rase frem, men fare varligen; thi ikke vil Bolle staae stille, naar man griber ham an; skiøndt han nu kun har faa

Folk, maa vi dog vente os en hæftig Modstand, thi Bolle er baade stærk og stridbar, og har et godt Sværd, som han kan lide paa.

77. Derpaa gaaer Ann rask og haardt ind i Sæteren; han havde sit Skiold over Hovedet; og vendte det smalle fremad; Bolle hug til ham med Fodbider, og hug Spidsen af Skioldet, og med det samme kløvede han Ann ned i Hærderne, og blev det strax hans Bane. Derpaa gik Lamb ind, og havde Skiold for sig, og Sværd i Haand. I det samme drog Bolle Fodbider ud af Anns Saar, men da Skioldet nu ikke dækkede ham, stak Lamb Bolle i Laaret, og blev han meget saar. Bolle hug igien Lamb i Axlen, og Sværdet foer langs ned ad Siden, og blev han da strax udygtig til Kamp, og kom hans Haand sig aldrig siden, saa længe han levede.

I samme Dieblik gik Helge Hardbeinsøn ind, og havde et Spyd i Haanden, hvorpaa Fiedren var en Alen, og Skaftet jernbeslaaet; da Bolle seer ham, tager han Skioldet i begge Hænder, og vender sig frem i Sæterdøren mod Helge. Helge støder efter Bolle med Spydet, det gaaer giennem Skioldet, og rammer Bolle; han hælder sig op til Sætervæggen; nu fare Haldor og hans Brødre ind i Sæteren; Thorgerd gaaer og derind; da sagde Bolle: nu er du Mand for at gaae nærmere end

du gik hidtil, Haldor! thi nu er det at vente, at Værget bliver kort. Thorgerd svarer paa hans Tale: ikke behøve de at spare paa at gaae aabenlyst mod dig, og bad hun dem gaae mellem Krop og Hoved. Bolle stod endnu op til Væggen, og holdt Kiortelen for sig, at Indvoldene ikke skulde vælte ud; da løb Steinthor mod ham; og hug ham med en stor Øxe paa Halsen ved Hærderne, saa Hovedet røg af ham. Thorgerd ønskede Steinthor Held til sin Gierning, og sagde, Gudrun vilde nu faae en Stund at sysle med Bolles røde Skiæg; derpaa gik de ud af Sæteren.

Gudrun gaaer nu nede fra Aaen, hen at tale med Haldor, og sporge ham, hvorledes det var gaaet i deres Møde med Bolle. De sagde, som det var. Gudrun var i en ny Kiortel, der var vævet og snæver i Midten, og havde et stort Baand om Hovedet; hun havde knyttet for sig et Klæde, sømmet med morkeblaa Fryndser for neden. Helge Hardbeinsøn gaaer hen til hende, tager Enden af Klædet, og torrer Blodet af sit Spyd, som var det, han havde fældet Bolle med. Gudrun saae til ham, og smilte. Da sagde Haldor: det er umenneskelig og skiændig giort. Helge bad ham ikke lægge det paa Hierte; thi jeg formoder, sagde han, at under den Klædeslig boer min Banemand.

De tage nu deres Heste, og ride bort. Gudrun gaaer hen ad Veien med dem, og taler med dem en Stund; derpaa vender hun om. Da talede Haldors Følge om, at Gudrun lidet tog sig Bolles Drab nær: da hun saaledes gav sig i Følge med os, og talede til os, som om vi ei havde giort hende noget imod. Da svarer Haldor: ikke er det min Tanke, at Gudrun tager sig Bolles Drab lidet nær; jeg mener, at der heller laae hende Lag paa, at hun nøiagtig vilde vide, hvo de Mænd havde været, der havde været i dette Tog; og er det ikke formeget sagt, at Gudrun er høisindet fremfor alle Qvinder, og er det venteligt, at hun tager sig Bolles Død meget nær; thi sandt er det at sige, at et stort Tab er en Mand, som Bolle var, skiøndt vi Frænder ei havde det Held at leve i Samdrægtighed med ham. Derpaa ride de hiem.

78. Gudrun og Bolle havde en Søn, der blev kaldet Thorleik. Han var fire Aar, da hans Fader blev dræbt, og var tidlig en smuk og rask Dreng.

Bolles Drab spurgdes vide om, og blev anseet for en stor Begivenhed; mange tog sig hans Død meget nær. Gudrun sendte strax efter Snorre Gode; thi ham syntes Osvifs at kunne have meest Fortrøstning til. Snorre kom snarlig paa Færde efter Gudruns Bud, og reed ad Tungu med 60 Mand.

Gudrun blev glad ved hans Komme. Han tilbød sig at tilveiebringe Forliig; men Gudrun tyktes lidet om at give sit Minde til at tage Pengebøder paa sin Søn Thorleiks Vegne for Bolles Liv. Helst ønsker jeg, sagde Gudrun, at du viser mig den Tieneste, at skifte Gaard med mig, saa jeg ikke skal sidde i Naboskab med Hiardarholtingerne. Den Gang havde Snorre Gode nogle Stridigheder med Dbyggerne. Han sagde, at han vilde giøre det af Venskab for Gudrun: men dog maa du dette Halvaar blive paa Tungu ved din Gaard.

Gudrun giver Snorro gode Gaver, derpaa rider han hiem. Alt var roligt at kalde det Halvaar.

Næste Vinter efter Bolles Drab fik Gudrun en Søn, der blev kaldet Bolle efter sin Fader. Han blev snart stor og smuk, og Gudrun havde ham meget kiær. Da Vinteren gaaer til Ende, kom Gaardskiftet mellem Gudrun og Snorre i Rigtighed. Snorro flyttede til Tungu, og boede der, saalænge han levede, og Gudrun og Osvif droge til Helgafell, og voxede der Gudruns Sønner Thorleik og Bolle op hos hende.

78. Der var en Mand, som hedde Thorgils Hollasøn, han kaldtes saa efter sin Moder, Holla, en Datter af Gest, fordi hun havde overlevet Faderen. Han var stor, vakker og meget stolt, men havde ikke Ord for at være en retsindig Mand, og var

der liden Forstaaelse mellem ham og Snorre Gode, der ansaae Thorgils for at blande sig i, hvad ham ikke vedkom. Han giorde sig meget Ærende om i Herredet, kom idelig til Helgafell, og bød Gudrun sin Tieneste til, men hun tog ikke meget derimod. Thorgils indbød hendes Søn Thorleik til sig; han var længe hos Thorgils paa Hørdedals Tungu, og lærte Lov af ham; thi han var en stor Lovkyndig.

Paa den Tid drog Thorkel Ejolfsøn paa Reiser, han var navnkundig og af stor Æt, og en stor Ven af Snorre Gode. Snorre Gode raadde Thorkel til at opgive sine Reiser, bosætte sig paa Island, søge Giftermaal, og vorde en Høvding, som han var af Æt til. Tit har jeg fundet mig vel ved dine Raad, svarer Thorkel; men har du da og betænkt, hvad Hustru jeg skal begiære? Du skal begiære hende, sagde Snorro, som er det bedste Valg her, og det er Gudrun Osvifsdatter. Thorkel sagde, det var sandt, det var et meget anseeligt Giftermaal; men hun synes mig meget hæftig af Sind, og storraadig; hun mon agte at tage Hævn for sin Hosbond Bolles Død; og synes Thorgils Hollasøn at frie til hende, skiøndt saa tør være, at han ikke har noget Held her. Men vel er Gudrun efter mit Sind. Snorro svarer: jeg lover dig for, at ikke skal Thorgils være dig i Veien, og synes det mig rimeligt, at der skeer noget med Bolles Hævn, inden et Halvaar

er gaaet. Kan være, det ikke er tomme Ord, du taler, siger Thorkel; men Bolles Hævn synes mig ikke rimeligere nu end hidtil, med mindre nogle større Mænd ere med. Snorro sagde: jeg seer gierne, du drager ud i Sommer, og faae vi da at see, hvad der hændes. Thorkel bifaldt dette, de skiltes, og Thorkel seilede til Norge. Han var der om Vinteren i stor Anseelse, en meget riig Mand, men noget trættekiær. Vi vende os en Stund fra ham til Island, at høre, hvad der begav sig.

79. Gudrun Osvifsdatter reed den Sommer til Tykskov; hendes Søn Thorleik var da vexelviis paa Tykskov eller i Tungu hos Thorgils.

Samme Aften sendte Gudrun et Bud til Snorro Gode, at han maatte komme til hende. Snorro laver sig strax til, og rider med een Mand til, indtil han kommer til Haukadalsaa. Norden for Aaen staaer et Field, som kaldes Høvde; der havde Gudrun bestemt, de skulde mødes.

De kom bid paa eengang, Gudrun havde een Mand i sit Følge. Det var Bolle Bolleson, han var da tolv Aar, men saa stor og stærk og mandig, at mange ikke vare dygtigere, skiøndt de vare fuldvoxne. Han bar da alt Fodbider. Snorro og Gudrun gav dem da strax i Tale sammen; men Bolle og den anden sad paa Fieldet, og saae paa, Folk drog giennem Herredet.

Da nu Snorro og Gudrun havde spurgt hinanden om Nyt, vilde Snorro vide hendes Ærende, og hvad der havde tildra et sig, siden hun sendte saa hastig efter ham. Gudrun sagde: sandt er det, at det er noget splinternyt, jeg har at foredrage, skiøndt det er nu tolv Aar gammelt; thi om Bolles Hævn vil jeg tale, og vil det ikke komme dig uventet, da jeg stundum har mindet dig derom. Og maa jeg tillige erindre, at du maa give Agt paa vor Sag; nu har jeg ventet den Stund, jeg fandt mig sindet til, og vil jeg have gavnligt Raad af dig, hvorledes den Hævn nu skal komme. Snorro spurgde, hvad hun egentlig havde isinde? Gudrun sagde: det er min Villie, at I ikke lade alle Olafs Sønner sidde i Fred. Men Snorro sagde, han maatte forbyde at angribe de Mænd, der vare meest agtede i Herredet, og de nærmeste Frænder, og er det høi Tid, at Slægtedrabene aflægges. Gudrun sagde: da skulle vi drage mod Lamb, og dræbe ham; han er en af de værste. Snorro sagde: skiellig Sag er mod Lamb, om han og blev dræbt, men ikke tykkes mig Bolle hævnet mere derfor, og ikke faae Bolles Frænder saa godt Forliig, naar Drabene gaae op mod hinanden. Gudrun sagde: kan saa være, at vi ikke faae Lige af Laxdølingerne, men undgiælde skal nu hver af dem i den Dal, hvor han boer; og skulle vi nu vende os did, hvor Thorstein Svarte er, thi

ingen har havt værre Deel i disse Ting end han. Samme Skyld, siger Snorro, har Thorstein Svarte mod Eder, som de andre Mænd, der vare i Ledtog ved Bolles Drab, men ikke lagde Haand paa ham; men du lader den sidde rolig, som, mig tykkes, meer fortiener Hævn, og som gav Bolle Banesaar, det er Helge Hardbeinsøn. Sandt er det svarer Gudrun, men ikke kan jeg taale, at alle disse Folk sidde i Fred. Dertil skal jeg give dig et godt Raad, siger Snorro: Lamb og Thorstein Svarte skulle være i Ledtog med dine Sønner; de skylde dem ogsaa Erstatning, men ville de ei, da skal jeg ikke sige imod, at I giøre med dem, hvad I lyste. Gudrun sagde: hvorledes skulle de Mænd sammenbringes til de Færd, du har talt om? Det maa den sørge for, svarte Snorro, der er i Spidsen for Færdene. Det overlade vi din Omsorg, sagde Gudrun, hvo Færdene skal styre. Da smilte Snorro og sagde: det har du udseet Mand til. Der mener du Thorgils Hollasøn? svarte Gudrun. Snorro sagde: saa var det. Talt derom har jeg til ham, sagde Gudrun; men nu er det til Ende, thi han satte mig et Vilkaar, som jeg ei vilde indgaae, dog ikke undslog han sig for at hævne Bolle, hvis han kunde faae mig tilægte, men det er ikke at vente, og kan jeg derfor ikke byde ham til dette Tog. Her kan jeg give dig Raad, svarte Snorro, at Thorgils ei skal

tabe Lysten til dette Tog; vist skal du love ham Giftermaal, dog kun med de Ord, at du ikke skal ægte nogen anden Mand her i Landet, end Thorgils; og det skal dog skee; thi Thorkel Ejolfssen er ikke nu her i Landet, og ham har jeg tiltænkt dette Ægteskab. Gudrun sagde: han tør see denne Snare. Ikke vil det skee, svatte Snorro: Thorgils staaer bedre Prøve i Dierbhed end i Klogskab, og du skal giøre denne Aftale i faa Mænds Paahør, og lad hans Fostbroder Haldor være hos, men ikke Ornolf, thi han er klogere; og lad mig da vide, om dette Raad ikke er godt.

Derpaa skilles de, Snorro rider hiem, og Gudrun til Tykskov. Morgenen efter rider Gudrun derfra, og hendes Sønner med hende, og som de ride langs Skovstranden, see de Folk ride skrapt efter dem; de kom snart til dem; det var Thorgils Hollasøn; de helse hinanden venlig, og ride samtlige til Helgafell.

81. Faa Aftener efter, Gudrun var kommen hiem, henter hun sine Sønner til Samtale i sin Urtegaard, da de kom der, saae de, der var udbredt et Linklæde, en Skiorte, og en linned Braag, det var Alt meget blodigt. Da sagde Gudrun: disse Klæder, I see, opægge Eder til at hævne Eders Fader! nu agter jeg ikke her, at bruge megen Tale, thi ei er det at vente, at I fremskyndes af faa

Ord, naar I ikke lægge slige Advarsler og Paamindelser paa Hierte.

Brødrene kom i megen Bevægelse ved Gudruns Ord, men svarede dog saa: at de have været for unge til at søge Hævn, og alt for uforstandige, saa de hverken kunde raade sig selv eller andre; dog vidste de vel, hvad de havde tabt. Gudrun sagde: hun troede, deres Hu stod mere til Hestekamp og Leeg. Derpaa gik de bort.

Natten derpaa kunde Brødrene ikke sove. Det blev Thorgils vaer, og spurgde, hvad dem fattedes. De sagde ham deres Moders Tale, og at de ikke længer vilde bære deres Harm, og deres Moders Opæggelser; og ville vi nu søge Hævn, sagde Bolle, ere nu vi Brødre voxne saaledes til, at Mænd vente, vi skulle lægge Haand paa Værket.

Dagen derpaa talte Brødrene med Gudrun og Thorgils; hun begyndte saa sin Tale: saa tykkes mig, Thorgils, som mine Sønner ei ville sidde rolige længe, og ikke søge at hævne deres Fader; og have de meest dvælet hidtil, da Folk fandt Thorleik og Bolle for unge til, at være med i Manddrab, om der end har været skiællig Grund til at mindes dette noget før. Ikke behøver du at tale til mig herom, svarte Thorgils, da du har afslaaet mit Tilbud; dog er mit Sind endnu som tilforn, hvis jeg maa faae dig til ægte, da betænker jeg mig

ikke paa at fælde een eller to af dem, der nærmest tog Deel i Bolles Drab. Gudrun sagde: saa tykkes mig, som Thorleik ikke anseer nogen saa dygtig som dig til Formand, hvis noget skal foretages, der er vanskeligt, og ikke er det at dølge, at Ungersvendene agte at stævne mod Berserken Helge Hardbeinsøn i Skøradal, der sidder paa sin Gaard, og frygter intet. Aldrig brod jeg mig om, svarte Thorgils, enten han hedder Helge, eller hvad han hedder; thi jeg troer mig at have meer end Styrke nok til at angribe enten Helge, eller hvilken anden af dem, naar du lover mig vidnesfast, at du vil gifte dig med mig, naar jeg fremmer Hævnen for dine Sønner;. Gudrun sagde, hun vilde opfylde alt, hvad aftalt blev, skiøndt der kun var faa Vidner ved. Hun bad ham da bidkalde hans Fostbroder Haldor og hans Sønner, Thorgils bad, at Ornolf maatte være med. Gudrun sagde, det giordes ei behov: og har jeg mere Mistro til Ornolfs Trofasthed end du. Thorgils bad hende raade.

Nu kom Brødrene og Thorgils og Haldor til Gudrun, hun sagde dem da, at Thorgils havde lovet at være Formand ved disse Færd at voldgiæste Helge Hardbeinsøn med mine Sønner, og tage Hævn for Bolle; Thorgils har sat det til Vilkaar for Toget, at han faaer mig tilægte; nu skyder jeg Eder til Vidner, at jeg lover Thorgils, at jeg ikke

skal ægte nogen anden Mand her i Landet, end ham; og ikke skal jeg gifte mig udaf Landet. Thorgils troede nu Sagen i Rigtighed, og mærkede intet. Derpaa endtes Samtalen. Thorgils drog nu fra Helgafell og med ham Gudruns Sønner. De tog først hiem til Tungu.

82. Da næste Søndag var gaaet, rider Thorgils ud med sin Hob. Snorro Gode var ikke med dem. Først hiemsøgte de Thorleik Svarte, og gav ham det Kaar, at drage med dem mod Helge Hardbeinson. Ikke sømmer det sig, at sidde i svigefuldt Raad mod Helge, min Maag svarte Thorleik; heller vil jeg give Bolles Sønner i Mandebod, hvad sømmeligt synes. Ikke troer jeg, det er Brødrene om Penge at giøre, svarte Thorgils; og tør du ikke dølge dig, at du har Valg mellem tvende Kaar, enten at beslutte dig til Toget, eller at modtage voldeligt Absærd, naar de kan komme til. Jeg vilde, du modtog det første Kaar, skiøndt du derved kommer i Vaande med Helge; dog hver maa sørge for sig, naar han er kommen i saadan Knibe. Thorleik spurgde, om dette Kaar forelagdes fleer af dem, der havde været i Ledtog med; og tyktes det nu mindre ondt, da han hørte, Lamb skulde forelægges det samme,

Derpaa kalder Thorgils Lamb til sig, og beder Thorstein høre paa deres Samtale. Han forelægger nu Lamb samme Kaar; Lamb svarede, at det syntes

ham et slet Forlig og umandigt, og var han ikke villig til dette Tog. Thorstein tog nu Ordet, og foreholdt Lamb, at det i alle Maader var dem begge raadeligst, og at det formedelst hans Svogerskab med Helge vilde lægges ham mere til Last end Lamb. Lamb samtykkede da, dog med det Vilkaar, at hans Frænder, Olafssønnerne, skulde sidde rolige og i Fred, naar Hævn toges over Helge. Aftale blev nu giort, at Thorstein og Lamb skulde være i Ledtog med, og alle mødes aarle den tredie Dags Morgen i Tungu i Hordadal.

Tredie Morgen, før Solens Opgang, kom de da begge til Tungu, og modtoges der venlig. Thorgils giorde sig strax færdig, og reed nu selv tiende derfra. I Toget var han, som Anfører, begge Bolles Sønner, Thorstein Svarte, Lamb, Thord Kottur, Gudruns Søn med Thord, Haldor og Ornolf fra Tykskov, og Svend og Hunbage Sønner af Dalealf. Alle vare de stridbare Mænd.

83. De ride, til de naae Skoven i Nærheden af Gaarden Vatnshavn; der stage de af deres Heste. Thorgils siger til sit Følge, at de skulde blive der om Natten, han vilde drage til Gaarden at speide, for at faae Visshed, om Helge var hiemme: mig er sagt, at han oftest har faa Folk om sig, men er meget vagtsom, og ligger i et stærkt Sengkammer. Thorgils Følge bad ham speide. Thorgils forklæder

sig nu, tager sin blaa Kappe af, og en graa Vadmels Hætte paa. Han gaaer til Gaarden; da han var kommen nær til Hegnet, seer han en Mand komme sig imøde; og da de kom til hverandre, sagde Thorgils: du tør ansee det for et taabeligt Spørgsmaal af mig: i hvad Herred er jeg kommet, hvad det er for en Gaard, og hvo der boer! Manden svarte ham: meget taabelig og ukyndig maa du være, har du ikke hørt om Helge Hardbeinson, der er saa udmærket og anseelig en Mand. Thorgils spurgde, hvor god Helge var til at modtage fremmede og ubekiændte Mænd, naar de kom til ham, og trængte til hans Bistand. Overmaade god, i Sandhed! svarte Manden, thi Helge er en ypperlig Mand baade til at tage mod Folk, og i al anden Hæderssærd. Er Helge nu ikke hiemme? spurgde Thorgils, jeg vilde bede ham modtage mig. Manden spurgde: hvad der da var med ham? Jeg blev giort fredløs paa Thinget i Sommer, sagde Thorgils, og vilde nu see om Bistand hos en Mand, der var i stor Anseelse, og til Giengield yde ham min Tieneste. Nu maa du følge mig til Gaarden hen til Helge. Vel vil jeg det, sagde Manden, og følge dig hen, hvor du kan faae Huus i Nat; men Helge træffer du ikke, han er ikke hiemme. Thorgils spørger da, hvor han er. Paa sin Sæter, der hedder Sarp, svarer Manden. Thorgils spørger, hvor

den Sæter var, og hvo der var hos ham. Den anden sagde, der var hans Søn Hardbein, og to Andre, som var landlyste. Thorgils bad ham, vise sig lige til Sæteren; jeg vil strax til Helge, at røgte mit Ærende. Karlen giorde saa, og de skiltes ad.

Thorgils vender da tilbage i Skoven til sit Følge, og siger dem, hvad han havde faaet at vide om Helges Tilstand: og ville vi nu dvæle her i Nat, og ikke vende os mod Sæteren før i Morgen. De giøre, som han sagde. Om Morgenen rider Thorgils og hans Følge op ad Skoven, til de var tæt ved Sæteren; da bød Thorgils dem staae af Hestene, og spise Davre. Det giøre de.

84. Nu er at fortælle, hvad der tildrog sig i Sæteren. Helge var der med de Folk, som før er sagt. Om Morgenen siger han til een af sine Folk, at han skulde tage ud i Skoven i Nærheden af Sæteren, og see sig om: thi onde have mine Drømme været i Nat. Karlen giorde, som Helge sagde, og da han kom igien, spurgde Helge ham, hvad Nyt han havde seet? Seet har jeg det, svarede Karlen, som dig mon gavne at vide. Helge spurgte, hvad det var. Da svarte han: jeg har seet Mænd, og ikke saa faa, og jeg troer, det var udenherreds Mænd. Helge sagde: hvor var de, som du saae? hvad havde de fore? lagde du noget Mærke til deres

Klæder og Vaaben? Karlen svarte, ikke blev jeg saa betagen af denne Rædsel, at jeg ikke lagde Mærke til sligt, som jeg saae, og vidste jeg vel, at du vilde spørge derom. Han sagde, de vare kort fra Sæteren, og sad ved Davre. Helge spørger, om de sad i Krinds, eller hver for sig? Han sagde, de sad i Krinds paa deres Sadler.

Helge sagde da: siig mig nu deres Udseende, saa vil jeg see, om jeg kan med Rimelighed giætte, hvad Mænd det er.

Da svarte Karlen: først sad en Mand i malet Saddel i blaa Kappe, han var stor og mandig, arret, og havde noget fremstaaende Tænder. Helge sagde, den Mand kiænder jeg grant, der har du seet Thorgils Hollasøn vest fra Hørradal; hvad mon den Kiæmpe vil os? Næst ham, svarte Karlen: sad en Mand i forgyldt Saddel, han var i rød Skarlagens Kiortel, havde Guldring paa Haanden, og et Guldbaand knyttet om Hovedet; han havde gult Haar, der flod ned over Skuldrene, var lys af Farve, havde en Vorte paa Næsen, og var lidt braknæset, han havde smukke Dine, en bred Pande med trinde Kiæver, Haaret nedskaaret til Dienbrynene, var hærdebred, med en smuk Overkrop, smukke Hænder; hans hele Væsen var tækkeligt, og jeg maa sige, jeg saae aldrig vakrere Mand; han lod til at være ung, saa han endnu ikke

havde Skiæg; men han syntes at være ganske ophovnet af Sorg. Noie har du agtet paa denne Mand, siger Helge; og maa det være en meget udmærket Mand; ikke tør jeg have seet ham, dog tør jeg giette, hvo han er, og mener jeg, det har været Bolle Bolleson, thi mig er sagt, han er en haabefuld Mand.

Derpaa, sagde Karlen: sad en Mand i en indlagt Saddel; han var i en gulgrøn Kiortel, og havde mange Ringe paa Haanden; denne Mand var deilig af Udseende, ung af Alder, rødbrun og stærk af Haar, og i Alt en meget artig Mand. Da sagde Helge: mig tykkes at vide, hvo den Mand mon være, det tør være Thorleif Bolleson, og kalder jeg dig en granseende Karl.

Saa sad en Mand i en blaa Kiole, sagde Karlen, og med sort Braag, og opkiltet, denne Mand var smækker, hvid af Haar, vel ved Magt af Ansigt, velvoxen, og vakker. Da sagde Helge: den Mand kiænder jeg; han var ung, da jeg saae ham, det maa være Thord Thordson, en Fosterson af Snorre Gode. De har mange Folk de Vestfiordinger.

Derpaa, sagde Karlen, sad en Mand i en skotsk Saddel, havde stort og mørkt Skiæg, sort og kruset Haar; ikke smuk, men dog rask af Udseende, han havde en graa Skindkappe over sig. Helge svarer: grant seer jeg, hvo denne Mand er. Det er Lamb

fra Laxedal; men ikke veed jeg, hvor han kommer i dette Færd.

Saa sad en Mand i malet Saddel, blev Karlen ved: han havde over sig en blaa Kofte, og Sølvring paa Haand; han saae ud som en Bonde, dog temmelig ung af Alder; mørk og meget krøllet af Haar, med Staalhue, men da den var af, saae jeg Ar i hans Ansigt. Meget forværres nu din Fortælling, sagde Helge: thi der har du seet Thorstein Svarte min Maag, og vel tykkes det mig underligt, at han er med i den Færd, og maatte jeg sidst vente slig Hiemsøgelse af ham.

Derpaa, sagde Karlen, sad to, der lignede hinanden meget af Udseende, midaldrende, raske Mænd, røde af Haar, og fregnede af Ansigt, men saae dog vel ud. Nøie kiænder jeg dem, svarte Helge, det er Armodssønner Haldor og Ørnolf, Thorgils Fostbrødre; du er en god Beskriver; men er de nu ikke alle opregnede? Noget har jeg endnu at tilføie, gav Karlen til Svar. Dernæst sad en Mand, og saae ud af Krindsen, han var i Spangebrynie, havde Staalhue paa Hovedet med haandbred Kant og paa Skulderen en blank Øxe, der kunde være en Alen bred fra Æggen; han var mørkladen, snarsiet, og lignede meget en Viking. Den Mand kiænder jeg af din Fortælling, sagde Helge, det har

været Hunbage den Stærke, Dalealfs Søn; vanskeligt er mig at see, hvad de ville, men meget have de stræbt at faae diærve Mænd i Ledtog deres Færd. Endnu sad en Mand, sagde Karlen: nærmest ved ham, mørkebrun af Haar, rødladen og før, med stærke Bryn, og middelmaadig høi. Om ham behøver du ikke at sige mere, sagde Helge: den Mand maa have været Svend, Dalealfs Søn, Hunbages Broder; og bedst vil det være os, ikke at være raadvilde med saadanne Mænd, thi det er min Tanke, at de vil voldgiæste mig, da de Mænd er i Toget, som jeg vilde have fundet det rimeligt, om de end var kommet tidligere for at have mit Liv. Nu skulle de Fruentimmer, som her ere, lyde mit Raad, tage Mandsklæder paa, sadle de Heste, som her ere ved Sæteren, og ride det skrappeste, de kunne, til Vinterhusene, og kan være, at de, som sidde nær os, ikke kiænde, om det er Karle eller Piger, der ride; og behøve de kun at unde os liden Frist, inden der skal komme Folk til os, saa det ei er saa afgiort, hvo der farer bedst." Fruentimmerne reed da afsted, fire i Alt.

85. Thorgils sagde: der torde være kommet Nys om dem til Helge, de skulde tage Hestene, og ride som snarest til Sæteren; det giore de, dog inden de kom paa Hestene, rider en Mand lige hen imod dem, han var liden af Væxt, meget rask, havde smukke Øine, og en smuk Hest. Denne Mand hil=

ſke paa Thorgils; han tog vel mod hans Hilſen, og ſpurgte om hans Navn og Slægt, og hveden han kom? Han ſagde, han hedde Hrapp, og var en Breidefiording af moderne Æt, og der er jeg opvoxet, jeg kaldes Vigahrap, og ſees af Navnet, at jeg ikke er god at binde an med, ſkiondt jeg er liden af Væxt; men paa Faders Side er jeg en Syderlænding, og har nu opholdt mig nogle Aar der. Og overmaade vel er det gaaet, Thorgils, at jeg traf dig, thi jeg agtede at tye til dig for en Vaande, jeg er kommet i. Jeg er blevet ueens med min Hosbond, der ikke omgikkes mig vel, og har jeg det Ord paa mig, at jeg ikke vil ſidde ſtille til Fornærmelſe; jeg talte ham da til; men det hialp lidet eller intet; jeg prøvede det da kun en kort Stund ſiden; thi jeg ſyntes, jeg var i min Frelſe, da jeg kom paa Ryggen af den Heſt, jeg tog fra Bonden.

Hrapp fortalte meget, men ſpurgte kun lidet; thi han ſaae ſnart, at de agtede at ſtævne mod Helge; og var han dermed vel tilfreds, og ſagde, han ikke ſkulde blive tilbage.

Thorgils og hans Folge reed et ſtærkt Trav, da de kom paa Heſtene; ſom de ride frem af Skoven, ſee de fire komme fra Sæteren; de reed ſtærkt. Nu ſagde nogle af Thorgils Følge, at de ſkulde ride efter dem, alt hvad de kunde; da ſvarte Thorleif Bolleſon. vi maa forſt til Sæteren, og ſee, hvad der er for

Folk; thi ikke troer jeg, at Helge rider hist med sine Mænd, det seer mig snarere ud til at være Fruentimmer. Der var adskillige, som sagde imod. Thorgils sagde, Thorleik skulde raade, thi han var meget skarpsynet.

De vende dem nu mod Sæteren. Hrap iler foran, og svinger et Spydskaft, han havde i Haanden, og sagde, nu var Tid at prøve sig. Helge og hans Mænd blive dem ei vaer, for Thorgils med sine er ved Sæteren. Helges lukke nu Døren i for dem, og gribe deres Vaaben. Hrap løber strax op ad Sæteren, og spørger, om Ræven var inde. Helge svarer: faer du kun saa frem, som om den, her er inde, tør bide fra sig nær Hulen. I det samme støder Helge med sit Spyd ud af Sætergluggen, og giennem Hrap, saa han falder død ned fra Sæteren.

86. Thorgils bad dem nu fare varligen frem, og vogte sig for Skade: thi jeg mener, der kun er faa Mænd inde.

Paa Sæteren var en stor Aas, der laae paa Gavlenderne; og Aasenderne stod ud over dem; der var et enkelt Tag paa Huset, der ei var bevoxet. Da sagde Thorgils, at de skulde gaae til Aasenderne, og trække i dem saa fast, at de maatte briste, eller gaae af Rafterne; men nogle skulde vogte Dørren, om de indefra vilde ud.

Fire var i Sæteren med Helge, Hardbein Helges Søn, tolv Aar gammel, Faarehyren, og to andre, der den Sommer vare komne til ham, og var landlyste; den ene hedde Thorvald, den anden Ejolf.

Thorstein Svarte, og Svend Alfsøn stod for Dørren; men de øvrige af Folket brød paa Sæteren, og rev Taget af den, og skiftedes dertil. Hunbage og Armodssønnerne drog i den ene Ende af Aasen, og Thorgils og Lamb i den anden, og rykkede de saa stært deri, at den brast i Midten. I det samme stødte Hardbein med et Spyd ud af Sæteren, hvor Døren var brudt, Stødet traf Thorstein Svartes Staalhue, og ramte ham i Ansigtet, saa der blev et stort Saar. Da sagde Thorstein, som sandt var, at der var Folk inde.

Nu løb Helge ud af Dørren saa diærvelig, at de flöi tilbage, som nærmest stod. Thorgils stod dernæst, og hug efter ham med Sværdet, og traf ham i Skulderen, og blev det et stort Saar. Helge vendte sig imod ham, havde en Stridøxe i Haanden, og sagde: end skal denne Gamle vove at see mod Vaaben; og svingede nu Øxen mod Thorgils; den ramte ham i Benet, og han fik et stort Saar.

Da Bolle seer dette, løber han mod Helge med Fodbider i Hænde, og stikker, og støder ham igjennem, og blev det Helges Banesaar. De der vare

med Helge, løb strax ud af Sæteren, og Hardbein med dem. Thorleik Bolleson vendte sig strax mod Ejolf, det var en meget stærk Mand. Thorleik hug til ham med Sværdet, og traf ham i Laaret ovenfor Knæet, saa Benet gik af, og han faldt død til Jorden; men Hunbage løb mod Thorvald, og hug til ham med Øxen, og ramte ham i Ryggen, saa den gik midt over. Thord Kottur stod nærmest, da Hardbein løb ud, og vilde strax anfalde ham. Bolle løber flux til, da han seer det, og siger, de maatte intet Ondt giøre Hardbein: mod ham skal ingen Mand øve Vold, og giøre Nidingsdaad, og skal Hardbein have Fred.

Derpaa reed Thorgils med sine over Biergaasen til Reikiadal, og lyste der Drabene til, siden reed de sydvestpaa, indtil de naaede Hørdadal; der fortælle de nu, hvad de have giort; dette Tog blev meget navnkundigt, og det syntes en stor Bedrift, at en saadan Kiæmpe som Helge var falden. Thorgils takker nu Mændene for deres Færd, og Brødrene Bolles Sønner ligesaa.

Lamb rider vestpaa til Laxadal, og kommer først til Hiardarholt, og siger sine Frænder omstændeligen disse Tildragelser. De lod ilde om hans Færd, talte meget imod ham, og sagde, han mere havde slægtet Thorbiørn Skriupu, end Myrkiartan Irkonge paa. Lamb blev meget vred over denne Tale, og sagde, de

forstod dem ikke derpaa, der saaledes tiltalede ham: men jeg har friet eder fra Døden. De skiftede siden faa Ord indbyrdes, da hver af dem nu var mere fortrøden end før.

Siden rider Lamb hiem til sin Gaard, og sidder der rolig.

87. Thorgils rider nu hiem til Helgafel, og vare der alle tilsengs. Med ham ride Bolles Sønner, og hans Fostbrødre, Haldor og Ørnolf. Gudrun staaer op, og beder Folkene reise sig, og gaae dem tilhaande. Hun gaaer til Stuen, hilser paa Thorgils og dem alle, og spørger om, hvad hændet var? Thorgils tager mod Gudruns Hilsen. De havde nu lagt deres Kapper og Vaaben af, og sat dem paa Bænken. Han var i en rødbrun Kiortel, med et Bælte af brændt Sølv om sig. Gudrun satte sig hos ham paa Bænken; da sang Thorgils denne Vise:

Vi voldgiæsted Helge,
Ræv fik Liig at svælge;
Skiønne Straale slukkes;
Ikke Sviig der brugtes,
Tre der monne falde,
Kiække var de alle,
Hielmestøtter bolde,
Hævnet er nu Bolle.

Gudrun spurgte nu nøiagtig om Tildragelsen. Thorgils sagde, hvad sandt var. Gudrun sagde: Teget var rask udført, og bad ham have Tak derfor.

Derpaa bleve de beværtede, og da de vare mætte, bleve de fulgte tilsengs, og sov der om Natten. Dagen efter gaaer Thorgils at tale med Gudrun. Han siger: det er nu, som du veed, Gudrun! at jeg har fremmet den Færd, som du bød mig! og mener jeg at have skilt mig fuldvel derved. Nu maa du og komme det ihu, hvad du til Giengield lovede mig; jeg synes nu at have giort fyldest derfor. "Ikke er det saalænge siden, sagde Gudrun, at vi taledes ved derom, at det skulde være gaaet mig af Minde, og nøie agter jeg at holde, hvad med dig er aftalt; men mindes du, hvad der blev sagt? Thorgils svarte, han mindedes det vel.

Jeg lovede, siger Gudrun, ikke at ægte nogen Mand her i Landet, undtagen dig; eller har du herimod noget at sige? Thorgils svarer, at hun talte ret. Da er det godt, siger Gudrun, at vi begge mindes dette rigtig; thi jeg troer, det ikke er saa beskikket, at jeg skal være din Hustru; og synes jeg endda at holde dig Ord, skiøndt jeg ægter Thorkel Ejolfssen, thi han er ikke nu her i Landet. Da sagde Thorgils og blev rød derved: klarlig seer jeg, hveden alt dette kommer, og ere længe kolde Raad komne mig fra den Kant; og veed jeg, det er Snorro Godes Raad!

Thorgils sprang op efter denne Tale, og var overmaade vreed. Han gaaer til sit Følge, og siger, han vil ride bort. Thorleik syntes ilde om, at det saa var skeet, at Thorgils ikke naaede sit Ønske. Bolle samtykkede sin Moders Villie heri. Gudrun sagde, at hun vilde give Thorgils hæderlige Gaver, og faae ham god dermed. Thorleik meente, det hialp ikke, da Thorgils var altfor stolt en Mand til, han vilde agte paa saa lidet. Gudrun sagde, saa maatte han trøste sig hiemme.

Thorgils rider nu fra Helgafield, og kommer til sin Gaard i Tungu, og er meget misfornøiet med sin Glipgang.

Næste Sommer bleev Thorgils dræbt paa Thinget, i det han talte Pengebøder ud til Helges Sønner, af en Mand ved Navn Audgils, fra hvem han havde taget hans Godord; og blev Audgils strax igien dræbt af Thorgils Fostbroder Haldor Armodssøn; om disse Dråb blev indgaaet det Forlig, som er at læse i Thorgils Hollasons Saga.

89. Den Vinter blev Osvif syg, og døde, og blev det anseet for et stort Tab; thi han havde været en overmaade viis Mand. Han blev begravet paa Helgafield, thi Gudrun havde der ladet bygge en Kirke. Samme Vinter fik Gest Odleifsson Sot, og da Soten blev ham var, kaldte han Thord Lave, sin Søn, og sagde: Saa siger mit Sind mig, at

denne Sot vil giøre Ende paa vort Samvære, jeg vil lade mig føre til Helgafield, thi der er det ypperste Sted her i Herredet, og har jeg der oftest seet Lyset. Derpaa opgav Gest sin Aand.

Vinteren havde været kold, og der var megen Isgang, og det havde lagt til langt ud paa Breidafiord og Skibene kunde ikke løbe ud fra Bardastrand. Gests Liig stod ovenjorde fire Nætter i Haga; men samme Nat reiste sig saa haardt et Væir, at al Isen drev fra Land. Dagen derpaa blev Væiret godt og stille. Thord tog da et Skib, og satte Gests Liig paa. De foer nu om Dagen syd paa over Breidafiord, og komme om Aftenen til Helgafell. Der modtoges Thord vel, og blev der om Natten. Om Morgenen blev Gests Liig jordet, og hvilte da Gest og Osvif i een Grav; og gik nu Gests Spaadom i Opfyldelse, at der skulde være kortere imellem dem, end da den ene var paa Bardastrand, og den anden i Sælingsdal. Derpaa drog Thord Lave hiem; næste Nat derefter blev det et rasende Uvæier, og drev da al Isen ad Landet igien, og holdt det længe ved den Vinter, at ingen Skibe kunde fare, og syntes det meget mærkværdigt, at Gests Liig gav det saa, at der var Fart, da det skulde føres.

90. Den Vinter, da Thorgils Hollasøn blev dræbt, kom der et Skib i Biarnarhavn; det eiede Thorkel Ejolfsen. Han var saa riig, at han havde

to Skibe i Farten. Det andet landede i Rutfiord ved Bordøre, og begge vare med Trælast. Da Snorro Gode hørte det, rider han til Skibet. Thorkel modtog ham venligst. Da de havde fortalt hverandre, hvad der var hændet, medens de vare fra hinanden, sagde Snorro: Nu tykkes det mig raadeligt, hvad jeg nævnte for dig, inden du drog ud, at du slaaer dig fra Kiøbfarten, sætter dig i Rolighed, og faaer dig den til Hustru, som mit Raad da var. "Jeg seer, hvor du vil hen, siger Thorkel, og er jeg ved samme Hu, som da vi sidst taltes ved; thi ikke vil jeg undslaae mig for det bedste Giftermaal. Snorro svarer: rede skal jeg være at gaae dig tilhaande i denne Sag; nu er og det bortrøddet, som syntes dig det betænkeligste, hvis du skulde ægte Gudrun, da Bolle er hævnet, og Thorgils af Veien. Dybt staae dine Raad, Snorro! siger Thorkel, og visselig vil jeg giøre derefter. Snorro blev nogle Nætter ombord, derpaa toge de en Femradaaring, som laae ved Skibet, giorde dem reisefærdige, og seilede med fire og tyve Mand til Helgafell.

Gudrun tog overmaade vel mod Snorro Gode, og blev de meget vel beværtede; og da de havde været der en Nat, kalder Snorro Gudrun til en Samtale, og siger: saa staaer det nu, at jeg har lovet min Ven Thorkel Ejolfssen min Bistand; og er han kommen hid, som du seer, i det Ærende at beile til dig. Det

er en overmaade giæv Mand; hans Æt er dig vel bekiændt; ham fattes ikke Formue, og synes mig han passeligst til at være Hovding her vestpaa, hvis han vil modtage det. Thorkel var i megen Agt og Anseelse, da han var her, men endnu mere er han anseet, fra han var i Norge, mellem saa anseelige Mænd. Heri, svarer Gudrun, maae mine Sønner meest raade, Bolle og Thorleik; men næst dem er du, Snorro! den, hvis Raad jeg helst vil have i vigtige Ting; thi du har længe været mig en gavnlig Raadgiver. Snorro sagde, det synes ham passeligst ikke at afvise Thorkel.

Derpaa kalder Snorro Gudruns Sønner, og fremstiller Sagen for dem, viser dem, hvad Bistand de kunde have af Thorkel formedelst hans store Formue, og hans Forstand, og taler snildelig derom. Da svarer Bolle: Min Moder maa bedst kunne indsee dette, og vil jeg heri samtykke hendes Raad, og Villie, og vist tykkes det mig sømmeligt, at agte paa en Sag, du foreslaaer; thi du har i mange Dele giort meget vel mod os. Gudrun sagde: Meget maa vi lide paa Snorros Omsorg heri; thi os have dine Raad været meget gavnlige.

Snorro fremskyndte Sagen bestandig, og blev det saa, at der blev et Giftermaal, som Snorro havde sagt, mellem Gudrun og Thorkel. Snorro vilde, at Bryllupsgildet skulde være hiemme hos Thor-

kels. Thorkel var veltilfreds dermed: thi ikke fattes mig Evne til at skaffe det, saa som Eder tykkes. Da sagde Gudrun: det er min Villie, at Bryllupet skal staae her paa Helgafell; thi ikke er jeg bange for at bestride disse Bekostninger, og kræver ikke noget enten af Thorkel eller nogen anden til Bryllupshielp. Ofte har du viist, Gudrun! sagde Snorro, at du er en overmaade høihiertet Qvinde.

Thorkel og Snorro drage nu hiem, men Bryllupet skulde staae i den siette Sommeruge paa Helgafel. Thorkel skiftedes den Sommer at være ved sit Skib og paa Tungu. Det lider nu ad Bryllupet. Gudrun giør store Tilberedelser dertil. Snorro Gode drog nu til Gildet med Thorkel, og havde henved tredsindstyve Mand med, udvalgte Folk, og vel udrustede, de fleste i affarvede Klæder. Gudrun havde 100 Mand; Bolle og Thorleik gik Snorros imøde, og modtog dem vel. Man tog nu imod Heste og Klæder, og fulgte dem ind i Stuehuset. Thorkel og Snorro bleve der skikkede til Sæde paa den øverste Bænk, men Gudruns Giæster paa den nedre.

91. Samme Sommer var Gunnar Thidrandsbane sendt Gudrun, at finde Sikkerhed og Tilhold. Gunnar var landlyst, fordi han havde dræbt Thidrand Geiterson fra Krossavik, som i Nordvikingasaga fortælles. Han gik meest forklædt, thi mange anseelige Mænd forfulgte ham. Den første Bryl-

lupsaften, da Folk gik til Vandet, stod en stor Mand derved, han var bred af Skuldre, og havde Hat paa Hovedet. Thorkel spørger, hvo han er? han gav sig et Navn, som det faldt ham ind. Thorkel svarer: ikke siger du Sandhed, ligere er du efter Beskrivelse Gunnar Thidrandsbane. Men er du saa stor en Kæmpe, som Folk sige, vil du ikke fragaae dit Navn. Da svarer Gunnar: Meget ivrig siger du dette, og troer jeg ikke, jeg behøver at dølge for dig, hvis vi to have noget udstaaende sammen, at du vel kiender Manden; og hvad har du nu isinde med mig? Thorkel sagde: han vilde, at han snart skulde vide det, og bød sine Mænd at gribe Gunnar.

Gudrun sad inde blandt Fruentimmerne paa Tværbænken med Lin om Hovedet. Saasnart hun bliver dette vaer, staaer hun op af Brudebænken, og kalder paa sine Mænd, at de skulde staae Gunnar bi. Gudrun havde mange flere Folk, og vendte det sig nu anderledes, end Agt var. Snorro Gode gik imellem, og bad dem, at denne Storm maatte lægge sig. Det er bedst for dig, Thorkel, ikke at tage denne Sag saa ivrig; du vil nu see, hvor høihiertet Gudrun er, naar hun raader for begge i denne Sag. Thorkel sagde, han havde lovet sin Navne Thorkel Geiterson, at han skulde dræbe Gunnar, hvis han kom i Vesterherredet: og er Thorkel min bedste Ven.

Snorro sagde: meget mere er din Skik at giøre efter vor Villie, og er det dig let at see, at du aldrig faaer en saadan Hustru, som Gudrun er, om du leder vidt og bredt. Og paa Snorros Tiltale, og da Thorkel saae, at han talte sandt, formildedes han og Gunnar blev fulgt bort om Aftenen.

Brylluppet gik godt af, og da Gildet var til Ende, lavede Folk dem til at tage derfra. Thorkel gav Snorro meget gode Gaver, og ligesaa alle anseelige Mænd. Snorro bad Bolle Bolleson hiem til sig paa Tungu, og at blive der, saalænge han vilde. Bolle tog derimod, og reed med ham.

Thorkel sidder nu paa Helgafel, og tager mod Gaardbruget; og viiste det sig snart, at han ikke var mindre dygtig dertil end til Kiøbfart. Om Høsten lod han Stuehuset rive ned, og var den igien opbygt inden Vinter, stor og prægtig. Der var megen Kiærlighed mellem Thorkel og Gudrun.

Vinteren lider hen; Vaaren derpaa spørger Gudrun Thorkel, om han vilde sørge for Gunnar? Thorkel sagde: hun maatte raade heri; og haver du taget dig saameget heraf, at du ikke er tilfreds, inden du skiller dig hæderlig ved ham. Gudrun sagde, at han giættede rigtig: og vil jeg, at du giver ham et Skib, og derhos, hvad han dertil har behov. Thorkel svarte med et Smiil. Du har et høit Sind,

Gudrun, og ikke blev det din Lod, at have en Usling hos dig, heller ikke var det Ret; dog vil jeg giøre dette efter dit Sind.

Det blev nu saa, Gunnar tager taknemmelig mod Gaverne. Aldrig bliver jeg saa langhændet, sagde han, at jeg kan faae Eder giengieldet den Hæder, I have viist mig. Gunnar drog nu af Landet til Norge; derpaa tog han til sine Gaarde, og blev en meget anseet Mand.

91. Thorkel Ejolfsøn blev en stor Høvding, han vandt sig megen Yndest, og var den rigeste Mand i Herredet, og meget lovkiær; men hans Rettergangssager omtales ikke her. Han var den mægtigste Mand i Breidefiord, saalænge han levede; han satte sin Gaard paa Helgafield i god Stand, og lod alle Husene opbygge store og stærke; han afstak tillige Grunden til en Kirke, og lyste til, at han agtede at hente Kirketømmer.

Han og Gudrun havde en Søn, der hedde Gellir, der tidlig blev meget haabefuld. Thorleik Bollesøn ønskede at drage ud, Thorkel kiøbte ham Deel i et Skib, og forsynede ham med Alt. Da han kom til Norge, var Olaf den hellige Landsherre; Thorkel drog til ham, modtoges vel, og blev hans Hirdmand. Da Bolle Bollesen var atten Aar gammel, begiærede han sin Fædrearv, da han agtede at beile til Snorros Godes Datter Thordys. Baade Thorleik og Gud-

kun vare veltilfreds dermed, og sagde Gudrun til Thorkel, at han intet maatte spare, at Bolle kunde naae det Giftermaal, han onskede, da hun elskede ham hoiest, og han af hendes Born havde været stadigst til at giøre hendes Villie. Baade Snorro og Thordys samtykkede gierne. Brylluppet blev holdet hos Snorro paa Tungu; Bolle blev der, og var der megen Kiærlighed mellem ham og Thordys.

Næste Sommer kom Thorleik tilbage fra Norge, som en meget formuende og anseet Mand. Bolle var meget glad ved hans Komme. Vinteren derpaa samledes de ofte, og talede sammen, men aldrig forslog de Tiden med Skiemt eller Leeg. Snorro syntes da at mærke, de havde noget stort fore, og erfoer da omsider, at deres Hensigt var at angribe Olaf Paas Sønner, og tage Hævn for deres Faders Drab. Snorro søgte forgiæves at faae dem derfra; men bragte det dog omsider dið, at de samtykkede i, at han maatte mægle Forliig mellem dem og Olafssønnerne.

Han rider da til Hiardarholt, og rygter sit Ærinde. Haldor erklærer sig villig, at bode for Bolles Drab, hvad udvalgte Mænd maatte bestemme, dog al Fredløshed, sit Godord, og hans og hans Broders Gaarde undtagen, og skulde de blive i Fred, til Sagen var afgiort, og hver tage sin Mand til at domme deri.

Dette Tilbud bifalder Snorro, og bringer Brødrene det, med det Tillæg, at han aldrig vilde have med deres Ting at giore, om de ei hertil gav deres Minde. Bolle bad ham raade, og valgte ham til Voldgifsmand paa deres Vegne. Han afgiorde nu Sagen med den Meddomsmand, Olafssønnerne havde valgt, og Boderne bestemtes. Kiændelsen veed man ikke; men Pengene bleve rigtig betalte, og Forliget holdt, og alles Hæder syntes at være tiltaget ved denne Sag.

Nu lyste Bolle sin Udenlandsfærd til. Snorro saae det ikke gierne; men Bolle sagde: længe havde han havt isinde at giøre en saadan Reise, da den Mand syntes ham faaviis, der ei kiændte mere end Island. Snorro understøttede ham nu rigelig til Reisen, og Bolle kiøbte sig og sin Broder Halvdelen i et Skib, der skulde gaae til Norge. Bolle og Thordys havde en Datter ved Navn Herdys, hun var da aargammel. Hende tilbød Gudrun at tage til Opfostring hiemme paa Helgafel. Thordys rav og længe der, og omgikkes Gudrun hende meget venskabelig.

Nu gik Brødrene tilskibs først til Kong Olaf i Norge, der vilde beholde Bolle hos sig som sin Hirdsmand; men hans Hu stod til at drage videre, og kom han da først til Danmark, var der en Vinter, reiste da, indtil han naaede Myklegaard, hvor han kom mellem Væringerne, og siges det, at ingen Nordbo havde

været i Sold hos Myklegaards Konge, for Bolle Bollesen. Han var mange Aar i Myklegaard, ansaaes for en udmærket Mand i al Manddom, og var i stor Agt blandt Væringerne.

92. Nu er at fortælle om Thorkel Ejolfssen, at han sidder paa sin Gaard, og er en stor Høvding i Island. Hans og Gudbruns Søn voxer til, og bliver tidlig haabefuld og vennesæl. Der siges at Thorkel fortalte Gudrun en Drøm. Jeg drømte, siger han, at jeg havde et Skiæg saa stort, at det rakte ud over hele Breidefiord. Han bad hende raade ham denne Drøm. Hun spurgte ham, hvad han troede, Drømmen betydede? Thorkel siger: let synes det mig at see, at min Magt skal stande over hele Breidafiord. Kan saa være, svarer Gudrun: Men snarere vil jeg troe, at dit Skiæg vil falde i Breidafiord.

Samme Sommer sætter Thorkel sit Skib i Søen for at gaae til Norge. Hans Søn Gellir var da 12 Aar gammel, og drog med ham. Han har en god men ei kort Overreise, og lander nordpaa i Norge. Kong Olaf sad da i Trondhiem. De søge ham strax, og kom i stor Naade hos ham, og fik Lov at hugge sig Kirketømmer.

Om Vaaren blev det Tømmer bragt ombord, Kongen havde givet ham, det var baade stort og godt, thi Thorkel havde været hos, da det blev fældet. Kon-

gen lod da bygge en Kirke af Træ i Byen; om Morgenen gik han did med faa Mænd; han saae en Mand oppe paa Bygningstømret og kiændte, det var Thorkel Ejolfsøn, der lagde Maal paa de største Tømmerstokke, baade Træbiælker, Afbindinger og Stolper. Kongen vender sig strax til ham, og siger: Hvad nu, Thorkel Ejolfssen? agter du efter dette Maal at tilhugge det Kirketømmer, du vil føre til Island? Saa er det, Herre! svarer Thorkel. Hug to Alen af hvert Stortræ, siger Kongen, og bliver dog din Kirke den største der, er bygt i Island. Tag selv dit Tømmer, svarer Thorkel, hvis du tykkes, du giver formeget, men ikke hugger jeg en Alen af; thi jeg har baade Raad og Evne at skaffe mig andet Tømmer. Da svarer Kongen i al Sagtmodighed: baade er det saa, Thorkel, at du er meget værd, og at du giør dig meget til deraf; thi vist er det Hovmod af en Bondeson at kappes med os; og ikke er det saa, at jeg formener dig Tømret, om det ellers er dig forundt at bygge en Kirke deraf, thi neppe bliver den saa stor, at din Hovmod kan rummes der; og bæres det mig for, at Folk vil have liden Nytte af dit Tømmer, og vil det ikke vederfares dig, at du deraf faaer giort, et nyttigt Mandsværk. Kongen vendte sig bort, og man mærkede, at han var utilfreds; dog skiltes de i meget Venskab.

Thorkel gaaer nu ombord og i Søen, de have god Bør, og ere ikke længe underveis. De lande

ved Hrutfiord, og han rider strax fra Skibet til Helgafell. Alle tage saare vel imod ham, og havde Thorkel vundet megen Hæder paa det Færd. Han lod nu sit Skib sætte paa Land, og eftersee, og gav Folk Tømmeret i Varetægt. Han sidder nu hiemme den Vinter, og har meget Folk om sig, og fører megen Pragt. Gudrun dadlede det ikke, og sagde, at Formue var til, at Folk skulde sætte sig i Anseelse derved, og var Alt paa rede Haand, hvad Gudrun skulde skaffe tilveie til al Giestfrieheb. Thorkel gav den Vinter sine Venner mange gode Ting og Vare, som han havde bragt med sig til Island.

93. Den Vinter efter Juel gior Thorkel sig rede at drage hiemme fra nordpaa til Hrutfiord, for at faae sit Tømmer hiem. Han tager da til Lierskov til sin Frænde Thorstein, og samler Folk og Heste, og derfra nordpaa til Hrutfiord. Der dvæler han en Tid, og sysler med sit Færd, og samler Heste ved Fiorden, thi han vilde ikke giøre flere Reiser; og var det ikke saasnart giort. Han arbeider til hen i Fasten, fører Tømmeret nordfra paa mere end tyve Heste, og lader det ligge paa Liarstranden, derfra agtede han at bringe det til Helgafell paa en Færge, der hørte Thorstein til. Thorstein talte til Thorkel om, at de skulde tage til Hiardaholt, da han gierne vilde kiøbe Jord af Haldor, der havde faa rede Midler, siden han bødede Faderbod for Bolle; og den

Jord vilde han helst have. Thorkel bad ham raade; de tage 20 Mand stærke til Hiardarholt; Haldor tog meget vel imod dem, og var meget snaksom. Der var kun faa sammen; thi han havde sendt sine Folk til Steengrimsfiord, hvor der var drevet en Hval ind, der hørte ham til; dog var Beinir hin stærke tilstede, den eneste ilive af de Mænd, der havde været hos hans Fader Olaf. Da Haldor saae Thorstein komme ridende med sit Følge, sagde han til Beinir: jeg seer de Frænders Ærinde, at de vil kiøbe min Jord af mig; og om saa er, ville de see at komme mig i Tale, og sætte dem en paa hver Side af mig; men byde de mig da nogen Overlast, da vær du ikke senere til at vende dig mod Thorstein, end jeg mod Thorkel; længe har du været os Frænder tro. Jeg har sendt til næste Gaard efter Folk, og ønsker jeg, de maatte komme, naar vor Samtale gik til Ende.

Det blev, som Haldor havde ventet, de begiærte at tale med ham, og lod deres Folk gaae bort, men Beinir blev, som Haldor havde sagt. De gik nu langt ud paa Toften. Haldor havde en Kappe over sig med et langt Spænde efter den Tids Skik. Han satte sig paa Marken, og en af Frænderne paa hver Side af ham, saa tæt, at de næsten sad paa Kappen. Beinir stod over dem med en stor Øxe i Haanden. Da rygtede Thorstein sit Ærinde om Kiøbet. Haldor lod ei uvillig, og talte om Vilkaarene; men da Thor-

kel vilde afslutte Handelen, søgte han Udflugter, og jo mere de satte ind paa ham, jo længere kom de fra Maalet. Da sagde Thorkel: seer du nu Thorstein Frænde, hvor det bærer hen, han har trukket denne Sag ud den hele Dag, og vi siddet til Giæk for ham; har du Hu til dette Kiøb, maa du gaae ham nærmere paa Klingen. Thorstein forlangte nu Haldors bestemte Svar. Ikke troer jeg, svarte Haldor, at have behov at dølge dig, at du maa drage kiøbløs hiem i Aften. Og ikke agter jeg, svarer Thorstein, at dølge dig, hvad for er bestemt, at for dig er to Kaar, da vi synes at have den bedre Lod ved vor Overmagt; at du enten afgiør denne Sag godvillig og i Vennevold, eller at du nødtvungen rækker Haand og haandfæster mig Hiardarholt. Nu sprang Haldor op saa fast, at Spændet brast, og sagde: Andet tør skee, end at jeg skal sige, hvad jeg ikke vil. Hvad da? spurgde Thorstein. For skal en Buløxe staae i dit Hoved, svarte Haldor, fra en vreed Mand, og dæmpe dit Overmod og din Trettekiærhed. Ilde er det spaaet, svarer Thorkel, og venter jeg, det ikke gaaer der efter; men noksom mener jeg, have vi nu Sag med dig, Haldor! om du end overlader os din Jord uden Penge. For skal du spænde om Tangkiæppene i Breidafiord, svarer Haldor, end jeg nødtvungen haandfæster dig Hiardarholt.

Derpaa gaaer Haldor hiem, og hans Folk samtles til Gaarden. Thorstein var meget vreed, og vilde strax gribe an, men Thorkel bød ham ikke giøre det: det var nu ikke Tid dertil; noget længere hen skal jeg ei fraraade at vove en Dyst. Haldor siger, han skal altid være rede at møde dem.

De ride nu bort, og tale meget indbyrdes om den Færd, og syntes dem, den havde været meget daarlig. Men hvi var du saa seen, Thorkel Frende, spørger Thorstein: til at angribe Haldor, og giøre ham nogen Vanære? Saae du ikke, spurgte Thorkel' Beinir den stærke staae med en Øxe over Hovedet paa dig; han vilde strax hugget dig i Hovedet, naar jeg havde giort Mine til Noget. De ride nu hiem til Liarskov.

95. Tidlig Skiærtorsdags Morgen redde Thorkel sig til at reise. Thorstein fraraadede det meget: thi mig synes Veiret betænkeligt; men Thorkel fandt det meget godt: og skal du nu ikke afraade mig Frænde; thi jeg vil hiem inden Paaske. Thorkel faaer nu Færgen frem, og lader; men Thorstein lossede ligesaa fort, som Thorkel ladede. Der sagde Thorstein: lad af at hindre mig, Frænde, ikke skal du raade denne Gang. Thorstein svarer: den af os raader nu, hvem det mindst gavner; og vil meget flyde af denne Reise. Thorkel ønskede, de maatte samles glade igien.

Nu gaaer Thorstein hiem, og er meget uglad. Han gaaer ind i Stuen, og beder dem lægge en Pude under hans Hoved; det skede, og hans Folk saae, at Taarene randt ned af hans Øine paa Puden. Lidt efter kom et stort Vindstød mod Stuen, da sagde Thorstein: der høre vi Snyet af vor Frænde Thorkels Bane.

Thorkels seile ud af Hvamsfiorden; de var ti ombord. Veiret tog til at blive meget ondt, det blev en meget stærk Storm; de fortsatte Reisen modig, thi det var overmaade raske Folk. Thorkel havde Sværdet Skofnung med sig i et Skrin. De seile, til de naae Biorno. Folk paa begge Kyster saae deres Færd; da de vare komne did, kom der en Kastevind i Sundet, Skibet kantrede, og der druknede Thorkel med hele sit Følge, Tømmeret drev vidt om paa Øerne, Stavnen drev ind paa en Øe, der hedder Stafnø. Skofnung var fast i Indtømret af Færgen, og fandtes ved Skofnungsskier.

Samme Aften, som Thorkel druknede om Dagen, begav det sig paa Helgafell, at Gudrun gik til Kirke, ved Sengetid; da hun kom til Kirkegaardlien, saae hun et Gienfærd for sig. Det bøiede sig over hende, og sagde: stærke **Tidender, Gudrun!** Gudrun svarte: ti da du med dem, Usling! Hun gaaer til Kirke, som hendes Agt var; men da hun kommer til Kirken, synes hun, hun seer Thorkel, og alle hans komne

hiem, og saae hun, at Søvandet randt af deres Klæder. Hun taler ikke til dem; men bliver i Kirken, saalænge hun synes, og gaaer derpaa hiem, da hun troer, at Thorkel og hans Mænd var gaaet did; men da hun kom i Stuen, var der ingen. Da blev Gudrun meget underlig tilmode ved denne Begivenhed. Langfredag sendte Gudrun Folk ud at faae Kundskab om Thorkels Færd, somme langs Stranden, andre paa Øerne. Paaskeaften spurgtes denne Tidende overalt, og syntes at være vigtig, thi Thorkel var en stor Høvding.

Gudrun tog sig Thorkels Død meget nær, men bar den dog mandig. Lidet blev bierget af Kirketømmeret. Gellir var da fiorten Aar gammel; han tog sig paa at styre Gaarden med sin Moder, og havde Tilsyn med Folkene, og saae man snart, at han var oplagt til Formand. Gudrun var længe meget sorgfuld, og blev en meget gudfrygtig Kone. Hun var det første Fruentimmer, der lærte Davids Psalmer i Island; var længe om Natten i Kirken, og holdt sin Bøn; Herdis Bolles Datter fulgte altid med Herdis, og var Gudrun meget kiær.

96. Fire Vintre efter, Thorkel Ejolfsen var kommen af Dage, kom et Skib til Øfiord, der hørte Bolle Bollesøn til. Han havde meget Gods, og mange Kostbarheder, som Høvdinge havde givet ham, og var saa prægtig i Klæder, at han ikke vilde bære uden

Skarlagen, og fint Linned, og alle hans Vaaben var guldbeslagne. Han blev kaldet Bolle den prude. Han rider selv tovlte fra Skibet, og alle vare de i Skarlagens Klæder, og rede i forgyldte Sadler; de vare alle vakre, men Bolle over dem alle. Han var i de fine linnede Klæder, Garderigs Konge havde givet ham, havde en rød Skarlagens Kappe over, Fodbider i sit Bælte, med nyt Hialte og Greb, og guldbeslaaet, en forgylt Hielm paa Hovedet, rødt Skiold paa Siden, med en forgyldt Ridder malet i. Han havde et Spyd i Hænde, som da Skik var i Udlandet. Hvor de kom i Herberge, talte Folk ikke om Andet, end Bolle, og hans Pragt.

Han rider nu vestpaa til Helgafell. Gudrun blev overmaade glad ved sin Søn; dog var han ikke der længe; men han reed til Tungu til Snorro sin Maag og sin Hustru Thordys. Det var et meget glad Møde. Bolle blev der den Vinter med de Mænd, der vare komne nordfra med ham. Han blev meget navnkundig af denne Reise, og var Snorro ikke mindre omhyggelig for at vise ham al Kiærlighed, end inden han drog ud.

Da Bolle havde været en Vinter i Island, blev Snorro Gode syg; men Sygdommen tog ikke hæftig til; han laae længe; men da Sygdommen fik Overhaand, kaldte han sine Venner og Frænder til sig, og overgav Bolle Gaarden Tungu. Kort derpaa op,

gav Snorro sin Aand; Bolle og Thordys boede da paa Tungu, og Snorros Sønner var tilfreds dermed.

Nu begynder og Gudrun at ældes, og lever saaledes i Sorg, som før er sagt. Hun var den første Nonne, og Eneboerske paa Island. Der siges, at Bolle kom engang til hende i Besøg, thi Gudrun var meget kiær af, at han besøgte hende. Bolle sad længe hos sin Moder, og talede de mangehaande. Da sagde Bolle, vil du sige mig, Moder! hvad jeg er meget begiærlig efter at vide, hvilken af dine Mænd har du havt kiærest? Gudrun svarer, Thorkel var den mægtigste Mand, og den største Høvding, ingen Mand var mandigere end Bolle, og ædlere i al sin Færd; Thord Ingunnarsøn var den forstandigste og lovkyndigste; Thorvald taler jeg ikke om. Da svarte Bolle: klarlig skiønner jeg af, hvad du siger mig, hvordan hver af dine Mænd var; men ikke har du sagt, hvem du har kiærest, og tør du ikke ved at dølge det længer. Strængt æsker du dette, min Søn, svarer Gudrun, men skal jeg sige nogen det, da tager jeg helst dig dertil. Bolle bad hende giøre saa; da sagde Gudrun: ham var jeg værst, jeg huede bedst, og elskte meest. Det mener jeg, sagde Bolle, at du har talt aldeles frimodig, og vel har du giort, at du sagde mig, hvad jeg ønskede at vide; og tykte Bolle at indsee, at hun hermed meente Kiartan Olafsøn.

Gudrun blev gammel, og siger der, at hun mistede sin Syn. Hun døde paa Helgafel, og der hviler hun, og er det Almeensagn, at hun var den ypperste af alle ikke høibaarne Qvinder.

